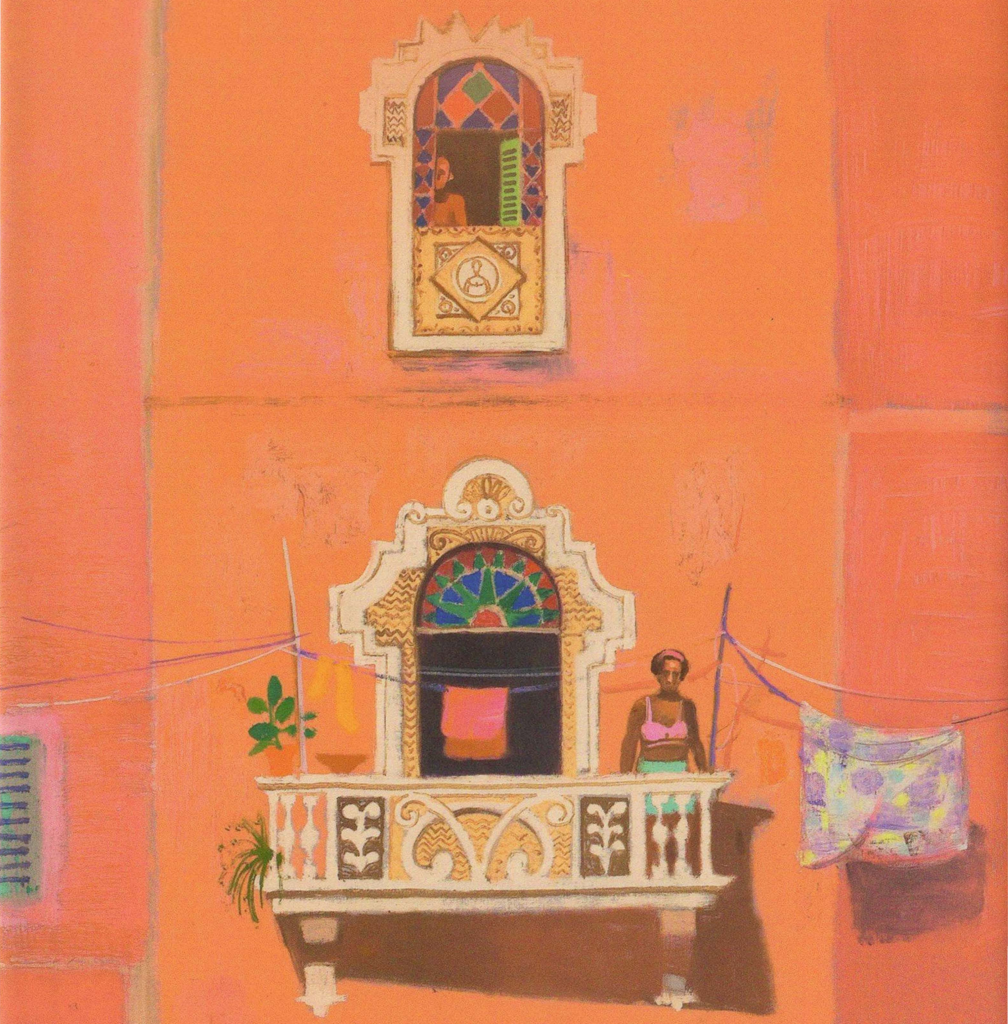
Alaa al-Aswani

Blocul Iakubian

„O lectură captivantă şi provocatoare."
Words Without Borders

POLIROM

„Toate romanele povestesc despre oraşe invizibile, chiar şi acelea a căror acţiune se petrece în metropole reale. *Ulise* nu se desfăşoară în Irlanda, ci în mintea lui James Joyce. Şi la fel se întâmplă cu acest Cairo vibrând de viaţă pe care îl descrie Alaa al-Aswani în minunatul său roman... Cititorul are adeseori senzaţia că este condus prin Blocul Iakubian de către un administrator indiscret care-şi zornăie cheile şi dezvăluie vechi secrete păstrate cu grijă. Această vastă panoramă a vieţii îi aşază alături pe cei de sus şi pe cei de jos, pe săraci şi pe bogaţi, cu viciile şi nevoile lor comune."

San Francisco Chronicle

Foto autor: arhiva personală Alaa al-Aswani

„După ce am scris două volume de povestiri, mi-a luat zece ani ca să învăţ să scriu un roman. Şi aşa am descoperit că în literatură nu există reţete, că scrisul nu este o lecţie pe care trebuie să o înveţi. Ceea ce contează este să-ţi găseşti propriul drum, propria metodă. Pentru mine, personajele sunt cele mai importante: când le inventez, îmi imaginez viaţa lor în cele mai mici şi mai insignifiante detalii. Doar aşa le pot da viaţă."

Alaa al-Aswani

Pe copertă:
Leon Morrocco, *Trei ferestre de bloc* (detaliu), ulei pe pânză

BIBLIOTECA POLIROM
PROZĂ XXI

„Simţul detaliului şi simpatia pentru personajele sale fac din romanul lui Alaa al-Aswani un portret fascinant al luptei pentru supravieţuire în cea mai «occidentală» ţară din lumea arabă. Onestitatea cu care autorul descrie absolut totul, de la homosexualitate şi corupţie la avorturile ilegale şi brutalitatea poliţiei, este remarcabilă."

The Observer

„Acest roman, cu stilul său elegant şi perspectiva lucidă asupra lumii, abordează subiectele sensibile ale corupţiei şi fanatismului religios. Nici un alt scriitor egiptean sau de origine arabă nu a mai avut, în ultima jumătate de secol, îndrăzneala să lupte împotriva inerţiei prin tratarea unor astfel de teme, cu excepţia laureatului Premiului Nobel pentru Literatură, Naghib Mahfuz."

Foreign Policy Magazine

„***Blocul Iakubian*** este un Cairo comprimat: în acelaşi timp arenă, închisoare şi labirint, o epavă de pe care omenirea reuşeşte cu greu să se salveze."

Times Literary Supplement

„Un roman al cărui nucleu este alcătuit dintr-un amestec de corupţie, sex, exploatare, sărăcie şi extremism şi care descrie cu luciditate diversele faţete ale vieţii egiptene: heterosexualitatea şi homosexualitatea, pe cei săraci şi pe cei bogaţi, pe cei puternici şi pe cei lipsiţi de putere."

Egypt Today

EDITURA POLIROM
ISBN 978-973-46-0875-1
www.polirom.ro

BIBLIOTECA POLIROM

PROZĂ XXI

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de
Bogdan-Alexandru Stănescu.

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506
București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37 ;
P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României :

AL-ASWANI, ALAA

Blocul Iakubian / Alaa al-Aswani ; trad. și note de Nicolae Dobrișan. – Iași : Polirom, 2007

ISBN 978-973-46-0875-1

I. Dobrișan, Nicolae (trad.)

821.411.21-31=135.1

Printed in ROMANIA

Alaa al-Aswani

Blocul Iakubian

Traducere din limba arabă
și note de Nicolae Dobrișan

POLIROM
2007

Născut în 1957, egipteanul **Alaa al-Aswani** este de profesie dentist (și-a deschis primul cabinet în Blocul Iakubian din Cairo) și romancier (ultima carte, *Chicago,* i-a apărut anul acesta), fiind de asemenea autorul a numeroase articole pe teme de critică literară, politică și probleme sociale în presa egipteană. A primit o educație francofonă, și-a finalizat studiile în SUA și a debutat cu două volume de povestiri extrem de apreciate de critica literară, care vede în el un demn succesor al laureatului Premiului Nobel, Naghib Mahfuz.
Cel de-al doilea roman al lui Alaa al-Aswani, *Blocul Iakubian* (apărut în 2002), a provocat dezbateri aprinse, rămânând de atunci cea mai bine vândută carte în limba arabă, tradusă în numeroase alte țări și transformată într-un film egiptean de succes în 2006. Romanul prezintă o imagine plină de ironie a Egiptului modern prin intermediul locatarilor unui bloc din centrul Cairoului. De la fiul pios al portarului, aristocratul scăpătat și intelectualul homosexual la vagabonzii refugiați pe terasă și afaceriștii fără scrupule care dețin prăvăliile de la parter, fiecare personaj reprezintă o fațetă a Egiptului modern – în care corupția politică, averile câștigate ilicit și ipocrizia religioasă se conjugă cu aroganța și agresivitatea puternicilor zilei, iar idealismul tineresc se poate transforma cu repeziciune în extremism. Tuturor acestora li se opune totuși o viziune mai veche și mai pașnică a societății, care încă mai poate avea câștig de cauză.

Nota traducătorului

Întrucât în textul arab al romanului *Blocul Iakubian* apar numeroase nume proprii și termeni referitori la civilizația islamică și la realitatea materială arabă, am optat pentru transcrierea aproximativ fonetică a acestora, dar într-o variantă adaptată la specificul limbii române.

Nicolae Dobrișan

Îngerului meu păzitor – Iman Taymur

1

Distanța dintre pasajul Baehler, unde locuiește Zaki Bey[1] al-Dasuki, și biroul său din Blocul Iakubian nu este mai mare de o sută de metri, dar el o parcurge în fiecare dimineață într-o oră, simțindu-se obligat să-și salute prietenii de pe stradă, fiindcă Zaki Bey îi cunoaște pe toți după nume și schimbă salutări și câteva cuvinte cu fiecare în parte; fie că este vorba de proprietarii magazinelor de îmbrăcăminte și încălțăminte și de angajații acestora – bărbați și femei deopotrivă –, de chelnerii, funcționarii de la cinematograf, clienții obișnuiți ai Magazinului de Cafea Braziliană, fie că este vorba de portari, lustragii, cerșetori sau agenți de circulație. Zaki Bey este unul din cei mai vechi rezidenți de pe strada Suleiman Pașa[2]. S-a stabilit aici la sfârșitul

1. Titlu și apelativ de origine turcească; în limbajul familiar egiptean se pronunță *beh*.
2. Titlu și apelativ de origine turcească în limbajul familiar egiptean, superior celui de bey; în pronunția egipteană *bașa*.
   Strada Suleiman Pașa este una din arterele principale din zona centrală a orașului Cairo. Ea purta numele ofițerului francez Joseph Sève (1788-1860), care, în urma înfrângerii armatei lui Napoleon în Egipt (1801), a fost angajat de Muhammad Ali, viceregele Egiptului aflat sub ocupația otomană, s-a convertit la islam și a devenit comandant

anilor ’40, când s-a întors din Franța de la studii, și de atunci nu a mai părăsit-o niciodată. Pentru locuitorii acestei străzi el este ca un personaj folcloric îndrăgit, atunci când apare îmbrăcat în costum european, atât vara, cât și iarna. Costumul larg îi ascunde trupul firav și uscățiv, iar la buzunar are întotdeauna o batistă călcată cu mare grijă, asortată la culoare cu cravata. Nu-i lipsește niciodată celebra sa țigară de foi, care în zilele de glorie era una cubaneză de lux, dar acum a înlocuit-o cu una dintr-un soi local oarecare, de calitate inferioară, înghesuită în pachet ca o sardea printre altele și cu un miros mai degrabă respingător. Fața-i e îmbătrânită și plină de riduri, poartă ochelari de vedere cu lentile groase ; are dinți falși lucioși și părul negru vopsit, bine pieptănat, cu cele câteva șuvițe aranjate cu grijă de la tâmpla dreaptă până la cea stângă, în speranța că i-ar putea ascunde chelia întinsă... Pe scurt, Zaki Bey al-Dasuki este socotit într-un fel un erou de legendă, ceea ce face ca ivirea lui să fie dorită și să pară total ireală, ca și cum ar putea să dispară în orice clipă sau ca și cum ar fi un actor care, după ce și-a jucat rolul, își scoate costumul de spectacol și se întoarce la veșmintele obișnuite. Și dacă la toate astea se mai adaugă temperamentul său vesel, potopul de glume deocheate care-i amuză pe interlocutori și abilitatea lui uimitoare de a discuta cu fiecare persoană pe care o vede ca și cum ar fi prieteni de când lumea, vom înțelege mai bine secretul

suprem al armatei egiptene. În 1954, numele oficial al străzii a devenit Talaat Harb, dar mulți egipteni folosesc încă și astăzi vechiul nume.

primirii călduroase pe care i-o fac toţi. De îndată ce se iveşte Zaki Bey în capătul străzii, dimineaţa pe la ora zece, salutările îl întâmpină din toate părţile. Deseori aleargă în întâmpinarea lui câţiva discipoli tineri dintre angajaţii magazinelor, punându-i întrebări în glumă despre chestiuni sexuale asupra cărora au anumite neclarităţi. Atunci, Zaki Bey recurge la cunoştinţele sale enciclopedice în probleme de sex şi le explică tinerilor – în detaliu, cu o deosebită plăcere şi cu glas tare, astfel încât să-l audă toţi – cele mai subtile secrete legate de acest subiect. Câteodată cere o hârtie şi un creion – care-i sunt aduse cât ai clipi din ochi – pentru a le desena poziţii mai ciudate de raporturi sexuale, pe care el însuşi le-a încercat în zilele tinereţii...

Ar mai fi de adăugat şi alte lucruri însemnate despre Zaki al-Dasuki...

El este fiul cel mai mic al lui Abd al-Aal Paşa al-Dasuki, cunoscutul fruntaş wafdist[1], fost prim-ministru de mai multe ori şi unul din cei mai bogaţi egipteni de dinainte de Revoluţie[2], posedând împreună cu familia sa peste cinci mii de feddani[3] de terenuri agricole dintre cele mai bune.

---

1. Membru al Partidului *Al-Wafd* („Delegaţia"), unul din principalele partide politice egiptene, care a condus lupta naţională şi s-a aflat la putere în perioada dintre cele două războaie mondiale.
2. Revoluţia Ofiţerilor Liberi din 23 iulie 1952, condusă de Gamal Abd al-Nasir, soldată cu abolirea monarhiei şi proclamarea republicii.
3. *Feddan* – unitate de suprafaţă specific egipteană, egală cu 0,42 ha.

Zaki Bey a studiat ingineria în Franța, la Paris, și era de așteptat, firește, să joace un rol politic de seamă în Egipt, datorită influenței tatălui său și a averii acestuia, dar pe neașteptate a izbucnit Revoluția și lucrurile au luat o altă întorsătură. Abd al-Aal Pașa a fost arestat și adus în fața Tribunalului Revoluției. Dar cum acuzația de corupție politică nu a putut fi dovedită, el a rămas un timp în detenție și cele mai multe bunuri i-au fost confiscate și împărțite fellahilor[1] prin reforma agrară. Pașa a murit curând după aceea de inimă rea, după cele întâmplate, iar nenorocirea l-a afectat și pe fiul său; biroul de inginerie pe care îl deschisese în Blocul Iakubian a dat faliment foarte repede și cu trecerea timpului s-a transformat într-un loc în care Zaki Bey își petrecea zilnic timpul liber, citind ziarele, sorbindu-și cafeaua pe îndelete, întâlnindu-se cu prietenii și cu amantele sau stând pe balcon ceasuri în șir pentru a contempla trecătorii și mașinile de pe strada Suleiman Pașa...

De fapt, nereușita inginerului Zaki al-Dasuki în viața sa profesională nu se datora atât Revoluției, cât mai degrabă lipsei de ambiție și obsesiei pentru plăcerile senzuale. În cei șaizeci și cinci de ani care au trecut din viața lui până în momentul de față – cu evenimentele lor fericite și dureroase deopotrivă –, el a fost preocupat aproape doar de un singur subiect: femeia... El este unul din acei bărbați care cad iremediabil în capcana plăcută a femeilor... Pentru el femeia nu este doar cauza poftei care se aprinde pentru un timp și care, odată satisfăcută, se stinge, ci este o întreagă

1. *Fellah* – cuvânt arab însemnând „agricultor", „țăran".

lume de fascinații care se reînnoiesc mereu în imagini ademenitoare de o infinită diversitate: sânii voluptuoși și tari, cu sfârcurile proeminente, amintind de boabele de struguri delicioși, fesele elastice, pufoase și tremurătoare, parcă așteptând asaltul lui violent, buzele aprins colorate care sorb sărutările, gemând de plăcere; părul cu toate înfățișările lui – lung, coborând lin și cuminte sau lung și sălbatic în șuvițe rebele sau potrivit și cumințit, în pieptănături aranjate, ori tuns *à la garçonne*, sugerând unele relații sexuale băiețești mai puțin obișnuite... Apoi ochii... Ah, cât de minunate sunt privirile acestor ochi – sincere sau mincinoase și duplicitare; obraznice sau sfioase; ba chiar mustrătoare, supărate și furioase!...

Într-atât de mult – sau poate chiar mai mult – îi plăceau lui Zaki Bey femeile. A cunoscut toate tipurile de femei, începând cu nobila Kamila, fiica unchiului după mamă al fostului rege, de la care a învățat eticheta și ritualurile dormitoarelor regale – lumânările aprinse toată noaptea, cupele cu vin franțuzesc care aprindeau dorințele și alungau timiditatea, baia fierbinte care preceda întâlnirea, când corpul era masat cu parfumuri și creme. De la nobila Kamila, cea cu pofte nesățioase, a învățat cum să înceapă, când trebuia să se oprească și cum să caute cele mai destrăbălate și fanteziste poziții sexuale, conversând în cea mai rafinată franceză... Zaki Bey s-a culcat cu femei din toate clasele sociale: dansatoare orientale, femei străine, doamne din înalta societate și soții ale unor bărbați eminenți și distinși, eleve de liceu și studente, chiar prostituate și slujnice... Fiecare avea savoarea ei. Deseori se amuza comparând dormitorul nobilei Kamila și regulile lui de

protocol cu cerşetoarea aceea pe care a luat-o într-o noapte în Buickul lui, când se întoarcea beat, şi a condus-o în apartamentul său din pasajul Baehler. Când a intrat cu ea în baie, voind să-i spele trupul chiar el, a descoperit că era într-atât de săracă încât îşi improvizase lenjeria de corp din saci de ciment. Îşi aminteşte şi acum cu un amestec de tandreţe şi milă cât de stânjenită a fost femeia când a trebuit să-şi scoată desuurile pe care era scris cu litere mari „Portland Cement-Tura“[1]. Îşi aduce aminte însă că aceea a fost una din cele mai frumoase şi mai fierbinţi femei pe care le-a cunoscut. Toate aceste experienţe pline şi variate au făcut din Zaki al-Dasuki un adevărat expert în cunoaşterea femeilor. Despre „ştiinţa femeilor“ – aşa cum îi place să o numească – el are o serie de teorii ciudate şi originale, pe care poţi să le accepţi sau să le respingi, dar la care merită să reflectezi. Astfel, el socoteşte că o femeie deosebit de frumoasă este de obicei o amantă rece în pat, în vreme ce femeile mai puţin frumoase şi chiar urâţele sunt întotdeauna mai focoase, întrucât ele au nevoie cu adevărat de dragoste şi de aceea fac tot ce le stă în putinţă pentru a-i mulţumi pe partenerii lor. Zaki Bey mai socoteşte că modul în care o femeie pronunţă sunetul „s“ – în mod particular – este edificator pentru căldura ei în dragoste; dacă femeia pronunţă cuvântul „Susu“ sau cuvântul *basbusa*[2] tremurat şi provocator, înseamnă că ea este pricepută la pat şi invers.

---

1. *Tura(t) al-Asmant*, suburbie industrială situată în partea de sud a oraşului Cairo, în care se află o mare fabrică de ciment cu acest nume şi alte proiecte industriale.
2. Griş copt în sirop.

Zaki Bey crede totodată că în jurul fiecărei femei de pe fața pământului se formează un fel de câmp eteric, în care se repetă fără întrerupere vibrații invizibile și inaudibile, dar care pot fi simțite într-un mod nu prea diferit, iar acela care se antrenează și reușește să le descifreze își poate da seama de gradul în care femeia este satisfăcută sau nu din punct de vedere sexual. Oricât de sobră și de pură ar fi femeia, Zaki Bey poate să-și dea seama de foamea ei sexuală din tremurul glasului sau din râsul ei nervos, forțat, ba chiar și din căldura emanată de mâna ei, atunci când i-o strânge. Femeile dominate de o poftă satanică ce nu poate fi potolită niciodată – „femeile destinului", cum le numește Zaki Bey în franceză –, aceste femei misterioase care nu simt că există cu adevărat decât atunci când fac amor și pentru care nu există o altă plăcere egală cu sexul în această lume, aceste ființe nefericite conduse de setea lor excesivă pentru plăcere spre soarta lor înspăimântătoare, inevitabilă, sunt toate la fel – așa cum afirmă Zaki al-Dasuki – , deși chipurile lor diferă. El îi invită pe cei care se îndoiesc de acest adevăr să cerceteze în ziare fotografiile femeilor condamnate la moarte pentru complicitatea cu amanții lor la uciderea propriilor soți. Vom descoperi, cercetându-le puțin, că toate au aceeași expresie: buze voluptuoase, senzuale, cel mai adesea, întredeschise, trăsături îngroșate și lascive, ochi strălucitori și goi, semănând cu privirea unui animal înfometat...

Azi e duminică. Magazinele de pe Suleiman Pașa își închid ușile, barurile se umplu de clienți și cinematografele se umplu de spectatori. Strada întunecoasă și

goală, cu magazinele închise și blocurile vechi în stil european, amintește de atmosfera unui film occidental romantic și trist. Bătrânul portar Al-Șazli își mută dimineața devreme scaunul de lângă lift pe trotuar, în fața Blocului Iakubian, pentru a-i urmări pe cei care intră sau ies din el în ziua lor liberă.

Zaki al-Dasuki sosi la biroul său puțin înainte de amiază și servitorul său Abaskharon înțelese din prima clipă urgența situației. După douăzeci de ani în serviciul lui Zaki Bey, Abaskharon a ajuns să-i înțeleagă starea sufletească dintr-o singură privire. Așadar, el înțelese numaidecât ce înseamnă să vină stăpânul său îmbrăcat foarte elegant, precedat de mirosul parfumului de lux pe care-l păstrează doar pentru ocazii deosebite, ce înseamnă să apară încordat, să se așeze și să se ridice, să se plimbe încolo și încoace, parcă negăsindu-și locul, încercând să-și ascundă neliniștea prin tonul răstit și brutal. Asta însemna întotdeauna că Beyul așteaptă prima lui întâlnire cu o nouă iubită. De aceea, Abaskharon nu se supără câtuși de puțin când Beyul începu să-l dojenească aspru, fără nici un motiv, ci clătină din cap, ca și cum ar fi vrut să-i confirme că înțelege despre ce este vorba. Termină rapid de măturat salonul, apoi își luă cârjele din lemn și o porni cu ele, pocnind puternic și grăbit în pardoseala placată a coridorului lung, până ce ajunse la camera cea mare unde se așezase Beyul.

— Excelența Voastră are o întâlnire?... întrebă el pe un ton aparent neutru, așa cum îl învățase experiența să facă. Să pregătesc „cele de trebuință“, Excelență? mai întrebă el.

Beyul se întoarse spre el și-l măsură cu privirea o clipă, ca și când ar fi căutat tonul potrivit pentru a-i răspunde. Se uită la ghilbabul[1] lui din flanel vărgat, rupt în mai multe locuri, la cârjele lui, la locul de unde-i fusese amputat piciorul, la chipul lui îmbătrânit, cu păr alb neras pe bărbie, la ochii lui înguști și vicleni, la zâmbetul rugător și speriat care nu-l părăsea niciodată...

— Pregătește repede lucrurile pentru întâlnire! îi zise Beyul scurt, în vreme ce ieșea pe balcon.

În dicționarul lor comun, „întâlnirea" însemna rămânerea Beyului singur cu o femeie în birou, iar expresia „cele de trebuință" se referea la ritualul pe care Abaskharon îl pregătea pentru stăpânul său înainte de a face amor: începea cu injectarea unei vitamine Tri-B de import în fesă, ceea ce îi provoca stăpânului de fiecare dată gemete de durere și sudălmi împotriva măgarului de servitor cu mână brutală și grea; urma apoi o ceașcă de cafea fără zahăr, condimentată cu nucșoară, pe care Beyul o sorbea încet, în timp ce dizolva o bucată mică de opiu sub limbă, iar la sfârșitul acestui ritual, se așeza în mijlocul mesei un platou mare cu salată, alături de o sticlă cu whisky Black Label, două pahare goale și o găletușă de metal plină ochi cu cuburi de gheață. Abaskharon se apucă să pregătească „lucrurile" cu sârg, în timp ce Zaki Bey luă loc în balconul ce dădea spre Suleiman Pașa, își aprinse o țigară de foi și începu să urmărească trecătorii. Sentimentele sale oscilau între nerăbdarea așteptării frumoasei întâlniri și teama că Rabab, iubita lui, s-ar putea să nu vină,

1. *Ghilbab* sau *gallabiyya* – un fel de cămașă lungă și largă, purtată de bărbații egipteni din păturile populare.

zădărnicind astfel eforturile lui de o lună întreagă în care fusese pe urmele ei. Era obsedat de ea din clipa în care o văzuse prima oară la barul Cairo din Piața Tawfiqiyya, unde lucra ca ospătăriță. L-a vrăjit într-atât, încât a ajuns să frecventeze barul zi de zi pentru a o vedea. Vorbind despre ea cu un prieten în vârstă, i-o descria astfel: „Ea reprezintă frumusețea oamenilor de rând cu toată vulgaritatea și provocările ei, ca și cum ar fi coborât chiar acum dintr-unul din tablourile lui Mahmud Sa'id"[1]. Zaki Bey a continuat explicându-i prietenului său: „Îți mai aduci aminte de slujnica aceea din casa voastră, care se amuza cu visele tale erotice, când erai adolescent? Dorința ta cea mai arzătoare era să te lipești de spatele ei moale și apoi să apuci cu mâinile sânii ei mari cu pielea fragedă, în vreme ce spăla farfuriile în chiuveta din bucătărie... Apoi ea se apleca, în așa fel încât să te poți lipi și mai tare de ea, șoptind cu un refuz provocator înainte de a ți se oferi: «Domnule... Nu e bine așa, domnule...». Peste o astfel de comoară am dat eu acum...".

Dar faptul că ai dat peste o comoară nu înseamnă în mod obligatoriu că o și posezi... Numai pentru a ajunge la iubita sa Rabab, Zaki Bey a fost nevoit să îndure numeroase neplăceri. Astfel a trebuit să petreacă nopți în șir într-un loc strâmt și murdar, slab luminat și neaerisit, cum era barul Cairo. Aglomerația și fumul dens de țigară aproape că îl sufocau, iar zgomotul strident al magnetofonului care nu întrerupea nici o

---

1. Pictor egiptean (1897-1946) din mediul aristocratic. În tablourile sale, a zugrăvit îndeosebi femei voluptuoase din clasele de jos ale societății egiptene.

clipă cântecele dezgustătoare și vulgare aproape că îl asurzea. Ce să mai zică de scandalurile și încăierările dintre clienții localului – un amestec de meseriași, persoane dubioase și străini –, de paharele de brandy de proastă calitate ce-i provocau arsuri la stomac și pe care trebuia să le dea peste cap în fiecare noapte, de falsurile grosolane din notele de plată pe care se prefăcea că nu le observă, lăsând în plus un bacșiș la casă și introducând un bacșiș încă și mai consistent în decolteul rochiei lui Rabab?... Când îi atingea cu degetele sânii plini și tremurători, simțea numaidecât sângele fierbinte curgându-i năvalnic prin vene și dorința violentă și dureroasă prin forța exagerată și insistența ei...

Zaki Bey a suportat toate astea pentru Rabab și a continuat să o invite de fiecare dată la o întâlnire în afara localului. Ea refuza cochetând, dar el insista repetând invitația fără să-și piardă speranța. Și iată că ieri a acceptat în sfârșit să-i facă o vizită la birou. A fost atât de fericit încât i-a strecurat în decolteu o bancnotă de cincizeci de lire, fără nici o urmă de regret. S-a apropiat de el până ce respirația ei caldă i-a mângâiat fața, și-a mușcat buza de jos și i-a șoptit provocator, sfărâmându-i și ultimul rest din stăpânirea de sine:

— Mâine, dragul meu, te voi răsplăti pentru tot ce-ai făcut pentru mine...

Zaki Bey suportă injecția dureroasă cu Tri-B, dizolvă bucățica de opiu de sub limbă și începu să soarbă pe îndelete primul pahar de whisky, apoi pe al doilea și pe al treilea, până ce se eliberă de toată încordarea, buna dispoziție îl învălui, iar gândurile plăcute porniră să se joace agale prin mintea lui, ca niște melodii odihnitoare.

Fixase întâlnirea cu Rabab pentru ora unu, dar când pendula bătu ora două și Zaki Bey își pierdu orice speranță, auzi cârjele lui Abaskharon lovind dalele de pe coridor și numaidecât apăru prin ușa întredeschisă, anunțându-l agitat, ca și când știrea l-ar fi făcut fericit cu adevărat:

— Madam Rabab a sosit, Excelență!

În anul 1934, milionarul Hagop Iakubian, decanul comunității armenilor din Egipt în vremea aceea, s-a gândit să înalțe un bloc de locuințe care să-i poarte numele și a ales pentru acest scop cea mai bună poziție de pe strada Suleiman Pașa. A contractat construirea lui cu un vestit birou italian de inginerie, care i-a prezentat un proiect încântător: zece etaje înalte în stil european clasic, balcoane decorate cu statuete grecești, coloane, trepte și coridoare – toate din marmură naturală – și un lift Schindler, ultimul model. Lucrările de construcție au durat doi ani întregi, la sfârșitul cărora a apărut o bijuterie arhitecturală, întrecând toate așteptările, ceea ce l-a determinat pe proprietar să-i ceară arhitectului italian să graveze numele IAKUBIAN cu litere latine mari pe partea interioară a ușii, luminate cu neon în timpul nopții, voind prin aceasta să-și eternizeze numele și să confirme proprietatea sa asupra minunatei clădiri.

În Blocul Iakubian a locuit elita societății din acele zile: miniștri și mari pași proprietari de pământuri, industriași străini și doi milionari evrei (unul din ei aparținând vestitei familii Mosseri). Parterul blocului a fost împărțit în mod egal între un garaj mare, cu numeroase

uși în spate pentru parcarea pe timpul nopții a mașinilor aparținând locatarilor (și cele mai multe dintre ele erau mărci de lux, ca Rolls-Royce, Buick și Chevrolet), și un mare magazin cu trei fațade care găzduia o expoziție permanentă a obiectelor de argint produse în atelierele sale. Această expoziție a funcționat cu succes timp de patru decenii, apoi starea ei s-a deteriorat încetul cu încetul, pentru ca în cele din urmă spațiul să fie cumpărat, recent, de Hagg[1] Muhammad Azzam, care l-a transformat într-un magazin de îmbrăcăminte.

Două încăperi de pe terasa spațioasă împreună cu dependințele lor au fost destinate ca locuință pentru portar și familia sa, iar pe restul terasei au fost amenajate cincizeci de cămăruțe, câte una pentru fiecare apartament din bloc. Suprafața unei astfel de cămăruțe nu depășea doi pe doi metri. Pereții și ușile lor erau în întregime din fier solid. Stăteau încuiate cu lacăte ale căror chei fuseseră înmânate proprietarilor de apartamente. Aceste cămăruțe din fier avuseseră la început diverse întrebuințări: serviseră pentru depozitarea produselor alimentare, drept adăpost pentru câini în timpul nopții (dacă erau mari sau răi) sau pentru spălarea rufelor de către spălătoresele de meserie (înainte de răspândirea mașinilor electrice de spălat). Spălau în cămăruțe, apoi atârnau rufele pe funii lungi care se întindeau de la un capăt la altul al terasei. Cămăruțele de fier nu au fost niciodată folosite în vremea aceea ca locuințe pentru servitori. Probabil că aristocrații și străinii nu-și puteau imagina că un om

1. *Hagg* (hagiu), titlu de respect purtat de musulmanii care au împlinit ritualul pelerinajului la Makka (Mecca).

ar putea dormi într-o cămăruță atât de mică. În plus, ei obișnuiau să rezerve o cameră pentru servitori în apartamentele lor luxoase și spațioase (compuse în unele cazuri din opt sau chiar zece încăperi, pe două nivele, cu scară interioară)...

Dar Revoluția care a avut loc în anul 1952 a schimbat totul. Evreii și străinii au început să părăsească Egiptul și imediat ce se elibera un apartament, punea mâna pe el unul din ofițerii forțelor armate – persoane influente pe atunci, astfel încât în anii '60, jumătate din apartamentele blocului erau locuite de ofițeri cu diferite grade, de la sublocotenenți și căpitani căsătoriți de curând până la generali care s-au mutat aici împreună cu familiile lor numeroase. Ba generalul Al-Dakruri, la un moment dat director de cabinet al președintelui Muhammad Naghib[1], a reușit să obțină chiar două apartamente mari vecine de la etajul al zecelea: pe unul îl folosea ca locuință pentru el și pentru familia lui, iar pe celălalt îl folosea ca birou personal, în care primea după-amiaza petiționarii. Soțiile ofițerilor au început să dea alte întrebuințări cămăruțelor de fier de pe terasă: acestea au devenit pentru prima oară locuințe pentru ospătari, bucătari sau tinere servitoare aduse din satele lor pentru a sluji familiile ofițerilor. Unele dintre soțiile noilor locatari aveau origine modestă și n-au văzut nimic rău în creșterea unor mici vietăți

1. Primul președinte al Egiptului, instalat în urma Revoluției din 1952. El a fost numit în 1953, dar în 1954 locul său a fost luat de Gamal Abd al-Nasir, adevăratul conducător al Grupului Ofițerilor Liberi (grupare clandestină din interiorul armatei egiptene care a pus la cale răsturnarea monarhiei egiptene la 23 iulie 1952).

(iepuri, rațe și găini) în cămăruțele de fier. Vechii locatari însă au prezentat numeroase plângeri la Administrația Districtului de Vest al orașului Cairo, cerând interzicerea creșterii unor astfel de orătănii pe terasă, dar, din cauza influenței ofițerilor, petițiile erau uitate în dosare, fără să li se acorde nici o atenție. În cele din urmă, locatarii s-au plâns generalului Al-Dakruri, care, datorită poziției și influenței sale printre ofițeri, a reușit să pună capăt acestui fenomen insalubru.

A urmat politica de deschidere din anii '70 și bogătașii au început să părăsească centrul orașului, mutându-se în cartierul Al-Muhandisin și în orașul Nasr. Unii dintre ei și-au vândut apartamentele din Blocul Iakubian, alții le-au transformat în birouri sau în cabinete pentru fiii lor care terminaseră de curând facultatea, iar alții le închiriau mobilate turiștilor arabi... Rezultatul a fost întreruperea treptată a legăturii dintre cămăruțele de fier și apartamentele din bloc sau renunțarea de către ospătari și vechii servitori la cămăruțele de fier, în schimbul unor sume de bani, în favoarea unor săraci nou-veniți din provincie sau care lucrau pe undeva prin centrul orașului și aveau nevoie de locuințe ieftine în apropiere.

Moartea administratorului armean al blocului – *Monsieur* Grigor, care se ocupa de gestionarea proprietăților milionarului Hagop Iakubian cu deosebită precizie și onestitate, trimițând beneficiile în luna decembrie a fiecărui an în Elveția, unde emigraseră urmașii lui Iakubian după revoluție – a înlesnit și mai mult afacerile cu cedarea acestor cămăruțe. Urmașul lui Grigor la administrarea bunurilor lui Iakubian, avocatul Fikri Abd al-Șahid, era în stare să facă orice

pentru bani, așa că încasa un procent substanțial de la cel care renunța la cămăruța de fier și un alt procent de la noul chiriaș, în schimbul redactării contractului de închiriere. Lucrurile au sfârșit prin apariția pe terasă a unei noi comunități, complet independentă de restul blocului. Unii dintre nou-veniți au închiriat două cămăruțe vecine, preschimbându-le într-o mică locuință cu utilități proprii (un closet și o baie), iar alții (cei mai săraci dintre ei) au amenajat o baie comună pentru trei-patru cămăruțe. În felul acesta, comunitatea de pe terasă a ajuns să fie la fel ca orice comunitate populară din Egipt: copiii alergau desculți și pe jumătate goi prin toate cotloanele terasei, iar femeile își petreceau ziua pregătind mâncare, întâlnindu-se pentru a tăifăsui și bârfi la soare, deseori certându-se și adresându-și în timpul scandalurilor cele mai vulgare ocări și acuzații care aduceau atingere onoarei, dar împăcându-se foarte curând după aceea și ajungând la o deplină înțelegere, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Ba chiar se sărutau zgomotos pe obraji și vărsau și câteva lacimi, copleșite de emoții și înduioșare.

Bărbaților, în schimb, nu le păsa prea mult de certurile femeilor, socotindu-le doar o dovadă în plus a lipsei lor de minte, la care s-a referit și Trimisul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască[1]! Toți bărbații

---

1. *Trimisul* sau *profetul Muhammad* (570-632), întemeietorul religiei musulmane și al statului musulman, care va înflori în secolele următoare, devenind un mare imperiu și creatorul unei mari civilizații. Musulmanii adaugă după menționarea numelui său formula care apare în text: „Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!“ (sau o altă expresie apropiată de aceasta ca sens).

de pe terasă trudeau cât era ziua de lungă pentru a câştiga o bucăţică de pâine şi se întorceau seara istoviţi, străduindu-se să-şi împlinească cele trei plăceri: o mâncare caldă şi gustoasă, câteva fumuri de trabuc aromat şi haşiş – atunci când aveau bani şi pentru el – pe care le trag în piept singuri, de la o narghilea improvizată, sau împreună pe terasă, în nopţile de vară. Cea de-a treia plăcere este sexul, pe care locuitorii de pe terasă îl iubesc nespus şi nu se sfiesc să vorbească deschis despre el, de vreme ce este un lucru permis de religie. Dar aici există o contradicţie ciudată: bărbatul de pe terasă – care se sfieşte ca toţi oamenii de rând să pomenească numele soţiei sale în faţa celorlalţi semeni, zicându-i atunci când vine vorba despre ea „Mama lui Cutare“ sau „Copilaşii“, spunând, de pildă, „Copilaşii au gătit *mulukhiyya*“[1], iar cei de faţă înţelegând prea bine că este vorba de soţia lui – nu se sfieşte în schimb să amintească în discuţia cu ceilalţi cele mai mici amănunte despre relaţiile intime cu soţia sa, aşa încât bărbaţii de pe terasă ştiu aproape totul despre relaţiile sexuale ale celorlalţi.

Femeile, la rândul lor, indiferent de gradul de religiozitate şi de moralitate, iubesc sexul enorm şi vorbesc în şoaptă despre amănuntele patului, după care izbucnesc în hohote stăpânite sau chiar obscene dacă sunt doar între ele... Ele nu iubesc sexul doar pentru a-şi potoli dorinţele, ci şi pentru că sexul şi aviditatea bărbaţilor după el le fac să simtă că, în pofida vieţii grele pe care

1. O legumă cu frunze verzi (*Corchorus olitorins*) preparată ca o supă vâscoasă, lipicioasă; o mâncare foarte populară în special în Egipt.

o duc, sunt încă frumoase și dorite de bărbații lor. În momentul când copiii au adormit, după ce au luat masa de seară și i-au adus laudă Domnului lor, când există mâncare în casă pentru o săptămână și mai bine, când mai există și niște bani puși deoparte pentru situații neprevăzute, când încăperea în care trăiesc este curată și ordonată și când soțul vine acasă joi seara binedispus, sub influența hașișului, și are nevoie de soția lui, nu este atunci de datoria ei să răspundă chemării lui, după ce mai întâi se îmbăiază, se gătește și se parfumează? Oare nu-i oferă ei aceste scurte ceasuri de fericire o dovadă că viața lor jalnică este binecuvântată într-un fel, în pofida oricăror necazuri? Ar fi nevoie de un pictor foarte iscusit pentru a reda și a ne transmite expresia chipului unei femei de pe terasă vineri dimineața, când bărbatul coboară pentru a se duce la rugăciune[1], iar ea se purifică prin îmbăiere de urmele iubirii și apoi iese pe terasă pentru a întinde lenjeria de pat spălată. În clipa aceea, cu părul ei ud, cu fața îmbujorată, cu privirile limpezi, semănând cu o rază împrospătată de roua dimineții, ea simte că a atins culmea fericirii.

Întunericul nopții se retrăgea încet, vestind o nouă dimineață. Pe terasă se zărea o lumină mică și palidă, venind de la fereastra lui Al-Șazli, portarul blocului. Fiul său petrecuse noaptea treaz, din pricina neliniștii.

1. În afară de cele cinci rugăciuni zilnice, îndeplinite la ore fixe (în zori, la amiază, după-amiază, la asfințit și seara), anunțate din minaretele moscheilor, musulmanii iau parte la rugăciunea colectivă care are loc la moschei în dimineața fiecărei vineri, precum și cu ocazia marilor sărbători religioase musulmane.

Împlini rugăciunea din zori și două prosternări pe deasupra, apoi se așeză pe pat, îmbrăcat în ghilbabul alb, și porni să citească din *Cartea rugăciunii împlinite*, repetînd în șoaptă:

„Doamne, mă rog Ție să am parte de bine în această zi și caut la Tine adăpost împotriva răului ei și împotriva oricărui rău peste care s-ar putea să dau în această zi! Doamne, veghează-mă cu ochiul Tău care nu doarme și iartă-mă pe mine cu puterea Ta ca să nu pier și în Tine îmi pun nădejdea. Doamne, Stăpân al Măreției și Mărinimiei, către Tine îmi îndrept fața și pe Tine Te implor să-Ți îndrepți fața Ta cea nobilă și primește-mă pe mine cu iertarea și generozitatea Ta, zâmbindu-mi mie, mulțumit de mine, cu îndurarea Ta".

Taha continuă să citească rugăciuni până ce lumina dimineții inundă încăperea și încet-încet viața începu să se strecoare în cămăruțele de fier: glasuri, strigăte, râsete, tuse, uși care se închid și se deschid, mirosuri și arome – de apă fierbinte, de ceai, de cafea, de cărbuni și de tabac aromat. Pentru locuitorii de pe terasă era începutul unei noi zile, dar Taha al-Șazli era conștient că soarta lui va fi hotărâtă tocmai în această zi pentru totdeauna. Peste câteva ore, se va prezenta la interviu în fața comisiei de la Academia de Poliție – ultimul obstacol în cursa speranței îndelungate. A visat din copilărie să devină ofițer de poliție și pentru împlinirea acestui vis a făcut tot ce i-a stat în putință. S-a străduit să memoreze toate subiectele pentru examenul de bacalaureat, obținând optzeci și nouă de puncte (la uman) fără să fi luat nici un fel de lecții particulare (în afară de câteva lecții recapitulative în grup, făcute

la școală, pentru care tatăl său a izbutit cu greu să plătească). În timpul vacanței de vară, s-a înscris la centrul de tineret Abidin (în schimbul unei taxe de zece lire lunar) și a suportat exercițiile istovitoare de culturism pentru a dobândi fizicul atletic care să-i permită admiterea la Academia de Poliție.

Pentru a-și împlini acest vis, Taha s-a străduit să câștige simpatia ofițerilor de poliție din cartier, care i-au devenit cu toții prieteni, atât cei de la secția Qasr al-Ayn, cât și cei de la punctul Kotzika, aparținând tot de ea. De la aceștia a aflat toate detaliile în legătură cu probele de admitere la Poliție, după cum a aflat și de cele douăzeci de mii de lire pe care cei bogați le dau mită pentru a garanta admiterea copiilor la academie (și cât de mult și-ar fi dorit să dispună și el de această sumă). Și tot pentru împlinirea acestui vis, Taha al-Șazli a îndurat ticăloșia și aroganța locatarilor din bloc.

Încă din copilărie, îl ajuta pe tatăl lui la treburi, iar când a ieșit la iveală inteligența și superioritatea lui la școală, locatarii au avut atitudini diferite față de el: unii îl încurajau să învețe, îi ofereau daruri generoase și-i preziceau un viitor strălucit, în vreme ce alții (destul de mulți) erau deranjați într-un fel de prezența ambițiosului fiu de portar și au încercat să-l convingă pe tatăl lui să-l înscrie la o școală profesională după terminarea gimnaziului, „ca să învețe o meserie folositoare atât ție, cât și lui". Așa îl sfătuiau pe „unchiul" Al-Șazli, bătrânul, prefăcându-se a-i dori binele cu tot dinadinsul. Iar când Taha s-a înscris la școala secundară generală și au văzut că îi merge la fel

de bine, îi propuneau să facă tot felul de treburi dificile, care îi cereau mult timp, și-l ispiteau cu bacșișuri și mai generoase, din dorința haină ascunsă în sufletul lor de a-l împiedica să învețe. Taha accepta aceste propuneri pentru bani, însă continua să se dăruiască studiului din toată inima, până într-atât încât treceau și două zile fără să închidă ochii, până ce s-au anunțat rezultatele bacalaureatului și a obținut o medie mai mare decât fiii multora dintre locatarii blocului.

Atunci, cârcotașii au început să vorbească deschis. Când se întâlneau între ei în fața liftului, se întrebau în batjocură unul pe altul dacă l-au felicitat pe portar pentru succesul fiului său. Apoi unul adăuga pe un ton caustic că fiul portarului se va înscrie în curând la Academia de Poliție și va ieși ofițer cu două stele pe umăr. Celălalt își declara nemulțumirea ; mai întâi îl lăuda pe Taha și strădania lui, iar apoi adăuga pe un ton grav (ca și când ceea ce îl interesa pe el era principiul, și nu persoana) : funcțiile din poliție și justiție, funcțiile deosebite în general nu trebuie să fie ocupate decât de fiii oamenilor de vază, fiindcă fiii portarilor, călcătorilor de rufe și ai altora asemenea lor, dacă vor deține vreo autoritate, o vor folosi pentru compensarea complexelor de inferioritate și a nevrozelor de care au suferit în copilărie. Apoi își încheia vorbele blestemându-l pe Abd al-Nasir, care a introdus învățământul gratuit sau aducând ca mărturie tradiția[1]

---

1. Tradiție (*hadis*), relatare despre vorbele și faptele profetului Muhammad. Corpusul de tradiții, alcătuit din mii și mii de astfel de relatări, constituie cea de-a doua sursă a religiei și legislației islamice, după Coran.

Trimisului lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –: „Nu-i învățați pe copiii celor umili!".

Aceiași locatari au început să-l necăjească pe Taha după anunțarea rezultatelor și să-l mustre pentru cel mai neînsemnat motiv, așa cum se întâmpla când spăla o mașină și uita să pună covorașele la locul lor, când întârzia câteva minute atunci când îndeplinea o treabă în altă parte, când cumpăra zece lucruri de la piață și uita să ia numai unul... Îl insultau în mod deliberat și evident, încercând să-l împingă să le răspundă cu mândrie cum că el nu acceptă umilințele, fiindcă este o persoană educată. Atunci li s-ar fi ivit ocazia cea mai potrivită pentru a-i spune adevărul, respectiv că el este aici doar un simplu portar, nici mai mult, nici mai puțin, și dacă nu-i place această treabă, atunci este mai bine să o părăsească pentru a o face altcineva care are mai multă nevoie de ea. Dar Taha nu le-a oferit niciodată acest prilej. Întâmpina provocările lor în tăcere, plecând capul și cu un zâmbet abia schițat, fața sa brună și frumoasă lăsând atunci impresia că nu acceptă să i se adreseze asemenea cuvinte și că ar putea foarte bine să răspundă și el cu insulte, dar respectul pentru cei mai în vârstă îl împiedică să o facă...

Aceasta era una din numeroasele modalități și tactici defensive la care recurgea Taha în situațiile dificile pentru a exprima ceea ce simțea și pentru a evita în același timp atitudini pe care la început le simula, dar pe care foarte curând le adopta ca și cum ar fi fost absolut normale. Nu-i plăcea, de pildă, să stea pe banca portarului, ca să nu fie nevoit să se ridice în picioare,

în semn de respect pentru orice locatar, sau dacă stătea pe bancă și observa pe cineva venind, se prefăcea ocupat cu ceva care-l împiedica să se ridice. Obișnuia să le vorbească locatarilor cu un respect impus, foarte calculat și să-i trateze așa cum se poartă un funcționar cu șeful său, nu așa cum se poartă un servitor cu stăpânul lui. Pe copiii locatarilor apropiați de vârsta lui îi trata de la egal la egal, îi striga pe numele mic, stătea de vorbă și glumea cu ei, de parcă ar fi fost prieteni, împrumuta cărți școlare de la ei, chiar dacă nu avea nevoie de ele, pentru a le reaminti că, în ciuda poziției lui de portar, este colegul lor de școală.

Acestea erau realitățile vieții lui de zi cu zi: sărăcia, munca istovitoare, aroganța locatarilor, hârtia de cinci lire întotdeauna îndoită pe care tatăl său i-o dădea în fiecare sâmbătă, iar el trebuia să recurgă la fel de fel de trucuri pentru a o face să-i ajungă toată săptămâna; mâna caldă și moale a unuia dintre locatari întinsă de la fereastra mașinii, leneșă și condescendentă, pentru a-i da un bacșiș, moment în care trebuia să salute milităreşte și să-i mulțumească binefăcătorului său cu entuziasm astfel încât să fie auzit, acea privire impertinentă și răzbunătoare sau îngăduitoare și compătimitoare, inspirată de situația jenantă pe care o citea în ochii colegilor săi de la școală atunci când îl vizitau și constatau că locuiește în camera portarului „de pe terasă"; acea întrebare nesuferită și stânjenitoare pe care i-o adresau străinii de bloc: „Tu ești portarul?"; încetinirea premeditată a pașilor locatarilor care intrau în bloc, astfel încât el să se grăbească să le care lucrurile pe care le aveau cu ei (oricât de ușoare și neînsemnate ar fi fost ele).

Cu astfel de sâcâieli trecea ziua, dar când se întindea în pat seara târziu, se afla întotdeauna în stare de puritate și cu abluțiunea împlinită, după ce făcea rugăciunea de seară, plus seriile de prosternări suplimentare cu soț sau fără soț, apoi rămânea holbându-se în întunericul încăperii vreme îndelungată și încet-încet zbura în înalturi și se vedea cu ochii imaginației ofițer de poliție, mergând legănându-se mândru în uniforma de ofițer cu stelele de aramă strălucindu-i pe umeri, cu pistolul impresionant încredințat de guvern atârnându-i de centură. Se imagina căsătorit cu Busayna al-Sayyid, locuind într-un apartament corespunzător dintr-un cartier de lux, departe de vacarmul și murdăriile terasei.

Avea credința fermă că Allah îi va împlini toate visurile. În primul rând, pentru că era cu frică de Allah pe cât îi stătea în putință, împlinea toate îndatoririle obligatorii și evita marile păcate, iar Allah le-a vestit robilor Săi în versetul cel nobil că „Dacă neamurile acestor cetăți ar fi crezut și ar fi avut frică, atunci Noi le-am fi dăruit binecuvântări din cer și de pe pământ[1]". În al doilea rând, pentru că el are cele mai bune speranțe în răsplata lui Allah, căci Preaputernicul și Gloriosul a grăit în tradiția sacră[2] : „Eu răspund așteptărilor robului Meu de la Mine : dacă ele sunt bune, voi fi bun, dacă ele sunt rele, voi fi rău". Iată că Allah Și-a îndeplinit promisiunea, l-a ajutat să reușească la bacalaureat, iar acum – slavă lui Allah ! – a trecut la toate examenele de la Academia de Poliție și nu i-a mai

1. Versetul 96 din *Surat al-A'raf.*
2. Categorie de tradiții în care Allah se adresează direct robilor săi.

rămas decât interviul în fața comisiei, la care va reuși astăzi, cu voia lui Allah.

Taha se dădu jos din pat, își împlini rugăciunea, făcând cele două prosternări de dimineață și încă două prosternări pentru împlinirea dorinței sale, se purifică prin abluțiune, își rase barba și începu să se îmbrace. Își cumpărase pentru interviul cu comisia un costum nou, gri, o cămașă de un alb imaculat și o cravată albastră, frumoasă. Când aruncă o ultimă privire în oglindă, i se păru că arată destul de elegant. O sărută pe mama lui, luându-și rămas-bun, și ea îl mângâie pe cap, șoptind o incantație, apoi începu să se roage pentru el cu ardoare, încât inima porni să-i bată cu putere. În holul blocului îl găsi pe tatăl său stând pe bancă, așa cum îi era obiceiul, cu picioarele îndoite sub el. Bătrânul se ridică încet, privi câteva clipe fix la Taha, apoi îi puse mâna pe umăr și zâmbi, făcând să apară de sub mustața albă gura știrbă, și-l încurajă mândru: „Felicitări anticipate, domnule ofițer!". Trecuse ora zece și strada Suleiman Pașa era plină de mașini și de pietoni, iar cele mai multe magazine erau deschise. Taha se gândi că mai are o oră până la examen și se hotărî să ia un taxi, de teamă să nu-și șifoneze costumul în aglomerația din autobuz. Ar fi vrut să-și petreacă timpul care-i mai rămăsese împreună cu Busayna. Pentru a se întâlni, conveniseră ca el să treacă prin fața magazinului de îmbrăcăminte al lui Șanan, unde lucra ea, astfel încât să-l poată vedea și să ceară permisiunea domnului Talal, patronul magazinului, să meargă să aducă ceva din depozit, pentru a putea să-l urmeze către locul lor preferat de întâlnire de lângă parcul nou din Piața al-Tawfiqiyya.

Taha procedă așa cum se înțeleseseră și așteptă acolo cam un sfert de oră până când se ivi Busayna. La vederea ei simți inima bătându-i cu putere. Îi plăcea mersul ei: se mișca încet, cu pași mici, privind în pământ, de parcă ar fi fost stânjenită sau s-ar fi gândit la ceva cu regret, sau parcă ar fi mers cu o grijă deosebită pe o suprafață fragilă de teamă să nu alunece. Observă că era îmbrăcată cu rochia roșie, strânsă pe corp, care-i scotea formele în evidență, iar decolteul larg lăsa să i se vadă sânii plini. Simți cum îl cuprinde un val de mânie, amintindu-și că se mai certase cu ea, cerându-i să nu mai îmbrace această rochie, dar își stăvili furia, căci nu dorea să strice întâlnirea, iar ea zâmbi, arătându-și dinții albi, mici și uniformi, cele două gropițe încântătoare din obraji și buzele conturate cu un ruj închis. Se așeză alături de el, pe zidul scund de marmură al grădinii, apoi se întoarse și îl privi cu ochii mari de culoarea mierii, ca și cum s-ar fi mirat, zicându-i:

— O, ce eleganță!

— Mă duc la interviu, la comisie și am vrut să te văd înainte... șopti el grăbit.

— Domnul să fie cu tine! zise Busayna cu o tandrețe sinceră.

Inima îi bătea și mai puternic și în clipa aceea ar fi voit să o strângă la piept.

— Și ți-e frică?

— M-am lăsat în voia lui Allah Preaputernicul și Gloriosul și accept mulțumit voința Domnului nostru... îi răspunse repede, ca și când ar fi avut răspunsul pregătit dinainte sau ca și cum ar fi dorit să se convingă pe sine. Roagă-te pentru mine... adăugă

după o clipă de tăcere, cu delicateţe, privind drept în ochii ei.

— Domnul să te ajute să reuşeşti, Taha! exclamă ea cu căldură. Apoi continuă, ca şi cum şi-ar fi dat seama că a mers prea departe cu exprimarea sentimentelor sale: Acum trebuie să plec, fiindcă domnul Talal mă aşteaptă...

Când dădu să se retragă, el încercă să o mai reţină, dar ea îi întinse mâna pentru a-şi lua rămas-bun, evitând să-l privească în ochi, şi-i zise pe un ton plat, neutru, aproape oficial:

— Mult succes!

Ceva mai târziu, când luă loc în taxi, i se năzări ca din senin că atitudinea Busaynei faţă de el s-a schimbat şi că acest lucru nu este de ignorat. O cunoştea foarte bine, îi era de ajuns o singură privire pentru a pătrunde resorturile ei cele mai intime. Ştia pe de rost totul despre ea: faţa ei radiind de fericire sau tristă, zâmbetul ei şovăielnic, obrajii îmbujoraţi de sfială, privirile de tigroaică şi trăsăturile ei când se înfuria (rămânând chiar şi atunci minunate); ar fi vrut s-o privească şi când se trezeşte, să vadă urmele somnului pe chipul ei, făcând-o să arate ca o copilă gingaşă şi ascultătoare...

Îi plăcea mult de ea şi avea şi acum în minte imaginea ei de copilă: se juca împreună cu el pe terasă, alerga după ea şi se străduia să se ţină scai de ea, astfel încât parfumul de săpun care se răspândea din părul ei să-i gâdile nările; apoi imaginea ei de elevă la şcoala secundară de comerţ, când purta bluză albă, fustă albastră şi şosete albe de şcolăriţă cu pantofi negri; mergea ţinând ghiozdanul în braţe, ca şi cum

ar fi voit să-şi ascundă cu el sânii daţi în pârg; apoi imaginile minunate ale plimbărilor la Al-Qanatir al-Khayriyya[1] şi la grădina zoologică, ziua în care şi-au mărturisit dragostea şi şi-au promis să se căsătorească, insistenţa ei de după aceea de a-l întreba despre toate amănuntele vieţii, ca şi cum ar fi fost tânăra lui soţie care-i purta de grijă. Au convenit asupra tuturor amănuntelor în legătură cu viitorul lor, inclusiv asupra numărului copiilor pe care ea i-i va dărui şi chiar asupra numelor acestora, precum şi asupra aranjării apartamentului în care vor locui. Dar deodată ea s-a schimbat. Interesul pentru el i-a scăzut şi a ajuns să vorbească despre „planul lor" cu detaşare, ba chiar cu ironie. Se certa cu el din ce în ce mai des şi evita să-l întâlnească, sub diverse pretexte. Schimbarea a survenit după moartea tatălui ei. Oare de ce s-o fi schimbat? Să fi fost iubirea lor doar un joc al adolescenţei, iar acum când s-a făcut mare să-l fi depăşit? Sau iubeşte pe altcineva? Gândul acesta îl înţepa, făcându-l să sângereze ca un spin. Începu deodată să şi-l imagineze pe domnul Talal, sirianul, (proprietarul magazinului în care lucra ea), în costum de mire, conducând-o la braţ...

Taha simţi cum o grijă apăsătoare pune stăpânire pe inima lui. Când taxiul se opri în faţa Academiei de Poliţie, se trezi din visare. În clipa aceea, clădirea i se păru impresionantă şi istorică, semănând cu o citadelă

---

1. Complex hidrotehnic compus din două baraje situate pe cele două braţe ale Deltei Nilului în punctul formării ei, situat în aval de Cairo. Este primul proiect de reţinere şi reglare a apelor Nilului din perioada modernă (1861). Loc de agrement pentru locuitorii Cairoului.

a destinului în care va fi decisă și soarta sa. Îl cuprinse din nou teama de examen și începu să recite Versetul Tronului[1], în timp ce se apropia de poartă.

Există extrem de puține informații în legătură cu tinerețea lui Abaskharon.

Nu se știe ce a lucrat până la patruzeci de ani, după cum nu se cunosc nici împrejurările în care i s-a amputat piciorul drept. Tot ceea ce se știe despre el începe într-o zi ploioasă de iarnă, în urmă cu douăzeci de ani, când a sosit la Blocul Iakubian într-un Chevrolet negru al doamnei Sanaa Fanus, o văduvă dintr-o familie coptă[2] bogată, originară din Egiptul de Sus[3]. După moartea soțului ei, se dedicase educării celor doi copii, dar, în pofida acestui devotament față de ei, mai răspundea din când în când și capriciilor trupului său. Zaki al-Dasuki a cunoscut-o la Automobil Club și i-a fost pentru un timp partener. Dar, pe măsură ce se bucura de plăcerile relației cu el, conștiința ei religioasă nu-i dădea pace și deseori o făcea să izbucnească într-un plâns îndurerat, chiar atunci când se afla în brațele lui Zaki, după împlinirea plăcerilor. Din acest motiv a încercat să-și atenueze sentimentul păcatului

---

1. Versetul 255 din *Surat al-Baqara* este cunoscut și sub numele de Versetul Tronului lui Allah, la care se face referire în el; interpretat de unii comentatori și ca însemnând „Știința lui Allah“: „Tronul Lui se întinde peste ceruri și peste pământ și nu-i este grea păzirea lor“.
2. Copții sunt descendenții creștini ai vechilor egipteni și reprezintă o minoritate importantă a poporului egiptean actual (peste zece milioane de credincioși creștini).
3. Zonă situată la sud de Cairo, până la granița cu Sudanul, numită al-Sa'id, „Platoul“.

îndeplinind din ce în ce mai multe acțiuni caritabile prin intermediul bisericii. Așa se face că atunci când a murit Borei, fostul servitor de la biroul lui Zaki, ea a insistat să-l angajeze pe Abaskharon (înscris pe lista celor asistați de biserică).

Și iată-l pe Abaskharon cu privirea în pământ și speriat ca un șoricel la prima întâlnire cu Zaki Bey, care părea dezamăgit de înfățișarea lui neglijentă, de piciorul lui amputat și de cele două cârje care îl făceau să semene mai degrabă cu cerșetorii.

— Dar, draga mea, eu administrez un birou, nu o asociație de binefacere... i-a zis el ironic, în franceză, prietenei sale.

Ea a insistat însă cu implorările și dezmierdările, până când în cele din urmă, de milă, de silă, el a consimțit să-l angajeze pe Abaskharon, cu gândul de a-i da ei satisfacție pentru câteva zile, după care avea să renunțe la el. Dar ți-ai găsit ! Abaskharon a dovedit încă din prima zi o îndemânare extraordinară : o putere ieșită din comun de a îndeplini treburi grele fără întrerupere, încât îi cerea Beyului în fiecare zi să adauge noi sarcini pe lista obligațiilor lui, o inteligență ascuțită, abilitate, iscusință și tact – însușiri care îl ajutau întotdeauna să aleagă soluția cea mai potrivită pentru orice situație – și o discreție absolută, nevăzând și neauzind nimic din jurul său, nici dacă ar fi fost martor la un omor...

Datorită acestor virtuți, după numai câteva luni Zaki Bey a ajuns să nu se mai poată lipsi de Abaskharon și tocmai de aceea a montat o sonerie nouă în bucătăria apartamentului, pentru a-l putea chema ori de câte

ori avea nevoie de el, i-a mărit salariul și i-a dat voie chiar să doarmă în birou (lucru pe care nu-l mai permisese nimănui până atunci). Abaskharon, la rândul său, și-a dat seama de firea Beyului din prima zi, înțelegând că stăpânul său este prea îngăduitor față de sine însuși, un mare iubitor de plăceri, dând frâu liber tuturor capriciilor și toanelor, că rareori se întâmpla să nu fie sub efectul drogurilor și că bărbații cu această fire (după cum știa el din vasta-i experiență) sunt irascibili, având un temperament agitat, dar numai în cazuri rare sunt în stare să facă rău și că oamenii nu se pot alege din partea lor decât cu niște vorbe grele sau cu niște muștruluieli. Abaskharon și-a promis să nu discute niciodată în contradictoriu cu stăpânul lui, să nu se îndoiască niciodată de spusele lui, să i-o ia înainte cerându-și scuze și încercând să-i intre în voie, câștigându-i încrederea. În plus, nu i se adresa decât cu titlul „Excelență“, încercând să-l insereze în orice propoziție pe care o rostea. Dacă Beyul îl întreba, de pildă, „Cât este ceasul?“, Abaskharon îi răspundea „Este ora cinci, Excelență!“.

De fapt, adaptarea lui Abaskharon la activitatea din birou semăna într-un fel cu un fenomen biologic. În mijlocul întunericului tăcut care domnea în apartament în ceasurile zilei și al aerului stătut și vechi, provenind din amestecul mirosurilor de mobilă bătrânească și de igrasie cu mirosul acidului fenic concentrat pe care Beyul îi cerea să-l folosească la curățarea băii, când se ivea Abaskharon în acest „mediu“ din vreun ungher al apartamentului, cu cârjele lui, cu ghilbabul lui întotdeauna murdar, cu fața îmbătrânită și jalnică, cu

zâmbetul lui mieros, părea o creatură care acționa efectiv în ambianța sa naturală (ca peștele în apă sau ca gândacii de bucătărie în canalul de scurgere). Ba mai mult decât atât, când ieșea din Blocul Iakubian dintr-un motiv oarecare și mergea pe strada însorită printre mulțimea de trecători, în vacarmul mașinilor, atunci părea straniu, neobișnuit (de parcă ar fi fost un liliac în lumina zilei) și nu-și redobândea înfățișarea normală decât atunci când se întorcea în biroul în care petrecuse douăzeci de ani ascuns în întuneric și umezeală.

Dar să nu ne înșelăm crezând că Abaskharon este numai un servitor obedient. În realitate el este mult mai mult decât atât. În spatele înfățișării lui slabe și servile se ascund o voință puternică și țeluri precise, pentru a căror înfăptuire luptă cu obstinație și curaj. Pe lângă creșterea și educarea celor trei fiice ale sale, el și-a asumat și grija față de fratele său mai mic, Malak, și a copiilor acestuia. Având în vedere o asemenea situație, înțelegem mai bine de ce rămâne singur în cămăruța lui în fiecare seară și scoate din buzunarul ghilbabului tot ceea ce a câștigat peste zi: monedele și micile bancnote mototolite și îmbibate de transpirație, fie că e vorba de bacșișul primit direct, fie că e vorba de bani sustrași când face cumpărăturile pentru birou. (Metodele lui Abaskharon de misit pot fi socotite un model de înșelătorie abilă și precisă. El nu umflă prețurile, așa cum procedează amatorii, fiindcă prețurile se știu sau pot fi cunoscute în orice clipă. În schimb, el sustrage, de pildă, în fiecare zi mici cantități de cafea, ceai sau zahăr, imposibil de observat, apoi reîmpachetează proviziile furate în cutii noi și le revinde lui

Zaki Bey, prezentându-i facturi reale pe care le obține în înțelegere cu băcanul pios sunnit[1] din strada Maaruf).

Seara, înainte de a se întinde în pat, Abaskharon își numără banii cu grijă de două ori, apoi ia creionul chimic pe care-l poartă întotdeauna după ureche și notează bilanțul câștigului său, scăzând din el partea pe care o economisește și pe care o va depune în prima duminică în carnetul de economii și de care nu se va mai atinge după aceea niciodată. Apoi achită în minte, din restul agoniselii, nevoile numeroasei sale familii. Și, indiferent dacă îi mai rămâne după aceea ceva sau nu-i mai rămâne nimic, Abaskharon, creștinul credincios, nu poate să doarmă înainte de a îngâna rugăciunea de mulțumire pentru Domnul său. Glasul lui șoptește cu o evlavie sinceră în fața statuetei lui Iisus răstignit, atârnate pe peretele din bucătărie : „Pentru că Tu, Doamne, ne-ai dăruit hrană, mie și copiilor mei, eu Îți aduc Ție laudă, iar numele Tău va fi slăvit în ceruri. Amin!".

Un cuvânt necesar și despre Malak.

Degetele unei mâini se deosebesc ca formă, dar se mișcă toate împreună, coordonat, pentru a împlini un lucru oarecare. Pe stadion, mijlocașul expediază mingea cu precizie maximă pentru a cădea în dreptul piciorului unui atacant, care o preia și înscrie golul. Tot astfel și relația dintre Abaskharon și fratele său Malak se

1. Musulmanii se împart în două secte : sunniții și șiiții. Sunniții reprezintă marea majoritate a musulmanilor, atât la nivelul întregii comunități islamice, cât și în Egipt. Deosebirile dintre cele două secte sunt nesemnificative din punct de vedere doctrinar.

desfășoară într-o perfectă sincronie. Malak a învățat croitoria de mic în atelierele de lenjerie bărbătească, dar slujba prin case nu și-a lăsat amprenta umilinței asupra lui, așa cum s-a întâmplat cu fratele său. De fapt, statura lui mică, îmbrăcămintea populară[1] de culoare închisă, burta atârnândă și fața plină, lipsită de orice urmă de frumusețe lasă la prima vedere o impresie stânjenitoare, însă el se grăbește să întâmpine orice persoană pe care o întâlnește cu un zâmbet larg, îi întinde mâna cu căldură, vorbindu-i ca unui vechi prieten pe care îl laudă și îl respectă, împărtășindu-i toate opiniile (câtă vreme acestea nu-i lezează interesele vitale), apoi îl îmbie insistent să ia o țigară Cleopatra (din pachetul său șifonat pe care-l scoate din buzunar cu grijă și-l verifică, pentru a se convinge că este întreg, de parcă ar fi o piatră prețioasă). Numai că această amabilitate ieșită din comun are și un revers – dacă este cazul, Malak trece cât ai clipi și foarte ușor la un limbaj vulgar, de așteptat de la o persoană ca el, care și-a primit cea mai mare parte a educației elementare în stradă. Și cum el combină cele două contrarii – răutatea și lașitatea, dorința violentă de a ofensa și teama exagerată de urmări –, s-a obișnuit în luptele lui să atace cu toate mijloacele de care dispune. Dacă nu întâmpină rezistență, se avântă la atac fără cea mai mică milă, de parcă nu ar

1. Costumul popular bărbătesc constă din pantaloni și bluză cu mâneci scurte, confecționate din pânză sau din stofă. El a fost introdus în timpul lui Nasir, ca o alternativă la costumul tradițional de lucru, și vândut în magazinele populare de stat.

ști ce este frica, dar dacă întâmpină o rezistență serioasă din partea adversarului său, atunci bate numaidecât în retragere, fără a sta pe gânduri. Toate aceste abilități deosebite ale lui Malak se adaugă la înțelepciunea și iscusința lui Abaskharon, așa încât, acționând în deplină coordonare, ei sunt capabili – trebuie să o spunem – să realizeze cele mai teribile isprăvi.

Cei doi frați și-au propus să obțină o cămăruță pe terasă și uneltesc de luni de zile cum să reușească. Și iată că astăzi sosi ceasul. Imediat ce Rabab intră la Zaki Bey, Abaskharon se opri în pragul ușii, se înclină și zise cu un zâmbet puțin șiret:

— Excelență, vă rog să-mi îngăduiți să lipsesc puțin, pentru o treabă urgentă!...

Dar nici nu apucă să termine fraza, că Beyul (preocupat de noua lui cucerire) îi făcu semn să plece. Închise ușa ușor și, în vreme ce lovea dalele de pe culoar cu vârful cârjelor, chipul lui căpătă altre trăsături : zâmbetul umil și mieros se preschimbă într-o expresie serioasă și neliniștită. Abaskharon se îndreptă către mica bucătărie de la intrarea în apartament, se uită atent în jur, apoi se întinse, sprijinindu-se în cârje, până ce reuși să scoată cu grijă chipul Fecioarei agățat pe perete, în spatele căruia se afla o nișă. Vârî mâna în nișă și scoase de acolo câteva teancuri mari de bancnote, pe care le ascunse cu grijă în vestă și în buzunare, apoi părăsi apartamentul, închizând ușa încet, dar bine... Când ajunse la intrarea blocului, se întoarse la dreapta, folosindu-se de cârje, și se apropie de cabina portarului. Se ivi de îndată fratele său Malak, aflat în așteptare. Se înțeleseră dintr-o singură privire și după câteva

minute își croiau drum pe strada Suleiman Pașa, către Automobil Club, pentru a se întâlni cu avocatul Fikri Abd al-Șahid, administratorul Blocului Iakubian. Se pregătiseră pentru această întâlnire și tot vorbiseră despre ea luni în șir, așa încât acum nu mai aveau nimic de zis. Mergeau tăcuți, dar Abaskharon începu să bombăne niște rugăciuni pentru Fecioară și pentru Iisus Mântuitorul, implorându-i să-i ajute să reușească în planul lor. În timpul ăsta, Malak se chinuia să găsească cele mai potrivite cuvinte pentru a începe discuția cu Fikri Bey. În ultimele săptămâni tot adunase informații despre el și aflase că este în stare să facă orice pentru bani, că-i plac băutura și femeile. Îl vizitase la biroul său din strada Qasr al-Nil și-i oferise o sticlă de Old Parr – una din cele mai fine mărci de whisky, înainte de a deschide discuția despre cămăruța de fier situată la intrarea pe terasă și care devenise liberă în urma morții lui Atiyya, vânzătorul de ziare, care trăise fără să se căsătorească, după cum la fel și murise, așa încât încăperea revenise acum la proprietarul blocului. Malak visa să pună mâna pe această cămăruță pentru a-și deschide acolo un atelier propriu de cămăși, căci trecuse de treizeci de ani și încă se mai muta de la un atelier la altul, după cum îi impuneau condițiile.

Când a deschis discuția, Fikri Bey a cerut un răgaz pentru a se hotărî, iar în urma insistențelor lui Malak și ale fratelui său, consimțise să le dea cămăruța în schimbul sumei de șase mii de lire bătute pe muchie, stabilindu-le o întâlnire la Automobil Club, unde obișnuia să-și ia dejunul duminica la amiază. Când ajunseră la club, Abaskharon se simți copleșit de măreția locului.

Se uită mai întâi atent la marmura naturală care placa pereții și pardoseala, apoi la covorul roșu somptuos care se întindea până la lift. Malak își dădu seama de uimirea lui și-l prinse de mână pentru a-i da curaj, apoi înaintă și strânse mâna portarului cu multă căldură, întrebându-l de Fikri Abd al-Șahid. Pregătindu-se pentru această zi, Malak făcuse cunoștință în ultimele două săptămâni cu angajații clubului și le câștigase prietenia cu povestirile lui amuzante și măgulitoare și cu cele câteva galabii albe oferite acestora în dar. De aceea, ospătarii și ceilalți angajați se grăbiră să-i salute pe cei doi frați și să-i conducă în restaurantul de la etajul al doilea, unde Fikri Bey tocmai își lua dejunul împreună cu o prietenă – o doamnă planturoasă cu pielea albă. Nu se cuvenea, bineînțeles, să intre peste el în salon, așa că trimiseră pe cineva să-l anunțe de sosirea lor, apoi se așezară în așteptare într-o încăpere laterală, mai izolată.

În câteva minute Fikri Abd al-Șahid se ivi cu trupul lui mătăhălos, capul aproape complet chel și fața alb-roșcovană, semănând cu străinii. Își dădură numaidecât seama, după ochii înroșiți și după ușoarele ezitări în vorbire, că băuse cam multicel. După ce schimbară câteva cuvinte de salut și complimentele de rigoare, Abaskharon se lansă într-un lung interludiu, elogiindu-l pe Bey pentru bunătatea sa și asemuindu-l în toate faptele sale cu Mântuitorul Iisus. Continuă să vorbească (în vreme ce Malak tăcea, prefăcându-se uimit) despre faptul că Beyul obișnuia să-i scutească pe mulți dintre clienții lui de onorariile cuvenite pentru asistarea lor în diverse procese, atunci când era convins că aceștia

fuseseră nedreptățiți și că sunt într-atât de săraci încât nu au din ce să plătească...

— Știi, Malak, ce-i spune Fikri Bey unui client sărac, atunci când acesta încearcă să-i plătească? întrebă Abaskharon și răspunse tot el numaidecât: Du-te și îngenunchează, aducând mulțumiri Domnului Iisus, pentru că El mi-a achitat în întregime onorariul pentru procesul tău!...

Malak își supse buzele, își încrucișă mâinile peste burta proeminentă, lăsă ochii în pământ, ca și când ar fi fost adânc impresionat, și zise:

— Așa se cuvine să fie adevăratul credincios...

Dar Fikri Bey, cu toate că era băut, urmărea cu atenție mersul discuției și nu prea era încântat de sensul ascuns al vorbelor lor, așa că îi întrebă pe un ton serios, pentru a pune capăt pălăvrăgelii:

— Ați adus banii, așa cum ne-am înțeles?

— Firește, Excelență! exclamă Abaskharon. Și mai îngăimă, înmânându-i două foi: Iată contractul, așa cum ne-am înțeles cu Excelența Voastră – Dumnezeu să vă binecuvânteze!

Apoi vârî mâna în vestă pentru a scoate banii. El adusese cele șase mii de lire convenite, dar le repartizase prin buzunare, păstrându-și un spațiu de manevră. Scoase mai întâi patru mii de lire și le întinse Beyului, care țipă la el înfuriat:

— Ce-i asta? Unde-i restul?

În clipa aceea, porniră să se văicărească, de parcă ar fi interpretat o arie în duet – Abaskharon cu un glas răgușit și horcăit, iar Malak cu glasul lui înalt, pițigăiat, strident. Cuvintele li se amestecară, devenind

de neînţeles, dar, în ansamblu, ei se străduiau să stârnească mila Beyului, vorbind despre sărăcia lor, şi se jurau pe Hristos cel Viu că au împrumutat această sumă şi că nu sunt în stare să plătească mai mult decât atât. Dar Fikri Bey rămase neînduplecat şi le-o reteză scurt, de data asta şi mai furios:

— Astea-s jocuri de copii... Vorbele astea nu-mi sunt de nici un folos...

Se răsuci pentru a se întoarce în restaurant, dar Abaskharon, care se aştepta la această mişcare, se aruncă spre Bey cu atâta forţă încât se clătină şi fu cât pe ce să cadă. Apoi cu o mişcare fulgerătoare mai scoase dintr-un buzunar al ghilbabului încă un teanc de o mie de lire pe care îl vârî printre celelalte în buzunarul Beyului, care, în pofida mâniei sale, nu manifestă nici o împotrivire serioasă şi lăsă banii să se alăture celorlalţi. Abaskharon trebui să înceapă atunci o nouă pledoarie cu implorări, în cursul căreia încercă de mai multe ori să-i sărute mâna Beyului. În cele din urmă, îşi încheie rugăminţile cu un gest pe care îl păstrase pentru o situaţie de urgenţă: se dădu brusc în spate şi cu amândouă mâinile trase de galabia murdară şi peticită, lăsând să i se vadă piciorul amputat, legat de proteza închisă la culoare, şi se văicări cu glas răguşit şi poticnit:

— Dumnezeu să le dea sănătate copiilor Excelenţei Voastre! Sunt infirm, domnule... Am un picior tăiat... Infirm şi cu o grămadă de copii de care trebuie să am grijă... Iar Malak trebuie să întreţină patru copii şi pe mama lor... Dacă-l iubiţi pe Domnul Hristos, domnule, nu mă alungaţi cu inima zdrobită...

Asta a fost peste puterea de a îndura a lui Fikri Bey. După câteva clipe, cei trei s-au așezat pentru a semna contractul: Fikri Abd al-Șahid, înfuriat din cauza șantajului sentimental la care fusese supus – după cum l-a numit după aceea în cursul discuției cu prietena sa –, Malak, care se gândea deja la primii pași pe care-i va face în noua sa încăpere de pe terasă și Abaskharon, care mai păstra încă pe chip ultima expresie tulburătoare – o privire tristă, pierdută, ca și cum ar fi fost înfrânt și ar fi suportat mult mai mult decât i-ar fi stat în puteri, dar în sufletul său era fericit atât pentru semnarea contractului de închiriere a cămăruței, cât și pentru că izbutise prin abilitatea lui să salveze un teanc de o mie de lire, a cărui căldură plăcută o simțea în buzunarul stâng al ghilbabului...

Zona centrală din Cairo a continuat să fie cel puțin o sută de ani și centrul comercial și social al orașului, în care se aflau cele mai mari bănci, companiile străine, magazinele, cabinetele și birourile celor mai vestiți medici și avocați, cinematografele și restaurantele de lux. Vechea elită a Egiptului a construit centrul astfel încât să devină cartierul european al orașului Cairo – în toate capitalele europene se află străzi care seamănă cu cele de aici: același stil arhitectonic și aceeași culoare istorică venerabilă. Centrul orașului și-a păstrat caracterul pur european până la începutul anilor '60 și fără îndoială că persoanele mai vârstnice își amintesc de acea eleganță. Era total nepotrivit ca localnicii să se plimbe prin centrul orașului îmbrăcați în ghilbaburi, după cum era imposibil să fie acceptați cu înfățișarea lor populară

în restaurante precum Groppi, À l'Américaine și Odéon sau în cinematografele Metro, Saint James, Radio sau alte locuri a căror frecventare impunea ca bărbații să poarte costume și femeile să poarte rochii de seară. Toate magazinele erau închise în zilele de duminică, iar cu ocazia sărbătorilor creștine catolice, așa cum erau Crăciunul și Anul Nou, centrul orașului se decora întotdeauna, de parcă s-ar fi aflat într-o capitală occidentală. Vitrinele străluceau de urări cu ocazia sărbătorilor, scrise în franceză și engleză, de pomii de Crăciun și de figurine înfățișându-l pe Moș Crăciun, iar restaurantele și barurile se umpleau de străini și de aristocrați care petreceau bând, cântând și dansând. În centrul orașului au existat întotdeauna numeroase baruri mici în care, în weekend și în timpul liber, lumea putea să bea câteva pahare și să mănânce aperitive savuroase la prețuri rezonabile. În anii '30 și '40, unele baruri ofereau, pe lângă băutură, și mici spectacole distractive cu vreun muzicant grec sau italian sau cu vreo trupă de dansatoare evreice. Până la sfârșitul anilor '60 existau numai pe strada Suleiman Pașa aproximativ zece astfel de bărulețe. Au venit anii '70 și zona centrală a început să-și piardă încet-încet importanța de până atunci, inima orașului Cairo mutându-se în Al-Muhandisin și Medinet Nasr, unde locuia noua elită. Un val inexorabil de religiozitate a cuprins societatea egipteană, care nu a mai admis consumul băuturilor alcoolice. Guvernele egiptene au cedat unul după altul în fața presiunilor religioase (probabil mizând politic pe curentul islamist care li se împotrivea) și au limitat vânzarea băuturilor alcoolice doar la marile hoteluri și restaurante, stopând

eliberarea autorizațiilor pentru funcționarea unor baruri noi, iar în cazul decesului proprietarului de bar (cel mai adesea străin) anulând autorizația și cerând moștenitorilor să-și schimbe natura activității... La toate acestea se adăugau raidurile permanente ale poliției, ofițerii care controlau legitimațiile clienților din baruri și le cereau uneori să-i urmeze la secție pentru a-i interoga...

În felul acesta, la începutul anilor '80 nu au mai rămas în întreaga zonă centrală decât vreo câteva mici baruri risipite, ai căror proprietari au reușit să reziste în fața valului religios și opresiunii guvernamentale prin recurgerea la două mijloace: mascarea și mita. Nici un bar din zona centrală nu-și mai anunța prezența. Mai mult decât atât, cuvântul „Bar" din numele firmei a fost înlocuit cu „Restaurant" sau *Coffee Shop*. Proprietarii barurilor și depozitelor de băuturi și-au vopsit în mod deliberat geamurile magazinelor cu o culoare închisă, încât să nu se vadă ce se întâmplă în interior, sau așezau în vitrine șervețele de hârtie sau orice altă marfă care să nu trădeze adevărata lor activitate. Nu s-a mai îngăduit nici unui client să bea la mesele de pe trotuarul din fața barului, nici chiar lângă o fereastră deschisă care dădea spre stradă. Au fost luate măsuri foarte aspre după ce tinerii adepți ai curentului islamist au incendiat câteva magazine cu băuturi.

Pe de altă parte, proprietarii puținelor baruri rămase au fost nevoiți să dea în mod sistematic mită consistentă detectivilor poliției de care depindeau și funcționarilor administrației, pentru ca aceștia să le permită continuarea activității. Și cum vânzarea băuturilor locale

ieftine nu le aducea câştigurile de care aveau nevoie pentru acoperirea mitei, proprietarii barurilor s-au văzut nevoiţi să mai găsească o cale pentru a-şi spori veniturile. Unii dintre ei s-au orientat spre facilitarea prostituţiei prin angajarea unor femei decăzute pentru a servi băuturile, aşa cum s-a întâmplat la barul Cairo în Al-Tawfiqiyya, la Mido şi Pussycat din strada Imad al-Din. Tot pentru a-şi spori câştigurile, alţii s-au orientat spre producerea unor băuturi în laboratoare primitive, în loc să le cumpere, aşa cum s-a întâmplat la Halegian din strada Antikkhana şi la barul Jamaica din strada Sherif. Aceste băuturi contrafăcute, de proastă calitate au provocat accidente nefericite. Cel mai vestit dintre acestea a fost cazul unui tânăr artist plastic care şi-a pierdut vederea după ce a consumat brandy în Halegian. Parchetul a dispus atunci închiderea barului, dar proprietarul lui a reuşit să-l redeschidă curând după aceea prin mijloacele arhicunoscute...

În consecinţă, puţinele baruri rămase în zona centrală nu mai erau nişte localuri ieftine şi curate pentru recreere, aşa cum fuseseră înainte, ci s-au transformat în spelunci slab luminate şi prost ventilate, frecventate mai ales de huligani şi de indivizi dubioşi, cu rare excepţii, aşa cum era cazul barului Maxim's, situat în pasajul care leagă strada Qasr al-Nil de strada Suleiman Paşa, sau al barului Chez Nous, situat sub Blocul Iakubian.

Chez Nous este situat cu câteva trepte mai jos de nivelul străzii şi, datorită draperiilor groase, lumina

dinăuntru este slabă și tulbure chiar și în cursul zilei. Barul mare se află în stânga, iar mesele sunt din lemn natural de culoare închisă. Felinarele vechi de tip vienez, gravurile în lemn sau bronz care atârnă pe pereți, scrierea latină de pe paharele mari de bere – toate acestea dau localului aspectul unui pub englezesc. Vara, de îndată ce pătrunzi în barul Chez Nous, lăsând în urma ta strada Suleiman Pașa, cu vacarmul, căldura și aglomerația ei, și te așezi pentru a sorbi din berea rece ca gheața în atmosfera liniștită, cu aerul condiționat puternic și cu lumina slabă și odihnitoare, simți numaidecât că într-un fel ai găsit un refugiu din viața zilnică. Această senzație de intimitate este cea mai importantă particularitate a barului Chez Nous, cunoscut la început mai ales ca loc de întâlnire pentru homosexuali (și cu această caracteristică a fost prezentat în mai multe ghiduri turistice occidentale).

Proprietarul barului se numește Aziz, dar e poreclit „Englezul" (seamănă cu englezii, având pielea albă, părul blond și ochii albaștri) și e știut că are și el aceeași deviere de comportament. Se spune că el a fost prietenul bătrânului grec, proprietarul barului, care s-a îndrăgostit de el și i-a făcut cadou localul înainte de a muri. Se zvonește de asemenea că ar organiza petreceri obscene în timpul cărora i-ar prezenta pe homosexuali turiștilor arabi și că prostituția homosexuală i-ar aduce câștiguri uriașe din care ar achita mita și șperțurile care-l țin la adăpost total de neplăcerile forțelor de ordine. El se bucură de o poziție puternică și de multă iscusință și sub protecția și

supravegherea lui, homosexualii se întâlnesc la Chez Nous, leagă prietenii și scapă de presiunile sociale care-i împiedică să-și declare înclinațiile.

Cei care frecventează locurile de întâlnire ale homosexualilor, ca și aceia care frecventează tripourile și cafenelele cu hașiș, aparțin unor categorii sociale și vârste diferite. Găsești printre ei meseriași și profesioniști, tineri și vârstnici, uniți cu toții prin înclinația lor specifică. Homosexualii, asemenea marilor spărgători, micilor pungași sau tuturor celorlalte grupuri și categorii care se plasează în afara legii și a cutumei, inventează un limbaj propriu numai categoriei lor, care le permite să se înțeleagă între ei fără ca ceilalți din jurul lor să priceapă ce-și spun. Astfel, homosexualul pasiv se numește *kudyana* și primește un nume de fată, cum ar fi Suad, Angi, Fatima și așa mai departe, în vreme ce homosexualului activ i se spune *barghal*, iar dacă bărbatul este simplu și ignorant, atunci i se zice „*barghal* bădăran". Relația sexuală dintre doi bărbați este numită „balama". Homosexualii fac cunoștință unul cu altul și poartă conversații secrete prin gesturi. Astfel, dacă atunci când dau mâna, unul din ei apasă mâna celuilalt și-i mângâie încheietura, înseamnă că îl dorește; dacă unul își apropie degetele ambelor mâini și le mișcă în timpul conversației, înseamnă că îl invită pe interlocutor la o partidă de sex; dacă arată cu un singur deget spre inimă, înseamnă că interlocutorul său i-a cucerit inima și așa mai departe...

Aziz Englezul ține foarte mult la confortul și la buna dispoziție a clienților localului Chez Nous, dar în același timp nu le permite gesturile indecente. Pe

măsură ce noaptea înaintează și clienții beau întrecând măsura, ei devin din ce în ce mai zgomotoși, întrerupându-se unul pe altul, întrucât dorința de a vorbi pune stăpânire pe ei (așa cum se întâmplă de fapt în toate localurile). Clienții de la Chez Nous, însă, cad pradă amestecului poftelor trupești cu beția și-și adresează cuvinte și expresii curtenitoare și spun glume deocheate. Se mai întâmplă și ca unul dintre ei să mângâie cu degetele trupul prietenului său, dar atunci Englezul intervine numaidecât și recurge la toate mijloacele pentru a restabili ordinea, începând cu vorbele politicoase, rostite în șoaptă și terminând cu amenințarea clientului turbulent cu alungarea din local. Deseori, Englezul se enervează atât de tare încât i se înroșește fața și-l apostrofează pe homosexualul a cărui poftă s-a aprins:

— Ascultă!... Câtă vreme te afli aici la mine, poartă-te frumos! Dacă prietenul tău îți place atât de mult, ridică-te și du-te împreună cu el, dar să nu te mai văd cu mâna pe el aici în bar!

Severitatea Englezului în astfel de situații nu se datorează, firește, respectului pentru virtute, ci este dictată de calculele câștigului și pierderii, căci ofițeri de poliție în civil vizitează deseori localul. Este adevărat că aceștia se limitează la aruncarea unei priviri rapide și numai de la distanță și că nu-i deranjează niciodată pe clienți (aceasta în schimbul șperțurilor grase pe care le primesc), dar dacă se întâmplă să observe vreun act scandalos, atunci fac mare caz, aceasta fiind marea lor șansă de a-l șantaja pe Englez să le plătească și mai mult.

Cu puțin înainte de miezul nopții, ușa localului se deschise și se ivi Hatim Rașid împreună cu un tânăr

brunet cu puțin peste douăzeci de ani, îmbrăcat în haine ieftine, cu părul tuns scurt asemenea soldaților. Cei prezenți erau deja beți, vorbeau în gura mare și cântau, dar când intră Hatim, vacarmul se liniști, cu toții îndreptându-și privirile curioase spre el, încercând un sentiment de respect amestecat cu teamă. Știau că Hatim este *kudyana*, dar o barieră amenințătoare naturală îi împiedica să se poarte familiar cu el. Chiar și cei mai nerușinați și mai obsceni clienți îl tratau cu respect.

Existau mai multe explicații pentru atitudinea lor. Hatim Rașid era un ziarist cunoscut – redactor-șef al ziarului *Le Caire*, care apărea la Cairo în limba franceză. El descindea dintr-o veche familie de aristocrați: mama lui era franțuzoaică, iar tatăl lui, doctorul Hasan Rașid, fusese un jurist renumit, decan al Facultății de Drept, în anii '50. În plus, Hatim era unul dintre homosexualii conservatori (dacă se poate spune așa): el nu-și sacrifica demnitatea fardându-se și nu se umilea folosind mijloace provocatoare, așa cum procedau mulți dintre așa-numiții *kudyana*. În privința aspectului exterior și comportamentului, el prefera întotdeauna un compromis abil între eleganță și feminitate. În noaptea aceasta, de pildă, el poartă un costum de culoarea vinului roșu, iar în jurul gâtului subțire o eșarfă galbenă, introdusă în cea mai mare parte sub cămașa roz de mătase naturală, iar marginile gulerului larg sunt întinse peste piepții hainei. Cu îmbrăcămintea lui elegantă, cu talia grațioasă și cu trăsăturile franțuzești delicate, ar părea o strălucitoare stea de cinema, dacă n-ar fi ridurile săpate pe fața lui de viața dezordonată pe care o duce și acea mină întunecată,

misterioasă, chinuită și antipatică într-un fel care învăluie întotdeauna chipurile homosexualilor.

Aziz Englezul se apropie de el pentru a-l saluta. Hatim îi strânse mâna prietenos și făcu semn spre tânărul său prieten:

— Abd Rabbuh, prietenul meu... Își face serviciul militar la Securitatea Centrală...

— Îmi face plăcere să te cunosc, zise Aziz, zâmbind și cercetând trupul puternic și musculos al tânărului.

Apoi îi conduse pe cei doi oaspeți la o masă liniștită în fundul localului și primi comenzile: un pahar de gin tonic pentru Hatim și o sticlă de bere de import pentru Abd Rabbuh și câteva aperitive calde.

Treptat, clienții își întoarseră privirile de la ei, reluându-și discuțiile și râsul zgomotos.

Cei doi prieteni nou-veniți păreau cufundați într-o discuție lungă și plicticoasă. Hatim vorbea mai degrabă în șoaptă, privindu-l pe prietenul său și încercând să fie convingător, dar Abd Rabbuh asculta indiferent, apoi răspundea pe un ton vehement. Hatim tăcea o clipă și privea în pământ, apoi relua încercarea. Conversația decurse în acest fel cam o jumătate de oră, timp în care cei doi prieteni goliră două sticle de bere și trei pahare de gin. În cele din urmă, Hatim se îndreptă de spate și se sprijini de spătarul scaunului, întrebându-l pe Abduh și privindu-l fix:

— Ăsta este ultimul tău cuvânt?

— Da! îi răspunse Abduh pe un ton ridicat, căci alcoolul își făcuse rapid efectul.

— Abduh, vino cu mine noaptea asta și mâine o să ne înțelegem...

— Nu!

— Te rog, Abduh...

— Nu!

— Bine... Ne putem înțelege în liniște?! Nu-ți ieși din fire!... șopti Hatim cu cochetărie, atingând cu degetele mâna uriașă a prietenului său întinsă pe masă.

Această insistență îl exasperă însă pe Abduh, care își trase mâna spre el, oftă adânc și răspunse stânjenit:

— Ți-am spus că nu pot rămâne cu tine peste noapte... Săptămâna trecută am întârziat de trei ori din pricina ta... Ofițerul o să propună să fiu pedepsit...

— Nu-ți fie teamă! Am găsit pe cineva care să-ți pună o pilă la ofițer...

— Oof! exclamă Abduh enervat peste măsură și împinse cu mâna paharul de bere, care se răsturnă, producând un zgomot răsunător.

Apoi se ridică de pe scaun, privind furios spre Hatim și alergă spre ușă. Hatim scoase câteva bancnote din portmoneu, le aruncă pe masă și ieși grăbit după prietenul său. Preț de câteva clipe se așternu liniștea peste întregul local, după care bețivii se porniră să comenteze în fel și chip:

— Un *barghal* care face pe nebunul, băieți...

— O sută de regrete pentru cel care iubește și n-are parte de ce-și dorește...

— Aah, miere, miere, cum mă seci tu de toți banii, cu durere...

Toți cei prezenți izbucniră în hohote de râs și porniră să cânte cu glas răsunător un cântec indecent, ceea ce îl obligă pe Aziz Englezul să intervină pentru a restabili ordinea.

Asemenea majorității egiptenilor veniți din provincie, Muhammad al-Sayyid (ajutor de bucătar la Automobil Club) a suferit multă vreme de bilharzia. Această boală i-a cauzat infecții și în cele din urmă insuficiență hepatică, provocându-i moartea înainte de cincizeci de ani. Busayna, fiica sa cea mai mare, își aduce bine aminte de ziua aceea din luna Ramadan. După ce familia și-a luat *iftar*-ul[1] în mica locuință de pe terasa Blocului Iakubian, alcătuită din două cămăruțe și un closet, tatăl s-a ridicat pentru a împlini rugăciunea de asfințit. Au auzit deodată zgomotul produs de ceva greu prăbușit pe pardoseală. Busayna își aduce aminte și strigătul cumplit al mamei: „Săriți și ajutați-l pe tata!". Au alergat cu toții spre el: Busayna, Sawsan, Fatin și micuțul Mustafa. Tatăl stătea întins pe pat, îmbrăcat într-un ghilban alb. Trupul lui era complet nemișcat, iar fața căpătase o culoare vineție sumbră. Când au chemat un medic de la salvare (un tânăr lipsit de experiență), acesta i-a făcut un examen rapid și apoi a anunțat vestea cea tristă. Fetele s-au pornit să urle, iar mama a început să se lovească peste față cu putere până ce a căzut pe podea.

Busayna era pe vremea aceea elevă la liceul comercial și avea visurile ei de viitor, neîndoindu-se nici o clipă de îndeplinirea lor; va termina studiile și se va căsători cu dragul ei Taha al-Șazli, după ce el va absolvi Academia de Poliție; vor locui într-un apartament spațios și frumos, departe de această terasă, și se vor mulțumi doar cu un băiat și o fetiță pentru a putea

1. Prima masă luată după asfințitul soarelui de către musulmani, în timpul postului din luna Ramadan.

să se ocupe de creşterea lor... Se înţeleseseră asupra tuturor amănuntelor, dar iată că tatăl ei a murit pe neaşteptate. A trecut perioada de doliu şi familia s-a trezit fără nici un fel de mijloace de trai. Pensia neînsemnată nu ajungea să acopere cheltuielile pentru şcoală, mâncare, îmbrăcăminte şi chirie. Mama s-a schimbat văzând cu ochii. Tot timpul umbla îmbrăcată în negru, trupul ei s-a vestejit şi s-a uscat, iar chipul ei a căpătat acea înfăţişare aspră, înţepătoare, bărbătească, specifică văduvelor sărace. Cu trecerea zilelor devenea tot mai irascibilă şi se certa tot mai des cu fiicele ei. Nici chiar micul Mustafa nu scăpa de loviturile şi de sudălmile ei. După fiecare scandal cădea pradă unei lungi crize de plâns. Nu-şi mai amintea de răposat cu afecţiunea din primele zile; acum vorbea despre el cu un fel de amărăciune şi dezamăgire, de parcă el ar fi părăsit-o de bunăvoie şi ar fi lăsat-o pradă necazurilor. Apoi a început să dispară două-trei zile pe săptămână; ieşea dimineaţa şi se întorcea la sfârşitul zilei tăcută, frântă de oboseală, abătută, cărând cu ea câţiva saci cu mâncare gătită, amestecată (orez, legume şi mici bucăţi de carne), pe care o încălzea şi le-o oferea la masă.

În ziua când Busayna a reuşit la examen şi şi-a luat diploma, mama a aşteptat până s-a lăsat întunericul şi a ieşit împreună cu ea pe terasă. Era o noapte de vară fierbinte. Câţiva bărbaţi trăgeau pe rând dintr-o *goza*[1] şi sporovăiau despre te miri ce, iar mai încolo stăteau câteva femei sub cerul liber, pentru a scăpa

---

1. Un fel de narghilea rudimentară, confecţionată dintr-un borcan de sticlă şi un tub de trestie.

de zăpușeala din cămăruțele de fier strâmte. Mama le-a salutat și a tras-o pe Busayna într-un colț, ceva mai la o parte. Au rămas în picioare lângă zid.

În mintea Busaynei stăruie și acum tabloul văzut de pe terasă – mașinile și luminile din noaptea aceea de pe strada Suleiman Pașa, chipul posomorât al mamei, privirile ei aspre, cercetătoare, glasul ei răgușit și straniu, vorbindu-i despre grijile pe care răposatul a lăsat-o să le îndure singură, mărturisindu-i că ea lucrează în casa unor oameni buni din Al-Zamalek[1], dar a ținut acest lucru ascuns temându-se că ar putea avea repercusiuni în viitor asupra căsătoriei fiicelor ei (atunci când lumea ar afla că mama lor lucrează ca servitoare). Apoi, mama i-a cerut Busaynei să înceapă să caute de lucru chiar din ziua următoare. Busayna nu i-a răspuns, dar a privit la mama ei cu milă. Apoi s-a aplecat spre ea și a îmbrățișat-o. Și-a dat seama, în vreme ce o săruta, că fața ei se uscase și devenise aspră, că trupul ei exala un miros nou, ciudat – mirosul de transpirație amestecată cu praf care se răspândește din trupul slujnicelor.

Chiar a doua zi, Busayna a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a găsi de lucru și în decursul unui singur an a schimbat mai multe slujbe : a fost rând pe rând secretară în biroul unui avocat, ajutor al unui coafor de dame, asistentă începătoare în cabinetul unui dentist. Dar a fost nevoită să abandoneze toate aceste încercări din același motiv, după ce se repetase

---

1. Cartier rezidențial din zona centrală a orașului Cairo, situat pe insula cu același nume formată între cursul principal al Nilului și unul din brațele sale.

aceeaşi poveste: toţi patronii o întâmpinaseră cu căldură, îi arătaseră un interes deosebit însoţit de amabilităţi şi sfârşiseră prin a-i oferi cadouri şi mici sume de bani, făcând aluzii chiar la posibilitatea sporirii acestora. Întâmpinase toate aceste avansuri cu un refuz politicos (pentru a nu-şi pierde slujba). Însă patronii insistau până la capăt, până la acea ultimă scenă pe care o detesta şi de care se temea, dar care avea loc de fiecare dată: bărbatul în vârstă încerca să o sărute cu forţa în biroul gol, se lipea de ea sau începea să-şi deschidă pantalonii pentru a o pune în faţa faptului împlinit, dar ea îl respingea şi-l ameninţa că va ţipa şi va stârni scandal. Atunci, el schimba macazul şi-şi arăta faţa răzbunătoare concediind-o cu expresii ironice precum „distinsa ingenuă" sau pretindea că a încercat să-i verifice moralitatea şi că o iubeşte ca pe propria lui fiică, aşteptând ocazia (după ce primejdia scandalului trecuse) să o concedieze, sub orice pretext.

În cursul acestui an, Busayna a învăţat multe lucruri: a înţeles, de pildă, că are un trup frumos şi ademenitor, că ochii ei mari, strălucitori, de culoarea mierii, buzele ei pline, sânii ei voluptuoşi, fesele ei rotunde şi pufoase – toate acestea constituiau premise importante în relaţiile ei cu lumea. A devenit clar pentru ea că toţi bărbaţii, oricât de respectabili ar părea şi oricât de înaltă ar fi poziţia lor, devin extrem de vulnerabili în faţa unei femei frumoase şi acest lucru a determinat-o să facă unele încercări răutăcioase şi amuzante. Astfel, dacă întâlnea un bătrân respectabil pe care voia să-l testeze, i se adresa cu un ton prietenos, se apleca scoţându-şi în evidenţă sânii voluptuoşi, apoi se delecta văzându-l

pe bărbatul respectabil cum se îmblânzește și tremură, cu ochii încețoșați de dorință... Respirația precipitată pe care o provoca bărbaților o umplea de o plăcere ce era mai degrabă răzbunare și malițiozitate. În același timp, i-a devenit clar că în cursul acestui an mama ei s-a schimbat cu totul. Când Busayna a părăsit slujba din pricina hărțuielilor, mama sa a primit vestea cu o tăcere vecină cu exasperarea, iar când situația s-a repetat, i-a zis Busaynei în vreme ce se ridica să părăsească odaia: „Fratele și surorile tale au nevoie de fiecare piastru pe care-l câștigi din munca ta, iar o fată isteață știe să aibă grijă și de ea, și să-și păstreze și slujba...". Aceste vorbe au stârnit tristețe și nedumerire în sufletul Busaynei. „Cum să mă apăr în fața unui patron care se deschide la pantaloni?" s-a întrebat în sinea ei.

A rămas în această stare de nedumerire săptămâni în șir, până când s-a ivit Fifi, vecina ei de pe terasă, fiica lui Sabir, călcătorul de rufe, care a aflat că Busayna caută o slujbă și i-a propus să lucreze ca vânzătoare la magazinul de îmbrăcăminte al lui Sanan. Când Busayna i-a vorbit despre problemele ei de până atunci cu patronii, Fifi a oftat lung, a lovit-o peste piept și a țipat la ea dezaprobator: „Tu chiar ești proastă, fato?!". Apoi i-a explicat că peste nouăzeci la sută dintre patroni se poartă astfel cu fetele care lucrează la ei și că acelea dintre ele care refuză sunt concediate, iar în locul lor vin alte o sută care acceptă avansurile. Când Busayna tocmai voia să protesteze, Fifi a întrebat-o cu ironie în glas: „Domnia ta ești absolventă a Universității Americane, Facultatea de Management? Sunt atâția cerșetori pe stradă care au o diplomă de comerț ca a ta!...".

Fifi i-a explicat că răspunsul pozitiv la avansurile patronului „între anumite limite“ este o dovadă a inteligenței și că lumea este ceva, iar ceea ce vezi în filmele egiptene este cu totul altceva. I-a mai explicat că ea cunoaște o mulțime de fete care au lucrat ani în șir la magazinul lui Șanan și că acestea au răspuns propunerilor domnului Talal, proprietarul magazinului, „între anumite limite“, iar acum sunt neveste fericite, au copii, case și soți respectabili care le iubesc foarte mult... „Dar de ce să ne ducem așa departe?“ a întrebat Fifi în cele din urmă și i-a dat exemplul ei: lucrează la acest magazin de doi ani și are un salariu de o sută de lire, dar mai câștigă de trei ori pe atât datorită „inteligenței“ ei, în afară de cadouri, și cu toate astea continuă să-și poarte și ei de grijă, reușind să rămână virgină. Ba mai mult decât atât, este în stare să scoată ochii aceluia care vorbește despre reputația ei și o mie de bărbați ar vrea să se însoare cu ea, mai ales că ea câștigă acum, depune bani la fondurile cooperative și mai pune și ceva deoparte pentru trusou.

A doua zi, Busayna s-a dus împreună cu Fifi la domnul Talal la magazin și a descoperit că acesta era un bărbat trecut de patruzeci de ani, cu fața albă, cu ochi albaștri, chel și corpolent. Avea nasul turtit și o mustață neagră, stufoasă care-i cădea peste colțurile gurii. Pe scurt, Talal nu era câtuși de puțin atrăgător. Busayna aflase deja că este unicul băiat al lui Hagg Șanan Sirianul, care mai avea în afară de el și o mulțime de fete. El venise din Siria în zilele unirii[1] și

1. Aluzie la unirea dintre Egipt și Siria (1958-1961), când a fost proclamată Republica Arabă Unită.

s-a stabilit în Egipt, unde a deschis acest magazin. Înaintând în vârstă, a încredințat comerțul unicului său băiat. A mai aflat că Talal este căsătorit și că soția lui – o egipteancă frumoasă – îi dăruise doi băieți, dar cu toate astea pasiunea lui pentru femei nu cunoștea limite. Talal i-a întins mâna Busaynei (și i-a strâns-o), fără să-și ridice ochii de la pieptul și trupul ei în vreme ce-i vorbea. După câteva minute și-a luat în primire noua slujbă.

În doar câteva săptămâni, Fifi a învățat-o ce trebuie să facă, altfel spus, cum să se ocupe de înfățișarea ei, cum să-și lăcuiască unghiile la mâini și la picioare, cum să-și lărgească decolteul și să-și strâmteze talia rochiilor pentru a-i contura șezutul și coapsele. Datoria ei era să deschidă magazinul dimineața și să spele pe jos împreună cu colegele, iar apoi să-și aranjeze ținuta și să stea la ușă (aceasta fiind metoda cunoscută pentru atragerea clienților la toate magazinele de îmbrăcăminte). Când sosea un client, ea trebuia să-i vorbească foarte politicos, să răspundă la toate solicitările lui și să încerce să-l convingă să cumpere cât mai multe lucruri (ei revenindu-i o jumătate de procent din valoarea vânzărilor). Firește, nu trebuia să dea vreo atenție avansurilor venite din partea clienților, oricât de neplăcute ar fi fost ele.

Cam acestea erau îndatoririle ei de serviciu. Cât despre „cealaltă chestiune", domnul Talal a trecut la fapte a treia zi după venirea noii angajate. Era pe la timpul rugăciunii de după-amiază, când nu mai intra nici un client în magazin. Talal i-a cerut să-l însoțească la depozit pentru a-i prezenta diversele articole. Busayna l-a urmat tăcută și a observat umbra unui zâmbet

ironic pe chipul lui Fifi și al celorlalte fete. Depozitul era de fapt un apartament spațios la parterul blocului vecin cu cafeneaua À l'Américaine din strada Suleiman Pașa. Talal a invitat-o înăuntru și a încuiat ușa în urma lui. Ea a privit de jur-împrejur : locul era jilav, prost luminat și neaerisit. Cutiile de carton cu marfă se ridicau în stive până la tavan. Ea știa ce va urma și se pregătise pe drumul până la depozit, reamintindu-și vorbele mamei : „Fratele și surorile tale au nevoie de fiecare piastru pe care-l câștigi din munca ta, iar o fată isteață știe să aibă grijă și de ea, și să-și păstreze și slujba...". Când domnul Talal s-a apropiat de ea, au cuprins-o puternice sentimente contradictorii : hotărârea de a folosi ocazia ce i se oferea și teama care o făcea să respire precipitat și să accentueze o senzație de greață. În același timp o ispitea și o curiozitate ascunsă de a afla cum se va comporta Talal cu ea : oare o să-i adreseze vorbe de dragoste și-i va spune „te iubesc", de pildă, sau va încerca să o sărute ? Răspunsul a venit numaidecât : Talal s-a năpustit asupra ei din spate, a cuprins-o în brațe și a strâns-o cu atâta forță încât a simțit aproape durere, apoi a început să se frece de ea și să se joace cu trupul ei, fără să scoată nici măcar o singură vorbă. S-a purtat violent, grăbindu-se să-și satisfacă plăcerea, toată treaba petrecându-se în doar două minute. „Baia se află la capătul coridorului, la dreapta", i-a șoptit el gâfâind, trimițând-o să-și spele rochia pe care i-o murdărise. În vreme ce o spăla, și-a zis în gând că toată treaba fusese mai simplă decât își închipuise, ca și cum un bărbat s-ar fi frecat de ea în autobuz (și acest lucru i se întâmplase deseori).

Și-a adus aminte de sfatul pe care i-l dăduse Fifi în legătură cu ceea ce trebuia să facă mai departe și s-a întors către Talal, zicându-i cu un glas seducător:

— Am nevoie de douăzeci de lire, domnule...

Talal s-a uitat la ea o clipă, apoi a vârât mâna repede în buzunar, ca și cum s-ar fi așteptat la cererea ei, și i-a zis cu un ton neutru, în vreme ce-i dădea o bancnotă mototolită:

— Nu! Ajung zece lire! Vino după mine la magazin îndată ce ți se usucă rochia!...

Apoi a ieșit închizând ușa în urma lui.

O singură dată pentru zece lire; iar domnul Talal o invita de două ori pe săptămână, ba uneori chiar de trei ori... Fifi a mai învățat-o ca din când în când să admire o rochie din magazin și să insiste ca Talal să i-o dăruiască. A început să câștige binișor și să poarte veșminte frumoase, așa încât mama ei era mulțumită de ea și de banii pe care îi primea de la ea și pe care îi vâra în sân, după care se ruga pentru ea fierbinte. Busayna asculta rugile ei, copleșită de o dorință vinovată de a face aluzie la relația cu Talal, dar mama se prefăcea că nu înțelege mesajul ei. Busayna insistă într-atât de mult cu aluziile încât refuzul mamei de a-i răspunde deveni vizibil și extrem de fragil. În clipa aceea fiica simți o ușurare, ca și cum ar fi smuls masca falsă a inocenței de pe chipul mamei sale și s-ar fi încredințat de complicitatea ei la crimă.

Cu trecerea timpului, întâlnirile cu Talal în depozit începură să lase în sufletul ei urme pe care nu și le închipuise. Nu mai era în stare să împlinească

rugăciunea de dimineață (singura îndatorire obligatorie de care se achita), fiindu-i rușine să-l întâlnească pe „Domnul nostru“ și simțindu-se impură, oricât de mult s-ar fi spălat pentru purificarea rituală. Mai mult decât atât, începu să aibă coșmaruri și să se smulgă din somn înspăimântată, rămânând zile în șir deprimată și tristă, iar în ziua când se duse împreună cu mama ei să viziteze sanctuarul lui Al-Husain[1] și când luminile și fumul de tămâie o învăluiră, simți acea prezență ascunsă, adânc înrădăcinată, umplându-i inima; nu-și mai putu stăpâni lacrimile și izbucni într-o criză neașteptată și îndelungată de plâns.

Pe de altă parte, ea nu se mai simțea în stare să dea înapoi, dar nici nu mai suporta sentimentul de vină, împotrivindu-i-se cu violență. Începu să-și amintească de chipul mamei în clipa când a anunțat-o că slujește prin casele altora și să repete cuvintele lui Fifi despre mersul lucrurilor în această lume. Se trezea de multe ori privind la clientele magazinului – doamne bogate și elegante – și întrebându-se cu o pasiune răutăcioasă: „Oare de câte ori și-o fi vândut cucoana asta trupul pentru a obține niște bani?“.

Această împotrivire violentă față de vinovăția păcatului i-a generat un sentiment de amărăciune și cruzime. Nu mai avea încredere în nimeni și nu le mai găsea

1. Fiul lui Ali și al Fatimei – fiica profetului Muhammad –, socotit martir datorită faptului că și-a dat viața în lupta cu omeiazii – adversari și uzurpatori ai tatălui său, în anul 680, în apropiere de Kerbala’ (Irak) – oraș în care se află mormântul său. În Cairo se află o mare moschee cu un mormânt în care s-ar afla relicve ale sale – un loc foarte venerat de credincioșii musulmani din Egipt.

oamenilor nici un fel de scuze. Deseori avea impresia că Allah i-a voit prăbușirea (dar apoi își cerea iertare), socotind că, dacă el ar fi voit astfel, ar fi creat-o bogată sau ar fi amânat moartea tatălui său cu câțiva ani (și cât de ușor i-ar fi fost să o facă!). Încetul cu încetul, resentimentele sale se extinseră, incluzându-l și pe prietenul ei, Taha, strecurându-i-se în suflet simțământul ciudat că ea este mult mai puternică decât el. Ea este matură și înțelege această lume, în vreme ce el este un tânăr visător și naiv. Optimismul lui în privința viitorului o stânjenea chiar, și atunci se înfuria, bătându-și joc de el: „Tu te crezi Abd al-Halim Hafiz[1] ? Tânărul sărac și tenace care își realizează toate speranțele prin luptă?".

La început, Taha nu a înțeles motivul acestei amărăciuni. Apoi ironiile ei au început să-l provoace, ba chiar au ajuns să se certe. Când i-a cerut într-o zi să renunțe la slujba de la magazinul lui Talal, care ar fi avut o proastă reputație, Busayna s-a uitat la el provocator și l-a repezit: „La dispoziția ta, domnule... Dă-mi cele două sute cincizeci de lire pe care le primesc de la Talal și atunci ai dreptul să-mi ceri să nu-mi mai arăt fața nimănui în afară de tine...". S-a holbat la ea câteva clipe, ca și cum n-ar fi priceput ce vrea să zică, apoi a izbucnit mânios, împingând-o. Ea a țipat și l-a insultat, apoi i-a aruncat inelul de argint pe care i-l făcuse cadou. În adâncul sufletului ar fi vrut să rupă relația cu el pentru a se putea elibera de acel sentiment

1. *Abd al-Halim Hafiz*, cântăreț egiptean faimos (1929-1977), erou al mai multor filme care s-au bucurat de o mare popularitate mai ales în rândul tinerilor.

dureros de păcat ce nu-i dădea pace atunci când îl vedea, iar pe de altă parte nu se simțea în stare să-l părăsească definitiv. Îl iubea și se simțea legată de el printr-o poveste îndelungată, plină de momente frumoase. Când l-a văzut trist și neliniștit, a uitat totul, copleșindu-l cu o tandrețe sinceră și debordantă, de parcă i-ar fi fost mamă. Și oricât de violente erau certurile dintre ei, îl ierta și se întorcea la el, iar întâlnirile lor nu erau lipsite de momente de o seninătate rară. Foarte curând, însă, revenea tulburarea.

Busayna își făcu toată ziua reproșuri pentru că fusese aspră cu el dimineața. El ar fi avut nevoie de un cuvânt de încurajare din partea ei, înaintea examenului pe care știa că îl aștepta de ani îndelungați. Cât de crudă fusese cu el! N-ar fi fost nici o nenorocire dacă l-ar fi încurajat cu un cuvânt și un zâmbet sau dacă ar fi rămas alături de el un timp... După terminarea programului de lucru, se trezi îndreptându-se spre locul unde îl aștepta lângă zidul grădinii din Piața al-Tawfiqiyya, acolo unde se întâlneau în fiecare seară. Se lăsase întunericul și piața era plină de trecători și de vânzători. Stând acolo singură, se expunea la tot felul de hărțuieli, dar continuă să-l aștepte cam o jumătate de oră, fără ca el să apară. Își închipui că era supărat pentru că-l respinsese dimineața, așa că porni spre casă și urcă la cămăruța lui de pe terasă. Ușa încăperii era larg deschisă și mama lui Taha aștepta singură. Pe chipul îmbătrânit i se citea neliniștea. O îmbrățișă pe Busayna, o sărută și o invită să se așeze alături de ea pe o banchetă.

— Mi-e tare frică, Busayna... îngăimă ea. Taha a plecat dis-de-dimineață la examen și până la ora asta

nu s-a întors... Să dea Domnul să se termine totul cu bine, fata mea!

Dacă n-ar fi atât de înaintat în vârstă și dacă greutățile vieții sale nu și-ar fi lăsat urmele pe chipul său, Hagg Muhammad Azzam ar fi semănat cu un star de cinema sau cu un rege încoronat, prin statura lui impunătoare și gravitatea imperturbabilă, prin eleganța și bogăția lui, prin fața lui rumenă – semn al sănătății depline –, prin pielea lui netedă și lucioasă, datorită priceperii experților de la Gaité Beauty Center din cartierul Al-Muhandisin, unde merge o dată pe săptămână. Are peste o sută de costume dintre cele mai luxoase și în fiecare zi îmbracă altul, cu o cravată de efect și pantofi eleganți de import.

În fiecare dimineață, pe la ora zece, Mercedesul său roșu coboară pe strada Suleiman Pașa, venind dinspre clubul À l'Américaine cu el stând pe bancheta din spate, cufundat în rugăciuni, în vreme ce-și plimbă printre degete mătăniile mici de chihlimbar, care nu-i lipsesc niciodată din mână. Își începe ziua cu vizitarea proprietăților: două magazine mari de îmbrăcăminte, dintre care unul vizavi de À l'Américaine și celălalt la parterul Blocului Iakubian, unde se află și biroul său, apoi două expoziții de automobile, câteva magazine de piese de schimb pe strada Maaruf, alături de numeroasele imobile din centrul orașului și de multe alte imobile aflate în construcție, care se vor înălța curând ca niște turnuri semețe, purtând numele Azzam Contractors. Limuzina înaintează legănându-se și se oprește în fața fiecărui magazin, salariații adunându-se în jurul lui

pentru a-l saluta pe Hagg cu căldură, iar el răspunzându-le cu un semn din mână (atât de reținut și de ușor încât abia se poate observa). Numaidecât se apropie de portiera mașinii șeful salariaților, sau cel mai vechi dintre ei, se apleacă spre Hagg și-i prezintă situația activității sau îl consultă în legătură cu o chestiune sau alta. Hagg Azzam ascultă atent, privind în jos, cu sprâncenele dese încruntate, pungindu-și gura, apoi își ațintește undeva departe ochii cenușii înguști de vulpe, întotdeauna puțin congestionați din pricina hașișului, de parcă ar vedea ceva în zare, și în cele din urmă catadicsește să vorbească. Glasul lui este răgușit, accentul lui este hotărât, iar cuvintele sunt puține și rare. Nu suportă pălăvrăgeala sau discuțiile lungi.

Unii îi atribuie preferința pentru tăcere (dat fiind respectul lui deosebit pentru religie) dorinței lui de a aplica în viață tradiția cea nobilă care spune: „Dacă unul dintre voi vorbește, atunci să spună un lucru bun sau să tacă". Date fiind uriașa lui bogăție și influența extraordinară, el nici nu are nevoie să vorbească prea mult, întrucât cuvântul lui este de cele mai multe ori hotărâtor și trebuie să fie ascultat. În plus, vasta lui experiență de viață îl ajută să înțeleagă lucrurile dintr-o singură privire. Milionarul trecut de șaizeci de ani a început să lucreze luând-o de jos de tot, venind când avea aproape treizeci de ani din guvernoratul Sohag[1] la Cairo, pentru a-și câștiga existența. Cei mai vârstnici de pe strada Suleiman Pașa și-l amintesc stând pe trotuar în pasajul À l'Américaine, îmbrăcat

1. Guvernorat și oraș din Egiptul central.

în ghilbab, vestă și turban, cu mica lădiță de lemn dinaintea lui, căci a lucrat mai întâi ca lustragiu, apoi ca măturător în biblioteca Babik, după care a dispărut vreme de peste douăzeci de ani și în cele din urmă s-a întors pe neașteptate plin de bani. Hagg Azzam pretinde că ar fi lucrat în țările golfului, dar lumea de pe stradă nu crede acest lucru și bârfește că el ar fi fost judecat și închis pentru trafic de droguri. Gurile rele spun că s-ar ocupa și acum cu traficul de droguri, aducând ca argument averea lui exorbitantă, care nu corespunde în nici un caz cu volumul vânzărilor din magazinele sale și cu profiturile companiilor sale, ceea ce ar dovedi că activitatea lui comercială este numai un paravan pentru spălarea banilor.

Indiferent de zvonuri, Hagg Azzam a devenit omul cel mai important, fără rival, de pe Suleiman Pașa, iar oamenii apelează la el pentru rezolvarea nevoilor lor și pentru aplanarea neînțelegerilor dintre ei. Influența lui a sporit recent în mod considerabil, ca urmare a aderării sale la Partidul Național și apoi ca urmare a încadrării lui Hamdi, fiul său cel mai mic, în justiție ca adjunct al procurorului general. Hagg Azzam are o pasiune ieșită din comun pentru cumpărarea de imobile și magazine, îndeosebi în centrul orașului, voind parcă să-și etaleze noua situație în zona în care fusese cândva un sărăntoc.

Cu vreo doi ani în urmă, Hagg Azzam s-a trezit pentru a-și îndeplini rugăciunea din zori ca de obicei și a constatat ceva neobișnuit – chiloții lui erau umezi. Situația aceasta l-a neliniștit, temându-se să nu se fi îmbolnăvit cumva, dar, când a intrat în baie pentru a

se spăla, şi-a dat seama că a avut un vis erotic, din care şi-a amintit chipul confuz al unei femei goale. Acest fenomen l-a surprins pe bărbatul trecut de şaizeci de ani, dar a uitat de el în timpul zilei, prins cu treburile, numai că această chestiune s-a repetat de mai multe ori, ajungând să-şi facă baie zi de zi înainte de rugăciunea din zori, pentru a se purifica de necurăţenia rituală majoră. Şi lucrurile nu s-au oprit doar la atât, ci s-a surprins de mai multe ori trăgând cu ochiul, pe furiş, la trupurile angajatelor din magazin. Ba unele dintre ele şi-au dat seama instinctiv de dorinţa lui şi au început să se aplece intenţionat dinaintea lui, într-o manieră provocatoare, sau să cocheteze cu el, aşa încât s-a văzut nevoit de mai multe ori să le admonesteze.

Această dorinţă sexuală neaşteptată şi presantă l-a deranjat foarte tare pe Hagg Azzam, în primul rând pentru că ea nu se potrivea cu vârsta lui şi în al doilea rând pentru că el nu se abătuse de la calea cea dreaptă niciodată de-a lungul vieţii sale şi era convins că tocmai această corectitudine şi evitarea oricărui lucru care l-ar fi putut mânia pe Allah au fost motivele principale ale tuturor succeselor pe care le-a înregistrat. Nu a gustat în viaţa lui vreun strop de băutură alcoolică. (În ceea ce priveşte haşişul pe care îl fuma, numeroşi experţi în treburile religioase au afirmat că el este doar nerecomandabil, dar nu este un lucru impur şi nici total interzis. Totodată el nu ia mintea şi nu-l împinge pe om la săvârşirea unor fapte necuviincioase sau crime, aşa cum se întâmplă în cazul băuturilor, ci, dimpotrivă, calmează nervii omului, îi sporeşte echilibrul şi-i ascute mintea.) În plus, Hagg nu a comis niciodată în viaţa

lui vreun păcat trupesc și s-a ferit, căsătorindu-se devreme, așa cum este obiceiul tinerilor din al-Sa'id, iar în decursul îndelungatei sale vieți a văzut bărbați cu stare foarte bună care s-au lăsat pradă poftelor și au pierdut averi uriașe.

Hagg le-a vorbit în taină câtorva dintre prietenii săi mai în vârstă despre povestea dorinței lui, iar aceștia l-au încredințat că ceea ce i se întâmplă nu este decât un fenomen trecător, care în curând va dispărea definitiv.

— E semn că ești prea sănătos... i-a zis prietenul său Hagg Kamil, negustorul de ciment, în glumă.

Dar dorința a continuat cu trecerea zilelor și s-a accentuat, devenind împovărătoare pentru nervii lui. Ba mai mult decât atât, i-a provocat o serie de altercații cu Hagga Saliha, soția lui mai tânără cu câțiva ani decât el, care a fost surprinsă de vigoarea lui neașteptată, dar și deranjată de ea în cele din urmă, întrucât s-a dovedit incapabilă să-i ofere satisfacție. L-a dojenit de mai multe ori, spunându-i că și copiii lor au devenit bărbați și că este cazul ca ei doi, ca soți vârstnici ce sunt, să se potolească și să se poarte cu demnitate.

Lui Hagg Azzam nu i-a mai rămas altceva de făcut decât să vorbească despre această chestiune cu Șeih Al-Samman, vestit teolog musulman și președinte al Asociației Islamice de Caritate, pe care îl considera liderul său spiritual și ghidul său în privința tuturor problemelor lumești și religioase. Îl aprecia într-atât de mult încât a ajuns să-l consulte înainte de a lua orice decizie în legătură cu activitatea și viața sa. În plus, pusese la dispoziția lui zeci de mii de lire pentru a-i cheltui cu știrea lui în scopuri de caritate, pe lângă

numeroasele cadouri substanțiale pe care i le oferea de fiecare dată când îi reușea o tranzacție bună, datorită rugilor și binecuvântărilor acestuia.

După rugăciunea de vineri și lecția de religie săptămânală pe care Șeih Al-Samman o ținea la moscheea Salam din centrul orașului Nasr, Hagg Azzam l-a rugat să rămână între patru ochi și i s-a confesat în legătură cu problema lui. Șeihul a ascultat, apoi a tăcut puțin și în cele din urmă i-a răspuns oarecum mânios:

— Slavă lui Allah, Hagg! De ce să-ți faci singur probleme, de vreme ce Allah este foarte îngăduitor cu tine, frate? De ce deschizi ușa în fața Satanei ca să cazi în păcat? Trebuie să te aperi pe tine, așa cum ți-a poruncit Allah... Allah ți-a îngăduit să te căsătorești cu mai multe femei, cu condiția să fii drept cu ele...[1] Bizuiește-te pe Allah și grăbește-te la ceea ce este permis înainte de a cădea în ceea ce este interzis...

— Dar sunt om bătrân... Mi-e frică de ce-o să zică lumea, dacă mă însor...

— Dacă nu ți-aș cunoaște evlavia și frica de Allah, mi-aș face o părere proastă despre tine... De ce ar trebui să-ți fie teamă mai mult, omule? De vorbele semenilor, sau de mânia Celui Îndurător, Preaputernic și Măreț?... Tu vrei să te înfrânezi de la ceea ce Allah a socotit permis? Ești un bărbat în putere și ai poftă de femei... Însoară-te și tratează-le pe soțiile tale în mod egal!... Lui Allah îi place să te folosești în mod legal de ceea ce a permis El...

---

1. Aluzie la versetul coranic prin care musulmanilor li se permite să fie căsătoriți simultan cu patru femei, dar cu condiția să aibă posibilități de a le întreține și de a le acorda un tratament egal.

Hagg Azzam a ezitat îndelung (sau cel puțin s-a prefăcut că ezită), însă Șeih Al-Samman a insistat până ce l-a convins și a preluat asupra sa, mulțumit, și sarcina de a-i convinge pe cei trei băieți ai lui : Fawzi, Qadri și Hamdi procurorul. Ultimii doi au fost surprinși de dorința tatălui lor de a se căsători, dar în cele din urmă au acceptat situația. În schimb Fawzi, fiul cel mare și brațul drept al tatălui său în afaceri, s-a arătat dezaprobator, chiar dacă nu și-a declarat deschis împotrivirea. În cele din urmă, a consimțit și el, mai degrabă în silă, zicând :

— Dacă totuși trebuie ca Hagg să se însoare, atunci trebuie să avem grijă să facem o alegere bună, pentru a nu cădea în capcana vreunei femei ușoare care să-i amărască viața...

Așadar, principiul a fost stabilit și au început căutările după o soție potrivită. Hagg Azzam le-a solicitat prietenilor de încredere să-i caute o fată cumsecade și în decurs de câteva luni a văzut mai multe candidate, însă datorită bogatei sale experiențe le-a refuzat pe acelea în a căror comportare a găsit ceva de reproșat : una excela în privința frumuseții, dar avea fața neacoperită, era impertinentă și nu-i putea încredința onoarea lui ; alta era prea tânără și răsfățată, iar cererile ei puteau să-l istovească ; o alta era lacomă și-i plăceau banii. În felul acesta Hagg le-a refuzat pe toate candidatele, până când a dat de Suad Gaber, vânzătoare la magazinul Hannaux din Alexandria. Era divorțată și avea un singur băiețel. De cum a văzut-o, Hagg a fost fermecat : o femeie cu pielea albă, planturoasă, frumoasă, care-și acoperea părul negru, lins, cu șuvițe revărsându-se de

sub batic, cu ochii negri, mari, fermecători, cu buze pline, senzuale; era curată și acorda o atenție deosebită detaliilor trupului, așa cum obișnuiau femeile din Alexandria; avea unghiile scurte atât la mâini, cât și la picioare, foarte îngrijite, deși nelăcuite (pentru ca lacul să nu împiedice contactul cu apa folosită pentru abluțiunea rituală); mâinile ei erau netede, cu pielea delicată, atent cremuite; până și călcâiele îi erau extrem de curate, moi, fără nici o crăpătură, cu piele rozalie – rezultatul lustruirii cu piatră ponce.

Suad a lăsat o impresie plăcută, fermecătoare în inima lui Hagg. I-a plăcut îndeosebi acea sfiiciune întipărită pe chipul ei de sărăcie și de greutățile vieții. A socotit că nu i se putea face nici un reproș: se căsătorise cu un zugrav de la care a avut băiețelul. Apoi soțul ei a părăsit-o, plecând în Irak, și n-a mai auzit nimic de el. Tribunalul a dat o hotărâre de divorț în favoarea ei, pentru a o feri de ispite.

Hagg a trimis în secret pe cineva care s-a interesat de conduita ei la lucru și acasă și toată lumea a spus numai vorbe bune despre ea. Apoi a împlinit rugăciunea prin care l-a implorat pe Allah să-l călăuzească în alegerea făcută și Suad Gaber i-a apărut în vis în toată frumusețea ei (dar ea i s-a arătat în vis îmbrăcată decent, nu goală și vulgară ca celelalte femei pe care le visa de obicei). Așa stând lucrurile, Hagg Azzam s-a lăsat în voia lui Allah și a făcut o vizită familiei ei din cartierul Sidi Bișr, unde a stat de vorbă cu Al-Rayyis Hamidu, fratele ei cel mai mare (ospătar într-o cafenea din Al-Manșiyya), și au căzut de acord asupra tuturor detaliilor. Hagg Azzam a fost clar,

franc și nedispus la compromisuri așa cum obișnuia să procedeze la încheierea tranzacțiilor, și s-a căsătorit cu Suad Gaber în următoarele condiții:

1. Suad se va muta pentru a locui împreună cu el la Cairo, lăsându-l pe Tamir, fiul ei, la mama sa în Alexandria, urmând să-l viziteze „ori de câte ori acest lucru va fi posibil".

2. El îi va cumpăra bijuterii în valoare de zece mii de lire și-i va achita zestrea pentru nuntă, douăzeci de mii de lire, urmând ca suma plătită în caz de divorț să nu depășească cinci mii de lire.

3. Căsătoria trebuie să rămână secretă și să se știe foarte limpede că, în cazul în care Hagga Saliha, prima lui soție, va afla de noua lui căsătorie, el va fi constrâns să divorțeze de îndată de Suad.

4. Această căsătorie se încheie după rânduielile lui Allah și ale Trimisului Său, dar el nu dorește în nici un caz să aibă vreun urmaș cu ea.

Hagg Azzam a insistat asupra acestei ultime condiții și l-a făcut pe Hamidu să înțeleagă foarte clar că nici vârsta lui și nici condițiile nu-i permit să mai fie acum tatăl unui copil și că, în cazul în care Suad va rămâne gravidă, acest acord va fi în mod automat abrogat.

— Ce-i cu tine?!

Stăteau amândoi în pat; Suad într-o cămașă de noapte albastră ce lăsa să i se vadă pieptul plin, tremurător, coapsele și brațele foarte albe și Hagg Azzam întins pe spate, alături de ea, într-un ghilbab alb. Aceasta era ora lor. În fiecare zi, după ce-și împlinea rugăciunea de după-amiază în biroul său, Hagg urca

la ea, în apartamentul luxos pe care-l cumpărase în mod special pentru ea, la etajul al șaptelea al imobilului. Lua dejunul, apoi se culcau împreună, până înainte de cină, când o părăsea până în ziua următoare... Era singurul mod în care își îngăduia să o vadă, fără ca viața alături de familia lui să fie tulburată. Dar astăzi, el se simțea obosit peste măsură și neliniștit, așa cum nu era de obicei. Se gândea la un lucru care-l preocupase toată ziua. Obosise de atâtea gânduri și simțea durere de cap și greață din pricina celor câtorva țigări de foi pe care le fumase după masă, și ar fi vrut ca Suad să-l lase în pace pentru a ațipi puțin, dar ea își întinse mâinile și-i prinse capul în palmele moi, din care se răspândea un parfum plăcut, privi la el îndelung, cu ochii mari, și-i șopti din nou:

— Ce-i cu tine, dragul meu?!

— Am multe probleme la lucru... bâigui Hagg, zâmbind.

— Slavă Domnului că ești sănătos. Ăsta-i lucrul cel mai important...

— Slavă Domnului...

— Jur pe Allah Atotputernicul că întreaga lume nu merită să-ți faci nici o secundă griji din pricina ei...

— Tu ai dreptate...

— Spune-mi ce te preocupă, Hagg?

— Nu-ți ajung problemele tale?

— Mă interesează ce-i cu tine... Cât despre mine, eu am probleme mai importante decât ale tale...

Hagg zâmbi, privi spre ea cu recunoștință, apoi se apropie și o sărută pe obraz. Își trase capul puțin înapoi și-i răspunse pe un ton serios:

— Cu voia lui Allah, mă bate gândul să candidez pentru Adunarea Poporului[1]...

— Adunarea Poporului?

— Întocmai...

Se simți puțin încurcată, căci nu se așteptase la o veste ca asta, dar își reveni numaidecât, cu un zâmbet de fericire pe chip.

— Ce zi minunată, Hagg!... izbucni ea veselă. Nu știu ce să fac! Să chiui de bucurie sau ce să fac?

— Domnul să mă ajute să reușesc...

— Deie Domnul!

— Știi ce, Saud, dacă intru în parlament, o să fac afaceri de milioane...

— Bineînțeles că o să intri... Ce, ei găsesc pe altcineva mai bun decât tine?

Apoi își țuguie buzele de parcă i-ar fi vorbit unui copil mic și îi zise, ca și cum ar fi stat de vorbă cu o fetiță:

— Dar mi-e frică, frumoaso, că atunci când o să apari la televizor și o să te vadă așa arătoasă ca o lună plină, o să mi te răpească...

Hagg izbucni în râs, în vreme ce ea se apropie de el până ce simți căldura trupului ei clocotind. Întinse mâna spre el într-o joacă prelungită, lentă și exersată, care dădu în cele din urmă roade. Izbucni într-un râs trivial când văzu că în entuziasmul și graba lui rămăsese cu capul prins în deschizătura cămășii ei...

Parcă ai urmări un film – te captivează și participi la întâmplările lui, iar la sfârșit se aprind luminile și

1. Camera inferioară a Parlamentului egiptean.

te întorci la realitate. Părăsești sala și aerul rece al străzii pline de mașini și de trecători îți izbește fața, toate lucrurile își recapătă dimensiunile naturale și-ți dai seama că tot ceea ce s-a întâmplat a fost doar un film... niște simple jocuri.

Astfel își amintește Taha aș-Șazli întâmplările acelei zile în care a avut loc interviul final: coridorul lung, acoperit cu un covor roșu luxos, camera spațioasă cu tavanul foarte înalt, biroul mare ridicat față de podea încât pare podiumul sălii de ședințe a unui tribunal, fotoliul de piele scund pe care șezuse, cei trei generali cu trupurile mătăhăloase și buhăite, îmbrăcați în uniforme albe, cu nasturi lucioși de aramă, cu gradele și decorațiile strălucitoare pe umeri și piepturi. Generalul șef de comisie l-a întâmpinat cu un zâmbet măsurat, precis și reținut, apoi i-a făcut semn celui din dreapta sa, care-și sprijinea brațele pe birou și-și ținea capul pleșuv întins în față. Acesta a început să-i adreseze întrebări, iar ceilalți doi îl cercetau, cântărindu-i parcă fiecare vorbă rostită și urmărindu-i fiecare expresie a feței. Întrebările au fost așa cum se așteptase. „Prietenii săi“ din rândul ofițerilor de poliție îi spuseseră că întrebările de la testul final se repetă aidoma în fiecare an și că testul în ansamblu nu este decât o formalitate prin care se urmărește atât excluderea elementelor radicale pe baza rapoartelor Securității, cât și confirmarea admiterii norocoșilor pentru care s-au făcut intervenții. Taha a învățat pe de rost întrebările așteptate precum și răspunsurile model la acestea, așa încât le-a răspuns membrilor comisiei fără ezitare și cu mult calm. Le-a spus că el a obținut o medie generală care

i-ar permite să se înscrie la facultăți bune, dar că preferă să intre la Academia de Poliție, pentru a-și servi patria în calitate de ofițer de poliție. A subliniat în același timp că poliția nu are doar funcția de a apăra ordinea, ci și o funcție socială și umanitară, dând câteva exemple în acest sens. Apoi a vorbit despre securitatea preventivă, în termenii definiției și metodelor. Pe chipurile examinatorilor se putea citi clar mulțumirea și aprobarea. Ba mai mult decât atât, generalul președinte al comisiei a dat din cap de două ori, confirmând răspunsurile lui Taha. După aceea, a luat și el cuvântul pentru prima oară, întrebându-l cum ar proceda în situația când ar fi trimis să aresteze un criminal și ar constata că este unul dintre prietenii săi din copilărie. Taha se așteptase la o astfel de întrebare și-și pregătise și răspunsul, dar s-a prefăcut că se gândește puțin pentru a-i impresiona și mai tare pe examinatori, după care a răspuns:

— Domnule, Excelență... Datoria nu cunoaște prieteni sau rude... Polițistul este asemenea ostașului pe câmpul de luptă. El trebuie să-și îndeplinească datoria, mai presus de orice alte considerente, pentru Allah și pentru patrie...

Generalul președinte al Comisiei a zâmbit și a dat din cap cu o admirație evidentă, dar înainte de terminarea interviului s-a așternut o tăcere confuză. Taha se aștepta ca generalul președinte al comisiei să-i spună că se poate retrage, dar pe neașteptate ochii i-au căzut pe hârtiile din față și, de parcă ar fi descoperit un lucru extraordinar, a ridicat puțin foaia pentru a se încredința că a citit bine. Apoi l-a întrebat pe tânărul candidat, evitând să-l privească în ochi:

— Tatăl tău ce ocupație are, Taha?...

— Funcționar, domnule.

(Așa scrisese în formularul de înscriere, după ce dăduse un bacșiș de o sută de lire șeihului din cartier pentru a i-l semna).

Generalul cercetă din nou hârtiile și-l mai întrebă:

— Funcționar... sau paznic de bloc?...

— ...

Taha nu a răspuns imediat, dar în cele din urmă s-a decis și a zis cu o voce aproape stinsă:

— Paznic de bloc, domnule...

Generalul președinte al comisiei a zâmbit, dar se putea citi pe chipul lui că este încurcat. În cele din urmă, s-a aplecat asupra hârtiilor și a notat ceva cu grijă. A ridicat apoi capul cu același zâmbet pe buze și i-a zis:

— Mulțumesc, fiule... Ești liber...

— „S-ar putea întâmpla să urâți un lucru care este bun pentru voi[1]", îngână mama oftând.

— Și ce mare scofală e să fii ofițer de poliție? izbucni Busayna vehement. Nu dai doi bani pe ofițeri... La ce-mi folosește uniforma de ofițer, când tu câștigi doar câțiva bănuți?...

Taha își petrecuse ziua hoinărind pe străzi și s-a întors pe terasă frânt de oboseală. A luat loc pe bancă fără să ridice ochii din pământ. A rămas în costumul pe care-l îmbrăcase dimineața, dar care își pierduse toată strălucirea și atârna pe el acum ca un sac ieftin, șifonat.

---

1. Fragment din versetul 216 din *Surat al-Baqara* (Coran)

— Fiul meu, tu complici lucrurile mai mult decât se cuvine... încercă mama să-l îmbărbăteze. Ai în fața ta atâtea facultăți bune, în afară de Poliție...

Dar Taha rămase mai departe cu ochii în pământ, fără să scoată o vorbă. Lucrurile erau pentru el mult mai grave decât le vedea mama care se retrăsese la bucătărie, lăsându-l împreună cu Busayna. Aceasta se mută lângă el pe bancă și-i șopti cu afecțiune:

— Te rog, Taha, nu te frământa atâta...

— Sunt supărat pentru eforturile irosite... Dacă ar fi condiționat de la început admiterea de o anumită ocupație a tatălui, aș fi înțeles... Puteau să spună: „Interzis pentru copiii de portari!". Și-apoi ceea ce fac ei este împotriva legii... Am întrebat un avocat și mi-a spus că dacă îi dau în judecată, o să mi se dea dreptate...

— N-ai nevoie de nici un proces sau de altceva de felul ăsta... Vrei să știi părerea mea? Cu media ta intri la cea mai bună facultate de la universitate, termini cu cele mai bune note și pleci într-o altă țară arabă, câștigi ceva bani, te întorci și trăiești aici ca un rege...

Se uită la ea un timp, apoi lăsă din nou capul în pământ.

— Uite, Taha... reluă ea discuția. Este adevărat că eu sunt mai mică decât tine cu un an, dar eu am muncit și munca m-a învățat multe lucruri... Țara asta nu este a noastră, Taha... țara asta este a celor care au bani... Dacă ai fi avut douăzeci de mii de lire ca să mituiești pe cineva, nu te-ar mai fi întrebat nimeni cu ce se ocupă tatăl tău... Fă bani, Taha, și obții tot ce vrei... Dacă preferi să rămâi sărac, te vor călca toți în picioare...

— Nu pot să trec peste ceea ce au făcut și să tac... Trebuie să fac o plângere...

— De cine să te plângi și cui? îl întrebă Busayna cu amărăciune. Ascultă vorbele mele și lasă ideile inutile... Te străduiești, îți obții diploma și nu te mai întorci aici decât atunci când ai să fii bogat... Iar dacă n-o să te mai întorci niciodată, o să fie și mai bine...

— Așadar, tu crezi că ar fi mai bine să plec într-o altă țară arabă?...

— Firește!

— Dar tu o să mergi cu mine?...

Întrebarea o luă prin surprindere și îngăimă, evitând să-l privească în ochi:

— Cu voia lui Allah...

— Tu te-ai schimbat, Busayna, replică el cu tristețe. Nu mai simți ce simțeai pentru mine... Eu știu lucrul ăsta...

Busayna presimți un nou scandal ivindu-se la orizont și de aceea se ridică și zise:

— Ești istovit acum... Du-te la culcare și-o să vorbim dimineață...

Ea se retrase, dar el nu fu în stare să adoarmă. Rămase treaz, gândindu-se, și revăzu de o sută de ori chipul generalului președinte de comisie, întrebându-l încet și rar, de parcă i-ar fi făcut plăcere să-l umilească: „Tatăl tău e paznic de bloc, fiule?".

„Paznic de bloc!" Ce expresie ciudată! Nu-i venise niciodată în minte și nu se așteptase s-o audă vreodată. O expresie care cuprindea întreaga lui viață. A trăit-o ani îndelungați, a încercat toate constrângerile ei, i-a rezistat cu disperare și a vrut să scape de ea. S-a

străduit să ajungă prin intermediul Academiei de Poliție la o viață demnă și respectabilă, dar expresia „paznic de bloc" l-a așteptat la capătul cursei dificile pentru a strica în ultima clipă totul. De ce nu i-au spus de la bun început? De ce și-a manifestat generalul admirația pentru răspunsurile sale și la sfârșit de tot i-a dat ultima lovitură: „Dispari din fața mea, fiu de portar! Vrei să intri în poliție, fiu de portar? Fiul de portar vrea să fie ofițer... Jur că e nemaivăzut!".

Taha începu să se plimbe prin cameră hotărât să facă ceva. Își zise în sinea lui că nu poate să tacă, lăsându-i să-l umilească în acest fel. Nu poate să-și irosească toată truda într-o clipă. Încetul cu încetul, începu să-și imagineze scene fanteziste de răzbunare. De pildă, se vede ținând un discurs impresionant în fața generalilor membri ai comisiei despre egalitatea șanselor, drepturi și echitate pe care ni le-au poruncit Allah și profetul său – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! Continuă să-i mustre până ce ei se topesc de rușine pentru fapta lor, își cer scuze și-l anunță că a fost acceptat la facultate... Într-o altă scenă se vede prinzându-l pe generalul președinte al comisiei de guler și urlând la el: „Ce te privește pe tine cu ce se ocupă tatăl meu?... Amăgitorule... coruptule...". Apoi se vede pe sine aplicându-i câteva lovituri violente cu pumnii în față și pe general prăvălindu-se la pământ într-o baltă de sânge.

De obicei, își imagina scene de acest fel când trecea prin situații dificile, pe care nu le putea depăși. Dar, de data aceasta scenele de răzbunare nu izbutiră să-i potolească setea, în pofida forței lor. Sentimentul de umilință continuă să-l apese până în clipa când îi veni o idee ce nu-i mai dădu pace. Se așeză la micul său

birou, scoase o coală și un stilou și scrise cu litere mari în partea de sus a foii: „În numele lui Allah cel milostiv și bun“[1]. Apoi, ceva mai jos scrise titlul: „Petiție adresată Excelenței Sale Președintele Republicii“.

Se opri o clipă, ridicându-și capul și trăgându-l puțin înapoi, mândru de cuvintele solemne și de gravitatea lor. Apoi se apucă să scrie...

Am lăsat acest spațiu gol întrucât nu am găsit ce trebuia să scriu în el...

Cuvintele sunt bune pentru a descrie tristețile sau bucuriile obișnuite, însă condeiul nu este în stare să descrie clipele de fericire supremă cum sunt acelea pe care le-a trăit Zaki al-Dasuki cu iubita sa Rabab. În pofida unui incident dureros, Zaki Bey va continua să-și aducă aminte de frumoasa Rabab, cu fața ei rumenă, cu ochii mari și negri, cu buzele pline bătând spre violet. Și-a desfăcut părul și s-a așezat în fața lui, sorbind alene din paharul de whisky și glumind cu el provocator. Apoi a cerut voie să meargă la baie și s-a întors îmbrăcată într-o cămășuță de noapte scurtă și deschisă astfel încât să i se vadă nurii... Pe urmă l-a întrebat cu un zâmbet jucăuș pe buze: „Unde ne culcăm?“... Și cum să uite trupul ei neted și cald, care i-a oferit o plăcere furtunoasă? Zaki Bey își amintește de toate amănuntele minunate ale iubirii, dar deodată imaginea din mintea lui devine confuză și se tulbură, apoi se întrerupe și lasă în urma ei un gol întunecat și un

1. Formulă foarte uzuală cu care încep documentele, discursurile etc. și care se rostește în foarte multe împrejurări.

sentiment amar care-i provoacă dureri de cap și greață. Ultimul lucru de care-și aduce aminte este o voce joasă semănând cu un șuierat, urmată de un miros pătrunzător care i-a izbit mucoasa nazală. În clipa aceea, Rabab a început să-l cerceteze cu o privire neclară, ca și cum ar fi așteptat ceva. Apoi Zaki Bey nu-și mai amintește nimic despre ceea ce a urmat.

S-a trezit anevoie, ciocanele grele uriașe ale durerii izbindu-i capul, și l-a găsit pe Abaskharon stând alături de el îngrijorat, șoptind cu insistență:

— Excelența Voastră nu se simte bine... Să chem un doctor?

Zaki își clătină cu dificultate capul greu, făcând un efort extraordinar să-și adune gândurile risipite. Își închipui că a dormit mult timp și voi să știe cât era ora. Încercă să se uite la ceasul de aur de la mână, dar constată că acesta dispăruse. Nu mai găsi nici portmoneul pe care-l pusese pe masă, alături de el. Atunci își dădu seama că a fost jefuit și încet-încet începu să facă inventarul lucrurilor furate: pe lângă ceasul de aur și cinci sute de lire care se aflau în portmoneu, Zaki Bey a mai pierdut o trusă Cross, conținând un stilou și un pix de aur (nefolosite încă) și o pereche de ochelari Persol. Dar cea mai mare pierdere era inelul cu diamante al surorii sale mai mari Dawlat al-Dasuki.

— Am fost jefuit, Abaskharon... Rabab m-a prădat...

Astfel repeta Zaki Bey stând aproape gol pe marginea divanului care fusese cu puțin timp în urmă leagănul iubirii. În clipele acelea, cu lenjeria de corp pe trupul său slab, cu gura pungă (își scosese proteza dentară pentru a o putea săruta pe iubita lui), semăna cu un biet

comic odihnindu-se între două scene. Își duse mâinile la tâmple, copleșit de o adâncă deprimare, în timp ce Abaskharon, agitat din pricina acestui eveniment deosebit și încordat ca un câine închis, lovea podeaua cu cârjele, plimbându-se prin cameră în toate direcțiile. Apoi se aplecă spre stăpânul său și zise gâfâind:

— Excelență, anunțăm poliția despre târfa asta?

Zaki Bey stătu puțin pe gânduri, apoi făcu un semn dezaprobator din cap și tăcu în continuare.

— Excelență, v-a pus ceva în băutură sau a stropit cu ceva fața Excelenței Voastre? îl întrebă Abaskharon, apropiindu-se și mai mult de el.

Zaki al-Dasuki aștepta parcă o astfel de întrebare pentru a-și vărsa furia, așa că izbucni de data aceasta, împroșcându-l pe bietul Abaskharon cu insulte, dar în cele din urmă apelă la el pentru a-l ajuta să se ridice și să se îmbrace, hotărând să iasă din casă.

Trecuse de miezul nopții și magazinele de pe strada Suleiman Pașa își trăseseră obloanele. Zaki Bey își târa picioarele, clătinându-se din pricina durerii de cap și a oboselii. Între timp, se adunase în sufletul său o mânie enormă. Își amintea de truda și de banii pe care-i cheltuise pentru Rabab și de lucrurile valoroase pe care i le furase. Cum de i s-au putut întâmpla lui toate astea? Tocmai lui, distinsul Zaki al-Dasuki, seducătorul femeilor și amantul prințeselor!... Să-l înșele și să-l prade pe el o târfă ordinară!... Probabil că ea se află acum în compania iubitului ei, căruia îi dăruiește ochelarii Persol și trusa cu stiloul și pixul de aur Cross (nefolosite încă), și se distrează pe seama bătrânului naiv, căruia îi căzuse cu tronc.

Mânia lui era sporită de faptul că nu putea să anunțe poliția de teama scandalului, ale cărui ecouri ar fi ajuns în mod inevitabil și la urechea surorii sale Dawlat și în același timp nu putea nici s-o urmărească pe Rabab sau să se plângă de ea la barul Cairo, unde lucra, fiindcă știa cu certitudine că atât proprietarul restaurantului, cât și angajații lui erau răufăcători inveterați și aveau antecedente penale. S-ar putea ca furtul să fi fost pus la cale chiar de ei. Oricum ar sta lucrurile, ei nu vor fi de partea lui împotriva lui Rabab și s-ar putea foarte bine să-l mai ia și la bătaie, așa cum îi văzuse procedând și altădată cu clienții turbulenți.

Așadar, nu va avea altceva de făcut decât să uite de întregul incident. Dar cât de dificil și de dureros era acest lucru, mai ales că începuse să i se strecoare în suflet și teama de sora lui, Dawlat, din pricina dispariției inelului. Deodată, se trezi făcându-și reproșuri : „De ce nu-i restituise el inelul surorii lui de îndată ce l-a luat de la bijutierul Papasian, care îl reparase, și-l ținuse în biroul său? Ce-o să facă acum? Nu poate cumpăra un inel nou și chiar dacă ar putea, Dawlat își cunoaște bijuteriile ca pe proprii ei copii...". Se temea să dea ochii cu Dawlat mai mult decât orice altceva, așa că, atunci când ajunse în dreptul casei din pasajul Baehler, se opri ezitând în fața intrării. Îi trecu prin cap să se ducă să doarmă la unul din prietenii săi și nu lipsi mult să o facă. Dar ora târzie și oboseala îl împinseră să urce și o luă alene pe scări în sus...

— Pe unde a mai umblat Excelența Sa, Beyul?

Cu aceste vorbe îl întâmpină Dawlat, de îndată ce intră în apartament. Îl aștepta în salon pe fotoliul

așezat chiar în fața ușii. Își înfășurase șuvițele părului vopsit de culoare castanie pe bigudiuri și-și acoperise fața plină de riduri cu un strat gros de pudră, iar în colțul gurii îi atârna o țigară aprinsă într-un mic țigaret de aur. Era îmbrăcată într-o rochie de casă albastră, care-i acoperea trupul subțirel și-și vârâse picioarele în niște papuci în formă de iepurași albi. Tricota ceva din lână cu andrelele, și mâinile i se mișcau automat, fără încetare, ca și cum ar fi fost separate de restul corpului. Se obișnuise să fumeze, să tricoteze și să vorbească în același timp.

— Bună seara! o salută Zaki în grabă și încercă să se ducă direct în camera lui, însă Dawlat porni numaidecât la atac și începu să țipe la el.

— Cine ești tu? Crezi că locuiești la hotel? Frate, mai potolește-te și tu! De trei ceasuri te aștept, alergând între ușă și fereastră. Eram gata să anunț poliția... Mi-am închipuit că ți s-a întâmplat ceva... E prea de tot... Știi că sunt bolnavă... Chiar vrei să mă omori? Doamne, fii îngăduitor cu mine! Ia-mă, Doamne, și dă-mi liniște!

— Îmi pare rău, Dawlat... Sunt foarte obosit... încercă Zaki să scape și se îndreptă grăbit spre camera lui. Mai întâi simt nevoia să dorm și o să-ți povestesc dimineață ce s-a întâmplat, cu voia lui Allah.

Dar Dawlat înțelese numaidecât că încearcă să scape și aruncă andrelele din mână, repezindu-se spre el și țipând cât o ținea gura:

— Obosit de ce, ticălosule? De muierile după care alergi adulmecând ca un câine? Ia aminte la ce-ți spun, omule! Poți să mori în orice clipă... Și când o să te întâlnești cu Domnul nostru, ce-o să-i spui, moșule?

Cu acest ultim strigăt, Dawlat îl împinse pe Zaki în spate cu putere. Se clătină puțin, dar reuși să se țină pe picioare și să se strecoare în camera lui, în pofida împotrivirii ei violente, și izbuti să încuie ușa în urma lui și să vâre cheia în buzunar. Dawlat urlă mai departe și scutură de clanța ușii, dar Zaki simți că a scăpat și-și zise în sinea lui că în cele din urmă o să obosească și o să-l lase în pace. Apoi se aruncă pe pat, așa îmbrăcat cum era. Cu toate că se simțea istovit și mâhnit, începu să-și rememoreze întâmplările din ziua trecută și bâigui în franceză: *Quelle journée horrible!*. Apoi se gândi la Dawlat și se întrebă în sinea lui cum de s-a schimbat iubita lui soră într-o babă atât de ranchiunoasă și arțăgoasă.

Era mai mare decât el doar cu trei ani. Continuă să-și amintească de ea când era o fetiță drăgălașă și delicată. Purta uniforma școlii Mère de Dieu care avea culorile galben și bleumarin. Știa pe de rost fragmente din fabulele lui La Fontaine, iar în serile de vară cânta la pian în salonul casei lor vechi din Al-Zamalek (pe care Pașa a vândut-o după revoluție). Cânta atât de minunat încât *Madame* Șadid, profesoara de muzică, i-a vorbit lui Pașa despre posibilitatea de a o trimite să participe la un concurs internațional de amatori la Paris, însă ea s-a împotrivit. Curând după aceea, Dawlat s-a căsătorit cu căpitanul de aviație Hasan Șawkat și a avut cu el un băiat și o fată (Hani și Dina). Apoi s-a produs revoluția și Șawkat a fost trecut în rezervă din cauza legăturilor sale strânse cu familia regală. A murit pe neașteptate, când nu împlinise încă

patruzeci și cinci de ani. Dawlat s-a mai căsătorit de două ori după moartea lui, dar n-a mai avut alți copii – două mariaje eșuate din care s-a ales numai cu amărăciune, nervi și patima fumatului. Apoi fata s-a făcut mare, s-a căsătorit și a plecat în Canada. Când băiatul a terminat Facultatea de Medicină, Dawlat a dus o luptă cumplită pentru a-l împiedica să emigreze. A plâns, a urlat, a implorat toate rudele să-l convingă să rămână lângă ea, dar tânărul medic, asemenea celor mai mulți din generația sa, ura până la disperare situația din Egipt și a decis în cele din urmă să emigreze, propunându-i mamei sale să-l însoțească. Ea a refuzat, însă, și așa a rămas singură.

A închiriat apartamentul său mobilat din cartierul Garden City și s-a mutat în centrul orașului să locuiască împreună cu Zaki. Dar, din prima zi, cei doi bătrâni au ținut-o numai în certuri și scandaluri purtându-se ca doi dușmani de moarte. Zaki era obișnuit cu independența și libertatea și-i venea greu să accepte ca cineva să se amestece în viața lui – să fie nevoit să se culce și să mănânce la ore fixe sau să o anunțe pe Dawlat în prealabil dacă voia să petreacă noaptea în oraș... Prezența ei îl împiedica să-și primească prietenele acasă, iar amestecul direct în treburile lui și încercarea ei permanentă de a-și impune dominația asupra lui îi sporeau dificultățile.

La rândul ei, îndura greu singurătatea și nefericirea și se întrista și mai tare la gândul că viața ei se va sfârși fără nici un fel de împliniri și realizări, după ce a eșuat în căsnicie și copiii au părăsit-o la bătrânețe.

Şi ceea ce o intriga teribil era faptul că Zaki nu părea câtuşi de puţin bătrân, chiar dacă în realitate aştepta moartea... Continua să folosească parfumuri, să facă pe filfizonul, să umble după femei. Când îl vedea aranjându-şi costumul şi fredonând în faţa oglinzii sau observa că arată fericit şi binedispus, o cuprindea furia şi nu se linştea până nu se lua la harţă cu el şi nu-l şfichiuia cu limba ei ascuţită. Îl ataca pentru manierele sale copilăreşti şi pentru capriciile lui şi aceasta nu pentru că ar fi avut obiecţii legate de morală, ci pentru faptul că agăţarea lui cu orice chip de viaţă nu se potrivea deloc cu disperarea pe care o trăia ea. Revolta împotriva lui semăna cu mânia unor îndoliaţi trişti împotriva unui bărbat care râde în hohote în timpul funeraliilor. Relaţiile dintre cei doi bătrâni erau însoţite permanent de iritabilitatea, nerăbdarea şi încăpăţânarea specifice bătrâneţii, alături de acea tensiune care se iveşte întotdeauna când două persoane trăiesc mult prea aproape una de alta – când unul stă prea mult în baie şi celălalt aşteaptă să intre şi el, când unul vede mereu, trezindu-se din somn, chipul mohorât al celuilalt, când unul simte nevoia de linişte şi celălalt tocmai atunci are chef de vorbă. Chiar şi simpla prezenţă a unuia care nu se desparte de tine zi şi noapte, care se holbează la tine, te întrerupe, se amestecă în tot ceea ce spui sau faci, mănâncă la aceeaşi masă cu tine şi te deranjează cu mestecatul lui zgomotos sau pur şi simplu te scoate din sărite chiar şi numai cu zgomotul pe care-l face lingura lui ciocnită de farfurie e un motiv suficient de disconfort.

Zaki Bey al-Dasuki rămase întins pe pat rememorând întâmplările și somnul începu încet-încet să-i dea târcoale, dar ziua lui nefastă nu se sfârșise încă. În vreme ce plutea între veghe și somn, auzi zgomotul cheii în ușă. Dawlat descoperise cheia de rezervă, descuie ușa și se apropie de el cu ochii holbați, gata să-i sară din orbite de furie, și-l întrebă cu glasul sugrumat:

— Unde este inelul, Zaki?

Așadar, Excelența Voastră, Domnule Președinte, puteți constata că eu, fiul Domniei Voastre, Taha Muhammad al-Șazli, am fost nedreptățit, iar dreptul meu a fost încălcat de către domnul general, președinte al comisiei de verificare în vederea admiterii la Academia de Poliție.

Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a zis, conform unei tradiții autentice: „Într-adevăr, neamul tău de mai înainte l-a lăsat în pace pe nobilul care a furat, dar l-a pedepsit pe săracul care a furat... Jur pe Allah că, dacă Fatima, fiica lui Muhammad, ar fura ceva, i-aș reteza mâna...". Adevăr a grăit Trimisul lui Allah...

Excelența Voastră, Domnule Președinte,

Am trudit mult și m-am străduit să obțin totalul de optzeci și nouă de puncte[1] *la uman și am reușit prin grația lui Allah să trec cu succes toate probele în vederea înscrierii la Academia de Poliție... Este drept, Domnule Președinte, să fiu privat de dreptul de a mă înscrie la Poliție numai pentru că tatăl meu, om cinstit și sărac, este paznic la un bloc?... Paza blocurilor nu*

---

1. Nota finală, la absolvirea liceului, din totalul de o sută de puncte

este o muncă cinstită, Domnule Preşedinte, şi nu trebuie respectată ca orice muncă cinstită ? Vă rog, Domnule Preşedinte, să analizaţi această petiţie cu ochii unui tată iubitor, care nu acceptă niciodată ca vreunul din fiii săi să fie nedreptăţit... Viitorul meu, Domnule Preşedinte, aşteaptă o decizie din partea Excelenţei Voastre, şi eu – cu voia lui Allah – sunt încrezător că îmi veţi face dreptate cu generozitatea Domniei Voastre.

Allah să vă apere ca pe un bun de preţ pentru islam şi pentru musulmani.

Fiul dumneavoastră sincer, Taha Muhammad al-Şazli.

Cartea de identitate nr. 19578, Qasr al-Nil

Adresa : Blocul Iakubian, Strada Talaat Harb nr. 34, Cairo

Asemenea unui general de război care intră în triumf într-un oraş pe care l-a cucerit în urma unei bătălii cumplite, Malak Khilla îşi făcu apariţia fericit şi semeţ pe terasa blocului pentru a prelua noua lui încăpere. Era îmbrăcat în costumul său bleumarin, pe care-l păstra pentru ocazii deosebite, cu o panglică lungă de măsurat după gât, care pentru el reprezenta (la fel ca epoleţii pentru un ofiţer sau stetoscopul pentru un medic) semnul distinctiv profesional de maistru croitor de cămăşi. În dimineaţa asta, aduse cu el câţiva muncitori pentru a pregăti camera : un fierar, un electrician, un instalator şi câţiva băieţaşi care să-i ajute.

Maistrul Malak bombăni o rugăciune de mulţumire pentru Fecioara Maria şi pentru Iisus Mântuitorul, apoi întinse mâna să deschidă încăperea pentru prima

oară. Aerul dinăuntru era stătut, căci rămăsese închisă vreme de un an întreg, după moartea lui Atiyya, vânzătorul de ziare. (Malak găsi și o parte din efectele lui și porunci băiețașilor să le adune într-o cutie mare de carton...)

Malak stă în mijlocul camerei, după ce a deschis fereastra larg, lăsând lumina soarelui să inunde spațiul, și dă muncitorilor dispoziții amănunțite și precise în legătură cu ceea ce trebuie să facă. Din când în când, se oprește câte un locatar de pe terasă și urmărește curios ce se întâmplă, în vreme ce altul deschide ușa puțin și-și vede de treabă, iar un altul îl felicită pentru noua cameră, întinzându-i mâna și urându-i succes.

Dar nu toți locatarii de pe terasă par la fel de amabili. După mai puțin de jumătate de oră, vestea se răspândi pe întreaga terasă și curând după aceea apărură la ușa camerei doi bărbați care nu păreau deloc încântați de nou-venit: domnul Hamid Hawwas și Ali Șoferul. Primul este funcționar la Autoritatea Națională pentru Salubritate. Șeful s-a supărat pe el și l-a transferat din Al-Mansura[1] la Cairo și a închiriat o cameră pe terasa acestui bloc, în care locuiește singur, chinuindu-se de mai bine de un an să obțină anularea deciziei abuzive de transfer pentru a se putea întoarce în localitatea sa. Domnul Hamid Hawwas este un maestru în redactarea plângerilor adresate oficialităților și găsește o adevărată plăcere să aleagă subiectul petiției, să o elaboreze într-un stil elocvent, apoi să o redacteze cu un scris îngrijit, ușor de citit, și să o urmărească după

1. Oraș situat în Delta Nilului, pe brațul Damieta; reședință de guvernorat.

aceea până la capăt, oricâtă trudă i-ar cere acest lucru, întrucât el se socotește responsabil într-un fel oarecare de buna funcționare a tuturor utilităților publice în orice zonă locuiește sau doar se află temporar. În plus, el găsește întotdeauna timpul necesar pentru a face zilnic o tură pe la administrația cartierului, pe la guvernorat și pe la Garda Utilităților, unde prezintă plângerile sale și le urmărește insistent, concentrându-se îndeosebi asupra vânzătorilor ambulanți de pe străzi situate chiar și la mare distanță de locuința sa, întrucât socotește de datoria lui să-i urmărească pe acești contravenienți cu plângeri după plângeri, fără să obosească și fără să dispere, până ce Garda Utilităților catadicsește în cele din urmă să-i rețină și să le confiște mărfurile... Atunci, domnul Hamid pândește scena de la distanță și are satisfacția datoriei împlinite pe deplin.

Cât despre Ali Șoferul, acesta este un alcoolic trecut de cincizeci de ani, fără să se fi căsătorit, și care lucrează ca șofer la Compania pe Acțiuni pentru Medicamente. În fiecare zi, când termină slujba, se oprește la barul Orabi din Al-Tawfiqiyya, unde își ia masa și bea până la miezul nopții. Singurătatea și băuturile ieftine pe care le consumă în mod obișnuit au avut o influență asupra lui, făcându-l grosolan și violent, căutând în permanență motiv de scandal, pentru a-și cheltui energia agresivă.

Domnul Hamid Hawwas se apropie de Malak, îl salută și apoi începu să-i vorbească pe un ton deosebit de politicos:

— În privința acestei camere, prietene... Dumneata ai un contract cu proprietarul casei care să-ți dea dreptul să o folosești ca spațiu comercial?...

— Bineînțeles că am contract... îi răspunse Malak puțin tulburat și scoase din mica borsetă de piele o copie a contractului pe care-l semnase cu Fikri Abd al-Șahid.

Hamid îi luă hârtia din mână, își puse ochelarii pe nas și o cercetă atent. Apoi i-o întinse lui Malak, zicându-i :

— Contractul în această formă este nul...

— Nul ? întrebă Malak temător.

— Nul, bineînțeles ! repetă Hamid. Terasa este în baza legii un bun comun al locatarilor și bunurile comune nu pot fi închiriate în scopuri comerciale...

Malak nu înțelese prea bine ce vrea să zică și se holbă furios la domnul Hamid, care continuă cu aplomb :

— Curtea de Casație a dat mai multe hotărâri în legătură cu această chestiune care este considerată încheiată... Contractul este nul și nu ai dreptul să folosești camera...

— Bine, dar voi toți locuiți pe terasă... De ce n-aș putea s-o fac și eu ?

— Noi folosim camerele noastre ca locuințe și acest lucru este legal, pe când tu vrei să folosești camera în scopuri comerciale și acest lucru nu este legal... Nu vom admite așa ceva în nici un caz...

— Foarte bine ! Plânge-te proprietarului casei, întrucât el mi-a dat contractul !...

— În nici un caz legea nu-ți dă voie să folosești camera... Iar noi, în calitate de locatari prejudiciați, trebuie să te împiedicăm...

— Ce înseamnă asta ?

— Asta înseamnă că trebuie s-o iei din loc, ca să n-o pățești ! se amestecă și Ali Șoferul în vorbă, cu glasul lui răgușit, uitându-se la Malak provocator.

Apoi continuă, punând mâna pe umărul lui, amenințător:

— Ascultă, șefule! Pe terasa asta locuiesc familii respectabile... Nu poți să vii aici când ți se năzare și să deschizi un atelier, din care lucrătorii și clienții să se holbeze la femeile care intră și ies... Pricepi sau nu?

— Stimate domn, toți lucrătorii mei sunt oameni cu calificare superioară, slavă Domnului. Toți sunt politicoși și discreți. Și-apoi locatarii de pe terasă și femeile lor sunt mai presus de orice pentru mine... îi răspunse Malak pe nerăsuflate, înțelegând gravitatea situației.

— Știi ce? Fără prea multă vorbărie! Adună-ți catrafusele și cară-te!

— Ce spui? Dar ce s-a întâmplat? Suntem ca la drumul mare sau ce?...

— Da, ca la drumul mare, băiatul mamii, dacă așa vrei tu!...

Și Ali Șoferul nu apucă să-și termine vorba că-l și prinse pe Malak de guler și-i cârpi o palmă, anunțând începerea bătăliei. Conducea scandalurile provocate cu ușurință și pricepere, ca și cum ar adopta o măsură simplă, de rutină sau ar practica un sport de care este pasionat. A început cu o lovitură de cap aplicată lui Malak, urmată de doi pumni în stomac și de un al treilea, puternic și răsunător, în nas, provocându-i scurgerea unui firicel de sânge pe față. Malak încercă să reziste și să-i aplice o lovitură rivalului său în față, dar pumnul lui zbură prin aer. Apoi, începu să țipe, protestând, în vreme ce loviturile violente cădeau una după alta, și se așternu un haos general. Lucrătorii se strecurară, fugind pentru a evita implicarea în scandal,

iar lumea se îngrămădi, venind din toate părțile pentru a asista la spectacol. Pe neașteptate, apăru pe terasă și Abaskharon și când văzu ce se întâmplă, începu să urle după ajutor. Încăierarea continuă până ce Ali Șoferul izbuti să-l scoată pe Malak din cameră.

Domnul Hamid Hawwas se retrase pe neobservate la începutul scandalului și chemă Poliția de Intervenții Urgente de la telefonul din chioșcul de țigări, situat vizavi de bloc. În foarte scurt timp, apăru un tânăr ofițer de poliție însoțit de câțiva soldați și agenți, care îi reținură numaidecât pe Malak, împreună cu băieții lui, pe Abaskharon și pe Ali Șoferul. Hamid Hawwas, în schimb, se apropie de ofițer, îl salută politicos și-i zise:

— Dumneata ai studiat dreptul, domnule... Prietenul nostru (și arătă spre Malak) vrea să deschidă un atelier aici pe terasă. Or terasa este un bun de folosință comună și nu poate fi exploatată în scopuri comerciale. Așa după cum dumneata știi prea bine, asta este o infracțiune calificată în terminologia juridică drept violare a proprietății și se pedepsește cu închisoare până la trei ani...

— Dumneata ești avocat? îl întrebă ofițerul pe domnul Hamid.

— Nu, domnule... Eu, domnule, sunt Hamid Hawwas, directorul-adjunct al Departamentului de revizie din cadrul Autorității Naționale pentru Salubritate, secțiunea Al-Mansura... îi răspunse Hamid încrezător. În același timp, eu sunt unul dintre locatarii păgubiți ca urmare a violării dreptului lor la bunul de folosință comună, care este terasa... Cum să închirieze proprietarul, domnule, terasa pentru scopuri comerciale?

Acesta este un abuz flagrant împotriva bunului de folosință comună al locatarilor... Mâine-poimâine, ne trezim că închiriază și ascensorul sau intrarea blocului. Țara asta a ajuns un sat fără câini sau ce?

Domnul Hamid rosti ultima întrebare pe un ton teatral, privind spectatorii adunați grămadă, ca și cum ar fi vrut să-i incite. Ba cuvintele lui chiar avură darul să-i provoace și începură să murmure protestând. Tânărul ofițer păru descumpănit pentru câteva clipe, dar, după ce stătu puțin pe gânduri, zise oarecum dezgustat:

— Foarte bine! Hai cu toți la secție!

Doctorul Hasan Rașid a fost unul dintre juriștii de seamă din Egipt și din lumea arabă în general. La fel ca Taha Husein[1], Ali Badawi[2], Zaki Naghib Mahmud[3] și alți intelectuali, și-a făcut studiile postuniversitare în Occident și a revenit în țara natală pentru a aplica în cadrul Universității Egiptene tot ceea ce a învățat acolo. Pentru aceștia „progresul“ și „Occidentul“ erau două cuvinte care însemnau aproape același lucru, cu tot comportamentul pozitiv și negativ decurgând din acestea. Apreciau cu toții marile valori occidentale: democrația, libertatea, justiția, munca susținută și egalitatea. În același timp, ignorau cu toții moștenirea națiunii, disprețuiau obiceiurile și tradițiile ei, socotindu-le lanțuri care ne trag spre înapoiere, în vreme ce trebuie să ne eliberăm de ele pentru a înfăptui renașterea.

---

1. Intelectual egiptean de seamă (orb) din secolul XX: autor de romane și nuvele, critic și istoric literar, profesor universitar, ministru al Învățământului.
2. Jurist de seamă din anii ’40
3. Critic literar, traducător și eseist (1905-1993)

În timpul studiilor la Paris, doctorul Rașid a cunoscut o franțuzoaică, Jeanette, pe care a iubit-o și a luat-o cu el în Egipt, unde s-au căsătorit și au avut un singur fiu, pe Hatim. Familia a dus o viață în stil occidental, atât în formă, cât și în conținut. Hatim nu-și amintește ca tatăl lui să fi împlinit vreodată rugăciunea ori să fi postit. Pipa nu-i lipsea niciodată din gură, vinul franțuzesc se afla întotdeauna pe masa lui, cele mai noi discuri apărute la Paris umpleau casa cu melodiile lor și franceza era limba principală de conversație în casă. Conform obiceiurilor occidentale, întreaga viață a familiei se desfășura după ore stabilite și după programe, chiar și întâlnirile cu prietenii și cu rudele. Doctorul Rașid stabilea ore fixe în fiecare săptămână până și pentru scrierea corespondenței personale.

Pe lângă capacitățile intelectuale excepționale, el poseda și o uimitoare putere de a munci fără întrerupere, ceea ce l-a ajutat ca în decursul a două decenii să realizeze un adevărat salt în studierea dreptului civil în Egipt și cu trecerea timpului s-a remarcat și a fost numit decan al Facultății de Drept în cadrul Universității din Cairo, iar Asociația de Drept Internațional din Paris l-a ales printre cei mai buni o sută de juriști din lume.

Dar cum el era tot timpul ocupat cu studiile și cursurile sale și cum soția sa, Jeanette, era și ea ocupată toată vremea cu munca de translator la ambasada franceză, fiul lor Hatim a avut parte de o copilărie tristă, însingurată, încât – spre deosebire de toți ceilalți copii – iubea zilele de școală și ura lunga vacanță de vară, pe care o petrecea singur, fără să se mai poată juca nici

măcar cu prietenii. La singurătatea dureroasă se mai adăuga și sentimentul de alienare și confuzie mentală care îi încearcă pe copiii provenind din căsătorii mixte.

Micuțul Hatim petrecea o grămadă de timp în compania servitorilor și deseori părinții săi (în permanență ocupați) îl trimiteau împreună cu un servitor la Clubul Gezira sau la cinema. Și dintre numeroșii servitori din casă, micuțul Hatim s-a atașat în mod deosebit de servitorul Idris, care purta un caftan alb fluturând, un brâu roșu lat, un fes lung și avea o statură înaltă, talie subțire, fața brună, ochii strălucitori și inteligenți și un zâmbet luminos care lăsa să i se vadă strălucind dantura perfectă. Idris obișnuia să stea cu Hatim în camera sa mare, care dădea spre strada Suleiman Pașa, să se joace împreună, cu jucăriile lui, să-i spună povești despre animale și să-i murmure cântece minunate, explicându-i sensurile lor. Glasul lui Idris tremura și i se iveau lacrimi în ochi când îi vorbea despre mama și despre frații lui, despre satul din care îl luaseră pentru a lucra de mic prin casele altora.

Hatim a ajuns să-l iubească pe Idris și relațiile dintre ei au devenit într-atât de strânse încât petreceau ceasuri lungi împreună, zi de zi. Când Idris a început să-l sărute pe Hatim pe obraji și pe gât și să-i șoptească „Ce frumos ești... Te iubesc...“. Hatim nu a simțit aversiune sau teamă. Dimpotrivă, senzația de căldură pe care respirația prietenului său i-o lăsa pe corp îl excita într-un mod confuz. Au continuat să se sărute până ce într-o zi Idris i-a cerut să-și scoată veșmintele. Hatim avea pe atunci nouă ani. S-a simțit destul de încurcat și tulburat, dar în cele din urmă a cedat la

insistențele prietenului său, pe care trupul lui alb și delicat îl excita într-atât încât în timpul întâlnirii plângea în hohote de plăcere și șoptea cuvinte nubiene de neînțeles. În pofida dorinței și vigorii sale, Idris a pătruns în trupul lui Hatim cu delicatețe și grijă și i-a cerut să-i spună dacă simte cea mai mică durere. Această apropiere a reușit, încât și astăzi când rememorează prima întâlnire cu Idris, îl cuprinde același sentiment ciudat pe care l-a încercat atunci pentru prima dată, dar nu-și aduce niciodată aminte că ar fi simțit vreo durere.

După ce a terminat, Idris l-a întors pe Hatim cu fața spre el și l-a sărutat fierbinte pe buze. Apoi i-a zis în șoaptă, uitându-se drept în ochii lui:

— Am făcut lucrul ăsta pentru că te iubesc... Dacă și tu mă iubești, să nu spui cuiva ce s-a întâmplat... Dacă o să le spui, o să te bată, iar pe mine o să mă alunge... Ba s-ar putea ca tatăl tău să mă bage la închisoare sau chiar să mă omoare și după aceea n-o să mă mai vezi niciodată...

Relația între Hatim și Idris a durat ani în șir, până când doctorul Rașid a murit pe neașteptate în urma unei hemoragii cerebrale cauzate de efortul intelectual excesiv. Curând, văduva lui a fost nevoită să renunțe la mai mulți servitori pentru a reduce din cheltuieli. Idris a părăsit casa și n-a mai auzit nimic de el. Dispariția lui Idris l-a afectat psihologic atât de mult pe Hatim încât în anul acela a obținut o medie foarte mică la bacalaureat. După aceea, s-a cufundat în viața tumultuoasă a homosexualilor. Cu doi ani în urmă, a murit și mama sa, eliberându-se astfel de ultima

constrângere în privința plăcerilor sale. A moștenit venituri stabile, care-i garantau o viață lipsită de griji (pe lângă salariul său destul de bun de la gazetă), așa că a renovat apartamentul mare din Blocul Iakubian, eliberându-l de stilul tradiționalist și transformându-l în ceva ce semăna mai mult cu atelierul unui artist boem decât cu locuința unei familii așezate. Acum avea posibilitatea să-și invite partenerii, împărțind patul cu ei zile, uneori chiar luni în șir. Hatim a cunoscut mulți bărbați și s-a despărțit de ei din diverse motive, dar pasiunea lui tainică a rămas legată pentru totdeauna de servitorul Idris. Așa cum un bărbat caută printre femei chipul primei sale iubite, cu care a cunoscut pentru prima oară plăcerea, la fel și Hatim îl caută printre bărbați pe Idris – masculul primitiv și simplu, pe care civilizația nu l-a cizelat, cu toată asprimea, primitivismul și vigoarea reprezentate de un astfel de bărbat. Se gândește tot timpul la Idris și deseori retrăiește cu o pasiune arzătoare și plăcută sentimentul pe care-l încerca atunci când stătea întins pe burtă pe podeaua camerei (de parcă ar fi fost un iepuraș care se lăsa pradă destinului), urmărind atent desenele de pe covorașul persan, în vreme ce trupul fierbinte al lui Idris îl înlănțuia, îl devora, făcându-l să se topească. Ciudat că relațiile lor sexuale, deși au fost foarte numeroase, s-au consumat întotdeauna pe podeaua camerei și niciodată în pat. Aceasta se datora foarte probabil complexului de servitor neînsemnat al lui Idris, care nu se simțea psihologic în stare să folosească patul stăpânului său nici chiar atunci când întreținea relații sexuale cu el.

Într-o noapte, cu câteva luni în urmă, amețit de băutură și mânat de o poftă aprinsă de sex, Hatim a

coborât în centrul orașului, pe la ora zece (aceasta fiind ora schimbării gărzii soldaților de la poliție, pe care o cunosc toți homosexualii din zonă, care se străduiesc să-și aleagă partenerii din rândul acestora). Hatim a început să-i cerceteze pe soldații simpli care se pregăteau să plece din schimb și ochii i s-au fixat asupra lui Abd Rabbuh (care semăna destul de bine cu Idris). L-a luat cu el în mașină, i-a dat ceva bani și a continuat să-l mângâie și să glumească în același timp cu el până ce a izbutit să-l ademenească.

După aceea, Abd Rabbuh a făcut mai multe încercări, unele chiar violente, de a scăpa de relația sa cu Hatim, dar acesta știa din experiența lui îndelungată că un homosexual activ începător, cum era Abd Rabbuh, este cuprins de obicei de un sentiment uriaș de păcat, care se transformă foarte curând în amărăciune și apoi într-o ură neagră împotriva homosexualului pasiv care îl ademenește. Dar el știa în același timp și că repetarea experienței homosexuale și plăcerea simțită se transformă treptat într-o dorință veritabilă a homosexualului activ, oricât de mult ar urî-o și ar încerca să fugă de ea la început. În consecință, relația dintre Hatim și Abduh a continuat să oscileze între încercările de scăpare și dorința întâlnirii.

Ieri, Abduh a părăsit barul Chez Nous fugind de Hatim, dar acesta l-a ajuns din urmă și a insistat până ce l-a convins să-l însoțească în apartamentul lui. Înainte de a face amor, au băut împreună o sticlă întreagă de vin franțuzesc sec. Și în dimineața următoare, iată-l pe Hatim lungit în cadă, lăsându-se mângâiat de jeturile dușului pe care le simțea pe trup ca pe

niște armate de furnici delicioase, în timp ce-și aducea aminte zâmbind de noaptea fierbinte pe care o petrecuse împreună în Abduh, căruia vinul îi aprinsese pofta și-i storsese trupul în mai multe spasme succesive. Apoi Hatim se opri dinaintea oglinzii, ștergându-și trupul și părțile intime cu grijă și ungându-le cu o cremă parfumată. Se înfășură în halatul roz de cașmir, se întoarse în dormitor și privi îndelung la Abduh, care dormea încă : la fața lui tuciurie, la buzele lui pline, la nasul cârn de negroid, la sprâncenele groase care dădeau chipului său o expresie aspră. Se aplecă și-l sărută. Acesta se trezi și deschise ochii alene.

— Bună dimineața ! *Bonjour* ! rosti Hatim în șoaptă, cu un ton delicat, zâmbindu-i lui Abduh, care se îndreptă puțin, sprijinindu-se de tăblia patului și lăsând să i se vadă pieptul negricios lat, acoperit de o pădure de păr des.

Continuă să-l sărute, dar Abduh îi îndepărtă fața cu mâna, apoi lăsă capul în jos și zise cu amărăciune în glas, lamentându-se :

— Hatim Bey, am dat de o mare belea... În orice clipă, ofițerul poate propune să fiu pedepsit...

— Ooo, Abduh, iar începi să-mi vorbești de ofițer ? Ți-am spus că nu trebuie să-ți faci griji... Am găsit pe cineva care să poată interveni pentru tine... Un general foarte important din minister...

— Vezi că dacă nu vorbește pila ta, s-ar putea să fiu băgat la zdup... Femeia și micuțul meu de la țară trăiesc din ce câștig eu, Excelență... Azi-mâine termin cu armata și dacă o să fiu închis, familia mea e pierdută...

Hatim îl privi lung, cu duioșie, zâmbind. Apoi scoase din mica lui borsetă o hârtie de o sută de lire și i-o întinse zicându-i :

— Poftim... Trimite-i soției și copilului tău... Și dacă ei vor avea nevoie de ceva de la mine, voi avea grijă de asta, pentru tine... Mâine mă întâlnesc cu ruda mea, generalul, și vorbim cu ofițerul, în legătură cu tine... Dar te rog să nu te mai frămânți atâta, Abduh...

Abduh lăsă ochii în pământ și rosti în șoaptă câteva cuvinte de mulțumire, în vreme ce Hatim se apropie din nou de el până ce trupurile lor se lipiră și zise pentru sine în franceză:

— *Quelle belle journée!*

Cetățeanului Taha Muhammad al-Șazli
Blocul Iakubian
Strada Talaat Harb nr. 34, Cairo
Cele mai bune salutări.

Referitor la plângerea prezentată de către dumneavoastră Președinției Republicii în legătură cu respingerea dumneavoastră la examenul pentru primirea la Academia de Poliție, vă aducem la cunoștință că această chestiune a fost examinată împreună cu domnul general, rector al Academiei de Poliție, și s-a constatat că plângerea este nefondată. Vă urăm succes!

Vă rugăm să primiți expresia respectului nostru deosebit.

Generalul Hassan Bazaraa
Șeful Direcției Plângeri
Președinția Republicii

Vecinii erau obișnuiți să-i audă certându-se pe Zaki Bey și pe sora sa Dawlat. Lucrul acesta se întâmpla destul de des, așa că nu mai era un motiv de mirare

și de curiozitate. Dar cearta era de un fel deosebit de data aceasta: ceva aducând cu o explozie teribilă, țipete și insulte urâte, lovituri cu mâinile, ale căror zgomote ajunseră la urechile locatarilor. Aceștia deschiseseră ușile și ieșiseră curioși. Câțiva dintre ei bombăniră, gata să intervină.

— Mi-ai pierdut inelul cu diamante, ticălosule! urlă Dawlat, fierbând de furie.

— Vorbește decent, Dawlat...

— Nu m-aș mira să-l fi dat vreuneia din târfele tale...

— Ți-am spus să vorbești decent...

— Eu sunt destul de decentă, spre deosebire de tine... Tu ai devenit batjocura lumii... Afară din casa mea, fiu de câine, hașișomanule!...

— Dar ăsta-i apartamentul meu... țipă Zaki Bey, de data aceasta cu glasul aproape sugrumat.

— Nu, drăguțule! Asta-i casa tatei, respectatul pașă a cărui memorie o întinezi tu cu murdăriile tale...

Se auziră zgomote de palme și de îmbrânceli. Apoi ușa apartamentului se deschise și se ivi Dawlat împingându-l pe Zaki afară, în vreme ce continua să strige:

— Ieși! Nu vreau să-ți mai văd mutra, pricepi? Afară!

Zaki Bey se strecură afară, unde dădu peste o mulțime de vecini adunați buluc.

— Bine, Dawlat... Fie cum vrei tu! Am plecat... mai zise el, întorcându-se spre ea.

Dawlat trânti ușa cu putere și se auzi zgomotul zăvorului tras. Vecinii se apropiară de Zaki Bey și spuseră că nu se cuvine să se întâmple așa ceva, oricare ar fi motivul neînțelegerilor. E păcat ca niște

oameni respectabili precum Zaki Bey și sora lui, Dawlat, să se certe în felul ăsta...

Zaki Bey clătină din cap și zâmbi trist, îndepărtându-se de ușă. Înainte de a intra în lift, se adresă vecinilor cu un ton conciliant, cerându-și scuze:

— Îmi pare rău că v-am deranjat pe toți... E vorba de o neînțelegere și sper ca lucrurile să se sfârșească cu bine...

Numeroasele povești repetate despre Kamal al-Fuli spun că el s-a născut într-o familie foarte săracă din orașul Șibin al-Kom, guvernoratul Al-Munufiyya[1]. Dar, în pofida sărăciei, era extrem de ambițios și inteligent. A terminat liceul în anul 1955 pe un loc de frunte la nivel național și, imediat după înscrierea la Facultatea de Drept, s-a implicat în activitatea politică. Kamal al-Fuli a trecut prin toate partidele care s-au perindat la putere, în ordinea următoare: Organizația de Eliberare, Uniunea Națională, apoi Uniunea Socialistă, Organizația Avangărzii, Platforma Centrului[2], Partidul Egiptului[3] și, în sfârșit, Partidul

1. *Șibin al-Kom*, oraș situat la aproximativ optzeci de kilometri nord-vest de Cairo, reședința guvernoratului Al-Munufiyya care ocupă zona mijlocie a Deltei, între brațele Rozeta și Damieta.
2. În 1975, în urma liberalizării economiei, în timpul președintelui Anwar al-Sadat și în scopul liberalizării vieții politice, au fost admise trei aripi sau platforme în cadrul Uniunii Socialiste: Dreapta, Centrul și Stânga. Centrul a reprezentat regimul conducător.
3. La aproximativ un an după formarea platformelor politice în cadrul Uniunii Socialiste, aceste platforme s-au transformat în partide politice. Platforma Centrului a devenit Partidul Egiptului.

Național[1]. Și pe toată durata acestui traseu a fost cel mai entuziast susținător al principiilor partidului aflat la putere, iar vocea lui era cea mai puternică. În vremea lui Nasr, ținea conferințe și scria lucrări despre inevitabilitatea transformării socialiste și necesitatea ei istorică, iar când statul s-a îndreptat către capitalism, a devenit unul dintre cei mai vehemenți suporteri ai privatizării și ai economiei de piață, a lansat sub cupola parlamentului vestita campanie aprigă împotriva sectorului de stat și a ideilor totalitariste în general. Probabil că el este unul din puținii politicieni egipteni care au reușit să dețină un fotoliu în parlament vreme de peste treizeci de ani fără întrerupere.

Este adevărat că alegerile sunt întotdeauna măsluite în Egipt în favoarea partidului aflat la putere, dar nu este mai puțin adevărat nici că Al-Fuli este înzestrat cu un veritabil har politic. Acest har i-ar fi permis în mod inevitabil într-o societate democratică să ajungă la una dintre cele mai înalte funcții în stat, dar, așa cum se întâmplă cu multe talente în Egipt, și harul lui autentic a deviat, s-a distorsionat și s-a combinat cu minciuna, ipocrizia și intrigile până într-atât încât numele lui Kamal al-Fuli este asociat în mințile egiptenilor cu noțiunile de corupție și cinism.

El a avansat în ierarhia politică ajungând secretar cu problemele organizatorice în cadrul Partidului Național, fiind primul controlor al alegerilor din întregul Egipt. El stabilea candidații partidului și ștergea de pe liste pe cine voia, după bunul său plac; el supraveghea

---

1. Partidul aflat la putere în Egipt în momentul de față, care sprijină politica președintelui Husni Mubarak.

măsluirea rezultatelor alegerilor de la Alexandria până la Aswan ; el primea mită consistentă de la candidați pentru a le garanta falsificarea rezultatelor în favoarea lor. În același timp, se pricepea de minune să-și acopere corupția prin fel de fel de jocuri : de la servicii reciproce și facilități care aduc milioane principalilor lideri politici până la notele securității și alte documente secrete care confirmau abuzurile și abaterile politicienilor și pe care Al-Fuli le păstra cu grijă pentru șantajarea lor sau chiar pentru eliminarea lor, dacă era nevoie. În toate adunările politice, atât în parlament, cât și în Partidul Național, toată lumea trebuia să tacă atunci când vorbea Al-Fuli, ba chiar și numai o privire încruntată era suficientă pentru a stârni spaima oricărui politician. Sunt bine-cunoscute împrejurările în care a făcut praf și pulbere în public înalți demnitari, pentru că au cutezat să vorbească despre lucruri care nu-i conveneau. Astfel, cu câțiva ani în urmă, a dirijat campania devastatoare (în folosul unor mari demnitari) împotriva doctorului Al-Ghamrawi, guvernatorul Băncii Centrale, soldată cu demisia acestuia în cele din urmă. Un exemplu mai recent este ceea ce s-a întâmplat cu numai un an în urmă cu ministrul așezămintelor religioase, care se bucura de o popularitate deosebită. Închipuindu-și că este suficient de puternic și influent, acesta s-a ridicat într-o ședință a Biroului Politic al Partidului Național, atacând cu virulență corupția politică și cerând îndepărtarea din funcțiile de conducere din partid a elementelor deviante și a profitorilor. Al-Fuli i-a făcut semn ministrului să-și încheie discursul, dar acesta a continuat să vorbească fără să-l

ia în seamă. Atunci, Al-Fuli l-a întrerupt, s-a întors spre cei din jurul său și i-a zis cu un ton teatral, batjocoritor:

— Ce spuneți, domnule ministru? De ce țineți, Excelența Voastră, atât de mult să combateți corupția? Începe cu tine, amice!... Ai contractat un credit de zece milioane de lire de la Banca pentru Dezvoltare și refuzi să achiți ratele... Și dacă tot veni vorba, știi că funcționarii băncii intenționează să-ți intenteze proces și să stârnească un adevărat scandal pe seama ta?

În clipa aceea, ministrul s-a îngălbenit și s-a așezat, fără să mai scoată un cuvânt, în mijlocul comentariilor și râsetelor celor prezenți.

Hagg Azzam știa foarte bine toate lucrurile astea și tocmai de aceea hotărî să nu-și depună candidatura pentru alegerile parlamentare decât după ce va avea o întâlnire cu Kamal al-Fuli. Acesta zăbovi câteva săptămâni, după care stabili în cele din urmă o întâlnire în biroul fiului său, avocatul Yaser al-Fuli, din strada Șihab, cartierul Al-Muhandisin. După rugăciunea de vineri, Hagg Azzam se duse la întâlnire însoțit de fiul său, Fawzi. În birou nu se aflau decât Kamal al-Fuli împreună cu fiul său, Yaser, și gărzile de corp. Azzam și Al-Fuli se îmbrățișară, schimbând câteva cuvinte de salut, complimente și glume, ca și cum ar fi fost doi prieteni apropiați, care se înțelegeau și se respectau.

După o lungă conversație despre diverse lucruri, pregătind terenul, Azzam intră în subiect și vorbi despre iubirea lui față de oameni și despre dorința de a fi în slujba lor, ilustrând ceea ce spunea cu mai multe

tradiții nobile referitoare la răsplata de care vor avea parte aceia care răspund nevoilor credincioșilor musulmani, în timp ce Kamal al-Fuli clătina din cap, aprobând spusele lui. În cele din urmă, Azzam ajunse la punctul hotărâtor și zise:

— De aceea, călăuzit de Allah și bizuindu-mă pe El, aș vrea să-mi depun candidatura în alegerile parlamentare apropiate, în circumscripția mea, Qasr al-Nil. Sper ca Partidul Național să fie de acord cu candidatura mea și vă stau la dispoziție, Kamal Bey, cu orice...

Al-Fuli se prefăcu a cugeta adânc, deși el se așteptase la ceea ce i-a cerut Azzam. De fapt, el lăsa o impresie contradictorie în sufletele celor care îl întâlneau: pe de o parte frapau inteligența, spontaneitatea și prezența sa copleșitoare, iar pe de altă parte, trupul său mătăhălos, burta lăbărțată, cravata întotdeauna puțin desfăcută, culorile nepotrivite ale hainelor, părul vopsit țipător, fața grasă, buhăită, privirile impertinente și viclene, maniera vulgară de a vorbi – întinzând brațele în față, mișcându-și degetele, clătinându-și umerii și burta, semănând cu gesturile unei femei vulgare. Toate astea îl făceau să pară comic într-un fel (ca și cum ar interpreta un monolog pentru a-i distra pe spectatori) și să lase un sentiment stânjenitor în sufletele celor prezenți.

Al-Fuli ceru de la însoțitorii săi o coală și un pix și începu să deseneze ceva. Trecură câteva clipe în care el se cufundă în desen, încât Hagg Azzam ajunse să creadă că ceva n-a fost limpede. Dar iată că Al-Fuli termină de desenat și întoarse foaia spre Azzam, ținând-o cu amândouă mâinile. Azzam fu surprins, văzând că desenul reprezenta un iepure mare și o vreme nu scoase nici un cuvânt.

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți, Excelență, zise în cele din urmă Azzam.

— Vrei să ai garantat succesul în alegeri și ai întrebat ce ți se cere, iar eu am desenat ce ți se cere...

— Un „iepure“ întreg? Un milion de lire, Kamal Bey? E prea mult!

Azzam se așteptase la această sumă, dar încercă să se tocmească în speranța că poate cine știe...

— Ascultă, Hagg! Allah mi-e martor...

Cei prezenți intonară expresia „Nu există altă divinitate în afară de Allah“, când auziră rostit numele celui de sus.

— Eu primesc pentru circumscripții mai mici decât Qasr al-Nil un milion și jumătate și chiar două milioane. Yaser, băiatul meu, e de față și poate să-ți spună. Dar jur pe Allah cel măreț că eu țin la tine, Hagg, și vreau să fii alături de noi în parlament... Și-apoi, suma asta nu o iau eu singur. Eu sunt ca un poștaș – iau de la tine și predau altuia... Tu pricepi foarte bine ce vreau să zic...

Hagg Azzam se prefăcu puțin neliniștit, apoi întrebă:

— Adică vrei să zici, Kamal Bey, că dacă plătesc suma asta, pot fi sigur de câștigarea alegerilor, cu voia lui Allah?

— Îmi pare rău că te îndoiești, Hagg... Stai de vorbă cu Kamal al-Fuli... O experiență de treizeci de ani în parlament... Nici un candidat nu poate spera să reușească fără asigurarea noastră, cu voia lui Allah...

— Dar am auzit că există și alți pești mari care vor să candideze în circumscripția Qasr al-Nil...

— Nu-ți face griji în privința asta! Dacă ne înțelegem, poți fi sigur că vei reuși în Qasr al-Nil, chiar

dacă ar candida și dracu' împotriva ta, pricepi? Restul mă interesează pe mine, Hagg!

După aceea, Al-Fuli râse, scoase burta mare puțin în față și-și trecu mâna peste ea, zicând satisfăcut:

— Naivii își închipuie că noi măsluim alegerile... Nici vorbă de-așa ceva! Toată treaba este că noi am studiat bine psihologia poporului egiptean. Domnul nostru i-a creat pe egipteni ca să accepte autoritatea guvernului... Nici un egiptean nu se poate împotrivi guvernului său. Există popoare care prin firea lor se agită și se revoltă, dar egipteanul rămâne cu capul plecat toată viața lui pentru o bucată de pâine... E scris în istorie ceea ce-ți spun eu acum... Poporul egiptean este poporul cel mai ușor de cârmuit din întreaga lume... De îndată ce iei puterea, egiptenii îți arată supunere, se umilesc dinaintea ta și faci cu ei ce vrei... Și orice partid din Egipt care face alegeri și se află la putere le câștigă în mod obligatoriu, fiindcă egipteanul trebuie să sprijine guvernul. Așa l-a creat Domnul nostru...

Azzam nu păru întru totul convins de vorbele lui Al-Fuli, dar îl întrebă despre modul de plată.

— Roagă-te pentru Profet, Hagg, și ascultă-mă! Dacă suma este în bani gheață, o primesc eu. Dacă o achiți cu un cec, îl scrii pe numele avocatului Yaser al-Fuli, fiul meu, și faci un contract pentru un caz oarecare, ca și cum l-ai angaja și ai fi clientul lui... Astea sunt niște simple formalități, pricepi?...

După câteva clipe de tăcere, Azzam scoase carnetul de cecuri și zise în vreme ce-și desfăcea stiloul de aur:

— Bine... S-a făcut... Completez un cec cu jumătate din sumă și după câștigarea alegerilor, cu voia lui Allah, achit și restul...

— Nu, iubitule! Să-ți fie rușine! Să știi că mă superi. Vorbele astea să le spui copiilor de școală... Sistemul meu este ăsta: mai întâi plătești și după aceea câștigi... Achiți întreaga sumă și eu te felicit pentru intrarea în parlament. Și citesc *Al-Fatiha*[1] împreună cu tine chiar acum.

Aceasta fu ultima încercare a lui Azzam de a se tocmi. După eșecul ei, capitulă și completă cecul cu suma de un milion de lire, îl examină cu grijă, așa cum obișnuia să facă întotdeauna, și i-l întinse lui Al-Fuli care îl luă și îl înmână fiului său. Apoi, chipul i se însenină și spuse vesel:

— Felicitări, Hagg! Hai să citim *Al-Fatiha* și Domnul să ne ajute să reușim! Contractul îl pregătește Yaser!...

Cei patru – Al-Fuli, Azzam și fiii lor – închiseră ochii, întinseră mâinile în față, implorând, și începură să rostească în șoaptă *Al-Fatiha*...

Hagg Azzam îi achită suma lui Al-Fuli, închipuindu-și că alegerile s-au decis în favoarea sa, dar lucrurile n-au stat defel așa. Competiția a devenit foarte aprinsă, la ea participând mai mulți oameni de afaceri, sperând să obțină fotoliul muncitorilor[2] în Camera Deputaților din partea circumscripției Qasr al-Nil. Cel mai puternic concurent al lui Hagg Azzam era Abu Humayda,

---

1. Prima sura sau primul capitol din Coran, care conține crezul esențial al musulmanilor și care se citește sau se recită în mai multe momente și situații în cursul unei zile. În cazul de față este vorba de ajungerea la o înțelegere.
2. Conform constituției egiptene, circumscripțiile electorale sunt reprezentate de două locuri, unul fiind rezervat muncitorilor și țăranilor, iar celălalt „altor categorii".

proprietarul vestitului lanț de magazine de îmbrăcăminte Bucuria și Lumina. Așa cum doi poli identici se resping, antipatia ascuțită dintre cei doi rivali provenea în esență din asemănarea lor în multe privințe. Ca și Azzam, Abu Humayda a fost la început un simplu docher în Port Said. Apoi, în decurs de mai puțin de douăzeci de ani, averea sa a sporit în mod considerabil, devenind unul dintre cei mai mari milionari din Egipt. Dar lumea a auzit de Abu Humayda cu numai câțiva ani în urmă, când a inaugurat marele lanț de magazine în Cairo și Alexandria. Pe urmă, a invadat ziarele și televiziunile cu anunțuri despre angajamentul său de a oferi câteva rochii simple și câteva basmale colorate fiecărei femei care hotăra să respecte vestimentația acceptată[1] de religie și care preda vechile veșminte împodobite, neconforme cu legea religioasă, conducerii magazinelor, ca dovadă a seriozității. La început, lumea s-a mirat de această ofertă ciudată, dar mirarea i-a sporit și mai mult în momentul când magazinele Bucuria și Lumina au primit cu adevărat îmbrăcămintea veche de la zeci de femei, oferindu-le în schimb gratuit veșminte islamice noi și scumpe. Acest proiect cu obiective nobile nu le-a împiedicat pe unele femei, care purtaseră deja straiele acceptate de legea religioasă, să se strecoare din dorința de a beneficia și ele de veșminte noi. Pretinzând că ele nu ar

1. Un concept răspândit în anii '70, prin care se are în vedere îmbrăcămintea care acoperă tot corpul femeii, cu excepția feței și mâinilor, ascunzând liniile corpului, părul și gâtul; într-o interpretare largă, poate implica și acoperirea feței și mâinilor cu vălul.

fi purtat până atunci veşmintele islamice, prezentau la magazine veşminte neconforme cu legea religioasă, care nu le aparţineau, pentru a obţine în schimbul lor altele noi. Magazinele Bucuria şi Lumina şi-au dat seama de această viclenie şi au publicat pretutindeni un anunţ prin care femeile care recurgeau la acest truc erau avertizate că vor fi sancţionate juridic şi au introdus în contractul pe care beneficiarele îl semnau la magazin o clauză care stipula că acelea care mint vor fi pedepsite.

În pofida acestor obstacole, proiectul a avut un succes enorm şi a ajutat mii de musulmance să obţină veşminte simple. În ziare au apărut numeroase materiale despre acest proiect (evident plătite), în care Hagg Abu Humayda jura că a alocat mari sume de bani pentru a fi cheltuite în scopuri caritabile, aspirând să obţină favoarea lui Allah Lăudatul şi Preaînaltul şi că el, după ce s-a consultat cu oamenii religiei, a considerat că cea mai bună cale pentru a servi chemarea la religie este sprijinirea femeilor musulmane să respecte modestia şi decenţa, ca un prim pas către angajamentul total de a urma calea cea adevărată a lui Allah. Când a fost întrebat cât îl costă distribuirea gratuită a mii de articole de îmbrăcăminte noi, Abu Humayda a refuzat să răspundă şi s-a mulţumit să afirme că Preaînaltul şi Prealăudatul va ţine seama de această sumă şi-l va răsplăti.

Fără îndoială că „proiectul vălului", cum a fost numit, a lansat numele lui Abu Humayda în lumea celebrităţilor şi a făcut din el una din figurile remarcabile ale societăţii egiptene, dar nu a întârziat nici difuzarea zvonurilor după care el ar fi fost unul din cei mai mari traficanţi de heroină, iar proiectul său islamic nu era

decât o vitrină pentru spălarea banilor, el scăpând de arestare prin mituirea înalţilor demnitari.

Abu Humayda s-a străduit cât a putut să obţină sprijinul Partidului Naţional pentru candidatura sa în circumscripţia Qasr al-Nil şi când partidul a anunţat candidatura lui Hagg Azzam, s-a înfuriat şi a insistat în continuare pe lângă oameni sus-puşi, dar a fost în zadar. Cuvântul lui Al-Fuli a fost hotărâtor. Mai mult decât atât, când un înalt funcţionar, prieten apropiat al lui Abu Humayda, a auzit plângerea lui împotriva lui Al-Fuli, a zâmbit şi l-a sfătuit:

— Ascultă, Abu Humayda... Tu ştii cât de mult ţin la tine şi mă tem pentru interesele tale... În nici un caz nu da amploare divergenţelor tale cu Al-Fuli... Dacă n-o să intri în parlament de data asta, o să intri altădată, cu voia lui Allah... Dar să nu-l mânii în nici un caz pe Al-Fuli, fiindcă el are susţinători şi relaţii mai sus decât îţi închipui tu. În plus, este foarte viclean şi, dacă se înfurie, îţi poate face probleme la care nici nu te gândeşti...

Dar Abu Humayda nu a dat înapoi, ci s-a prezentat în mod oficial ca independent şi a inundat circumscripţia Qasr al-Nil cu sute de afişe electorale cu numele, portretul şi simbolul său electoral (scaunul). Ridica seară de seară mari corturi în centrul oraşului, unde se adunau suporterii săi, în faţa cărora rostea discursuri în care-l ataca pe Hagg Azzam, făcând aluzii la averea dobândită de el pe căi ilicite şi la poftele pe care nu şi le poate stăpâni (cu referire la noua lui soţie). Supărat din cauza acestei campanii de defăimare, Hagg Azzam s-a decis să meargă la Al-Fuli şi i-a zis direct:

— Care este beneficiul de a fi candidatul partidului, dacă acesta nu mă apără împotriva insultelor care mi se adresează în public seară de seară?

Al-Fuli a clătinat din cap și i-a promis că totul va fi bine. A doua zi a făcut o declarație pe care toate ziarele au publicat-o pe prima pagină și în care a spus: „Partidul Național are un singur candidat în fiecare circumscripție și toți membrii de partid au datoria de a-i sprijini din toate puterile pe candidații acestuia. Orice membru care candidează împotriva candidatului partidului va fi tras la răspundere și va fi exclus din partid, după încheierea alegerilor".

Declarația îl viza în mod evident pe Abu Humayda, dar amenințarea n-a avut efectul scontat. Dimpotrivă, campania lui violentă împotriva lui Azzam s-a intensificat; se înălțau corturi în fiecare zi și erau distribuite sute de cadouri locuitorilor din circumscripție. Cele două părți au intrat în competiție pentru câștigarea de adepți și suporteri prin toate mijloacele posibile. În fiecare zi, izbucneau ciocniri violente soldate cu mai mulți răniți. Dată fiind marea influență de care se bucurau cei doi rivali, forțele de securitate se situau întotdeauna pe o poziție de neutralitate. Polițiștii soseau de cele mai multe ori la locul incidentelor după ce acestea se consumau sau îi rețineau în mod simbolic pe câțiva dintre participanții la tulburări, pentru a-i pune în libertate fără nici o anchetă, imediat ce ajungeau cu ei la secție...

Nu se știe precis din ce motiv, Facultatea de Economie și Științe Politice era asociată în mințile oamenilor cu

eleganța și bogăția. Când erau întrebați despre facultatea pe care o urmează, studenții ei răspundeau cu mândrie: „Economie și Științe Politice". Rosteau aceste cuvinte cu satisfacție și nonșalanță. (Ca și cum ar fi vrut să spună: „Da! Noi suntem, după cum vezi, pe primele locuri".). Nu știa nimeni secretul acestei aureole care învăluia facultatea. Poate pentru că ea a fost înființată singură, la mulți ani după celelalte facultăți, ceea ce i-a conferit o poziție specială. Poate că guvernul o înființase în mod special – așa cum se spune – pentru a se înscrie la ea fiica liderului Gamal Abd al-Nasir. Sau pentru că științele politice îi ajută pe cei care le studiază să se afle într-o strânsă legătură cu evenimentele care se petrec în lume, ceea ce se imprimă asupra modului lor de a gândi și de a se comporta. Sau, în sfârșit, poate pentru că această facultate a fost vreme îndelungată poarta regală pentru a lucra în Ministerul de Externe și fiii celor mari se înscriau la ea ca un prim pas sigur către cariera diplomatică.

Dar nimic din toate astea nu i-a trecut prin minte lui Taha al-Șazli când a optat pentru Facultatea de Economie și Științe Politice ca primă dorință în formularele de înscriere la universitate. Speranțele lui de a intra la Poliție s-au spulberat pentru totdeauna și a vrut pur și simplu să folosească la maximum media bună pe care o dobândise în liceu. Atât și nimic mai mult...

În prima zi de școală, când trecu pe sub ceasul din turnul de la poarta universității și auzi vestitele lui bătăi, îl cuprinse un sentiment de venerație și măreție. Apoi intră în aulă și-l învălui vacarmul provocat de murmurul sutelor de studenți amestecat cu râsetele

lor, când începură să se cunoască și să discute veseli. Atunci Taha se simți extrem de mărunt și neînsemnat în mijlocul acestei adunări uriașe, semănând cu un animal mitologic cu o mie de capete, ai cărui ochi se uită spre el cercetători. Se trezi urcând pentru a ocupa un loc departe, în fundul amfiteatrului, voind parcă să se ascundă într-un punct sigur, din care el să-i poată vedea pe toți cei prezenți fără ca pe el să-l vadă nimeni.

Purta blugi și un tricou alb cu mâneci scurte. Când ieșea din casă, își închipuise că arată elegant, însă acum, după ce-i văzu pe colegii lui, își dădu seama că hainele lui nu sunt deloc așa cum ar trebui și că pantalonii în mod deosebit nu sunt decât o imitație de calitatea a doua a blugilor originali și-i trecu prin minte să-l convingă pe tatăl lui să-i cumpere măcar un costum din Al-Muhandisin sau din Al-Zamalek și nu din magazinele Bucuria și Lumina, din care-i cumpăra lui haine ieftine.

Taha hotărî să nu facă nici un fel de cunoștințe, deoarece aceasta presupune și un schimb de informații personale, și s-ar putea să se trezească în mijlocul unui grup de colegi (printre care și fete) și cineva să-l întrebe despre ocupația tatălui său. Ce-ar putea răspunde atunci? Apoi îl cuprinse un sentiment și mai ciudat: gândul că vreunul dintre studenții care stau în acest amfiteatru ar putea fi fiul unuia dintre locatarii Blocului Iakubian, căruia chiar el îi cumpărase odată un pachet de țigări sau îi spălase mașina! Încercă să-și imagineze ce s-ar întâmpla dacă fiul vreunui locatar necunoscut s-ar trezi față în față cu fiul portarului

care este coleg cu el la aceeași facultate. Și în vreme ce se gândea la toate astea, cursurile se succedară unul după altul, până când auzi chemarea la rugăciunea de amiază. Câțiva studenți se ridicară și se îndreptară spre moscheea facultății și-i urmă și el. Constată bucuros că sunt săraci ca și el și se vedea că cei mai mulți veneau din provincie și acest lucru îi dădu curaj să-l întrebe pe unul dintre ei, după încheierea rugăciunii:

— Tu ești în anul întâi?

— Sper, îi răspunse celălalt zâmbind prietenos.

— Cum te cheamă?

— Khalid Abd al-Rahim... Și sunt din Asyut[1]... Dar pe tine?

— Taha al-Șazli... Sunt de aici, din Cairo...

Acesta a fost primul coleg pe care l-a cunoscut Taha. De fapt, de la bun început, așa cum uleiul se alege numaidecât de apă, formând un strat separat deasupra ei, la fel s-au separat și studenții bogați de cei săraci, formându-se numeroase găști închise: a absolvenților școlilor de limbi străine, a proprietarilor de automobile, a celor care purtau haine de import și fumau țigări străine... Iar în jurul acestora gravitau cele mai frumoase și mai elegante fete. Studenții săraci, pe de altă parte, au început să se lipească unii de alții, ca niște șoareci speriați, și să vorbească în șoaptă, stânjeniți.

În mai puțin de o lună, Taha s-a împrietenit cu întregul grup al celor care mergeau la moschee, dar Khalid Abd al-Rahim i-a rămas cel mai aproape de suflet. Era scund, avea trupul slab și uscat ca un fir de

1. Oraș și guvernorat în Egiptul mijlociu; centru industrial și universitar important.

trestie, tenul negricios și purta ochelari ieftini cu ramă neagră, care dădeau chipului său o notă de seriozitate. Cu hainele lui tradiționale, sărăcăcioase, parcă era un dascăl de țară care-și terminase de curând studiile.

Taha a ajuns să-l iubească foarte tare, poate pentru că era sărac la fel ca el sau chiar și mai sărac (după cum se putea deduce după ciorapii cârpiți care i se zăreau întotdeauna în timpul rugăciunii). Îl iubea, de asemenea, pentru că era dedicat profund religiei. Când împlinea rugăciunea, stătea în picioare, invocându-l pe Allah, își încrucișa mâinile pe piept în dreptul inimii și-și înclina capul în totală smerenie, așa încât cine-l vedea în această postură putea să creadă că, nici chiar dacă ar fi izbucnit un incendiu în apropierea lui sau i-ar fi trecut un glonț pe la ureche, nu ar fi putut fi distras de la rugăciune nici o clipă. Cât de mult și-ar fi dorit Taha să poată ajunge și el la credința lui Khalid și la iubirea pe care acesta o avea pentru islam!

Prietenia lor a sporit de la o zi la alta, cei doi ajungând să vorbească deschis unul cu celălalt, să aibă încredere unul în altul și să dezaprobe frivolitatea unor colegi înstăriți, pe care o vedeau în fiecare zi, abandonarea religiei de către aceștia, precum și extravaganța unor colege care veneau la universitate de parcă s-ar fi dus la o serată dansantă.

Khalid l-a prezentat pe prietenul său Taha colegilor de la cămin, cu toții băieți de la țară, buni la suflet, pioși și săraci. Taha a ajuns să-i viziteze în după-amiaza fiecărei zile de joi, să împlinească împreună cu ei rugăciunea de seară și să rămână cu ei la taclale până noaptea târziu. El a învățat într-adevăr foarte multe

din aceste discuţii; a înţeles pentru prima oară că societatea egipteană nu este o societate islamică, ci se află în acelaşi stadiu de dinainte de apariţia islamului. Şi asta deoarece cârmuitorul stă în calea aplicării Legii lui Allah, iar lucrurile interzise de Allah sunt adoptate în mod deschis. Legea statului permite consumarea băuturilor alcoolice, după cum permite şi adulterul şi camăta. A înţeles, de asemenea, ce înseamnă comunismul, care se opune religiei, precum şi crimele teribile pe care regimul lui Gamal Abd al-Nasir le-a comis împotriva Fraţilor Musulmani[1]. A citit împreună cu ei cărţi scrise de Abu al-Aala al-Mawdudi[2], Sayyid Qutb[3], Yusuf al-Qaradawi[4] şi Abu Hamid al-Ghazali[5].

După câteva săptămâni veni şi ziua aceea când, după o seară plăcută petrecută împreună cu prietenii la cămin, se ridicară pentru a-l conduce, ca de obicei, iar la poartă Khalid Abd al-Rahim îl întrebă pe neaşteptate:

— Unde împlineşti rugăciunea de vineri, Taha?

— La o moschee mică, în apropiere de casă, răspunse el.

Khalid schimbă o privire cu fraţii şi apoi îi propuse cu un glas bucuros:

---

1. Mişcare politică islamistă întemeiată în Egipt în anul 1928. Ulterior, sfera influenţei sale s-a extins şi în alte ţări arabe prin înfiinţarea unor secţiuni ale acesteia.
2. Gânditor islamist indian (1903-1973)
3. Scriitor şi activist islamic (1906-1966), gânditor de frunte al Fraţilor Musulmani
4. Influent predicator islamist egiptean (n.1926), apropiat de Fraţii Musulmani; reţinut şi eliberat de câteva ori, el s-a stabilit în cele din urmă în statul Qatar.
5. Celebru teolog, mistic şi filozof musulman medieval de origine persană (1058-1111)

— Ascultă, Taha ! Eu am decis să obţin prin tine o frumoasă răsplată în lumea de apoi. Mâine dimineaţă la ora zece, aşteaptă-mă în faţa cafenelei Ali Baba din piaţa Al-Tahrir... Facem rugăciunea împreună la moscheea Malik ben Anas[1] şi am să te prezint eminenţei sale, şeihul Şakir, cu voia lui Allah...

Fix cu două ore înainte de chemarea la rugăciunea de vineri, moscheea Malik ben Anas se umplu până la refuz. Erau cu toţii studenţi islamişti : unii îmbrăcaţi în haine occidentale, dar cei mai mulţi în veşminte pakistaneze : un ghilbab alb sau albastru care ajungea până la genunchi, pe sub el un pantalon de aceeaşi culoare, iar pe cap un turban tot alb, a cărui coadă atârna spre ceafă. Toţi aceştia erau admiratori şi adepţi ai şeihului Muhammad Şakir şi veneau foarte devreme la moschee în dimineaţa zilei de vineri pentru a-şi reţine locuri înainte de a se face aglomeraţie şi-şi petreceau timpul de dinaintea rugăciunii făcând cunoştinţă unul cu altul, citind Coranul şi discutând despre chestiuni religioase. Numărul lor spori atât de mult încât spaţiul din interior deveni neîncăpător şi angajaţii moscheii se văzură nevoiţi să scoată zeci de covoare şi să le întindă în piaţeta din faţa ei, dar şi acestea se umplură până la refuz, circulaţia fiind complet întreruptă. După freamătul puternic ce răzbătea din

1. Jurisconsult şi teolog din islamul timpuriu (715-795) ; întemeietor al doctrinei malikite – una din cele patru doctrine principale ale religiei musulmane, răspândite îndeosebi în nordul Africii. Una din cele mai vechi moschei din oraşul Cairo îi poartă numele.

balconul rezervat studentelor, cu toate că era ascuns de ochii bărbaților, se vedea că și acesta era aglomerat la maximum.

Cineva deschise difuzorul moscheii, care scoase un sunet strident. Apoi zgomotul încetă și un student începu să intoneze cu glas plăcut și smerit versete din Coran în timp ce toți ceilalți îl ascultau cu toată ființa. Era o atmosferă fantastică, autentică și pură, tabloul primitiv, simplu și auster amintind de zilele de la începutul islamului.

Deodată se înălțară glasurile scandând *La ilah illa Allah*, „Nu există alt dumnezeu în afară de Allah“ și *Allahu Akbar*, „Allah este Cel mai Mare“, iar studenții se ridicară în picioare și se înghesuiră să dea mâna cu șeihul Muhammad Șakir, care sosise în sfârșit. Trebuia să aibă în jur de cincizeci de ani, era scund și îndesat, avea o barbă rară vopsită cu henna[1], o înfățișare întru câtva carismatică, ochii mari, impresionanți, de culoarea mierii. Purta veșminte islamice, la fel ca studenții, dar pe deasupra își pusese un fel de șal negru.

Îi cunoștea pe cei mai mulți dintre studenții care se îngrămădiră în jurul lui și le strânse mâinile, îi îmbrățișă și-i întrebă ce mai fac. După un timp izbuti să urce în amvon, unde scoase mai întâi din buzunar

1. Pudră preparată din frunzele plantei *hinna’* (*Lawsonia*), originară din India, dar cultivată și în țările arabe. Din ea se pregătește o vopsea roșiatică, folosită de femei pentru colorarea tălpilor și palmelor în anumite ocazii, dar și pentru vopsirea părului, inclusiv de către bărbați, întrucât religia islamică îngăduie această practică. Cuvântul a intrat în limba română veche în forma „căneală“ (și verbul corespunzător „a (se) căni“, după tc. *kina*.

un bețișor numit *siwak*, cu care își frecă dinții[1], după care rosti *basmala*[2]. La auzul acestor cuvinte văzduhul vui la strigătul *Allahu Akbar*, „Allah este Cel mai Mare“, ce se înălță din sutele de piepturi, făcând să vibreze pereții moscheii. Șeihul făcu semn cu mâna și se așternu de îndată o tăcere adâncă.

Își începu predica, aducând slavă și laudă lui Allah, apoi continuă:

„Iubiți fii și fiice,

Aș vrea ca fiecare dintre voi să vă adresați următoarea întrebare: Câți ani trăiește omul în această lume? Răspunsul este că media de viață a omului în cea mai optimistă estimare nu depășește șaptezeci de ani. Acesta este un interval de timp, dacă ne gândim bine, extrem de scurt. Apoi să nu uităm că omul poate cădea răpus de o boală sau din pricina unui accident în orice clipă. Dacă o să căutați printre prietenii și cunoscuții voștri, veți constata că mai mulți dintre ei au murit pe neașteptate, foarte tineri. Și nimănui dintre aceia care au murit atât de tineri nu i-a trecut prin minte că s-ar putea întâmpla să se stingă din viață. Dacă ne vom gândi și mai mult la această chestiune, vom constata că omul nu are în această lume de ales decât între două alternative. Fie că își va concentra

---

1. Componentă minoră a ritualurilor islamice primitive de purificare, conforme cu Tradiția, înainte de rostirea predicii.
2. Prescurtare a expresiei *B-ismi Allahi ar-Rahman al-Rahim*, „În numele lui Allah Cel Milostiv și Îndurător“, rostită în toate împrejurările în care musulmanul începe o acțiune. Expresia apare la începutul a 113 din totalul celor 114 sure coranice, precum și la începutul celor mai multe scrieri clasice, dar și moderne, îndeosebi cu caracter religios.

toate eforturile asupra acestei vieți trecătoare, care se poate sfârși pe neașteptate în orice clipă, și în acest caz el seamănă cu un om care-și clădește o casă elegantă și luxoasă din nisip pe plaja mării, amenințată în orice moment să fie dărâmată de un val puternic care o lovește, și această alegere este sortită eșecului, fie că se hotărăște la cealaltă alegere, aceea la care ne cheamă Domnul nostru Preaslăvit și Preaînalt, și ea îi impune credinciosului musulman să trăiască această viață, socotind-o pe ea doar o etapă scurtă și trecătoare din viața veșnică a sufletului. Iar acela care își va trăi viața înțelegând-o astfel va avea parte atât de această lume, cât și de Lumea de Apoi și va fi întotdeauna fericit, cu mintea și cu conștiința împăcate, curajos, fără să se teamă decât de Domnul nostru Preaslăvit și Preaînalt... Adevăratului credincios nu-i este frică de moarte, deoarece el nu o socotește a fi sfârșitul existenței, așa cum cred materialiștii, ci vede în ea doar o trecere a sufletului din trupul efemer la viața veșnică... Tocmai această credință adevărată i-a ajutat pe musulmanii de la începutul islamului să biruie oștile marilor imperii ale vremii, așa cum au fost Persia și Bizanțul. Acei musulmani simpli au izbutit să înalțe stindardul islamului în toate colțurile lumii și aceasta datorită credinței lor, iubirii lor adevărate pentru moartea pe calea lui Allah, disprețului lor profund față de plăcerile trecătoare ale acestei lumi... Allah ne-a impus jihadul[1] pe

1. Concept musulman cu mai multe accepțiuni ; într-un sens foarte larg și neutru înseamnă „efort dificil" ; luptă (inclusiv cu sine) ; într-un sens mai restrâns înseamnă „luptă pentru apărarea religiei (islamice)" ; iar în sintagma „lupta pentru cauza sau pe calea lui Allah" înseamnă „luptă sfântă ;

calea înălţării cuvântului Său. Jihadul este o îndatorire islamică, la fel ca rugăciunea sau ca postul. Ba jihadul este cea mai importantă dintre toate îndatoririle, dar guvernanţii corupţi, care au cârmuit lumea islamică în vremea decadenţei au fost interesaţi doar de bani şi de plăceri şi – îndrumaţi de oameni ai religiei ipocriţi – au eliminat cu premeditare jihadul dintre îndatoririle obligatorii ale musulmanilor, dându-şi seama că, dacă lumea va rămâne puternic ataşată jihadului, acesta se va îndrepta în cele din urmă împotriva lor, făcându-i să-şi piardă tronurile. În felul acesta, anulând jihadul, islamul a fost golit de adevăratul lui sens şi religia noastră glorioasă s-a preschimbat într-o serie de ritualuri lipsite de conţinut, pe care musulmanul le execută doar ca pe nişte exerciţii fizice, doar ca simple mişcări fizice lipsite de semnificaţie spirituală. Când au abandonat jihadul, musulmanii au devenit sclavii acestei lumi, agăţându-se de ea, temători de moarte şi laşi, astfel încât duşmanii lor i-au învins şi i-au umilit, căci Allah i-a condamnat la înfrângere, la înapoiere şi la sărăcie, din cauză că au încălcat legământul cu El, Preaslăvitul şi Preaînaltul...

---

război sfânt". Adeptul fiecăreia din aceste accepţiuni se numeşte *mujahid*, pl. *mujahidun*, g.-ac. *mujahidin*. Pe de altă parte, musulmanii fac distincţie între „jihadul spiritual" sau „superior", care desemnează efortul pentru perfecţionarea morală şi religioasă, şi între „jihadul fizic" sau „minor", prin care se are în vedere acţiunea militară pentru apărarea sau expansiunea Islamului. *Cântec de bucurie pentru jihad* se referă la unul din numeroasele cântece populare, intonate de activiştii islamici. Într-unul din aceste imnuri ale Fraţilor Musulmani se spune: „Allah este Dumnezeul nostru, Profetul este conducătorul nostru, iar martiriul pentru Allah este dorinţa noastră cea mai scumpă".

Iubiți fii și fiice,

Guvernanții noștri pretind că ar aplica Legea Islamului și în același timp afirmă că ne cârmuiesc prin mijloacele proprii democrației... Allah știe că ei mint și într-un caz, și în celălalt... Legea Islamică este ignorată în sărmana noastră țară, noi suntem guvernați după dreptul francez laic, iar acesta îngăduie beția, adulterul și chiar perversiunile, câtă vreme acestea se fac cu acordul ambelor părți. Ba mai mult decât atât, statul însuși câștigă de pe urma jocurilor de noroc și vânzării băuturilor alcoolice, iar după aceea pompează banii interziși sub formă de salarii acordate musulmanilor și în consecință sunt loviți de blestem pentru cele interzise și Allah retrage binecuvântarea Sa dată vieții lor. Pretinsul stat democratic falsifică alegerile, îi arestează pe nevinovați și-i torturează, pentru ca această clică guvernantă să rămână la putere pentru totdeauna... Ei mint și mint și iar mint și vor ca noi să credem minciunile lor poleite. Dar iată-ne cum le-o spunem răspicat, cu glas tare : nu vrem ca națiunea noastră să fie nici socialistă, nici democratică ! Vrem să rămână islamică-islamică ! Vom lupta și ne vom sacrifica atât viața, cât și ce avem mai de preț pentru ca Egiptul să redevină islamic... Islamul și democrația sunt două lucruri opuse, care nu se vor întâlni niciodată. Cum să se întâlnească apa cu focul sau lumina cu întunericul ? Democrația înseamnă ca oamenii să se conducă ei înșiși, în vreme ce Islamul nu cunoaște decât cârmuirea lui Allah. Vor să supună parlamentului Legea lui Allah pentru ca onorabilii deputați să hotărască dacă Legea lui Allah trebuie sau nu trebuie să

fie aplicată. *Ce cuvânt greu iese din gurile lor! Ei nu spun alta decât minciună!*[1] Legea Adevărului[2] celui Măreț și Preaînalt nu se discută și nu se supune votului, ci lumea trebuie să se supună ei și ea trebuie pusă în aplicare de îndată, prin forță, chiar dacă unora nu le place. Veniți, fiii mei, să ne pregătim cu toții inimile pentru a primi prezența lui Allah. În această adunare binecuvântată să facem legământ cu El, cu Preaputernicul și Mărețul, că vom rămâne credincioși religiei Sale, să luptăm pentru cauza Lui cu toată ființa noastră, să ne dăm viața de bunăvoie pentru a deveni suprem cuvântul lui Allah..."

Se înălțară aclamațiile de aprobare și cuvintele *Allahu Akbar*, „Allah este Cel mai Mare", făcând să se cutremure totul în jur. Șeihul se opri și lăsă capul în jos un timp, până ce reveni liniștea și apoi continuă:

„Fiii mei,

Misiunea tinerilor musulmani de astăzi este să recupereze conceptul de jihad și să-l readucă în mințile și inimile musulmanilor. Tocmai acesta este lucrul care înspăimântă America și Israelul, și laolaltă cu cele două state și pe guvernanții noștri trădători. Tremură de frica marii Deșteptări Islamice care se amplifică în țara noastră cu fiecare zi și devine tot mai insistentă. O mână de mujahedini din Hizb Allah[3] și din Mișcarea Hamas au reușit să înfrângă imensa Americă și invincibilul Israel, în vreme ce uriașele

---

1. *Surat al-Kahf*, versetul 5
2. Aici „Adevărul" este un epitet al lui Allah.
3. „Partidul lui Allah" – mișcare politică și militară islamistă libaneză

armate ale lui Abd al-Nasir au fost învinse, pentru că ele au luptat pentru această lume, uitând de religie!"

Entuziasmul șeihului atinse punctul culminant când strigă și mai tare:

„Jihad! Jihad! Jihad! Urmași ai lui Abu Bakr[1], ai lui Omar[2], ai lui Khalid[3] și ai lui Saad![4] Speranțele Islamului sunt legate astăzi de voi, așa cum au fost cândva legate de strămoșii voștri măreți. Luptați așadar pentru cauza lui Allah și divorțați de această lume pentru totdeauna, așa cum a divorțat de ea imamul Ali ben abi Talib[5] – Allah fie mulțumit de el! Allah privește spre voi pentru ca să împliniți legământul pe care l-a făcut cu voi, așa că fiți fermi și nu dați înapoi, ca să nu fiți printre cei care pierd totul! Milioanele de musulmani umiliți și expuși dezonoarei de către ocupația sionistă fac apel la voi să le redați demnitatea furată... Tineri musulmani, sioniștii se îmbată și se culcă apoi cu târfele în curtea moscheii al-Aqsa! Voi ce faceți?!"

---

1. Abu Bakr (m. 634), primul calif (succesor al profetului Muhammad) și conducător al statului musulman, în vremea căruia au început cuceririle arabe.
2. Omar ben al-Khattab, al doilea calif (634-644), în vremea căruia începe expansiunea arabă în toate direcțiile.
3. Khalid ben al-Walid (m. 642), un companion de seamă al profetului Muhammad și comandant al armatelor musulmane în timpul cuceririlor timpurii.
4. Saad ben abi Waqqas, companion vestit al profetului Muhammad și comandant de seamă al armatelor musulmane în timpul campaniilor timpurii de cuceriri.
5. Ali ben abi Talib (m. 661), vărul profetului Muhammad, împreună cu care a crescut, și unul dintre primii săi adepți și sprijinitori, cel de-al patrulea calif al tânărului imperiu islamic.

Agitația studenților continuă să ia amploare și unul dintre ei, din primul rând, se întoarse spre mulțime și strigă cu glasul tremurat din pricina emoției: „Islamism! Islamism! Nici democrație, nici socialism!". Aclamația fu preluată de sute de glasuri, apoi studenții începură să intoneze *Imnul jihadului* într-un singur glas puternic și răsunător, asemenea tunetului, și se înălțară chiote de bucurie din balconul studentelor.

Vocea șeihului Șakir se auzi din nou și entuziasmul său ajunse din nou la culme:

„Jur pe Allah că socotesc acest loc pur și binecuvântat, înconjurat de îngeri! Jur pe Allah că văd statul islamic reînviat, puternic și semeț, mândru de voi! Îi văd pe dușmanii națiunii speriați de forța credinței voastre! Iar cârmuitorii noștri trădători, aserviți Occidentului cruciat, își vor găsi sfârșitul meritat, prin mâinile voastre pure, spălate pentru rugăciune, cu voia lui Allah!..."

Apoi începu rugăciunea propriu-zisă. Sute de studenți se așezară în rânduri în spatele lui, și el începu să le recite cu glas plăcut, impresionant din *Surat Aal Imran*:

În numele lui Allah cel Milostiv, Îndurător! Aceștia sunt cei care au rămas în căminele lor, zicând fraților lor: „Dacă ne-ar fi dat ascultare, n-ar fi fost omorâți". Spune-le lor: „Țineți atunci moartea departe de voi, dacă voi spuneți adevărul!" / Să nu crezi că cei care au fost uciși pe calea lui Allah sunt morți! Dimpotrivă, ei sunt vii la Domnul lor și sunt bine hrăniți (din roadele Paradisului), / Veseli de binefacerea pe care le-a dăruit-o Allah. Ei se bucură pentru aceia care au rămas în urma lor și nu li s-au alăturat încă, pentru că ei nu au a se

teme și nici nu sunt mâhniți. / Ei se bucură de binefacerea lui Allah și de harul Lui, precum și de aceea că Allah nu lasă să se piardă răsplata credincioșilor. / Aceia care au răspuns chemării lui Allah și a Trimisului, cu toate că au fost loviți, aceia dintre ei care au împlinit bine și au fost cu frică (de Allah) vor avea mare răsplată. / Acelora cărora lumea le-a spus: „Oamenii s-au adunat împotriva voastră, deci temeți-vă de ei", credința le-a sporit și au zis ei: „Ne este de ajuns Allah și El este cel mai bun Ocrotitor al nostru!". / Și ei s-au întors cu binefacerea lui Allah, căci Allah este Dătător de har nemăsurat.

Adevăr a grăit Allah Mărețul!

După terminarea rugăciunii, studenții se îngrămădiră pentru a da mâna cu șeihul, apoi se risipiră în curtea moscheii în grupuri de câte patru, făcând cunoștință unul cu altul, intonând versete din Coran și ajutându-se unul pe altul în studierea lui. Șeihul Șakir se strecură pe o ușă mică și scundă, situată în spatele amvonului, în biroul său plin până la refuz de studenți care voiau să stea de vorbă cu el din diverse motive. Cei prezenți se îndreptară spre el și-l îmbrățișară. Unii încercară să-i sărute mâna, însă el și-o retrase hotărât și se așeză, ascultând atent problemele fiecărui student; între el și student avea loc o discuție în șoaptă, după care acesta se retrăgea. În cele din urmă, nu mai rămaseră în încăpere decât câțiva studenți, printre care Khalid Abd al-Rahim și Taha al-Șazli... Aceștia erau cei mai apropiați de șeih.

Făcu semn unuia dintre ei să se ridice și să închidă ușa biroului cu zăvorul. Apoi deschise discuția un

student mătăhălos, cu barbă lungă, care se adresă şeihului cu glas ridicat şi tulburat:

— Domnule, asta nu înseamnă că noi vrem scandal cu securitatea... Ei sunt cei care ne-au atacat. Ei i-au ridicat pe colegii noştri din casele lor şi i-au arestat fără nici o vină... Tot ceea ce propun eu este să protestăm într-un fel oarecare... Să refuzăm să părăsim curtea moscheii ori să facem o demonstraţie în sprijinul punerii în libertate a fraţilor noştri arestaţi...

— Fratele Tahir... îi şopti Khalid lui Taha, făcând semn spre studentul mătăhălos. Emirul organizaţiei noastre pe întreaga Universitate din Cairo... Student la Medicină în ultimul an...

Şeihul îl ascultă pe tânăr şi, după ce stătu puţin pe gânduri, îi răspunse calm, cu obişnuitul zâmbet pe buze:

— Nu este momentul potrivit să provocăm securitatea împotriva noastră. Regimul a intrat în coaliţie cu americanii şi cu sioniştii sub pretextul eliberării Kuweitului. În câteva zile, se va declanşa un război nedrept, păgân, în care musulmanii egipteni îi vor ucide pe fraţii lor irakieni sub conducerea Americii şi atunci lumea, cu mişcarea islamistă în frunte, se va revolta împotriva guvernului egiptean – cu voia lui Allah. Acum cred că ai înţeles, fiule. Serviciile de securitate ne hărţuiesc pentru a le răspunde şi a le oferi motivul pentru o lovitură decisivă împotriva islamiştilor... N-ai observat că în predica de astăzi m-am limitat la o discuţie generală şi n-am pomenit nimic despre războiul iminent? Dacă aş fi atacat aderarea Egiptului la coaliţie, mâine moscheea ar fi fost închisă, pricepi? Or eu am nevoie de moschee pentru a mobiliza

tineretul când izbucnește războiul... Nu, fiule!... N-ar fi înțelept să ajungem la mila lor acum. Lasă-i până ce o să-i ucidă pe frații noștri musulmani din Irak, conduși de păgâni și de sioniști, și atunci o să vezi ce-o să facem – cu voia lui Allah.

— Și cine-ți garantează că ei o să ne lase în pace până ce izbucnește războiul? De ce ești atât de încrezător? Astăzi au arestat douăzeci dintre conducătorii mișcării islamiste și mâine o să-i aresteze și pe ceilalți, dacă nu opunem rezistență... îi răspunse tânărul hotărât.

Liniștea se așternu din nou, dar atmosfera deveni mai tensionată. Șeihul îi aruncă tânărului o privire mustrătoare și continuă cu aceeași voce calmă:

— Mă rog lui Allah ca într-o bună zi să scapi de firea asta violentă, fiule. Un credincios puternic trebuie să știe să se stăpânească la mânie, așa după cum ne-a învățat Profetul cel iubit și ales – binecuvântarea și pacea asupra lui! Știu că dragostea pentru frații tăi și râvna în apărarea religiei tale te fac să devii furios, dar eu te asigur, fiule, și îți jur pe cel Preaînalt și Preaputernic că ne vom bate cu acest regim păgân, dar la momentul potrivit – cu voia lui Allah.

Șeihul tăcu pentru o clipă, privi în ochii tânărului și adăugă decis:

— Acesta este ultimul meu cuvânt: mă voi strădui, cu voia lui Allah, să obțin eliberarea celor arestați, căci – slavă lui Allah! – avem prieteni peste tot... Nu sunt însă de acord cu ocuparea curții moscheii sau cu vreo altă formă de manifestație în momentul de față...

Tânărul lăsă capul în jos, tăcând mai mult constrâns, și ceru îngăduința să se retragă. Dădu mâna cu cei

prezenți, iar când ajunse la șeih, se plecă dinaintea lui și-l sărută de două ori pe tâmple, voind parcă să șteargă urmele altercației. Șeihul îi răspunse cu un zâmbet binevoitor și-l bătu pe umăr prietenos.

Studenții se retraseră unul câte unul și în birou rămaseră doar Taha și Khalid Abd al-Rahim, care se apropie de șeih și spuse:

— Domnule, acesta este fratele Taha al-Șazli, colegul meu de la Facultatea de Economie, despre care v-am vorbit...

Șeihul se întoarse spre Taha și-l salută:

— Bine ai venit! Ce faci, fiule? Am aflat multe despre tine de la prietenul tău Khalid...

La secția de poliție lupta se încingea.

Hamid Hawwas îl acuză pe Malak Khilla în procesul-verbal oficial de uzurparea proprietății camerei de pe terasă și ceru transferul chestiunii la tribunal. La rândul său, Malak anexă la procesul-verbal o copie după contractul de închiriere a încăperii și ceru să fie redactat un alt proces-verbal în care îi acuză pe Hamid Hawwas și pe Ali Șoferul de vătămare corporală și ceru ca rănile sale să fie confirmate de medicul legist, așa că îl trimiseră la spitalul Ahmad Mahir însoțit de un polițist și se întoarse cu raportul medical care fu anexat la procesul-verbal. Ali Șoferul tăgădui categoric că l-ar fi lovit pe Malak și-l acuză pe acesta de simulare.

Aceasta în legătură cu latura juridică, dar se implicară cu toții – fiecare în felul său – și într-un război psihologic. Astfel, Hamid Hawwas nu se opri nici o clipă din furnizarea de probe juridice referitoare la

faptul că terasa este un bun de folosință comună pentru toți locatarii, citând în acest sens diverse hotărâri ale Curții de Casație, în timp ce Abaskharon se lamenta în gura mare și încerca să-l înduplece pe ofițer. Își ridică ghilbabul – ca de obicei, când era la ananghie – arătându-și piciorul amputat și începu să se jeluiască:

— Îndurare, Excelență!... Îndurare... Vrem să câștigăm și noi o bucată de pâine, iar ei ne alungă și ne lovesc...

Malak avea o prestație unică în felul ei la secțiile de poliție. El știa de mai multă vreme că ofițerii de poliție îl evaluează pe oricare cetățean pornind de la trei factori: înfățișarea, ocupația și felul de a vorbi. În funcție de această apreciere, cetățeanul este respectat la secție sau este umilit și bătut. Cum costumul popular modest al lui Malak nu putea lăsa nici o impresie deosebită asupra ofițerilor și cum ocupația lui de croitor de cămăși nu-i putea garanta respectul căutat, nu-i mai rămăsese decât felul de a vorbi. Pornind de la acest considerent, Malak obișnuia ca, ori de câte ori intra la o secție de poliție, dintr-un motiv sau altul, să adopte numaidecât manierele unui om de afaceri presat de treburi urgente și importante, extrem de deranjat de faptul că a fost reținut în acest mod de la treburile sale, și să le vorbească ofițerilor într-o limbă cât mai apropiată de cea literară[1], obligându-i să ezite

1. Aluzie la situația specială a limbii arabe, în care varianta vorbită diferă foarte mult față de varianta literară (*al-fusha*), pretențioasă, necunoscută de oamenii neinstruiți lingvistic, cum sunt în general și agenții și ofițerii de poliție, și nefolosită în vorbirea curentă decât cu un iz de prețiozitate, ca în acest caz.

în subestimarea lui. După orice cuvinte pe care le spunea, ridica glasul în fața ofițerilor de poliție pentru a sublinia ceva anume:

— Dumneavoastră știți acest lucru, la fel de bine cum îl știu și eu și cum îl știe și domnul comandant, precum și domnul director al securității...

Folosirea limbii literare și menționarea directorului securității (ca și cum i-ar fi o persoană apropiată cu care ar avea intenția să ia legătura) erau o metodă foarte eficientă pentru a-i determina pe ofițeri să dea înapoi și să nu-l umilească, chiar dacă nu o făceau cu plăcere.

Așadar, iată-i pe Abaskharon, Malak și Hamid Hawwas stând în picioare în fața ofițerului, fără să se oprească nici o clipă din țipete, în vreme ce în spatele lor, tot în picioare, bețivanul Ali Șoferul, asemenea unui experimentat contrabandist, cunoscându-și foarte bine partitura, puncta fără încetare cu glasul răgușit aceeași frază:

— Excelența Voastră, pe terasă locuiesc femei și familii și nu putem accepta să vină acolo niște ucenici care să se holbeze la ce avem noi mai sfânt... Excelența Voastră...

Ofițerul era exasperat, era sătul de ei până în gât și, dacă nu s-ar fi temut de urmări, le-ar fi dat numaidecât ordin bătăușilor să-i agațe în „frigare“ și să-i bată pe toți la tălpi. În cele din urmă, propuse ca procesul-verbal să fie prezentat procuraturii, iar împricinații rămaseră în arestul poliției până în ziua următoare, când procurorul luă decizia prin care lui Malak i se recunoscu dreptul la cameră, notând că „partea vătămată poate să se adreseze justiției“.

Și astfel, Malak se întoarse pe terasă victorios. Oameni de bine interveniră și-l împăcară cu adversarii săi, Ali Șoferul și Hamid Hawwas (chiar dacă acesta se prefăcu doar că s-ar fi împăcat și continuă să facă reclamații după reclamații împotriva lui Malak și să le urmărească atent). În ce privește hotărârea procuraturii, ea reprezenta pentru acesta din urmă un punct de pornire. Într-o singură săptămână, schimbă complet înfățișarea camerei : blocă ușa care dădea pe terasă și deschise o ușă mare din holul de pe casa scării, unde atârnă o firmă din plastic pe care scrise cu litere arabe și latine „Malak – Cămăși". În interior instală o masă mare pentru croit și câteva scaune pentru clienții care așteptau. Pe un perete agăță o icoană reprezentând chipul Fecioarei Maria și un articol în limba engleză din ziarul *New York Times*, cu titlul „Malak Khilla – un croitor egiptean minunat". Un pretins jurnalist american vorbea în el pe o pagină întreagă despre măiestria meșterului Malak în croitul cămășilor, iar în mijlocul paginii trona o fotografie a lui Malak cu panglica de măsurat după gât, cufundat cu totul în tăiatul unei bucăți de pânză, ca și când nu ar fi băgat de seamă că cineva îl fotografiază.

Celor care îl întrebau despre acest articol Malak le povestea că un străin (ulterior devenea evident că acesta este corespondentul ziarului *New York Times* din Cairo) a venit la el într-o zi pentru a-i confecționa câteva cămăși și a doua zi s-a trezit cu el însoțit de câțiva fotoreporteri străini care au redactat acest articol datorită admirației pentru măiestria lui în arta croitoriei... Malak relatează această întâmplare în mod obișnuit,

apoi se uită pe furiş la ascultătorii lui şi, dacă observă că ei dau semne de nervozitate sau au îndoieli, atunci schimbă subiectul discuţiei (ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic), dar dacă observă că aceştia îi dau crezare, atunci Malak începe să fabuleze, pretinzând că străinul a insistat foarte mult să-l însoţească numaidecât în America pentru a lucra acolo cu orice salariu ar dori, însă el – fireşte – a refuzat oferta fiindcă nu-i place să trăiască în străinătate. Apoi Malak îşi încheie partitura, afirmând satisfăcut şi încrezător:

— Întreaga lume ştie că toate ţările străine ar vrea să aibă un meseriaş priceput pentru confecţionarea cămăşilor...

Realitatea acestei istorii este că Busayni, fotograful din piaţa al-Ataba, poate născoci pentru orice un articol de presă în care să vorbească despre măiestria cuiva şi să-l prezinte ca şi cum ar fi apărut în oricare ziar, la comandă: zece lire pentru un ziar arab, douăzeci de lire pentru un ziar străin... Busayni nu are nevoie decât de numele ziarului dorit şi de fotografia clientului, deoarece are articole gata făcute, în care un reporter vorbeşte despre marea lui descoperire de pe una din străzile oraşului Cairo: fie atelierul cutărui croitor genial, fie micul local al unui minunat preparator de kebab, fie orice altceva de felul ăsta... Busayni aranjează toate aceste materiale într-un fotocopiator, într-un anumit tipar, şi iese copia, ca şi cum ar fi făcută după un ziar...

Dar ce anume confecţionează Malak Khilla în noul său atelier? El croieşte într-adevăr cămăşi, dar confecţionarea lor nu ocupă decât o mică parte din activitatea sa de zi cu zi. Aşa că – pe scurt – el se ocupă de orice

aduce bani: începând cu traficul de valută și băuturile de contrabandă și terminând cu închirierile și vânzările de imobile, terenuri și apartamente mobilate, aranjarea căsătoriilor unor șeici arabi cu tinere aduse de intermediari din anumite sate din Al-Giza[1] și Al-Fayum[2] și trimiterea de muncitori în zona golfului, în schimbul salariului pe două luni...

Acest tip deschis de activitate l-a determinat să adune cât mai multe informații despre oamenii cu care intra în contact și să încerce să afle cele mai mici secrete despre ei, fiindcă orice persoană este un potențial candidat pentru colaborarea în afaceri la un moment dat, iar o informație, oricât de neînsemnată ar fi ea, ar putea avea un rol hotărâtor în purtarea negocierilor și încheierea unei tranzacții convenabile.

În fiecare zi, de dimineață și până la ora zece seara, se perindă prin magazinul lui Malak fel de fel de oameni: clienți săraci și bogați, șeici arabi, samsari, servitoare și fete pentru apartamentele mobilate, mici comercianți și comisionari... Malak se mișcă încoace și încolo printre toți aceștia, vorbește și țipă, glumește și se înfurie, se ceartă, jură mincinos de o sută de ori și încheie tranzacții, de parcă ar fi un bine-cunoscut actor strălucit care-și joacă rolul pe scenă într-o piesă pe care a repetat-o îndelung, s-o știe la perfecție...

1. Guvernorat egiptean și oraș de pe malul stâng al Nilului, unde se află și marile piramide. Orașul Giza împreună cu orașul Cairo, situat pe malul drept al Nilului, în aceeași zonă, alcătuiesc capitala Egiptului.
2. Guvernorat și oraș egiptean situate în oaza cu același nume, la aproximativ 120 de kilometri sud-vest de orașul Cairo.

Malak o vedea pe Busayna al-Sayyid în fiecare zi de două ori: când pleca la lucru și când se întorcea. I-a atras atenția de când a văzut-o prima oară, fiindcă era frumoasă și provocatoare și, în plus, avea o intuiție greu de explicat în cuvinte care-i spunea că expresia de seriozitate de pe chipul ei era fragilă și înșelătoare și că nu este atât de virtuoasă pe cât vrea să pară. Așa că porni să strângă informații și află totul despre ea. Începu să o salute și să o întrebe despre sănătatea mamei sale, care pentru el era Hagga, apoi o întrebă dacă magazinul de confecții Șanan, unde lucrează ea, n-ar fi interesat să vândă cămăși în consignație la un preț foarte avantajos (comisionul ei fiind asigurat, bineînțeles). Treptat, începu să vorbească despre fel de fel de lucruri cu ea: despre vreme, despre vecini, despre căsătorie... Realitatea este că Busaynei nu-i făcea deloc plăcere să stea de vorbă cu Malak, dar nici nu putea să-l respingă, fiindcă trecea prin fața lui în fiecare zi, fiindcă era vecinul lor și fiindcă vorbea cu ea politicos, ceea ce nu-i îngăduia să-l țină la distanță. Pe lângă toate astea, accepta să stea de vorbă cu el și pentru că ceva impulsiv din comportarea lui o făcea să se supună: vorbea cu ea despre orice subiect, dar un accent anume din glasul și ochii lui ajungea la ea parcă zicându-i: „Nu face pe virtuoasa cu mine, căci știu totul...“. Acest mesaj nerostit devenea din ce în ce mai limpede și mai imperativ, încât ajunse să se întrebe în sinea ei dacă nu cumva Talal a dat în vileag taina relației dintre ei.

Malak se apropie din ce în ce mai mult de ea, până ce într-o zi îi aruncă pe neașteptate o privire cercetătoare

ce coborî de la pieptul ei plin peste trupul seducător, apoi o întrebă cu insolență:

— Cât îți dă Talal Șanan pe lună?

Simiți o furie cumplită și hotărî ca de data aceasta să-l pună la punct cu toată fermitatea, însă în cele din urmă se trezi răspunzându-i, fără să privească în ochii lui:

— Două sute cincizeci de lire...

Glasul ei păru gâtuit și straniu, de parcă ar fi vorbit altcineva în locul ei. Malak râse și se apropie de ea, amplificând atacul:

— Ești o proastă, fato!... Ăștia-s firfirici... Ascultă! Îți aduc ceva de lucru cu șase sute de lire pe lună... Nu trebuie să-mi răspunzi acum... Stai și gândește-te pe îndelete și-mi dai răspunsul într-o zi-două...

2

La restaurantul Maxim, Zaki al-Dasuki se simte mai bine decât în orice alt loc.

De îndată ce traversează piața Suleiman Pașa spre micul pasaj situat vizavi de Automobil Club și împinge ușa de lemn cu ochiuri de sticlă, străbătând holul de la intrare, simte că mașina magică a timpului se întoarce cu el la vremurile frumoase din anii '50... Totul la Maxim – de la pereții înalți zugrăviți în alb pe care sunt expuse picturile originale ale unor mari artiști, lumina calmă a lămpilor de perete elegante de pe laturi, mesele acoperite cu fețe albe imaculate, pe care sunt așezate farfurii, șervețele împăturite, cuțite și pahare de toate mărimile, după moda franțuzească, intrarea în toaletă mascată printr-un paravan albastru, până la micuțul bar elegant din fund, în stânga căruia se află un pian vechi la care cântă Christine, proprietara localului, pentru prietenii ei – poartă pecetea trecutului elegant, asemenea automobilelor Rolls-Royce vechi, mănușilor lungi și albe purtate de doamne, pălăriilor lor împodobite cu pene, gramofoanelor cu cornete și ace de aur, vechilor fotografii alb-negru cu rame de lemn închis la culoare, pe care le agățăm pe pereții salonului, pe care de fapt le-am uitat acolo, dar din când în când le privim cu nostalgie și melancolie...

Proprietara restaurantului Maxim, *Madame* Christine Nicholas, este o grecoaică trecută de șaizeci de ani, care s-a născut și a trăit în Egipt. Pictează, cântă excelent la pian și vioară și interpretează cu măiestrie cântece foarte cunoscute. S-a căsătorit de câteva ori și a dus o viață zgomotoasă și plină de plăceri. Relația ei cu Zaki a debutat prin anii '50 cu o iubire pasională care mai apoi s-a stins, lăsând în urma ei o prietenie profundă și trainică. Zaki este prea ocupat și nu o vede luni în șir, dar când se simte descumpănit sau lucrurile nu-i merg bine, atunci vine la ea și o găsește întotdeauna așteptându-l, îi ascultă păsurile cu interes, îi dă sfaturi sincere și-l consolează ca o mamă.

De îndată ce-l văzu astăzi intrând, scoase un strigăt de bucurie, îl îmbrățișă și-l sărută pe amândoi obrajii. Apoi îl prinse de umeri, își dădu puțin capul pe spate și-i zise, cercetându-l cu ochii el albaștri:

— Pari cam îngrijorat, prietene...

Zaki zâmbi trist și voi să spună ceva, dar tăcu și se stăpâni. Christine clătină din cap, de parcă ar fi înțeles că s-a întâmplat ceva neplăcut, apoi îl invită să ia loc la masa lui preferată de lângă pian și comandă o sticlă de vin roze și *hors d'oeuvres* reci. Așa cum o floare care s-a uscat mai păstrează ceva din vechiul parfum, la fel și Christine mai poartă urmele frumuseții de demult. Are trupul bine proporționat și zvelt, părul vopsit și strâns la spate, iar machiajul discret dă feței sale acoperite de riduri o expresie demnă și rafinată. Când râde, expresia chipului ei alternează între gingășie și toleranță, tipice unei bunicuțe duioase, iar cochetăria de odinioară revine și strălucește uneori doar o clipă, pentru a se stinge în clipa următoare.

Christine gustă din vin, așa cum cere tradiția mesei, apoi îi făcu semn bătrânului ospătar nubian, care umplu cele două pahare. În timp ce sorbea vinul, Zaki îi povesti ce i s-a întâmplat. După ce ascultă cu vădit interes relatarea lui, zise dezaprobator, rostind cuvintele franțuzești cu vocea ei muzicală, plăcută:

— Zaki, tu exagerezi... E o ceartă obișnuită...

— Dar Dawlat m-a alungat...

— Un gest nechibzuit într-o clipă de mânie exagerată... Într-o zi sau două o să-și ceară scuze... Dawlat e nervoasă, dar are inimă bună... Și pe urmă, nu uita că i-ai pierdut un inel prețios și orice femeie din lume te-ar alunga, dacă i-ai pierde bijuteriile...

Christine rosti aceste vorbe cu inima ușoară, însă Zaki rămase la fel de posomorât și-i răspunse cu tristețe:

— Dawlat plănuiește de multă vreme să scape de mine, alungându-mă din apartament și a găsit în pierderea inelului un pretext. I-am propus să-i cumpăr un inel nou, dar a refuzat...

— Nu mai înțeleg nimic...

— Dawlat vrea să pună mâna pe întregul apartament și să-l păstreze numai pentru ea...

— De ce?

— Dragă prietenă, eu nu sunt un om religios, după cum știi prea bine... Există lucruri la care nu mă gândesc niciodată, așa cum sunt averea și partajarea moștenirilor.

Christine se uită la el întrebătoare, așa că se simți dator să-i explice, în vreme ce-și umplea un nou pahar:

— Eu nu am fost niciodată căsătorit și n-am copii, așa că, atunci când o să mor, bunurile mele vor reveni

lui Dawlat și copiilor ei, dar ea vrea să le asigure copiilor totul de pe acum. Ieri când se certa cu mine mi-a zis: N-o să-ți îngădui să risipești drepturile noastre... Imaginează-ți! Exact așa! În modul cel mai clar cu putință. Ea socotește tot ceea ce posed eu ca aparținând de drept copiilor ei, ca și cum eu aș fi un simplu paznic al bunurilor mele. Vrea să mă moștenească înainte de a muri... Acum ai înțeles?

— Nu, Zaki!...

Christine, care părea că se ameţise puţin, rosti ultimele cuvinte pe un ton mai ridicat, iar când Zaki încercă să mai spună ceva, îl întrerupse înflăcărată:

— Dawlat nu poate gândi așa...

— Ai rămas o naivă, deși ai o viață în urma ta... De ce ești uimită de rău? Tu gândești asemenea copiilor: pe cei care zâmbesc și sunt veseli îi socotești buni, iar pe cei care au chipuri antipatice și sprâncene groase și zbârlite îi socotești răi. Viața este mult mai complicată... Răul stă ascuns și în sufletele oamenilor pe care-i socotim a fi cei mai buni și cei mai apropiați de noi...

— Filosoful meu drag, tu exagerezi. Ascultă-mă! Hai să pariem pe o sticlă mare de Black Label... Vorbesc în seara asta cu Dawlat și o să vă împac. Atunci o să-ți cer sticla de whisky. Să nu cumva să-ți iei vorba înapoi...

Zaki părăsi restaurantul Maxim și porni să colinde prin centrul orașului fără nici o țintă. În cele din urmă, se întoarse la birou, unde îl aștepta Abaskharon (care știa ce se întâmplase), cu o expresie tristă pe chip, potrivită situației. Îi pregăti în grabă și cu multă râvnă băutura și gustarea, vrând parcă să-l consoleze. Apoi continuă să bea în balcon, nutrind încă, până în

clipa aceea, speranța împăcării cu Dawlat. Simțea că, fiind sora lui, n-ar putea să-i vrea răul...

După vreo jumătate de oră, sună telefonul și auzi glasul lui Christine puțin stânjenit:

— Zaki, am vorbit cu Dawlat... Regret... Se pare că a înnebunit de-a binelea... E hotărâtă să te scoată din apartament. Mi-a spus că a schimbat cheia și că mâine o să-ți trimită hainele... Nu-mi vine să cred ce se întâmplă... Imaginează-ți că a zis ceva și despre niște măsuri juridice pe care le va lua împotriva ta...

— Ce măsuri juridice? întrebă Zaki, simțind un nod în gât.

— Nu mi-a spus mai multe, dar trebuie să fii atent, Zaki. Te poți aștepta la orice din partea ei...

În ziua următoare, Abskharon apăru cărând un geamantan mare, ajutat de un băiat de pe stradă. Dawlat a îngrămădit în el îmbrăcămintea lui Zaki și i l-a trimis pentru a se debarasa de ea. Au urmat o serie de citații de la secția de poliție, unde Dawlat a prezentat câteva plângeri pentru a demonstra dreptul ei de proprietate asupra apartamentului și a cerut un angajament din partea lui Zaki că o va lăsa în pace. Câțiva prieteni încercară să medieze pentru ca cei doi frați să se împace, însă Dawlat respinse toate tentativele. Zaki însuși îi dădu de câteva ori telefon, dar sora lui îi trânti receptorul în nas. În cele din urmă, consultă un avocat, care încercă să-l liniștească, spunându-i că situația lui nu este nici prea rea, nici excelentă, întrucât apartamentul a fost închiriat pe numele tatălui său și Dawlat are dreptul să locuiască în el, dar îi arătă că

ițele legii sunt încâlcite și că atitudinea cea mai potrivită în astfel de situații este recurgerea la violență. Așadar (cu tot regretul), el se vede constrâns să angajeze câțiva bătăuși pentru a o alunga pe Dawlat din apartament, împiedicând-o să se mai întoarcă în el, astfel încât să recurgă la tribunal. Aceasta este singura modalitate pentru rezolvarea unor astfel de conflicte.

Zaki împărtăși punctul de vedere al avocatului și propuse să fie spartă ușa și să fie schimbate yalele în dimineața zilei de duminică, atunci când Dawlat se duce de obicei la bancă, încredințându-l pe avocat că nici portarul și nici vreunul dintre vecini nu-l vor împiedica să-și pună planul în aplicare.

Vorbea entuziasmat și serios, dar în adâncul sufletului său știa foarte bine că nu va face nimic din toate astea. Nici n-o să angajeze bătăuși, nici n-o s-o alunge pe Dawlat, nici n-o să se judece cu ea. Nu poate să facă nimic din toate astea. Se teme de ea? Poate că da... El nu o înfruntă niciodată. Întotdeauna se dă înapoi în fața ei. Prin firea lui nu este un luptător. Încă de când era copil, i-au displăcut conflictele și problemele și a încercat să le evite cu orice preț. Apoi n-o s-o alunge pentru că ea este sora lui. Presupunând că și-ar recupera apartamentul și ar arunca-o în stradă, el tot nu ar putea fi fericit. Lupta cu ea îl întristează, fiindcă el nu crede că ar putea fi o femeie rea, și cu atât mai puțin cumplită, orice ar face ea. Nu poate uita chipul ei de demult pe care l-a îndrăgit. Cât de delicată și sfioasă a fost și cum s-a putut schimba! Este trist din cauza deteriorării într-atât a relației sale cu unica lui soră. Reflectând la ceea ce i-a făcut, se întreabă cum de

a putut deveni atât de crudă! Cum de-a fost în stare să-l alunge de față cu vecinii și cum de s-a putut adresa ofițerului de la secție pentru a întocmi un proces-verbal împotriva fratelui ei? Oare nu s-a gândit niciodată la faptul că el îi este frate și că nu i-a pricinuit niciodată vreun rău ca să aibă parte de o astfel de răsplată? Și-apoi merită ca omul să-și piardă familia pentru câteva bunuri? Este adevărat că prețul pământurilor pe care le-a redobândit de la reforma agrară au crescut de câteva ori, dar, după moartea lui, acestea le vor reveni în orice caz lui Dawlat și copiilor ei. Pentru ce atâtea probleme și lipsă de respect?

Zaki simți cum umbrele negre ale tristeții se întind încetul cu încetul cuprinzându-i viața. Trecură nopți în șir fără să pună geană pe geană. Stătea trist și treaz pe balcon până la ivirea zorilor, bând, fumând și depănând amintirile trecutului. Uneori, are impresia că a fost ghinionist de când a venit pe lume. Chiar și data nașterii lui a fost de rău augur. Dacă s-ar fi născut cu cincizeci de ani mai devreme, ar fi avut parte de o cu totul altă viață. Dacă revoluția ar fi eșuat, dacă regele Faruq[1] s-ar fi grăbit puțin și i-ar fi arestat pe Ofițerii Liberi, ale căror nume îi erau cunoscute, nu s-ar fi produs revoluția și ar fi avut parte de o viață adevărată, demnă de Zaki Bey, fiul lui Abd al-Aal al-Dasuki. Ar fi obținut un portofoliu ministerial cu siguranță, ba poate ar fi devenit chiar prim-ministru și ar fi avut

1. Regele Faruq (1920-1965), ultimul suveran al Egiptului (1936-iulie 1952). A abdicat de la tron în timpul revoluției organizate de Grupul Ofițerilor Liberi în iulie 1952 și și-a petrecut ultimii ani în exil în Italia.

parte de o viață minunată, cu adevărat demnă de el în locul bâjbâielii și umilinței. Jefuit de o prostituată care i-a pus un drog în băutură și alungat de sora lui din propria casă, după un scandal la care au asistat vecinii, ajunge în cele din urmă să doarmă în birou împreună cu servitorul său Abaskharon. Să fie de vină ghinionul, sau o slăbiciune a firii sale care îl împinge întotdeauna să ia o decizie greșită?! De ce a rămas în Egipt după revoluție? Ar fi putut pleca în Franța să înceapă o nouă viață, așa cum au făcut mulți descendenți ai marilor familii. Ar fi putut ajunge acolo la o poziție de vază, așa cum s-a întâmplat cu o serie de prieteni de-ai lui mai puțin dotați și înstăriți decât el, în toate privințele. A preferat să rămână în Egipt și a început să se împace cu situația lui din ce în ce mai precară, până ce a ajuns la fund... Și-apoi de ce nu s-a căsătorit? Când era tânăr l-au râvnit multe fete frumoase și bogate, dar el a continuat să se opună căsătoriei și timpul a trecut. Dacă s-ar fi căsătorit, ar fi avut acum copii mari și nepoți pe care să-i iubească și cu care să se joace... Dacă ar avea măcar un singur copil, Dawlat n-ar fi îndrăznit să-i facă tot ce i-a făcut. Dacă s-ar fi căsătorit, n-ar fi simțit niciodată această singurătate dureroasă și ucigătoare, n-ar fi cunoscut acest sentiment negru smolit al apropierii morții, pe care îl încearcă de fiecare dată când află de decesul unui prieten. Întrebarea fără răspuns, care-l urmărește noapte de noapte când se întinde în pat, este când va veni moartea și cum va fi ea? Își amintește de un prieten care nu demult îl prevenise că va muri în curând. Stăteau de vorbă în balconul biroului și deodată i-a aruncat o privire ciudată, ca și când ar fi zărit ceva la orizont.

— În curând o să mor, Zaki... i-a zis el cu o voce calmă. Simt mirosul morții...

Și, într-adevăr, prietenul său a murit după numai câteva zile, fără să fi suferit de nimic.

Această întâmplare îl face să se întrebe (când este abătut și descurajat): Oare moartea are un anumit miros care plutește în jurul omului în ultimele zile ale vieții sale, făcându-l să simtă apropierea sfârșitului? Și cum va fi sfârșitul? Oare moartea este ca un somn adânc, din care omul nu se mai trezește niciodată, sau există înviere și răsplată sau pedeapsă, așa cum cred oamenii religioși? Într-adevăr, el nu este religios, nu îmlinește rugăciunea și nu postește, dar nici nu a făcut cuiva vreun rău în viața lui. Nu a înșelat, nu a furat, nu a uzurpat drepturile altora și nu a ezitat niciodată să-i ajute pe cei săraci. Cu excepția băuturii și a femeilor, nu crede că ar fi comis păcate în adevăratul sens...

Astfel de gânduri tulburătoare nu i-au dat pace lui Zaki zile în șir, vreme de aproape trei săptămâni cât s-a refugiat în birou – trei săptămâni de griji și tristețe, care într-o dimineață s-au încheiat cu o surpriză plăcută : mâhnirea se risipi, ca și cum o noapte nesfârșită ar dispărea într-o clipă magică. Zaki își va aminti tot timpul această scenă fericită pe care a rememorat-o de sute de ori, însoțită de o muzică veselă. Stătea în balcon sorbind pe îndelete cafeaua de dimineață și trăgând dintr-o țigaretă, privind la strada aglomerată, când se ivi Abaskharon clătinându-se și sprijinindu-se în cârjă, cu un zâmbet confuz și viclean pe față, în locul obișnuitei lui expresii onctuoase.

— Ce vrei? îl întrebă Zaki răstit și amenințător.

Dar ceva extraordinar îi dădu lui Abaskharon o încredere neobişnuită, care îl încurajă să se apropie de stăpânul său, să se aplece spre el şi să-i şoptească:

— Excelenţă... eu şi fratele meu Malak avem o chestiune.

— Ce chestiune?

— O chestiune pentru Excelenţa Voastră, aşa...

— Vorbeşte, măgarule! Eu n-am timp şi chef să-ţi ascult balivernele...

Abaskharon se aplecă şi mai mult spre el şi începu să-l lămurească despre ce este vorba, tot în şoaptă:

— Avem o „secretară" pentru Excelenţa Voastră... Tânără, drăguţă, de oameni cumsecade... Scuzaţi îndrăzneala, dar Excelenţa Voastră aveţi nevoie în aceste condiţii proaste de o „secretară", care să aibă grijă de Excelenţa Voastră...

Zaki Bey deveni dintr-odată interesat şi-i aruncă lui Abaskharon o privire adâncă, înţelegătoare, ca şi cum ar fi primit un mesaj special codat sau ar fi auzit o propoziţie rostită într-o limbă secretă, pe care a înţeles-o, şi-i răspunse fără să mai stea pe gânduri:

— De ce nu? Adu-o s-o văd!

Cedând tentaţiei de a-l chinui puţin pe stăpânul său, Abaskharon nu zise la început nimic, dar apoi se hotărî să vorbească, de data aceasta mult mai rar:

— Adică... Excelenţa Voastră aţi vrea să o vedeţi?

Beyul dădu repede din cap aprobator, prefăcându-se a privi pe stradă pentru a-şi ascunde tulburarea. Asemenea unui scamator care-şi arată surprizele la sfârşitul şmecheriei sale, Abaskharon se întoarse brusc, se îndepărtă lovind podeaua cu cârja şi dispăru pentru vreo zece minute, după care se întoarse împreună cu fata.

Zaki nu va uita niciodată clipa aceea în care a văzut-o pentru prima oară. Purta o rochie albă, cu flori verzi, mari, lipită strâns de corp, scoțându-i în evidență formele, iar din mânecile scurte i se iveau brațele plinuțe. Abaskharon o conduse, luând-o de mână și prezentând-o:

— Domnișoara Busayna al-Sayyid... Răposatul, tatăl ei, a fost un om bun... a locuit împreună cu noi aici pe terasă... Dumnezeu fie milostiv cu el... A fost mai mult decât un frate pentru mine și pentru Malak...

Busayna înaintă cu pași mici, legănându-se, zâmbi și chipul i se lumină într-un fel care-i fermecă inima lui Zaki.

— Bună dimineața, Excelența Voastră...

Aceia care l-au cunoscut pe Taha al-Șazli în trecut îl vor recunoaște acum cu greu: s-a schimbat cu desăvârșire, devenind o altă persoană. Nu este vorba doar de veșmintele islamice care le-au înlocuit pe cele europene, de barba pe care a lăsat-o să-i crească și care îi dă o înfățișare respectabilă și impresionantă față de vârsta sa reală și de colțul mic pe care l-a amenajat pentru rugăciune în holul blocului lângă lift, unde cheamă la rugăciune alternativ cu un alt frate – și el cu barbă – student la inginerie, care locuiește la etajul cinci. Toate acestea sunt schimbări care privesc aspectul exterior, dar un spirit nou, puternic și avântat a pus stăpânire pe toată viața lui interioară. A ajuns să meargă, să stea jos și să vorbească într-un mod nou cu locatarii blocului. Au dispărut total de pe chipul său timiditatea servilă și umilința în fața locatarilor. Acum, când se întâlnește față în față cu ei, se arată încrezător în sine. Nu-i mai

pasă de ei și nu acceptă să mai suporte nici cel mai mic reproș sau cea mai neînsemnată umilință și nu-l mai interesează bancnotele mărunte pe care i le dădeau și pe care el le strângea pentru a-și cumpăra cu ele lucruri noi. Aceasta, pe de o parte, datorită credinței sale ferme că Allah îi va oferi tot ceea ce îi este necesar, iar pe de altă parte datorită faptului că șeihul Șakir l-a implicat în vânzarea de cărți religioase – mici comisioane pe care le îndeplinește în timpul liber și care-i aduc un venit rezonabil.

Acum el se antrenează să-i iubească și să-i urască pe oameni în funcție de atitudinea lor față de Allah. A învățat de la șeih că oamenii sunt prea vrednici de dispreț și prea umili ca să-i iubim sau să-i urâm după calitățile ce țin de această lume. Dimpotrivă, sentimentele noastre față de ei trebuie să fie determinate de atitudinea și de angajarea lor față de Legea lui Allah. În felul acesta s-a schimbat modul lui de a vedea multe lucruri: îi iubea pe unii locatari pentru că erau buni și generoși cu el prin ceea ce îi dădeau, dar acum a ajuns să-i urască „întru Allah" pentru că nu împlinesc rugăciunea sau pentru că beau alcool. În schimb, a ajuns să-i iubească pe frații săi din Gamaa Islamiyya[1] atât de mult încât ar fi în stare să-și dea viața pentru ei. Toate vechile sale criterii lumești s-au spulberat, așa cum se prăbușește o clădire veche plină de fisuri, locul lor fiind luat de evaluarea islamică adevărată a oamenilor și a lucrurilor. Forța credinței i-a umplut inima și l-a transformat într-o nouă ființă,

---

1. „Gruparea Islamică" este una din cele mai cunoscute grupări islamiste din Egipt.

eliberată de frică și de rău. Nu se mai teme de moarte și nu-i mai este frică de nici o ființă omenească, oricât de puternică și de influentă ar fi aceasta. Nu se mai teme de nimic în întreaga sa viață, în afară de nesupunerea față de Allah și de mânia Lui.

Meritul pentru toate acestea îi revine lui Allah Preaputernicul și Preamărețul, dar și șeihului Șakir, care, de fiecare dată când s-au întâlnit, a contribuit la sporirea credinței lui în Allah și a cunoașterii islamului. Taha l-a iubit și s-a atașat de el într-atât de mult încât a devenit unul dintre apropiații lui, iar șeihul i-a permis să-l viziteze acasă oricând – un privilegiu pe care nu-l acordă decât celor mai de încredere colaboratori.

Doar un singur lucru din vremurile anterioare a rămas în sufletul său neschimbat : dragostea pentru Busayna. A încercat să supună sentimentele față de ea noului său mod de a gândi, dar nu a izbutit. S-a străduit s-o convingă să urmeze Legea lui Allah. I-a adus o carte cu titlul *Vălul înainte de a fi judecată* și a insistat să o citească ; s-a ținut de capul ei până ce l-a însoțit la moscheea Anas ben Malik și a ascultat împreună cu el predica șeihului Șakir, dar, în pofida uimirii și tristeții lui, n-a fost impresionată de predică, ba i-a spus chiar că a fost plictisitoare, ceea ce l-a împins să se certe din nou cu ea. Se certau din ce în ce mai des, aproape de fiecare dată când se întâlneau. Îl provoca tot timpul, făcându-l să se înfurie și să se despartă hotărât s-o rupă definitiv cu ea. Îi stăruie mereu în minte zâmbetul luminos și calm al șeihului și cuvintele lui : „Băiatul meu, tu nu poți să-i călăuzești pe aceia pe care îi iubești, ci numai Allah călăuzește pe cine

voiește El"... Cuvintele șeihului îi revin în minte și face legământ cu sine să n-o mai vadă niciodată, însă după numai câteva zile dă înapoi îndurerat și tânjește s-o vadă și de fiecare dată când revine pentru a se împăca, după o ceartă, ea devine tot mai rece.

Astăzi nu s-a dus la universitate, special ca s-o poată vedea. Dimineața, când știa că trebuie să iasă, o așteptă la intrarea blocului și-i zise:

— Bună dimineața, Busayna... Aș vrea să-ți spun un cuvânt dacă-mi permiți...

— N-am timp... îi răspunse rece, ignorându-l și înaintând câțiva pași.

Dar el nu se putu stăpâni și o apucă de mână. Ea se opuse la început, însă după un moment se răzgândi și șopti speriată:

— Dă-mi drumul... N-avem nevoie de scandal...

Porniră amândoi tăcuți, strecurându-se precauți printre ceilalți trecători, și se opriră la locul lor obișnuit de piața Al-Tawfiqiyya.

— De fapt ce vrei tu de la mine? izbucni ea furioasă, de îndată ce se așeză. În fiecare zi vrei să faci probleme?

În mod ciudat, mânia lui dispăru brusc, de parcă nici n-ar fi fost. Tăcu o clipă, apoi zise, străduindu-se să fie cât mai calm ca și cum ar fi voit să o înduplece:

— Te rog, Busayna, nu fi supărată pe mine...

— Te întreb, ce vrei de la mine?

— Vreau să mă asigur de un zvon pe care l-am auzit...

— Fii sigur!...

— Adică, ce vrei să spui?

— Vreau să spun că tot ceea ce ai auzit este adevărat...

Îl provoca împingând discuția la limită.

— Te-ai mutat de la magazinul lui Talal?

— M-am mutat de la Talal și lucrez la Zaki al-Dasuki... E ceva rău, e păcat, domnule șeih?

— Zaki al-Dasuki are o reputație proastă...

— Așa este... Are o reputație proastă, îi plac femeile, dar îmi dă șase sute de lire pe lună... Având în vedere că eu trebuie să țin o familie și că domnia ta nu poți să-mi asiguri cheltuielile pentru școală și pentru hrană, înseamnă că nu te privește acest lucru...

— Busayna, fii cu frică de Allah... Tu ești un om bun... Ferește-te să-l mânii pe Domnul nostru! Fii evlavioasă și Allah îți va asigura mijloacele de trai!...

— Sunt întru totul de acord... Dar noi nu avem ce mânca...

— Eu aș putea să-ți găsesc o slujbă respectabilă...

— Caută pentru tine, dragule... Eu sunt foarte mulțumită de slujba mea...

— Așa vrei tu?

— Da, chiar așa!... Mai ai ceva de spus? îl întrebă cu o nuanță de batjocură în glas.

Apoi mânia puse din nou stăpânire pe ea, sări în picioare, se opri în fața lui, zicându-i, în vreme ce-și aranja părul, pregătindu-se de plecare:

— Ascultă-mă, Taha!... Îți spun pentru ultima oară... Povestea noastră se încheie aici... Fiecare va merge pe drumul lui... Nu mai are nici un rost să ne mai vedem... Te rog...

Apoi zâmbi nehotărâtă și mai adăugă, în vreme ce se îndepărta:

— Tu ți-ai lăsat barbă și ești angajat pe calea lui Allah, în vreme ce eu port fustă scurtă și umblu aproape goală... Nu ne mai potrivim...

Șeihul Șakir locuiește într-un apartament mic și modest, într-o casă de cărămidă roșie cu două niveluri, pe o străduță din cartierul Dar al-Salam. În cele două dormitoare și un salon, locuiește împreună cu cele două soții și cu cei șapte copii – băieți și fete aflați în diferite etape ale școlii. Șeihul a convenit cu studenții care-l vizitează asupra unui semnal: trei ciocănituri în ușă, cu mici pauze între ele.

Taha al-Șazli ciocăni, așadar, de trei ori în ușă, iar șeihul îi răspunse dinăuntru:

— Numaidecât!...

Apoi auzi o mișcare din care înțelese că femeile intră în camera din fund, pași lenți și grei și o tuse care anunța că se pregătește să vorbească. După puțin timp, șeihul deschise ușa și rosti: „În numele lui Allah cel Milostiv și Îndurător".

— Taha... Bine-ai venit, băiatul meu! îl întâmpină el.

— Îmi pare rău că te deranjez, dar aș vrea să stăm de vorbă puțin...

— Vino!... Poftim... Nu te-ai dus astăzi la universitate?

Taha se așeză pe o canapea de lângă fereastră și povesti ce i s-a întâmplat cu Busayna. Îi spuse totul, inclusiv despre sentimentele lui, în vreme ce șeihul îl asculta, jucându-se cu un șirag de mătănii. Discuția se întrerupse pentru câteva clipe, când șeihul se ridică să aducă tava cu ceai, apoi îl ascultă în continuare până ce Taha termină tot ce avea de spus. Șeihul rămase un timp pe gânduri, apoi începu să vorbească:

— Băiatul meu, adevărata religie nu interzice dragostea atâta timp cât ea este legitimă și nu duce la

încălcarea Legii lui Allah... Chiar și cea mai nobilă dintre făpturile lui Allah, Alesul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, a iubit-o pe doamna Aișa[1] și a vorbit despre aceasta în mai multe relatări general acceptate. Important este să alegi femeia care să fie demnă de sentimentele tale. Ce calități trebuie să întrunească aceasta? Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a spus: „O femeie poate fi luată în căsătorie pentru frumusețea ei, pentru averea ei și pentru religia ei... Alege-o pe cea religioasă și va urma și averea!". (Adevăr a grăit Trimisul lui Allah.) Educația islamică adevărată te împiedică să ajungi într-o situație dificilă ca aceasta în care te afli tu acum. Tu și toți copiii din generația ta nu ați primit o educație islamică, pentru că voi ați crescut într-un stat laic, ați primit o educație laică și v-ați obișnuit să gândiți într-un mod care exclude religia. V-ați întors la islam cu inimile voastre, în vreme ce mințile voastre mai au nevoie de ceva timp pentru a se elibera de laicism și a se purifica pentru islam... Învață, așa cum ți-am spus de mai multe ori, să iubești pentru Allah și să urăști pentru Allah. Fără aceasta, islamul tău nu va fi niciodată complet. Suferința prin care treci acum este o urmare firească și certă a îndepărtării tale de Allah, chiar dacă este vorba de un singur aspect din viața ta... Dacă te-ai fi întrebat la începutul relației cu această prietenă despre gradul angajării ei față de religie, dacă ai fi făcut din aderarea ei la islam

1. *Mustafa* – „Alesul" – una din poreclele profetului Muhammad. Profetul Muhammad a fost căsătorit cu peste zece femei. Dintre ele, preferata a fost Aișa, ultima și cea mai tânără, fiica lui Abu Bakr, primul calif.

o condiţie pentru a intra în această legătură cu ea, n-ai fi ajuns la situaţia în care te afli în momentul de faţă...

Şeihul turnă ceai în două păhăruţe, oferind unul din ele lui Taha, apoi puse ibricul pe tava de metal, a cărei culoare se schimbase din cauza vechimii şi continuă, în vreme ce sorbea rar din ceai:

— Allah ştie cât de mult ţin la tine, băiatul meu, şi-mi displace cu totul să vii la şeihul tău trist, iar el să fie nevoit să-ţi ţină o prelegere în loc să te consoleze. Dar – jur pe Allah! – sfatul meu sincer este să o uiţi pe această fată, Taha, fiindcă ea a rătăcit calea. Tu eşti un tânăr credincios angajat şi este mai potrivită pentru tine o musulmancă asemenea ţie. Forţează-te să uiţi, căutând ajutor în rugăciune şi în citirea Coranului. Lucrul acesta îţi va fi greu la început, dar cu trecerea timpului va deveni uşor – cu voia lui Allah... Şi-apoi ai uitat religia, Taha? Unde este jihadul, Taha? Unde este datoria ta faţă de islam şi faţă de musulmani? Ieri a început războiul murdar şi guvernanţii noştri s-au lăsat antrenaţi în lupta împotriva musulmanilor, sub conducerea necredincioşilor. Datoria tuturor tinerilor musulmani din Egipt este să se revolte împotriva acestei guvernări necredincioase. Accepţi, Taha, să dai înapoi de la sprijinirea musulmanilor care sunt ucişi cu miile în fiecare zi pentru o fată rătăcită, care te-a părăsit pentru un lucru nelegiuit? Allah Preaputernicul şi Preamăreţul nu te va întreba în Ziua Învierii despre Busayna, ci îţi va cere socoteală pentru ce ai făcut tu în sprijinul islamului... Ce-i vei spune lui Allah în Ziua Marii Adunări?

Taha lăsă capul în jos şi se vedea că este impresionat. Apoi zise mâhnit şi ruşinat:

— M-am legat față de Allah de mai multe ori să o uit, dar din păcate revin și mă gândesc la ea...

— Satana din sufletul tău nu va renunța cu ușurință și nu vei ajunge dintr-odată la adevărata pioșenie. Jihadul cu sufletul propriu, Taha, este jihadul cel mai mare, după cum l-a numit Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!

— Ce-aș putea face, domnul meu?

— Trebuie să te rogi și să citești Coranul!... Perseverează în acestea până când Allah îți va alina suferința și promite-mi, Taha, că n-o vei mai vedea pe această fată în nici un caz...

Taha privi la șeih în tăcere.

— Acesta este un legământ făcut între noi, Taha, și eu sunt convins că-l vei respecta – cu voia lui Allah!

După aceea, șeihul se ridică, trase sertarul biroului vechi și scoase din el un teanc de poze decupate din ziare străine, pe care le aruncă în poala lui Taha, zicându-i:

— Uită-te la pozele astea!... Examinează-le cu atenție! Aceștia sunt frații noștri musulmani din Irak, ale căror trupuri au fost sfârtecate de bombele lansate de avioanele coaliției... Uită-te cum le-au sfâșiat trupurile! Și printre ei sunt copii și femei... Iată ce fac cu musulmanii și cu copiii lor, iar guvernanții noștri participă alături de necredincioși la aceste crime...

Apoi, șeihul alese o imagine pe care o apropie de ochii lui Taha și-i zise:

— Uită-te la chipul acestei copile irakiene pe care au sfâșiat-o bombele americane! Oare nu ai față de această copilă nevinovată aceeași răspundere pe care

o ai față de sora ta și față de mama ta? Ce faci tu pentru a-i veni în ajutor? Mai există în inima ta loc pentru tristețe după prietena ta rătăcită?

Imaginea copilei mutilate era extrem de dureroasă.

— Copiii musulmani sunt măcelăriți cu atâta bestialitate, în vreme ce televiziunea egipteană îi mobilizează pe cei mai mari teologi de la Al-Azhar să demonstreze că poziția guvernului egiptean este justă din punctul de vedere al Legii Islamice și pentru a pretinde că islamul admite alianța cu America pentru a bombarda Irakul? întrebă Taha cu amărăciune în glas.

Pentru prima oară, șeihul nu se mai putu stăpâni și izbucni în gura mare:

— Acești șeihi sunt niște ipocriți și răufăcători... Ei sunt jurisconsulți răsfățați de sultanii aflați la putere și păcatul lor este nespus de mare. Islamul nu permite în nici un caz participarea alături de necredincioși la uciderea musulmanilor, oricare ar fi problemele și motivele... Oricine din anul întâi la Dreptul Canonic știe argumentele în această privință...

Taha dădu din cap, aprobând cuvintele șeihului, care i se adresă brusc, de parcă numai atunci și-ar fi adus aminte:

— Ascultă!... Cu voia lui Allah, frații tăi vor organiza mâine o mare demonstrație la universitate... Te rog să nu stai deoparte...

După o clipă de tăcere, continuă:

— Nu voi putea conduce personal demonstrația, dar fratele nostru Tahir va fi mâine comandantul vostru – cu voia lui Allah... Adunarea va avea loc în fața aulei, după rugăciunea de amiază...

Taha dădu din cap, apoi se ridică cerând îngăduința să se retragă, dar șeihul îl rugă să mai rămână puțin și dispăru într-o cameră, de unde se întoarse zâmbind și-i înmână o cărțulie, zicându-i:

— Aceasta este *Carta Acțiunii Islamice*... Aș vrea să o citești singur și pe urmă o să discutăm despre această carte. Cu voia lui Allah, ea te va ajuta să uiți toate gândurile rele care nu-ți dau pace, Taha...

Animalele au fost sacrificate în dimineața zilei de vineri – trei boi uriași au petrecut noaptea lângă liftul din holul Blocului Iakubian. Când se înălță chemarea la rugăciunea din zori, cinci măcelari îi trântiră la pământ, îi legară cu funii și-i înjunghiară. Petrecură apoi cinci ore jupuindu-i, tranșându-i și ambalându-i în pungi gata pentru a fi distribuite. Cum se încheie rugăciunea din ziua de vineri, strada Suleiman Pașa se aglomeră și valuri de oameni își făcură loc spre magazinele lui Azzam. Erau oameni foarte săraci: cerșetori, soldați din forțele de poliție, copii desculți, femei îmbrăcate în negru, purtând în brațe sau trăgând după ele copii mici. Se îngrămădiră cu toții pentru a-și lua partea din vitele sacrificate, pe care Hagg Azzam o oferi cu ocazia victoriei în alegeri. În fața intrării principale a magazinului stătea în picioare Fawzi, fiul său cel mai mare, îmbrăcat într-un ghilbab alb. El primea pungile cu carne și le arunca oamenilor care se înghesuiau și-și făceau loc cu mâinile pentru a prinde o pungă. Se produseră încăierări și chiar câteva accidentări, așa încât lucrătorii magazinului se văzură nevoiți să formeze un cordon și să-i lovească pe cei care se înghesuiau,

folosind curelele, pentru a-i îndepărta de vitrine înainte să le spargă sub presiunea trupurilor.

Hagg Azzam stătea în fruntea celor din interiorul magazinului, îmbrăcat într-un costum bleu elegant, peste cămașa albă și cravata roșie cu picățele, radiind de fericire.

Rezultatele alegerilor fuseseră anunțate joi seara. Hagg Azaam a obținut locul pentru muncitori în Adunarea Poporului în circumscripția Qasr al-Nil. A înregistrat o victorie zdrobitoare asupra rivalului său Abu Humayda, care n-a obținut decât un număr foarte mic de voturi. (Al-Fuli a decis ca înfrângerea lui să fie zdrobitoare și răsunătoare, astfel încât să devină o lecție pentru toți aceia care nu-i vor respecta instrucțiunile în viitor). Hagg Azzam simți o recunoștință sinceră și adâncă pentru Allah Preaslăvitul și Preaînaltul care l-a ajutat cu harul Său să obțină o victorie clară. A împlinit mai mult de douăzeci de prosternări în semn de mulțumire, după ce a aflat vestea, și a dat instrucțiuni să fie sacrificați boii. A distribuit, de asemenea, în secret, douăzeci de mii de lire familiilor sărace pe care le-a luat în grijă personal și a dat șeihului Al-Samman alte douăzeci de mii pentru a-i cheltui în scopuri caritabile, în afară de încă douăzeci de mii de lire de aur pe care le-a dăruit șeihului cu această ocazie.

Un sentiment deosebit îi mângâie inima lui Hagg Azzam când se gândește la Suad. Cum va sărbători împreună cu ea în această noapte minunata sa victorie? Îi veniră în minte detaliile trupului ei catifelat și cald și simți că o iubește cu adevărat. Își spuse în sinea lui că Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și

să-l miluiască ! – a avut dreptate socotindu-le pe femei aducătoare de fericire. Unele femei sunt efectiv binecuvântate și de îndată ce bărbații le iau ca partenere sunt inundați de bucurie și fericire, iar Suad este una dintre acestea. Ea i-a adus victoria și binecuvântarea și iată-l ajungând în Adunarea Poporului. Într-adevăr, cât de ciudate sunt schimbările divine ! Acum el este reprezentantul locuitorilor din circumscripția Qasr al-Nil în Adunarea Poporului. Parcă ieri îi întindeau pantofii să li-i lustruiască, uitându-se la el de sus și făcându-și pomană cu el cu câțiva piaștri... Acum el este Onorabilul Deputat, beneficiază de imunitate care interzice oricărei instituții să se atingă de el fără acordul parlamentului. De acum înainte fotografia lui va apărea în ziare și la televiziune și în fiecare zi se va întâlni cu miniștrii și va da mâna cu ei de la egal la egal... Nu mai este doar un prosper om de afaceri. El este de-acum și un om de stat și trebuie să se poarte cu toată lumea de pe această poziție. De acum înainte va începe marea activitate care îl va propulsa la nivelul giganților. Următorul pas va fi ajungerea la vârf. Va fi unul dintre primii cinci-șase oameni de afaceri din întreaga țară. Dacă îi vor merge afacerile pe care și le plănuiește, va trece de la categoria milionarilor la cea a miliardarilor, ba ar putea să ajungă chiar cel mai bogat om din Egipt și să devină și ministru... Da, da, ministru !... De ce nu ? Dacă va voi Allah, nimic nu este imposibil... Visa el că va ajunge membru al parlamentului ? Banii biruie tot ce este dificil și apropie tot ce este departe... S-ar putea ca într-o bună zi să ajungă și ministru, așa cum a ajuns parlamentar...

Rămase cufundat în aceste gânduri până ce se înălță chemarea la rugăciunea de după-amiază și conduse rugăciunea salariaților din magazin în chip de imam, așa cum făcea în mod obișnuit. În timpul rugăciunii, mintea îi zbură la trupul lui Suad (dar îi ceru iertare lui Allah pentru asta). Și, de îndată ce termină rugăciunea, îi aduse laudă lui Allah și porni grăbit spre Blocul Iakubian, intră și urcă la etajul șapte cu liftul. Simți o dorință plăcută, arzătoare și insistentă, în vreme ce învârti cheia în ușă. O găsi pe Suad venindu-i în întâmpinare, exact așa cum și-o imaginase, îmbrăcată în halatul roșu care-i scotea în evidență formele, iar parfumul pe care-l inspira se juca năucitor cu simțurile lui ! Se apropie de el plutind, și pasiunea deveni de nestăpânit, auzindu-i pașii acompaniați de foșnetul halatului care atingea podeaua. Îl îmbrățișă și șopti, atingându-i urechile cu buzele :

— Felicitări, iubitule ! O mie de felicitări !...

Numai rareori, în momente excepționale, apare Suad Gaber așa cum este ea în realitate. O licărire scânteiază pe neașteptate în ochii ei, ca o fulgerare, și chipul ei își redobândește înfățișarea originală. Întocmai cum un actor revine la înfățișarea lui obișnuită după încheierea unui rol, dându-și jos costumația de reprezentație și îndepărtându-și machiajul. O privire serioasă se trezește încet, redobândind o oarecare asprime și hotărâre, și apare pe chipul ei, descoperindu-i adevărata fire. Această schimbare se poate întâmpla în orice clipă : în timp ce ia masa cu Hagg, când stă de vorbă cu el și chiar și atunci când se află cu el în pat. Se poate răsuci în brațele lui, străduindu-se să-i trezească bărbăția ofilită,

dar acea licărire scânteiază în ochii ei, demonstrând că mintea ei nu încetează nici o clipă să gândească, nici chiar în focul pasiunii.

Deseori se miră și ea de puterea ei nouă de simulare, de a interpreta roluri mincinoase. Ea nu a mințit niciodată până atunci. În toată viața ei a spus ceea ce gândea. De unde i-a venit această știință și putere de a juca teatru? Îndeplinește cu măiestrie rolul de soție iubitoare, plină de compasiune, mistuită de dorință și gelozie, controlându-și perfect emoțiile, întocmai ca actorii profesioniști: plânge, râde, se mânie ori de câte ori dorește să o facă. Chiar acum, alături de Hagg Azzam în pat, ea interpretează o scenă – soția uimită de virilitatea soțului ei, abandonându-se lui pentru a face cu trupul ei orice dorește forța lui extraordinară, închide ochii, gâfâie și geme, în vreme ce ea nu simte în realitate nimic altceva decât frecarea rece și greu de suportat a două trupuri goale. Cu mintea ei ascuțită, ascunsă, căreia nu-i scapă nimic, nici o clipă, privește la trupul istovit al lui Hagg, care și-a pierdut vigoarea și a slăbit după numai o lună de la căsătorie și evită să se uite la pielea albă, zbârcită și îmbătrânită a trupului său, la firele rare de păr de pe pieptul lui și la mameloanele lui mici și închise la culoare. Când îi atinge trupul, simte repulsie, ca și cum ar ține în mâini o șopârlă sau o broască lipicioasă, dezgustătoare.

De fiecare dată, își aduce aminte de trupul zvelt și musculos al lui Masud – primul ei soț, alături de care a cunoscut pentru prima oară iubirea. Ce zile frumoase au fost acelea! Zâmbește, aducându-și aminte cât de mult îl iubea și cât de mult dorea să fie împreună

cu el, cum i se aprindea trupul la atingerea lui și la răsuflarea lui fierbinte, mângâindu-i gâtul și pieptul. Făcea dragoste cu el plină de căldură, topindu-se și pierzându-se cu firea de plăcere, iar când își revenea se simțea rușinată. Întorcea capul, ferindu-l de el, și trecea o vreme în care evita să privească în ochii lui, în timp ce el izbucnea în hohote de râs și zicea cu glasul lui profund și puternic:

— Ooo! Ce se întâmplă cu tine, fată? De ce te rușinezi? Am făcut ceva ce nu se cuvine? Asta-i Legea Domnului nostru, fată prostuță!...

Cât de plăcute au fost zilele acelea și cât de departe sunt acum! Își iubea soțul și nu dorea nimic altceva în această lume decât să trăiască împreună pentru a-l putea crește pe băiețel. Jură pe Allah Preaînaltul că nu o interesau banii și nu avea nici un fel de alte pretenții. Era fericită în micul ei apartament din Al-Asafra Sud, din imediata vecinătate a căii ferate, în care spăla, gătea, prepara hrana pentru Tamir și mătura. Apoi făcea baie, se împodobea și-l aștepta pe Masud să se întoarcă acasă spre seară. Casa i se părea încăpătoare, curată și luminoasă. Parcă ar fi fost un palat. Când i-a spus că a obținut un contract de lucru în Irak, a respins ideea, a izbucnit mânioasă și s-a certat cu el, împiedicându-l să se apropie de patul ei zile în șir, în încercarea de a-l face să renunțe la plecare.

— Pleci departe de casă și ne lași singuri?

— Un an sau doi și mă întorc cu o sumă frumoasă...

— Toți spun asta și nu se mai întorc niciodată...

— Adică ți-ar plăcea să fii săracă toată viața? Trăim de pe o zi pe alta... Vrei să trăim toată viața din împrumuturi?

— De-ajuns ca să crească băiatul...

— Doar în țara asta toate merg pe dos... La noi cel mare continuă să crească, iar cel mic moare... Banii trag la bani și sărăcia la sărăcie...

Vorbea cu calmul celui care a luat hotărârea. Cât de mult regretă acum că i-a arătat supunere. Dacă i s-ar fi împotrivit până la capăt... dacă s-ar fi înfuriat și ar fi dispărut de acasă, el ar fi cedat, s-ar fi înduplecat și ar fi renunțat la plecare... Ținea nespus de mult la ea și nu ar fi suportat să stea departe... Dar ea a cedat prea ușor și l-a lăsat să plece... Totul este sortit și sorocit... Masud a plecat și nu s-a mai întors niciodată. Ea este sigură că a murit în război și l-au îngropat acolo, socotindu-l dispărut... Așa s-a întâmplat cu multe familii din Alexandria pe care le cunoaște... Este cu neputință ca Masud să o părăsească și să nu-i mai pese de copilul lui... Imposibil... E sigură că el a murit... S-a dus la Allah și-a lăsat-o să îndure singură amarul...

S-a dus vremea iubirii, a adevăratelor sentimente fierbinți, a sfielii... vremea minunată... S-a lovit de fel de fel de greutăți și a cunoscut foamea pentru a-și crește copilașul. Chipurile, trupurile și veșmintele bărbaților sunt diferite, dar privirea lor este întotdeauna aceeași: o violează, o dezbracă și-i promite totul dacă ea ar consimți... Dar ea s-a împotrivit crâncen și totodată cu greu, temându-se că într-o zi s-ar putea să obosească și să cedeze... Slujba ei la magazinul Hannaux's pe un salariu de nimic a fost istovitoare, cheltuielile pentru copil au crescut încontinuu, iar povara a apăsat asupra ei ca un munte. Toate rudele sale – chiar și fratele ei Hamidu – sunt fie sărace ca și ea și trăiesc de pe

o zi pe alta, fie nişte javre, care o ajută cu urări de bine şi se scuză cu diverse pretexte şi argumente mincinoase că nu-i pot împrumuta bani.

A trăit ani grei, ajungând aproape să-şi piardă credinţa în Allah, de mai multe ori s-a simţit slabă şi a fost pe punctul de a cădea în păcat din cauza disperării şi a nevoii... Când Hagg Azzam a cerut-o în căsătorie după rânduiala lui Allah şi a Trimisului Său, şi-a făcut toate calculele cu minuţiozitate şi a decis să-i dăruiască trupul în schimbul banilor de care are nevoie pentru întreţinerea copilului. De zestrea pe care i-a dat-o Hagg Azzam nu s-a atins, ci a depus-o la bancă pe numele lui Tamir, astfel încât să se tripleze după zece ani. S-a dus vremea sentimentelor şi totul a fost acum calculat – orice lucru în schimbul altuia, prin înţelegere şi consimţământ reciproc. Se culcă două ore pe zi cu acest bătrân, lăsându-şi copilul la Alexandria şi primind în schimb preţul.

Este adevărat că se sfâşie de dorul după Tamir, că deseori îl caută noaptea în pat lângă ea şi plânge cu lacrimi fierbinţi. Într-o dimineaţă, când a trecut prin faţa unei şcoli primare şi i-a văzut pe copii în uniformă, şi-a adus aminte de el şi a plâns zile în şir, strivită de tristeţe şi de dor. S-a văzut purtându-l în braţe din pat la baie pentru a-l spăla pe faţă şi a-l îmbrăca apoi în hainele de şcoală, pregătindu-i micul dejun şi recurgând la diverse trucuri pentru a-l face să bea tot laptele din cană, apoi coborând împreună cu el şi urcându-se în tramvai pentru a-l duce la şcoală.

Unde o fi acum ? Cât de îngrijorată este în privinţa lui ! El stă singur departe, în vreme ce ea trăieşte în

acest oraș mare, detestabil și rece, în care nu cunoaște pe nimeni. Locuiește singură într-un apartament spațios în care nimic nu este al ei. Se ascunde de lume, ca și cum ar fi hoață sau târfă. Singura ei funcție este să se culce cu acest bărbat bătrân, care în fiecare zi se întinde peste ea, sufocând-o cu neputința lui istovită și cu atingerea trupului său flasc, respingător. El nu-i permite să se ducă la Tamir, iar când ea aduce vorba despre copil, fața i se întunecă, de parcă ar fi gelos, în vreme ce ea tânjește după fiul ei tot timpul, dorind să-l vadă și să-l îmbrățișeze cu putere, să-i simtă mirosul, să-l mângâie pe părul negru și lucios. Măcar dacă ar putea să-l aducă la Cairo pentru a trăi lângă ea... Dar Hagg Azzam nu va consimți în vecii vecilor la așa ceva, căci el a pus de la bun început condiția să lase copilul la Alexandria.

— Eu mă însor numai cu tine, fără nici un fel de copii... Ne-am înțeles? i-a zis el foarte clar.

Își aduce și acum aminte de fața lui rece și aspră din clipa aceea și îl urăște din adâncul inimii, însă revine și se convinge singură că tot ceea ce face este în interesul și pentru viitorul copilului. La ce i-ar folosi să trăiască în poala mamei sale și să cerșească amândoi la unul și la altul?

Așadar, se cuvine să-i mulțumească și să-i fie recunoscătoare lui Azzam și nu să-l urască. Cel puțin s-a căsătorit cu ea în mod legal și-i asigură toate cele de trebuință. Această idee practică și directă guvernează relația ei cu Hagg. El are dreptul asupra trupului ei, conform înțelegerii legale, după cum are dreptul să vină la ea oricând poftește și oricum poftește, iar ea are

îndatorirea de a fi pregătită să-l aştepte în fiecare zi aranjată şi parfumată. El are dreptul să rămână indiferent faţă de răceala ei, iar ea nu trebuie să-l facă niciodată să-şi simtă impotenţa sau slăbiciunea în pat.

În consecinţă, ea recurge acum la un truc pe care l-a învăţat instinctiv pentru a salva situaţia: icnind, zgâriindu-l cu unghiile pe spate şi pretinzând că a ajuns la climax, ea îi ţine în braţe trupul istovit şi-şi pune capul pe pieptul lui, ca şi cum plăcerea ar fi ameţit-o. Apoi, nu întârzie să deschidă ochii şi se porneşte să-l sărute pe bărbie şi pe gât şi să-l mângâie cu degetele pe piept.

— Apropo, unde este dulceaţa succesului tău în alegeri pentru mine? întrebă ea în şoaptă, cu un ton delicat.

— Bineînţeles, draga mea... Un cadou preţios...

— Domnul să te păzească pentru mine, iubitule... Vezi, eu am să-ţi pun acum o întrebare, iar tu trebuie să-mi răspunzi deschis.

Hagg îşi rezemă spatele de tăblia patului şi se uită în ochii ei cu interes, ţinându-şi mâna pe umărul ei gol.

— Mă iubeşti? îl întrebă ea.

— Foarte mult, Suad... Domnul mi-e martor...

— Adică, dacă ţi-aş cere orice pe lume, ai face-o?

— Bineînţeles!...

— Foarte bine, nu uita ce-ai zis!...

Privi la ea ezitând, dar ea decise să nu se confrunte cu el în noaptea asta, aşa că îi zise:

— Am să-ţi spun ceva important... Săptămâna viitoare – cu voia lui Allah...

— Nu! Spune-mi în noaptea asta!...

— Nu, dragul meu... Lasă-mă să mă conving mai întâi!...

— Este o ghicitoare? întrebă Hagg, râzând ademenitor.

— Da... o ghicitoare, șopti cu glas seducător, după ce îl sărută.

Homosexualii excelează de obicei în profesii care se bazează pe contactele cu ceilalți oameni, așa cum sunt relațiile cu publicul, actoria, intermedierile și avocatura. Se spune că succesul lor în aceste domenii se datorează eliberării lor de sentimentul rușinii care pe ceilalți îi face să piardă oportunitățile de succes, în timp ce viața lor sexuală plină de experiențe umane diverse și neobișnuite îi ajută să înțeleagă mai bine firea oamenilor și le sporește capacitatea de influență asupra celorlalți. Homosexualii excelează, de asemenea, în profesiile asociate cu gustul rafinat și imaginația, așa cum sunt decorațiunile interioare și designul vestimentar. Este bine cunoscut faptul că cei mai vestiți designeri vestimentari din lume sunt homosexuali, probabil din cauză că natura lor sexuală dublă le oferă posibilitatea de a crea obiecte vestimentare feminine atractive pentru bărbați și invers.

Cei care îl cunosc pe Hatim Rașid pot să aibă opinii diferite despre el, însă trebuie să-i recunoască gustul rafinat și talentul autentic în privința alegerii culorilor și a obiectelor de vestimentație. Chiar și în dormitorul său, cu iubiții lui, Hatim este mai presus de gustul feminin vulgar pe care îl afișează mulți dintre homosexuali. El nu-și dă cu farduri pe față, nu poartă cămăși de noapte feminine și nici sâni artificiali. El încearcă mai degrabă prin retușuri de expert să scoată

în evidență latura feminină a frumuseții sale: îmbracă galabii transparente, brodate în culori frumoase pe corpul gol, își rade barba perfect, își înnegrește cu măsură sprâncenele cu creionul și-și umbrește ușor ochii cu rimel. Apoi își piaptănă părul pe spate sau își lasă șuvițele risipite să coboare pe frunte. Prin felul cum se aranjează, el se străduiește întotdeauna să realizeze modelul efebului frumos din timpurile de demult.

Cu același gust deosebit și rafinat, Hatim a cumpărat haine noi pentru prietenul său Abduh: a ales pantaloni strâmți, care pun în evidență forța mușchilor săi, cămăși de culori deschise pentru a-i lumina fața brună, gulerele sunt întotdeauna deschise pentru a lăsa să se vadă mușchii gâtului și părul des de pe piept.

Hatim a fost foarte generos cu Abduh: i-a dat mari sume de bani pe care acesta le-a trimis familiei, a obținut pentru el o recomandare către comandantul unității militare, astfel încât tratamentul lui s-a ameliorat și primește permisii la fiecare sfârșit de săptămână, pe care le petrece cu Hatim, ca și cum ar fi doi miri în luna de miere. Se trezesc târziu, spre amiază, se bucură de timpul liber lenevind, mănâncă la cele mai luxoase restaurante, merg la cinema, fac cumpărături. Noaptea târziu se retrag în pat, iar după ce își satisfac poftele trupești, se întind în pat îmbrățișați în lumina slabă a unei lămpi, uneori stând la taclale până dimineața. Hatim nu va uita niciodată aceste momente de tandrețe. După ce se satură de iubire, se lipește ca un copil speriat de pieptul puternic al lui Abduh, frecându-și nasul ca o pisică de pielea lui neagră și aspră, vorbindu-i despre tot felul de lucruri: despre copilăria lui, despre tatăl

și mama lui franțuzoaică, despre Idris, primul lui iubit. Dar ceea ce este foarte ciudat, în pofida tinereții și ignoranței sale, Abduh a înțeles sentimentele lui Hatim și a ajuns să accepte mai ușor relația lor. Aversiunea inițială a dispărut și locul ei a fost luat de o dorință plăcută și vinovată. La aceasta se mai adăugau și banii, respectul, veșmintele noi, mâncarea aleasă, localurile luxoase în care Abduh nici nu visase să intre vreodată; noaptea pe stradă, când se întorcea în compania lui Hatim, lui Abduh îi plăcea să treacă îmbrăcat elegant pe lângă soldații Securității Centrale și să-i salute de la distanță, ca și cum ar fi voit să-și confirme lui însuși că fie și numai pentru un timp a ajuns să se deosebească de acei nefericiți sărmani care stau ceasuri în șir, fără sens și fără țintă, în soare și în frig.

Cei doi prieteni au trăit zile de adevărată fericire. Apoi a urmat ziua de naștere a lui Abduh, care i-a confirmat lui Hatim că ocazia aceasta nu avea nici o însemnătate pentru el, întrucât în Egiptul de Sus nu se sărbătoresc decât căsătoria și circumcizia. Hatim, în schimb, a insistat să sărbătorească împreună această zi și l-a luat în mașina lui, anunțându-l zâmbind:

— În noaptea asta o să-ți fac o mare surpriză...

— Ce fel de surpriză?

— Ai răbdare!... O să afli numaidecât... murmură Hatim și pe chip i se ivi o expresie jucăușă, copilărească, în timp ce conducea într-o direcție neobișnuită. O luă pe strada Salah Salim, intră în Madinat Nasr[1], unde

---

1. Cartier al orașului Cairo, construit în ultimele decenii în partea de nord a capitalei, în apropierea aeroportului internațional.

traversă șoseaua și ajunse pe o mică stradă laterală. Magazinele erau închise, dar pe strada cufundată în semiîntuneric strălucea un chioșc de metal vopsit proaspăt. Coborâră amândoi din mașină și se opriră în fața chioșcului. Abduh auzi un zornăit și-l văzu pe Hatim scoțând din buzunar un set de chei pe care i-l întinse, urându-i cu afecțiune:

— Poftim... *Joyeux anniversaire*!... La mulți ani! Acesta e cadoul pe care ți-l fac cu ocazia zilei de naștere... Sper să-ți placă...

— Nu pricep nimic...

— Aah, saidit[1] ce ești! Creierul tău e încuiat? izbucni Hatim râzând zgomotos. E chioșcul tău. Am făcut intervenții mari la guvernorat ca să-l obțin pentru tine... Când termini serviciul militar, îți cumpăr mărfurile pe care o să le vinzi aici....

Apoi se apropie de el și continuă în șoaptă:

— În felul ăsta, dragul meu, o să poți să lucrezi și să câștigi ca să-ți întreții familia... În același timp, sunt sigur că vei rămâne mereu cu mine...

Abduh izbucni în hohote de bucurie, îmbrățișându-l pe Hatim și rostind în șoaptă cuvinte de mulțumire. Petrecură o noapte minunată. Luară masa împreună într-un restaurant cu pește și fructe de mare din cartierul Al-Muhandasin. Abduh mâncă singur aproape un kilogram de creveți cu orez. În timpul cinei, goliră două sticle de vin elvețian. Nota de plată depăși șapte sute de lire, pe care Hatim le achită cu un card Visa. În timpul nopții pe care o petrecură împreună în același pat, Hatim aproape că plânse chinuit de atâta plăcere.

---

1. Locuitor al zonei al Al-Sa'id (Egiptul de Sus).

Simți că plutește prin nori și ar fi vrut ca timpul să se oprească în acea clipă. După ce au făcut dragoste, au rămas mai departe în pat lipiți unul de celălalt, în vreme ce umbrele luminii semiobscure a unei lumânări înalte se jucau pe peretele tapetat din fața lor. Hatim îi vorbi îndelung despre sentimentele lui pentru el, în vreme ce Abduh tăcea cu privirea pierdută, iar pe chip îi apăruse o preocupare și o seriozitate neașteptate.

— Ce-i cu tine, Abduh? îl întrebă Hatim temător.

— ...

— Ce-i cu tine?

— Mi-e frică, Hatim Bey, îi răspunse Abduh în cele din urmă cu glas grav, făcând mici pauze între cuvinte.

— De ce să-ți fie frică?

— De Domnul nostru Prealăudat și Preaînalt...

— Ce spui?

— De Domnul nostru Preaslăvit și Preaînalt... Mi-e teamă că o să mă pedepsească pentru ceea ce facem...

Hatim tăcu un timp, uitându-se la el prin întuneric. I se păru ciudat. Religia era ultimul lucru despre care s-ar fi așteptat să discute cu iubitul lui.

— Ce vorbe sunt astea, Abduh?

— Domnule, eu toată viața am fost un bun credincios. În sat obișnuiau să-mi zică „șeih Abd Rabbuh". Întotdeauna am împlinit rugăciunile obligatorii la moschee, am ținut post în luna Ramadan... Am respectat toate rânduielile până ce te-am cunoscut pe tine și m-am schimbat...

— Vrei să împlinești rugăciunea, Abduh? Împlinește-o!

— Cum să împlinesc rugăciunea, când eu beau vin în fiecare noapte și mă culc cu tine? Presimt că Domnul se va mânia pe mine și mă va pedepsi...

— Tu îți închipui că Domnul nostru ne va pedepsi pentru că ne iubim?

— Domnul nostru ne-a oprit de la acest fel de iubire... Acesta este un păcat foarte mare... Era la noi în sat un imam cu numele Șeih Darawi – Allah să-l ierte! Era un om evlavios, cu frică de Domnul nostru și el ne spunea la predica din ziua de vineri: Feriți-vă de sodomie, căci ea este un păcat foarte mare, care face tronul Celui Îndurător să se cutremure de mânie...

Hatim nu se putu stăpâni și se ridică din pat, apăsă pe întrerupătorul electric și aprinse o țigară. Cu fața lui drăgălașă, în cămașa de noapte subțire îmbrăcată peste trupul gol, semăna cu o femeie frumoasă înfuriată. Trase o dată din țigară, dădu fumul afară și se trezi țipând:

— Crede-mă, Abduh, că sunt în mare încurcătură și nu mai știu ce să mă fac cu tine... Ce-aș putea să fac pentru tine mai mult de-atât? Te iubesc, mă gândesc la tine, încerc tot timpul să te fac fericit, iar tu, în loc să-mi mulțumești, îmi strici tot cheful cu lucruri de felul ăsta...

Abduh rămase mai departe întins pe pat și tăcu mâlc, uitându-se în tavan, cu mâinile sub cap. După ce termină țigara, Hatim își mai umplu un pahar cu whisky și-l dădu peste cap dintr-o singură înghițitură. Apoi se întoarse în pat și se așeză lângă Abduh, zicându-i calm:

— Ascultă, dragul meu... Domnul nostru este mare și îndurarea lui adevărată nu are nimic comun cu vorbele șeihilor ignoranți din satul vostru... Există mulți oameni care împlinesc rugăciunea și postesc, dar care fură și fac rău semenilor lor. Pe aceștia Domnul nostru îi pedepsește... În ceea ce ne privește, sunt convins că Domnul nostru ne va ierta, întrucât nu facem nici un rău nimănui... Noi nu facem decât să ne iubim... Abduh, te rog, nu face lucruri urâte!... Noaptea asta sărbătorim ziua ta de naștere și trebuie să ne bucurăm...

Lucrul s-a întâmplat într-o seară de duminică...

Au trecut două săptămâni de când Busayna s-a angajat în noua ei slujbă. În acest timp, Zaki al-Dasuki a întreprins toate măsurile pregătitoare, dându-i câteva sarcini: să-i pregătească o nouă agendă de telefoane, să achite facturile la electricitate, să-i facă ordine în niște hârtii vechi... Apoi a început să stea de vorbă cu ea despre el și despre sentimentul de singurătate pe care îl încearcă: uneori și-a exprimat regretul că nu s-a căsătorit sau i s-a plâns de comportamentul surorii sale Dawlat față de el, ceea ce n-a făcut decât să-l întristeze. A început să o întrebe despre familia ei și despre frații mai mici, din când în când flirtând cu ea: uneori elogiindu-i eleganța rochiei și pieptănătura care-i punea în evidență frumusețea chipului sau privind îndelung la trupul ei. Semăna cu un jucător iscusit de biliard care-și orienta și calcula cu încredere loviturile, în timp ce ea primea avansurile lui zâmbind înțelegător (disproporția dintre salariul ei destul de mare și munca ei lipsită de orice importanță era suficientă pentru a

face limpede rolul așteptat de la ea). Aluziile au continuat ceva timp, până când într-o bună zi, când se pregătea să plece, i-a zis:

— Sunt foarte mulțumit de tine, Busayna... Sper că vom rămâne împreună tot timpul...

— Vă stau la dispoziție, i-a răspuns ea cu delicatețe, venindu-i în întâmpinare.

— Dacă ți-aș cere, crezi că ai putea face orice pentru mine? a întrebat-o el, prinzând-o de mâini.

— Dacă mi-ar sta în putință, aș face, de bună seamă...

Îi duse mâinile la gură și i le sărută, pentru a-și sublinia intenția, apoi șopti:

— Vino mâine după-amiază să stăm de vorbă fără să ne deranjeze nimeni...

În ziua următoare, în timpul orei petrecute de Busayna în baie pentru a-și îndepărta părul nedorit de pe corp, pentru a-și lustrui călcâiele cu spumă de mare și a-și unge mâinile și pielea corpului cu cremă, Busayna se gândi la ceea ce va urma și la relația trupească cu un bărbat bătrân, așa cum era Zaki al-Dasuki, și aceasta i se păru stranie și specială într-un fel oarecare și își aduse aminte că uneori, când se apropia de el, simțea alături de mirosul pătrunzător al țigărilor degajat din hainele lui și un alt miros aspru și vechi, care-i amintea de acel miros care-i umplea nările și pe care îl simțea când era mică și se ascundea în dulapul vechi de lemn, unde mama își ținea hainele. În același timp, se gândește la el cu simpatie, întrucât este un bărbat manierat și o tratează cu delicatețe. Este într-adevăr nefericit, de vreme ce trăiește la această vârstă complet singur, fără soție și fără copii.

Seara, când se duse la el la birou, îl găsi așteptând-o singur, căci lui Abaskharon îi dăduse voie să plece mai devreme. În fața lui se aflau o sticlă de whisky, un pahar și o glasieră plină. Avea ochii puțin înroșiți, iar mirosul de alcool umplea încăperea. Se ridică, salutând-o, apoi se așeză și goli paharul până la fund.

— Ai aflat ce s-a întâmplat? o întrebă el cu tristețe în glas.

— Ceva bun, sper?

— Dawlat a deschis un proces pentru a mă declara incompetent din punct de vedere juridic...

— Adică, ce înseamnă asta?

— Adică a cerut de la tribunal să-mi interzică să dispun de bunurile mele.

— Doamne apără!... Și de ce?

— Ca să mă poată moșteni fiind încă în viață... o lămuri el cu amărăciune, în timp ce-și umplea un nou pahar.

— Frații și surorile se mai supără între ei, dar nu încetează niciodată să aibă grijă unul de altul... îngăimă ea, încercând să-l consoleze.

— Așa crezi tu... Dar Dawlat nu vede în fața ochilor decât bani...

— Poate dacă stați de vorbă cu ea, domnule...

Zaki clătină din cap, ca și cum ar fi zis „Nu e de nici un folos" și încercă să schimbe subiectul:

— Nu vrei să bei ceva cu mine?

— Nu, mulțumesc...

— N-ai băut niciodată?

— Niciodată!

— Încearcă un pahar!... La început gustul o să ți se pară amar, dar după aceea omul se simte bine...

— Nu, mulțumesc!

— Păcat... Băutura este foarte plăcută... Străinii cunosc calitățile băuturii mai bine decât noi...

— Am băgat de seamă că dumneavoastră trăiți întocmai ca străinii...

Zâmbi, privind la ea cu dragoste și tandrețe, părându-i a fi o copilă precoce.

— Te rog, nu-mi mai spune „dumneavoastră", zise el. Este adevărat că sunt bătrân, dar nu trebuie să-mi amintești lucrul ăsta tot timpul!... Într-adevăr, mi-am petrecut întreaga viață printre străini. Am învățat la școli franțuzești și cei mai mulți dintre prietenii mei au fost străini. Am studiat în Franța, căci am pretrecut acolo mulți ani. Cunosc Parisul la fel cum cunosc orașul Cairo.

— Lumea spune că Parisul este un oraș frumos...

— Frumos? Întreaga lume se află în Paris...

— Bine, și atunci de ce nu te-ai stabilit acolo?

— Asta-i o poveste mai lungă...

— Spune-mi-o și mie... că oricum nu avem altceva de făcut...

Râse pentru a-i reda buna dispoziție și râse și el pentru prima oară. Se apropie de el și-l întrebă cu afecțiune:

— Spune-mi de ce nu te-ai hotărât să trăiești în Franța?

— Multe lucruri trebuia să fac în viața mea și nu le-am făcut...

— Și de ce?

— Nu știu... Când eram tânăr, la vârsta ta, aveam impresia că aș putea să fac orice doresc... Îmi făceam

planuri pentru viață, fiind sigur de toate... Când am mai înaintat în vârstă, mi-am dat seama că aproape nimic nu depinde de om... că totul depinde de ce-ți hotărăște soarta, destinul...

Simți că-l cuprinde nostalgia și o întrebă, zâmbind:

— Ți-ar plăcea să călătorești?

— Bineînțeles...

— Unde ai vrea să mergi?

— Oriunde... cât mai departe de vizuina asta...

— Nu-ți place Egiptul?

— Nu, bineînțeles!

— Cum se poate așa ceva? Există cineva oare care-și urăște propria țară?...

— Eu n-am văzut nimic frumos în ea ca să o pot iubi...

Rosti aceste cuvinte și-și întoarse fața, dar Zaki îi răspunse entuziasmat:

— Fiecare trebuie să-și iubească țara, fiindcă țara este ca o mamă... Există cineva care să-și urască mama?

— Vorbele astea le auzim în cântece și în filme... Zaki Bey, oamenii sunt necăjiți...

— Dacă ești sărac, nu înseamnă că nu trebuie să fii patriot. Majoritatea liderilor naționaliști din Egipt au fost oameni săraci.

— Vorbele astea se potriveau în zilele voastre... Acum lumea s-a săturat până-n gât...

— Care lume?

— Toată lumea. Fetele care au fost colege cu mine la școala comercială, de pildă, ar vrea să plece oriunde din țara asta...

— Chiar așa?

— Bineînțeles!...

— Acela care nu o duce bine în țara lui nu o va duce bine nici în altă parte...

Zaki își dădu seama că aceste cuvinte nu-i sunt pe plac și zâmbi, încercând să atenueze efectul lor asupra Busaynei, dar ea se ridică în picioare și-i răspunse cu amărăciune:

— Tu nu înțelegi, pentru că ești un om înstărit... Dar dacă ai sta două ceasuri în stație și nu te-ai putea urca în trei autobuze pline ochi, dacă îți blestemi zilele până când ajungi acasă, dacă locuința ți se prăbușește și guvernul te lasă într-un cort în mijlocul străzii împreună cu copiii, dacă polițistul te-ar înjura și te-ar lovi doar pentru că te-a întâlnit noaptea într-un microbuz, dacă umbli ziua întreagă din magazin în magazin după o slujbă și nu o găsești, dacă ești tânăr în toată puterea și cu studii și ai în buzunar doar o singură liră sau uneori nici măcar atât, atunci ai ști de ce urâm Egiptul...

Se așternu o tăcere adâncă și Zaki hotărî să schimbe subiectul, așa că se ridică din fotoliu și se îndreptă spre magnetofon, zicând vesel:

— O să auzi acum cea mai frumoasă voce din lume... O cântăreață franțuzoaică... Se numește Edith Piaf... Cea mai mare cântăreață din istoria Franței... Ai auzit de ea?

— Eu nu știu franceză deloc!...

Zaki făcu un semn cu mâna, vrând să spună că acest lucru n-are importanță, și apăsă pe butonul magnetofonului. Se înălță ritmul cadențat al unui pian și vocea caldă, puternică și pură a lui Piaf, iar Zaki începu să clatine din cap pe ritmul melodiei.

— Cântecul acesta îmi amintește de zilele frumoase... zise el.

— Ce spun cuvintele lui?

— Vorbesc despre o fată care se află în mijlocul unei mulțimi. Apoi lumea o împinge în direcția unui bărbat pe care ea nu-l cunoaște și, de îndată ce-l vede, simte că-i place de el și că ar vrea să rămână cu el toată viața. Dar deodată, lumea o împinge departe de el. La sfârșit, se trezește singură, iar bărbatul de care s-a îndrăgostit dispare pentru totdeauna...

— Ce păcat!

— Bineînțeles, cântecul este de fapt un simbol... Adică vrea să transmită ideea că cineva poate să petreacă întreaga viață căutând persoana potrivită, iar când o găsește, o pierde...

Stăteau alături de birou și el începu să vorbească apropiindu-se de ea. Își puse palmele pe obrajii ei, făcând-o să simtă din nou mirosul acela greu și vechi.

— Ți-a plăcut cântecul? o întrebă, privind în ochii ei.

— E frumos...

— Știi ce, Busayna, eu am avut cu adevărat nevoie să întâlnesc o femeie ca tine...

— ...

— Ai ochi foarte frumoși...

— Mulțumesc... șopti ea îmbujorându-se la față și îl lăsă să se apropie de ea și mai mult, până ce buzele lui îi atinseră fața. Apoi o cuprinse în brațe și simți numaidecât gustul înțepător de whisky...

— Încotro, păpușico? o întrebă Malak cu nerușinare, tăindu-i drumul înainte de a ajunge la lift, dimineața când pleca de pe terasă.

— Mă duc la slujbă... îi răspunse ea, evitând să se uite în ochii lui.

— Se vede pe chipul tău că-ți place slujba... continuă Malak cu aceeași impertinență, după un hohot de râs.

— Zaki Bey este un om foarte cumsecade...

— Toți oamenii sunt cumsecade... Dar spune-mi, ce-ai făcut în legătură cu chestiunea noastră?

— Nimic încă...

— Adică ce vrei să spui?

— Nu mi s-a oferit încă ocazia...

Malak își încruntă sprâncenele, se uită la ea ca și cum s-ar fi supărat, o apucă de mână cu putere și-i zise:

— Ascultă, isteațo!... Nu-i de glumit cu treaba asta... Săptămâna asta trebuie să semneze contractul, pricepi?

— Bine!... îi răspunse ea, eliberându-și mâna din strânsoare și intră numaidecât în lift.

Protestele studenților începură dimineața devreme în majoritatea facultăților. Întrerupseră cursurile, închiseră amfiteatrele și începură să se miște încoace și încolo în grupuri mari, strigând lozinci și purtând pancarte care condamnau Războiul din Golf. Când se auzi chemarea la rugăciunea de amiază, aproape cinci mii de studenți și studente se așezară în rânduri în curtea din fața sălii de festivități pentru a împlini rugăciunea (băieții în față și fetele în spatele lor). Rolul de imam era îndeplinit de fratele Tahir, emirul organizației Gamaa Islamiyya. Apoi, participanții împliniră rugăciunea pentru cei absenți, adică pentru sufletele martirilor musulmani din Irak. În câteva clipe, Tahir urcă pe treapta cea mai înaltă a scării din fața sălii,

îmbrăcat într-un ghilbab alb și purtând o barbă neagră impresionantă, luă microfonul și se adresă celor prezenți cu glas tare:

— Frați și surori, ne-am adunat astăzi aici pentru a cere încetarea uciderii musulmanilor în Irakul frățesc. Națiunea noastră islamică nu a murit încă, așa cum ar dori dușmanii ei. Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a grăit *hadis*-ul său autentic: „Națiunea mea va avea parte de bine până în Ziua Învierii"... Așadar, frați și surori, să ne ridicăm glasurile răspicat pentru a le auzi aceia care și-au pus mâinile în mâinile murdare, mânjite cu sângele musulmanilor. Tineri musulmani, acum când noi vorbim, rachetele necredincioșilor pustiesc Irakul frățesc. Ei se laudă că au zdrobit cu desăvârșire Bagdadul, transformându-l în ruine și pretind că au întors Irakul la epoca de piatră, după ce au nimicit centralele electrice și stațiile de purificare a apei cu desăvârșire. În fiecare clipă, frați și surori, mor mii de musulmani irakieni sfâșiați de bombele americane. Iar tragedia a devenit cumplită când guvernanții noștri au dat ascultare ordinelor venite din America și din Israel și, în loc să îndrepte armele împotriva sioniștilor care violează Palestina și profanează moscheea al-Aqsa, cârmuitorii noștri au dat ordine militarilor egipteni să-i ucidă pe frații lor musulmani din Irak... Frați și surori întru islam, ridicați glasurile voastre pentru a rosti cuvântul adevărului. Spuneți răspicat, astfel încât să audă aceia care au vândut sângele musulmanilor și au acumulat bogățiile jefuite în băncile din Elveția...

Se înălţară sloganuri din toate direcţiile, rostite de studenţi purtaţi pe umeri şi repetate de mii de glasuri cu un entuziasm furtunos:

„Islamic... Islamic... Nu socialist, nici democratic!"

„Khaybar![1] *Khaybar! Voi, evrei! Oastea lui Muhammad se va întoarce!"*

„Guvernanţi trădători! Cu cât aţi vândut sângele musulmanilor?"

La un semn al lui Tahir se făcu linişte. Glasul lui se înălţă din nou tunând de mânie:

— Ieri, televiziunile din întreaga lume au transmis imaginea unui militar american pregătindu-se să lanseze o rachetă pentru a ucide poporul nostru din Irak... Ştiţi ce a scris porcul american pe rachetă înainte de a o lansa? A scris: „Lui Allah, cu salutările mele!". Musulmani, ei îşi bat joc de Dumnezeul nostru. Voi ce faceţi? Ei vă ucid, vă necinstesc femeile şi-l batjocoresc pe Domnul vostru Preaslăvit şi Preaînalt... Demnitatea şi bărbăţia voastră au ajuns să conteze atât de puţin pentru voi? Jihad! Jihad! Jihad! Să audă toţi cuvântul nostru răspicat! „Nu" acestui război murdar! „Nu" uciderii musulmanilor de către musulmani! Jurăm pe Allah că vom muri înainte ca naţiunea islamului să devină o bucăţică gustoasă în gura duşmanilor. Nu vom fi pantofi pentru ca America să-i încalţe şi să-i descalţe după bunul plac!

---

1. Oază şi aşezare locuită de evrei în regiunea Medinei – capitala profetului Muhammad. În semn de represalii pentru intrigile urzite împreună cu unele triburi arabe locale împotriva statului musulman în curs de formare, acesta din urmă a atacat localitatea Khaybar şi a asediat-o, supunând-o.

Apoi, Tahir strigă cu glasul sugrumat de emoție:

— *Allahu Akbar! Allahu Akbar! Allahu Akbar!* Jos sionismul! Moarte Americii! Jos trădătorii! Islamic, islamic!

Studenții îl purtară pe Tahir pe umeri și mulțimea uriașă se îndreptă către poarta principală a universității. Ei voiau să iasă în stradă pentru ca la demonstrație să se alăture și alți oameni, însă forțele Securității Centrale îi așteptau chiar în fața universității și, de îndată ce studenții ieșiră în piață, se năpustiră asupra lor soldații înarmați cu bastoane lungi, cu căști și cu scuturi de metal și-i loviră cu bestialitate. Se înălțară țipetele studentelor și căzură mulți răniți, sângele lor prelingându-se pe asfaltul străzii. Dar, cu toate astea, masele de studenți continuau să se reverse prin deschizătura porții și mulți dintre ei izbutiră să fugă și încercară să se îndepărteze de soldații care porniră pe urmele lor. Acești studenți reușiră să traverseze Piața Universității și se adunară din nou lângă podul de peste Nil, dar aici se năpustiră asupra lor forțe suplimentare ale Securității Centrale. Câteva sute dintre ei ajunseră totuși la Ambasada Israelului, însă acolo îi întâmpinară numeroși militari din forțele speciale, care aruncară spre ei grenade cu gaze lacrimogene. Fumul se înălță, învăluind întreaga zonă, și în văzduh răsunară împușcături.

Taha al-Șazli s-a aflat printre demonstranți în tot cursul zilei. În ultima clipă, când forțele Securității începură să aresteze studenți în fața Ambasadei Israelului, izbuti să se strecoare și să fugă spre Auberge Café din

piața as-Sayyida Zaynab[1], unde se întâlni cu câțiva frați, printre care și emirul Tahir, care făcu o evaluare a incidentelor din cursul zilei:

— Criminalii au folosit gazele lacrimogene pentru a camufla totul cu o perdea de fum și au tras cu gloanțe adevărate asupra studenților. Fratele nostru Khalid Harbi de la Facultatea de Drept a căzut martir. Îl rugăm pe Allah să-i ierte toate păcatele, să-l învăluie cu îndurarea Lui și să-l răsplătească pe el, primindu-l în Paradis, cu mare mila Lui...

Cei prezenți recitară *Al-Fatiha* pentru sufletul martirului, cu un sentiment de teamă și tristețe. Fratele Tahir le prezentă apoi sarcinile pe care le aveau de îndeplinit în ziua următoare: contactarea agențiilor străine de știri pentru a confirma martiriul lui Khalid Harbi, vizitarea familiilor celor arestați și organizarea de noi demonstrații, care vor porni dintr-un loc la care forțele de securitate nu se așteaptă.

Taha primi sarcina de a scrie afișe cu anunțuri și de a le lipi dimineața devreme pe zidurile facultății. În acest scop, cumpără o cutie de creioane colorate și câteva foi de hârtie cartonată, se încuie în cămăruța lui de pe terasă și fu atât de absorbit de lucru încât nici nu coborî să împlinească rugăciunea în colțul special amenajat, ci împlini singur rugăciunile de asfințit și de seară. Făcu schițele pentru zece afișe, le scrise și le desenă, terminând treaba după miezul nopții. Se simți extrem de obosit și se culcă, zicându-și în sinea lui

1. Moschee vestită din apropierea centrului orașului Cairo, purtând numele uneia dintre soțiile profetului Mahomed.

că nu va putea dormi decât câteva ceasuri, întrucât înainte de ora șapte trebuie să ajungă la facultate. Mai făcu două prosternări în plus, peste rugăciunea de seară, apoi stinse lumina, se întinse pe partea dreaptă și repetă ruga lui obișnuită, înainte de a adormi: „Doamne, către Tine îmi îndrept fața și Tu mă aperi pe mine și în voia Ta le las pe toate ale mele, de bunăvoie și cu teamă de Tine. Nu există refugiu și scăpare de Tine decât la Tine. Doamne, cred în Cartea Ta pe care ai pogorât-o și în Profetul Tău pe care l-ai trimis...".

Apoi se cufundă într-un somn adânc, dar după un timp avu senzația că visează și niște zgomote ciudate îl treziră. Deschise ochii și în întunericul cămăruței distinse mișcându-se niște umbre. Lumina se aprinse brusc și văzu trei bărbați uriași stând în picioare lângă patul lui. Unul dintre ei se apropie și-i trase o palmă cu putere peste față. Apoi, îl apucă de cap și i-l răsuci cu violență spre dreapta. Taha descoperi pentru prima dată un tânăr ofițer care-l întrebă batjocoritor:

— Tu ești Taha al-Șazli?

Nu răspunse și agenții îl loviră din nou cu putere în cap și peste față. Ofițerul repetă întrebarea și de data asta răspunse cu glasul aproape stins:

— Da...

— Vrei să fii mare lider, fiu de târfă? continuă ofițerul, zâmbind provocator.

Acesta fu semnalul pentru ca loviturile să se năpustească violent una după alta. Ciudat, dar el nu protestă, nu țipă și nu-și feri nici măcar fața cu mâinile. Chipul său rămase împietrit sub impactul acestor surprize și capitulă cu totul în fața loviturilor aplicate de agenții care îl înșfăcară și-l traseră afară din cameră.

Printre clienții care umplu cu zecile sala restaurantului Orientul al hotelului Gezira Sheraton[1] nu vei găsi decât vreo câțiva oameni obișnuiți, care vin însoțiți de logodnicele, soțiile sau copiii lor în ziua liberă, pentru a mânca vestitul și savurosul kebab preparat aici. Majoritatea clienților sunt fețe bine-cunoscute de societatea egipteană : mari oameni de afaceri, miniștri, foști și actuali guvernatori, care vin la acest restaurant pentru a mânca și pentru a sta de vorbă, departe de ochii presei și ai curioșilor. Din acest motiv poliția a intensificat paza asupra localului alături de gărzile personale care însoțesc de obicei personalitățile de vază. Kebabgi Sheraton a ajuns astfel să joace rolul pe care l-a avut vreme îndelungată Automobil Clubul în politica egipteană de dinainte de revoluție. Câte politici, tranzacții și legi care și-au lăsat amprenta asupra vieții milioanelor de egipteni nu au fost elaborate și convenite în în Kebabgi Sheraton, la mesele încărcate de carne friptă ! Deosebirea dintre Kebabgi Sheraton și Automobil Club exprimă cu destulă precizie schimbările care s-au produs în ceea ce privește elita egipteană guvernantă prerevoluționară și postrevoluționară. Automobil Club era localul care se potrivea de minune pentru miniștrii aristocrați cu studii și maniere pur occidentale, care petreceau aici noapte de noapte, jucând poker și bridge, în compania soțiilor purtând rochii de

1. *Gezira* înseamnă „insulă". Hotelul Sheraton poartă acest nume pentru a fi deosebit de un hotel omonim, datorită faptului că este situat pe insula Al-Zamalik, formată între cele două brațe ale Nilului în zona centrală a orașului Cairo. Același nume îl poartă și clubul select din apropiere.

seară decoltate. Pentru membrii noii protipendade a epocii actuale, în majoritatea lor proveniți din păturile populare, respectând cu strictețe religia și lacomi după mâncărurile savuroase, Kebabgi Sheraton era locul cel mai potrivit, pentru că aici găseau cele mai alese preparate și soiuri de kebab, chiftele și porumbei umpluți, după care își sorbeau pe îndelete ceaiul, trăgeau pe nas tabacul îndulcit din *șișa*[1] pe care managerii hotelului o introduseseră special, pe baza cererii lor, iar în timp ce mănâncă, beau ceai și fumează, discută fără întrerupere despre bani și despre afaceri...

Kamal al-Fuli a ales Kebabgi Sheraton ca loc de întâlnire cu Hagg Azzam, care sosi cu puțin înainte de ora fixată însoțit de fiul său Fawzi și luară loc amândoi, trăgând pe nas din *șișa* și bând ceai, până ce se ivi și primul însoțit de fiul său Yaser și de trei gărzi de corp care inspectară cu atenție localul. Una dintre ele îi șopti ceva la ureche, și Al-Fuli dădu din cap aprobator și-i propuse lui Hagg Azzam, după ce se îmbrățișară și se salutară călduros:

— Te rog, Hagg!... Trebuie să schimbăm locul... Garda are obiecții, întrucât această masă este prea expusă...

Hagg Azzam acceptă numaidecât propunerea și se ridică împreună cu fiul său, îndreptându-se împreună cu Al-Fuli spre o masă aleasă de gardă, situată în fundul sălii, lângă o fântână arteziană. Luară loc la acea masă, în vreme ce gărzile de corp se așezară la alta din apropiere, aleasă astfel încât să le permită protecția celeilalte mese, dar fără să poată auzi ceea ce vorbeau ei.

---

1. Narghilea folosită mai ales pentru fumat hașiș.

La început avu loc o discuție generală: întrebări despre sănătate și despre copii, obișnuitele plângeri legate de munca istovitoare și sporirea răspunderilor... Apoi, Kamal Al-Fuli i se adresă lui Hagg Azzam cu un ton amical:

— Apropo, campania declanșată de tine în parlament împotriva reclamelor indecente de la televiziune să știi că a fost excelentă și a avut ecou printre telespectatori...

— Meritul îți revine, Kamal Bey... A ta a fost ideea...

— Am vrut ca lumea să te cunoască, având în vedere că ești nou în parlament... Și, slavă Domnului, toate ziarele au scris despre tine...

— Domnul să ne ajute să ne putem achita de datorii pentru aceste favoruri...

— Nu face nimic, Hagg. Tu îmi ești un frate drag și Domnul știe lucrul acesta...

— Crezi, Kamal Bey, că televiziunea va veni în întâmpinarea acestei campanii și va interzice reclamele astea dezgustătoare?

— Va veni în întâmpinarea ei, în pofida voinței sale... I-am spus ministrului informațiilor în ședința Biroului Politic: batjocura asta nu mai poate continua... Avem datoria să apărăm morala familiei în țara noastră... Cine acceptă ca fiica sau sora lui să asiste la dansurile și nerușinarea de la televizor? Și asta unde? În Egipt, țara Azharului!...

— Eu mă mir de fetele astea care apar goale la televizor. Unde sunt familiile lor? Unde sunt părinții și frații lor, de le îngăduie să apară în felul ăsta obscen?

— Eu nu știu unde s-a dus demnitatea... Acela care-și lasă femeile din casa lui să umble despuiate

este un codoș, iar Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – l-a blestemat pe codoș...

— Soarta codoșului este gheena, întări și Hagg Azzam, clătinând din cap cu pioșenie. Și ce rea soartă este aceasta! Allah să ne apere!

Acest dialog avusese rolul de pregătire, de luare a pulsului și de exersare a aptitudinilor, la fel ca exercițiile de încălzire ale fotbaliștilor înainte de începerea meciului. Acum teama se risipi și atmosfera ședinței se încălzi. Kamal al-Fuli își înclină capul, zâmbi puțin și zise cu subînțeles, mișcând muștiucul *șișei* între degetele sale butucănoase:

— Apropo... Am uitat să te felicit...

— Allah să te binecuvânteze... Dar pentru ce?

— Pentru reprezentanța de automobile Tasso...

— Aaa... mormăi Azzam și interesul neașteptat se citi în ochii lui, care se aprinseră brusc.

Lăsă capul în jos și trase un fum prelung din *șișa*, încercând să câștige timp de gândire.

— Dar chestiunea n-a fost încă definitivată, Kamal Bey, zise el, cântărindu-și fiecare cuvânt. Eu am prezentat oferta pentru reprezentanță, dar japonezii mai fac investigații în privința mea... S-ar putea să fie de acord cu împuternicirea mea, s-ar putea să nu fie de acord... Zi Doamne-ajută și roagă-te pentru noi de dragul Profetului...

Al-Fuli scăpă un hohot de râs și-l lovi pe Hagg cu mâna peste genunchi, după care îi zise pe un ton de intimitate:

— Nu, omule!... Nu, bătrâne... De ce umbli cu mine cu vorbe de-astea?... Nu, domnul meu, tu ai primit

împuternicirea săptămâna asta și exact joi ți-a sosit faxul de acceptare... Ce părere ai?

Azzam privi spre el tăcut și tot Kamal al-Fuli continuă apoi, ceva mai serios de data asta:

— De-ajuns, Hagg Azzam... Pe mine mă cheamă Kamal al-Fuli. Un om drept cum este sabia (și cu mâna făcu semnul unei linii drepte). Eu n-am decât o singură vorbă... Cred că m-ai verificat.

— Domnul să păstreze binefacerea ta!

— Să-ți spun cum stau lucrurile. Reprezentanța asta, Hagg, îți aduce beneficii de trei sute de milioane pe an... Bineînțeles, Allah știe că eu îți doresc numai binele... Dar îmbucătura asta este prea mare pentru tine...

— Ce vrei să spui? izbucni Azzam oarecum furios, dar Al-Fuli îi răspunse scurt, uitându-se în ochii lui încruntat:

— Vreau să zic că n-o s-o poți înghiți singur pe toată, Hagg... Noi vrem un sfert!

— Un sfert din ce?

— Un sfert din profit!

— Și cine sunteți voi?

Al-Fuli scoase din nou un râs ascuțit și-i răspunse:

— Asta-i întrebare, maestre?... Omule, tu ești fiu al acestei țări și tu le știi pe toate...

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că eu vorbesc în numele Marelui Bărbat. Și Marele Bărbat cere să fie partener cu tine la reprezentanță și să primească un sfert din profit... Și tu știi... Marele Bărbat, când cere ceva, trebuie să obțină lucrul cerut...

„Nenorocirile nu vin niciodată singure“, repeta Hagg Azzam de fiecare dată când își aducea aminte de ziua aceea.

Părăsi hotelul Sheraton pe la ora zece seara, după ce acceptă cererea lui Kamal al-Fuli. Trebuia să accepte, întrucât știa prea bine puterea Marelui Bărbat, chiar dacă fierbea de mânie la gândul că trebuie să-i dea un sfert din câștig... Un mare proiect pentru care va trudi din greu și în care va investi milioane, și-apoi să vină Marele Bărbat să ia de pe tavă un sfert din beneficii?!... „Asta nu-i decât ticăloșie și banditism!...“ își zise în sinea sa cu ciudă și decise să găsească o soluție pentru a împiedica această nedreptate.

Autoturismul se îndrepta spre casa din Al-Muhandasin, când Hagg Azzam se întoarse către fiul său Fawzi și-i spuse:

— Urcă la apartament și spune-i mamei că îmi petrec noaptea asta în oraș... Trebuie să vorbesc cu amicii mei despre ceea ce vrea Al-Fuli...

Tânărul dădu din cap fără să scoată un cuvânt și coborî din mașină în fața casei, după ce sărută mâna tatălui său, care-i zise, bătându-l cu palma pe umăr:

— Mâine ne întâlnim devreme, cu voia lui Allah, la birou.

Hagg Azzam se tolăni pe spătarul banchetei, simțindu-se mai liniștit, și-i ceru șoferului să-l ducă la Blocul Iakubian. N-o mai văzuse pe Suad de câteva zile, din cauza treburilor legate de agenția japoneză și zâmbi, imaginându-și-o surprinsă la venirea lui. Oare cum o s-o găsească? Ce-o fi făcând singură acum? Cât de mult își dorește să petreacă o noapte alături de ea,

o noapte în care să poată scăpa de griji, pentru a se trezi liniștit!... La un moment dat, îi trecu prin minte să-i dea un telefon din mașină, pentru a se pregăti, dar se răzgândi numaidecât, preferând să vină la ea pe neașteptate, să vadă cum o să-l întâmpine.

Dădu drumul șoferului și urcă la apartament. Învârti cheia în ușă fără zgomot și intră în camera de primire, de unde auzi un glas venind din salon. Se apropie încet și o găsi întinsă pe sofa, îmbrăcată cu o pijama roșie, cu părul pe bigudiuri și cu fața acoperită cu un strat de cremă. Privea la televizor și, de îndată ce-l văzu, îl salută cu glas tare, sări jos și-l îmbrățișă, cu reproș în glas:

— Va să zică așa, Hagg... Cel puțin trebuia să-mi dai un telefon înainte, ca să mă pregătesc și eu... Sau ai ținut neapărat să mă vezi în halul ăsta?...

— Dimpotrivă, arăți minunat! șopti Hagg și se apropie de ea, strângând-o în brațe cu putere, astfel încât își dădu seama de dorința lui arzătoare.

Își trase capul pe spate și, scăpând din strânsoarea brațelor lui, îi zise cu o nuanță de nerușinare în glas:

— Eeh, Hagg, ce pofticios mai ești! Așteaptă, omule, să mă duc mai întâi la baie și să-ți pregătesc ceva de-ale gurii!...

Își petrecură noaptea ca de obicei. Îi pregăti *șișa* cu cărbuni și Hagg fumă câteva pipe de hașiș, în vreme ce ea se pregătea în baie. Apoi se dezbrăcă, făcu și el un duș și-și puse ghilbabul alb direct pe trupul gol, culcându-se alături de ea. Era dintre bărbații aceia care se eliberează de griji prin sex și performanța lui cu ea în noaptea aceea fu arzătoare și generoasă, cu totul ieșită din comun, așa încât, după ce terminară, ea îl sărută și șopti, frecându-și nasul de nasul lui:

— Găina bătrână face zeama bunăăăă...

După un hohot ascuțit, își sprijini spatele de tăblia patului și spuse cu bucurie în glas:

— Hai acum să-ți spun ghicitoarea...

— Care ghicitoare?

— Ooh, ai uitat așa de repede? Ghicitoarea, Hagg... Lucrul care-mi dovedește cât de mult mă iubești...

— Într-adevăr... Iartă-mă!... Capul îmi e plin de gânduri în noaptea asta. Spune-mi, draga mea! Spune-mi ghicitoarea!

Suad se întoarse cu fața spre el și-l privi drept în ochi fără să spună nimic, încercând parcă să-i întrezărească reacția. Apoi pe chipul ei se ivi un zâmbet larg și-i spuse:

— Vineri m-am dus la doctor...

— La doctor? Sper că totul este în regulă?!

— Nu mă simțeam tocmai bine...

— Îmi pare rău...

— Nu... N-a fost nimic rău... Dimpotrivă...

— Nu mai pricep nimic...

— Felicitări, iubițelule! Sunt însărcinată în două luni.

Duba mare stătea în fața Blocului Iakubian. Era complet închisă, doar cu câteva mici ferestruici acoperite cu plase de sârmă. Soldații coborâră cu Taha al-Șazli, lovindu-l cu pumnii și cu bocancii butucănoși. Înainte de a-l urca în mașină, îl legară la ochi cu o bandă deasă, astfel încât să nu poată vedea nimic, apoi îi traseră mâinile la spate și-i puseră cătușele, iar el simți cum i se sfâșie pielea sub presiunea fierului. Duba era înțesată până la refuz cu cei reținuți, care continuară

să strige tot drumul: *„La ilah illa Allah*... Islamism... Islamism...“, voind parcă să-și învingă teama și încordarea prin aceste aclamații.

Gardienii îi lăsară să strige în voie, dar mașina rulă cu viteză maximă, astfel încât studenții căzură de mai multe ori unii peste alții, și în cele din urmă se opri brusc și auziră scârțâitul unei porți metalice vechi. Mașina mai înaintă încet puțin, apoi se opri din nou și se deschise ușa din spate. Un grup de soldați porniră să zbiere și să-i înjure pe cei care coborau. Își desfăcură centurile militare și începură să-i lovească pe studenți cu ele. Aceștia căzură grămadă în spatele dubei, țipând disperați. Apoi auziră lătratul câinilor polițiști care se năpustiră asupra lor. Taha încercă să fugă pentru a se îndepărta, însă un câine uriaș se repezi la el și-l doborî la pământ, înfigându-și colții în pieptul și în gâtul lui. Se zvârcoli pe pământ, încercând să-și apere fața de colții animalului. Îi trecu prin cap că vor lăsa câinii să-i ucidă și că, dacă va muri, va avea parte de Paradis. Se strădui să rămână tare și începu să recite în gând versete din Coran și să-și amintească fragmente din predicile lui Șeih Șakir. Simți cum durerea fizică devine insuportabilă, apoi aceasta se atenuă încet-încet.

Câinii se îndepărtară, ca la un semn, lăsându-i întinși în curte câteva minute. Apoi soldații se dezlănțuiră într-o nouă repriză de lovituri violente și începură să-i împingă unul câte unul. Taha simți cum îl împing printr-un coridor lung. Apoi se deschise o ușă și îl introduseră într-o încăpere mare, în a cărei atmosferă plutea un fum dens de țigări. Începu să

distingă vocile ofițerilor care stăteau la cele câteva mese, prinși într-o conversație obișnuită și veselă. Unul dintre ei se apropie de el, îi dădu o palmă puternică peste ceafă și-l întrebă, zbierând:

— Cum te cheamă, băiețașul mamei?

— Taha Muhammad al-Șazli.

— Cum? N-am auzit.

— Taha Muhammad al-Șazli.

— Vorbește mai tare, fiu de târfă!

Taha răspunse cât putu de tare de data asta, dar ofițerul îl plesni și-l întrebă din nou. Lucrul acesta se repetă de trei ori. Apoi se năpustiră asupra lui cu lovituri de pumni și picioare, până căzu la pământ. Îl ridicară și se înălță pentru prima oară un glas calm, răgușit, pe care Taha nu-l va uita niciodată după aceea.

— Gata, băieți! De-ajuns cu bătaia... ordonă ofițerul încrezător și fără să se grăbească. Băiatul ăsta pare inteligent și rațional... Ia vino, flăcău! Apropie-te!...

Îl împinseră spre locul de unde venea acest glas, care era al șefului lor, așezat la un birou în mijlocul încăperii, după cum înțelese.

— Cum te cheamă, dragul meu?...

— Taha Muhammad al-Șazli.

Vorbea anevoios și simțea gustul înțepător al sângelui în gură.

— Taha, tu pari a fi un băiat bun, dintr-o familie cumsecade... îl luă șeful pe departe. De ce îți provoci tu singur, fiule, necazurile astea? Ai văzut ce ți s-a întâmplat? Și asta nu-i nimic încă... N-ai văzut decât o mică parte... Știi, soldații ăștia te vor bate fără întrerupere până la noapte... Pe urmă, ei se duc acasă,

unde mănâncă şi dorm, şi vor veni alţi soldaţi care te vor ţine în bătaie până dimineaţă, când se întorc soldaţii ăştia de acasă şi o iau de la capăt cu bătaia până noaptea... Şi-o s-o ţină aşa tot timpul. Iar dacă o să mori din pricina bătăii, o să te îngropăm aici unde stai tu acum... Şi nu ne pasă... Tu nu eşti egal cu noi, Taha... Noi suntem guvernul... Poţi tu să te potriveşti cu guvernul, Taha? Ai văzut în ce bucluc te-ai băgat, Taha? Ascultă, băieţaş! Vrei să te scot de aici imediat? Vrei să te duci acasă la ai tăi? Tăticu' şi mămica trebuie să fie acum tare îngrijoraţi din pricina ta...

Rosti ultima propoziţie de parcă ar fi fost într-adevăr tulburat. Taha simţi un fior puternic trecându-i prin tot corpul. Făcu tot ce-i stătu în putere pentru a se stăpâni, dar nu izbuti şi scoase un urlet sfâşietor, după care izbucni în hohote disperate de plâns. Ofiţerul se apropie de el şi îl bătu pe umăr, zicându-i:

— Nu, Taha!... Nu, dragul meu, nu plânge!... Jur pe Allah Preamăritul că sunt mâhnit pentru tine... Ascultă, isteţule! Ne dai nişte informaţii despre organizaţia ta şi îţi dau cuvântul de onoare că te las imediat să pleci... Ce zici?...

— Eu n-am habar de nici o organizaţie, urlă Taha.

— Şi de ce păstrezi *Carta Acţiunii Islamice* cu tine?

— O citeam şi nimic mai mult...

— Dar asta-i o carte despre organizaţie, dragul meu... Domnul să te călăuzească, Taha!... Spune-mi, ce responsabilităţi ai tu în organizaţie?

— Habar n-am de nici un fel de organizaţie...

Începu din nou să plouă cu lovituri. Taha simţi că durerea depăşeşte punctul culminant şi se preschimbă într-o noţiune pe care o percepea din afară.

— De ce îți pricinuiești toate astea, fiule? auzi din nou glasul calm al șefului. Îmi spui ce știi și scapi numaidecât...

— Jur pe Allah Preamăritul, domnule, că nu știu absolut nimic...

— Ești liber. Nu te pot ajuta, dacă tu nu vrei să te ajuți. Ține minte ce-ți spun: sunt singurul om bun de aici. Ofițerii ăștia sunt niște păgâni și criminali și nu știu altceva decât să bată și mai știu să facă și alte lucruri cumplite... Vrei să vorbești sau nu?

— Jur pe Allah Preamăritul că nu știu nimic!

— Bineee... Ești liber!

Ultimele cuvinte sunară ca o parolă. De îndată ce le rosti ofițerul, se năpustiră din nou cu lovituri asupra lui Taha din toate părțile. Apoi îl trântiră cu fața la pământ și mai multe mâini se grăbiră să-i dea la o parte gilbabul și să-i scoată chiloții. Li se împotrivi din toate puterile, dar ei îl copleșiră și-i ținură trupul nemișcat cu mâinile și cu picioarele. Două mâini butucănoase îi prinseră fesele și i le îndepărtară, iar el simți pătrunzându-i în anus un obiect solid care-i rupse țesuturile interne. Începu să urle cât îl țineau puterile. Urlă până ce simți că i se sfâșie gâtul.

Odată cu sosirea iernii, Abd Rabbuh începu noua sa viață.

Își încheie serviciul militar la Securitatea Centrală și-și scoase uniforma militară pentru totdeauna, înlocuind-o cu hainele europene, și începu activitatea la noul chioșc. Curând o aduse pe soția sa, Hidiyya, împreună cu fiul său, Wail, pe care mama îl mai alăpta

încă, din Al-Sa'id și se instalară cu toții într-o cameră de pe terasa Blocului Iakubian, închiriată de Hatim Rașid special pentru ei. Sănătatea lui Abduh se mai amelioră: spori în greutate și se citea pe chipul lui stabilitatea, după ce scăpase de viața mizerabilă de soldat. Acum semăna mai degrabă cu un tânăr comerciant cairot prosper, plin de încredere și de energie (chiar dacă își păstra accentul greoi din Al-Sa'id, unghiile lungi și murdare și dinții îngălbeniți de fumat și de resturile de mâncare, pe care nu și-i spăla niciodată). Realiza câștiguri apreciabile din vânzarea țigărilor, dulciurilor și băuturilor răcoritoare.

Locatarii de pe terasă îi primiră pe Abduh împreună cu familia lui în maniera în care îi întâmpinau pe toți vecinii nou-veniți, un bun-venit amestecat cu rezervă și curiozitate. Dar cu trecerea zilelor, începu să le placă Hidiyya, soția lui Abduh, dichisită, subțire, cu ghilbabul negru, cu tenul închis, cu un tatuaj albastru închis în partea de jos a bărbiei, cu mâncarea ei specifică din Al-Sa'id (turtă de mei și *okra*), cu accentul ei din zona Aswanului, pe care îl imitau cu plăcere, amuzându-se.

Abduh le spuse vecinilor săi că lucrează ca bucătar la Hatim Rașid, dar ei nu-l crezură, bineînțeles, fiindcă devierea lui Hatim le era cunoscută și fiindcă își petrecea împreună cu el cel puțin două nopți în fiecare săptămână. Între ei făceau glume pe seama „mâncărurilor de noapte“ pe care Abduh le pregătea pentru stăpânul său. Știau adevărul și îl acceptau. În general, atitudinea lor față de un individ cu devieri sexuale depindea de măsura în care acesta le plăcea. Dacă îl urau pe cel în cauză, atunci se revoltau împotriva lui,

apărând virtutea, se certau cu el cumplit și-și fereau copiii să nu aibă de-a face în vreun fel cu el, dar dacă îl iubeau, așa cum stăteau lucrurile în cazul lui Abduh, atunci îl iertau și-l tratau ca pe un rătăcit și nefericit, spunându-și unul altuia că în ultimă instanță totul depinde de soartă și destin și că nu este departe momentul când Allah Preaslăvitul și Preaînaltul îl va călăuzi și pe el. „Mulți oameni au fost mai răi decât acesta, iar apoi Domnul nostru i-a călăuzit și i-a îndreptat pe ei, devenind dintre apropiații lui Allah", își spuneau ei unul altuia, plescăind din buze și clătinând din cap cu îngăduință.

Viața lui Abd Rabbuh se desfășura aproape fără probleme, însă relațiile cu soția sa Hidiyya au continuat să fie încordate. Era fericită cu noua ei viață îmbelșugată, dar ceva adânc și spinos mocnea între ei – aci ieșea la suprafață, aci se stingea sau se ascundea, dar exista permanent. Când se întorcea acasă, după o noapte petrecută la Hatim, devenea încurcat și nervos, evita să se uite în ochii ei, o pedepsea violent pentru cea mai mică greșeală, însă ea întâmpina izbucnirile lui de furie cu un zâmbet trist, care îl provoca și mai tare, țipând la ea:

— Zi și tu ceva, vacă necuvântătoare!

— Allah fie îndurător cu tine! răspundea Hidiyya aproape în șoaptă, îndepărtându-se de el până ce se liniștea.

Deseori, când sunt împreună în pat, în clipele de amor, Abduh se gândește la iubitul său Hatim și simte atunci că ea îi citește gândurile și-și îngroapă neliniștea în trupul ei, făcând dragoste cu ea extrem de violent, parcă voind să o împiedice să gândească sau să o

pedepsească pentru că știe că este homosexual. După ce termină, se întinde pe spate, aprinde o țigară și privește în tavan, în vreme ce ea stă culcată lângă el, iar acel ceva spinos rămâne suspendat între ei, fără putința de a-l ignora sau arăta.

O singură dată a răspuns Abduh unui îndemn lăuntric confuz. Obosise să suporte ignorarea ei și situația devenise apăsătoare. În adâncul sufletului ar fi vrut ca Hidiyya să-l înfrunte, în locul acestei ambiguități dureroase, să izbucnească în fața lui și să-l acuze de sodomie. Atunci s-ar putea elibera de povară și i-ar putea spune totul, i-ar spune pur și simplu că nu poate renunța la Hatim deoarece are nevoie de bani.

— Știi, Hidiyya, Hatim Bey ăsta este un om foarte bun la suflet... îi zise el pe neașteptate.

— ...

— Dacă ai ști cât ține la noi!...

— ...

— De ce nu spui nimic?

— Pentru că el nu este bun la suflet și nu există nimic de felul ăsta... Toată povestea este că el are încredere în tine și depinde de truda ta...

Acesta era argumentul pe care ea îl repeta întotdeauna în fața vecinilor și i-a vorbit tăios deoarece el a ofensat această pretinsă ignoranță care îi îngăduia să evite stinghereala. El regretă într-un fel izbucnirea și îi zise pentru a o liniști:

— De asemenea, nevastă, se cuvine să-i mulțumim că ne-a făcut toate aceste favoruri...

— Nici un fel de favoruri... Fiecare face numai ceea ce este în interesul lui... Tu înțelegi și înțeleg și eu...

Domnul să ne ierte pentru Hatim, pentru treaba lui și pentru toate zilele petrecute cu el...

Cuvintele ei îl loviră greu, așa încât nu mai scoase nici un cuvânt și se întoarse cu fața la perete. I se făcu milă și se apropie de el, îi luă palma în mâinile ei și i-o sărută, șoptind cu duioșie:

— Abu Wail, poate că Domnul nostru te va păstra pentru noi și te va ajuta să dobândești mijloacele noastre de trai prin căile permise... Aș vrea să pui deoparte niște bani pe care să-i putem folosi ca să deschizi chioșcul tău propriu, astfel încât să nu mai fii dator nimănui cu nimic... Nici lui Hatim, nici altcuiva...

După metoda marilor puteri coloniale, Malak Khilla urmărește să se extindă și să domine... Este împins în permanență de o forță interioară insistentă să pună stăpânire pe tot ce-i stă la îndemână, indiferent de valoare și de mijloacele prin care o face.

De când a venit pe terasă, a continuat să se extindă în toate direcțiile. A început cu o mică latrină abandonată, cu suprafața de un metru pătrat, situată în dreapta intrării. De cum a văzut-o, și-a propus să pună mâna pe ea. A pus niște cutii goale de carton în fața ei, apoi a continuat cu depozitarea altor cutii în interiorul ei și a sfârșit prin încuierea ei cu un lacăt mare, punând cheia în buzunar, sub pretextul că în cutii s-ar afla mărfuri care ar putea fi furate, dacă latrina ar rămâne deschisă.

După latrină a pus stăpânire pe o suprafață întinsă a terasei, unde a depozitat câteva mașini de cusut vechi și stricate și le-a spus locatarilor (deranjați de acest

lucru, firește) că așteaptă pe cineva care trebuie să vină să le ia cu prima ocazie pentru a le repara. Numai că acel cineva amâna mereu venirea ; în ultima clipă îi dădea telefon lui Malak, spunându-i că a intervenit ceva neprevăzut și reafirmându-i că va veni cu certitudine peste o săptămână sau maximum două pentru a le lua. Și astfel, Malak a continuat să tot amâne eliberarea terasei, punându-i pe ceilalți locatari în fața faptului împlinit. Cât despre nișa mare, existentă în zidul terasei, a izbutit să pună mâna pe ea printr-o singură lovitură neașteptată : în mai puțin de un ceas, cei trei dulgheri pe care i-a adus au confecționat o ușă din lemn și au închis nișa respectivă ; Malak i-a pus un lacăt și a păstrat cheia în buzunar și în felul acesta i-a mai picat din văzduh un dulap pentru depozitarea mărfii.

În timpul acestor bătălii – asemenea politicienilor încercați – Malak se străduia să absoarbă mânia și opoziția locatarilor prin diverse mijloace, începând cu liniștirea lor, prin minimalizarea subiectului, și ajungând până la certuri violente dacă situația o cerea (dar acest lucru nu se întâmpla decât rareori). L-a ajutat și norocul să rezolve aceste lucruri, întrucât domnul Hamid Hawwas, după ce a trimis plângeri la aproape toți demnitarii statului, a reușit în cele din urmă să obțină anularea transferării sale abuzive la Cairo și s-a întors acasă la Al-Mansura. În felul acesta, Malak a scăpat de un adversar înverșunat, care i-ar fi putut zădărnici planurile de expansiune pe terasă.

Dar micile victorii – cum erau latrina și dulapul – nu puteau satisface poftele imobiliare ale lui Malak, decât în măsura în care victoria pe tabla de șah îi poate da

satisfacție unui mare comandant militar. El visa la o lovitură serioasă, care să-i asigure un câștig uriaș ; să pună mâna pe o bucată de pământ frumoasă, de pildă, sau pe un apartament spațios al cărui stăpân moare, iar el intră în posesia lui... Și această ultimă situație era răspândită în centrul orașului în vremea aceea. Deseori se întâmpla să moară un străin bătrân și singur, fără familie, și să pună mâna pe apartamentul lui un egiptean care i-a fost foarte apropiat : fie cel care spăla rufele, fie bucătarul, fie soțul menajerei. Aceștia se grăbeau să se instaleze în apartament, redactau un proces-verbal care confirma faptul că locuiau în el, schimbau încuietorile și-și expediau lor înșiși scrisori recomandate (cu intenția de a dovedi valabilitatea situației). Apoi se înțelegeau cu niște martori mincinoși care depuneau mărturie în fața instanței judecătorești cum că aceștia ar fi avut domiciliul permanent împreună cu străinul decedat. Apoi împuterniceau un avocat să urmărească procesul lung și anevoios împotriva proprietarului apartamentului, care în majoritatea cazurilor era nevoit în cele din urmă să accepte o reglementare cu violatorul apartamentului, în schimbul unei sume mult mai mici decât valoarea lui reală.

Ideea unei astfel de lovituri continua să se joace cu visurile lui Malak, așa cum se joacă adierile de vânt cu ramurile copacilor. A trecut în revistă apartamentele pe care ar putea pune mâna din Blocul Iakubian și a ajuns la concluzia că acela la care avea șansele cele mai mari să ajungă era apartamentul lui Zaki al-Dasuki : șase camere, salon, două băi și o terasă mare ce dădea spre strada Suleiman Pașa. Zaki era singur și bătrân

și putea muri în orice moment. Apartamentul era închiriat și apartamentele închiriate nu se lasă moștenire. Apoi, prezența fratelui Abaskharon în acest apartament îl va putea ajuta pe Malak să pună mâna pe el la momentul oportun.

După o reflectare îndelungată și după consultații juridice extinse, Malak își stabili planul de bătaie: o firmă fictivă semnează un contract cu Zaki al-Dasuki și-l înregistrează la biroul unui notar public; apoi îl ține ascuns, și când moare Zaki, Malak scoate contractul și nu-l mai poate alunga nimeni din apartament, întrucât este partener comercial al defunctului. Dar cum să obțină el semnătura lui Zaki pe contract? Astfel începu să se gândească la Busayna al-Sayyid. Zaki al-Dasuki este un bărbat foarte slab când vine vorba de femei și una isteață îl poate trage pe sfoară, astfel încât să obțină semnătura lui fără ca el să-și dea seama. Malak îi oferi Busaynei cinci mii de lire în schimbul obținerii semnăturii lui Zaki al-Dasuki și-i dădu un răgaz de două zile să se gândească. Nu avea nici cea mai mică îndoială că Busayna va accepta, dar nu voia să pară foarte dornic de a obține consimțământul ei. Și într-adevăr ea acceptă, întocmai așa cum se așteptase, însă îl întrebă direct și deschis:

— Dacă-ți aduc contractul cu semnătura lui Zaki al-Dasuki, ce garanție am că o să-mi dai suma promisă?

— Aplicăm principiul „dai în momentul când primești", îi răspunse Malak fără să stea pe gânduri, căci își pregătise dinainte răspunsul pentru o astfel de eventualitate. Contractul rămâne la tine până în clipa când primești întreaga sumă.

— Atunci am convenit... Dacă nu există banii, nu există nici contractul... zise Busayna, zâmbind.

— Bineînțeles...

De ce a acceptat Busayna?!

Dar de ce ar fi refuzat?! Cinci mii de lire sunt o sumă frumoasă, care ar putea acoperi nevoile fraților săi și i-ar ajunge să-și cumpere ceea ce-i trebuie pentru propriul trusou. În plus, Malak ar putea lua apartamentul numai după moartea lui Zaki al-Dasuki, care nu va afla niciodată de fapta ei și nu-i va pricinui nici o daună, de vreme ce nu va mai exista atunci. Și-apoi, chiar dacă i-ar provoca vreo daună prin aceasta, de ce ar trebui să-i fie milă de el? La urma urmei el nu este decât un biet moș care se poartă ca un copil, cu ochii rătăciți, și ar merita ceea ce i s-ar putea întâmpla.

Ea și-a pierdut mila față de oameni și sentimentele sale au fost învăluite de o crustă groasă de indiferență – acel dezgust care-i afectează pe adolescenți, pe cei frustrați și pe cei pervertiți, împiedicându-i să le arate simpatie celorlalți. După încercări repetate, a reușit să scape de sentimentul mustrării de conștiință și a îngropat pentru totdeauna sentimentul de păcat care o cuprindea când se dezbrăca în fața lui Talal și spăla pângărirea acestuia și pe urmă întindea mâna spre el pentru a primi zece lire. A devenit mai crudă, mai amară și mai îndrăzneață și a ajuns să nu-i mai pese nici chiar de ceea ce vorbesc locatarii de pe terasă despre reputația ei. Știe atâtea despre actele lor rușinoase și scandaloase încât simularea virtuții i se pare un lucru ridicol din partea lor. Ea a avut o relație cu

Talal pentru bani, dar cunoaște femei de pe terasă care își înșală soții doar pentru propria plăcere. Și la urma urmei ea este încă virgină și se poate căsători cu orice bărbat respectabil, reducându-i în felul acesta la tăcere pe aceia care o bârfesc.

Când și-a început slujba la Zaki al-Dasuki, Busayna era preocupată să găsească momentul potrivit pentru a-l trage pe sfoară și a-i lua semnătura pe contract, dar lucrul acesta n-a fost deloc ușor, deoarece și-a dat seama că Zaki nu este un bătrân antipatic așa cum se așteptase. Dimpotrivă, acesta s-a dovedit a fi simpatic și manierat și o trata cu respect. Când este cu el, nu simte niciodată că îndeplinește o treabă pentru care este plătită, așa cum se întâmpla cu Talal, care o dezbrăca și se distra cu trupul ei fără să-i adreseze nici măcar un cuvânt. Zaki era delicat cu ea. El i-a cunoscut familia, a arătat dragoste fraților ei mai mici și le-a cumpărat numeroase cadouri scumpe. Îi respectă sentimentele, ascultă vorbele ei cu interes și-i spune povești captivante despre zilele de odinioară.

Nici chiar întâlnirile lor din pat nu lasă în sufletul ei sentimentul de aversiune pe care i-l provoca Talal. Zaki o mângâie cu gentilețe, de parcă s-ar teme că atingerile degetelor lui ar putea să o rănească, de parcă s-ar juca nu cu ea, ci cu o roză ale cărei petale s-ar putea rupe la cea mai mică apăsare și-i sărută îndelung mâinile (și nu și-a închipuit niciodată că vreun bărbat i-ar putea săruta mâinile). În prima noapte când se întâlniră trupurile lor, îi șopti la ureche cu blândețe, în timp ce-l îmbrățișa:

— Fii cu grijă, căci sunt virgină...

— Știu, îi răspunse el tot în șoaptă, râzând liniștit.

Apoi o sărută și îi simți trupul topindu-se cu totul în brațele lui. Are metoda lui fermecătoare de a face dragoste... Experiența sa ține locul vigorii. Seamănă cu un jucător vechi care face uz de măiestria sa înaltă pentru a compensa lipsa condiției fizice. Busayna dorea în adâncul sufletului ca soțul de care se va lega într-o bună zi să fie delicat ca el. Dar admirația ei crescândă pentru Zaki o stânjenea într-un fel, deoarece rechema în sufletul ei sentimentul de păcat. El este atent cu ea, în schimb ea vrea să-l înșele și să-i pricinuiască rău. Acest bărbat bun care se poartă cu ea tandru, o răsfață și-i destăinuie secretele vieții lui nu-și poate imagina în nici un caz că ea urzește un plan pentru a pune mâna pe apartamentul lui după ce va muri. Meditează la acest lucru și ajunge să se disprețuiască și să se urască. Îi vine greu să-l înșele, așa cum și unui chirurg îi vine greu să-i facă o operație soției sale sau unuia dintre copiii săi. S-a gândit de mai multe ori când Zaki era sub influența alcoolului să-i ia semnătura pe contract, însă în ultima clipă a dat înapoi, n-a fost în stare, dar după aceea – spre mirarea ei – își făcea reproșuri aspre și se supăra pe slăbiciunea ei. Adevărul este că mila pentru bătrânul Zaki și sentimentul de păcat, pe de o parte, și dorința neîndurătoare de a obține bani, pe de altă parte, se luptau în sufletul ei cu forțe egale, până când într-o bună zi și-a adunat voința și a decis să rezolve problema și să-i fure semnătura cu prima ocazie.

— Vezi, toate costumele mele sunt haine de iarnă. La petrecerile acestea participam doar iarna, fiindcă vara plecam în Europa.

Stăteau de vorbă în restaurantul Maxim, după ce luaseră cina. Se făcuse aproape miezul nopţii şi nu se mai aflau alţi clienţi în local. Busayna purta o rochie nouă bleumarin, care lăsa să i se vadă gâtul alb şi un decolteu adânc. Zaki şedea alături de ea, înghiţind rar dintr-un pahar de whisky în vreme ce-i arăta nişte fotografii vechi. Era în acele fotografii un tânăr simpatic, elegant şi surâzător, ţinând în mână un pahar, în mijlocul unui grup de bărbaţi îmbrăcaţi în costume şi de femei frumoase în rochii de seară decoltate, iar în faţa lor se întindeau mesele pline de mâncăruri alese şi vinuri de lux. Busayna privea fotografiile cu interes şi la un moment dat arătă spre una din ele şi izbucni în râs.

— Ce-i asta? întrebă ea. Costumul ăsta este foarte ciudat.

— Acesta este un costum de seară, îi explică el. Pe vremuri, se îmbrăca pentru fiecare ocazie un costum. Cel de dimineaţă era diferit de cel de după-amiază şi cel de seară...

— Ştii că arătai bine? Semănai cu Anwar Wagdi[1]...

Zaki izbucni în hohote de râs şi după o clipă de tăcere continuă să-şi depene amintirile:

— Am trăit vremuri frumoase, Busayna... Alte vremuri... Egiptul era ca Europa... Curăţenie, eleganţă, oameni manieraţi şi respectuoşi... Fiecare îşi ştia bine rostul... Şi eu eram altfel... Aveam situaţia mea, aveam bani şi toţi prietenii mei erau de un anumit nivel... Aveam locurile mele anume, unde îmi petreceam serile: Automobil Club... Club Muhammad Ali... Gezira Club...

---

1. Actor egiptean elegant de film, din anii '40-'50 (1904-1955)

Ce timpuri! Fiecare noapte însemna veselie, petreceri, băutură și muzică... În Cairo erau numeroși străini... Majoritatea locuitorilor din centrul orașului erau străini... Până când a venit Abd al-Nasir și i-a alungat, în 1956...

— De ce i-a alungat?

— Mai întâi i-a alungat pe evrei, și ceilalți străini s-au temut și au plecat și ei... Apropo, tu ce părere ai despre Abd al-Nasir?

— Eu m-am născut după ce a murit el... Nu știu ce să cred. Unii spun despre el că a fost un erou, alții spun că a fost un criminal...

— Abd al-Nasir a fost cel mai rău conducător din întreaga istorie a Egiptului... A distrus țara și ne-a adus înfrângerea și sărăcia... Este nevoie de ani îndelungați pentru a îndrepta răul pe care l-a pricinuit personalității egiptene... Abd al-Nasir i-a învățat pe egipteni să fie lași, oportuniști și ipocriți...

— Atunci de ce-l iubește lumea?

— Cine a spus că lumea îl iubește?

— Mulți oameni pe care-i cunosc îl iubesc...

— Cei care îl iubesc pe Abd al-Nasir sunt fie ignoranți, fie profitori... Ofițerii Liberi au fost un grup de copii din drojdia societății... Nevoiași, fii de nevoiași... Nahhas Pașa[1] a fost un om bun, îndurător cu săracii... Le-a permis să intre la Colegiul Militar... Și rezultatul a fost lovitura din anul 1952... Au cârmuit Egiptul, l-au furat, l-au jefuit și au făcut milioane... Este firesc să-l iubească pe Abd al-Nasir, fiindcă el a fost șeful bandei...

1. Prim-ministru al guvernului egiptean până la revoluția din 23 iulie 1952

Vorbea cu amărăciune și ridica glasul din ce în ce mai tare din pricina frământării. Când își dădu seama, zâmbi forțat și zise:

— Dar ce vină ai tu ca să-ți amețesc capul cu politica? Ce-ar fi să asculți ceva drăguț? Christine, vino, te rog, *viens s'il te plaît*!...

Christine stătea la micul ei birou de lângă bar și, cu ochelarii de vedere pe nas, era cufundată în revizuirea socotelilor. Făcea acest lucru intenționat, pentru a-i lăsa singuri. Se apropie de ei cu un zâmbet larg pe chip. Ținea atât de mult la Zaki, încât se bucura sincer când îl vedea fericit și îi plăcea mult și Busayna.

— Christine, noi suntem prieteni vechi, *n'est-ce pas*? strigă Zaki în franceză, cu glasul tulburat de băutură.

— Bineînțeles!

— Atunci... trebuie să-mi răspunzi de îndată la orice dorință!

— Depinde numai de natura dorinței, îi răspunse Christine râzând.

— Oricare ar fi cererea, tu trebuie să mi-o împlinești.

— Când ai băut o jumătate de sticlă de whisky, ca în noaptea asta, trebuie să fiu prudentă în privința cererilor tale...

— Vreau să cânți pentru noi, chiar acum...

— Să cânt?... Acum?... Nu se poate!...

Acest dialog se repetă aidoma de fiecare dată, de parcă ar fi un ritual necesar: îi cere să cânte, ea se scuză, el insistă, ea protestează și se justifică, dar în cele din urmă acceptă. După câteva minute, Christine se așază pe scaunul din fața pianului și degetele ei încep să se joace pe clape, iar în văzduh se înalță

fragmente de melodii. La un moment dat, brusc își înalță capul, ca și cum ar auzi un glas interior pe care-l aștepta, închide ochii, privirea i se concentrează și degetele încep din nou să alerge pe clape, iar melodia răsună în toate ungherele localului. Glasul ei se ridică înalt și pur. Interpretează cu măiestrie un cântec al lui Edith Piaf:

Non, rien de rien. Non, je ne regrette rien,
Ni le bien qu'on m'a fait, ni le mal,
Tout ça m'est bien égal...
Avec mes souvenirs j'ai allumé le feu,
Mes chagrins, mes plaisirs,
Je n'ai plus besoin d'eux...
Je répars à zéro...
Car ma vie, car mes joies
Aujourd'hui ça commence avec toi.[1]

După terminarea petrecerii, traversară piața Suleiman Pașa, îndreptându-se spre birou. Zaki se îmbătase zdravăn și Busayna îl prinse de mijloc pentru a-l sprijini. Cu limba împleticită, se porni să-i descrie cum arăta acea piață pe vremuri. Se opri în fața magazinelor închise și începu să-i povestească:

— Aici era un bar frumos... Patronul lui era unul, un grec... Alături era un coafor și apoi un restaurant... Aici era magazinul de marochinărie La Bursa Nova...

1. „Nu, nimic, nimic. Nu, nu regret nimic,/Nici binele care mi s-a făcut, nici răul,/Totul îmi este egal.../Am aprins focul cu amintirile mele,/Tristețile și bucuriile mele,/Eu nu mai am nevoie de ele./M-am eliberat de trecut,/M-am întors la punctul zero,/Fiindcă viața mea, fiindcă bucuriile mele/Încep astăzi cu tine." (în fr. în orig.)

Toate magazinele erau curate lună... și aduceau mărfuri de la Londra și de la Paris...

Busayna îl asculta, dar se uita la picioarele lui, temându-se să nu cadă în mijlocul străzii. Înaintară încet și ajunseră la Blocul Iakubian... Zaki se opri în fața lui și continuă să-și depene povestea:

— Vezi tu arhitectura asta minunată? Blocul ăsta... blocul ăsta parcă ar fi copia unui bloc pe care l-am văzut în Cartierul Latin din Paris...

Busayna încercă să-l împingă ușor, să traverseze strada, însă el continuă să-și depene amintirile:

— Știi, Busayna, eu simt așa... cum că Blocul Iakubian ar fi al meu... Eu sunt cel mai vechi locatar din acest bloc... Eu știu istoria fiecărui om și a fiecărui metru pătrat din acest bloc... Mi-am petrecut cea mai mare parte a vieții aici... în el... Am avut parte aici de zilele mele cele mai frumoase... și simt că viața mea este parte din viața lui... În ziua în care se va prăbuși blocul ăsta... sau o să i se întâmple ceva... în ziua aia o să mor și eu...

Reușiră să traverseze strada încet și cu mare greutate. Urcară pe scară și intrară în sfârșit în apartament.

— Odihnește-te puțin pe canapea... îl îndemnă Busayna.

Se uită la ea, zâmbi și se prăbuși pe canapea. Respira greu și se vedea că face mari eforturi pentru a-și aduna gândurile. Busayna se forță să-și învingă ezitarea și se lipi de el, spunându-i cu un glas ispititor:

— Aș putea să-ți cer un serviciu?... Crezi că ai putea să mă ajuți?

Încercă să-i răspundă, însă limba i se încleștă și refuză să-i rostească gândurile. Se holba la ea sughițând,

şi atunci o cuprinse teama că s-ar putea să moară, dar îşi luă inima în dinţi şi continuă:

— Am făcut o cerere pentru un mic împrumut de la Banca Naţională... Zece mii de lire... pe care o să-i achit cu dobânzile corespunzătoare în decurs de cinci ani... Şi îmi trebuie un girant... Crezi că ai putea să girezi pentru mine, dacă te rog frumos?

Între timp pusese mâna pe piciorul lui şi şoptise aceste vorbe cu acelaşi ton seducător şi tremurând, încât el – cu toate că era atât de beat – se apropie cu faţa de ea şi o sărută pe obraz.

— Mulţumesc... Domnul să te apere! strigă ea veselă, socotind că acest gest înseamnă acceptul lui.

Apoi scormoni precipitată în poşetă, scoase hârtiile şi-i aduse şi stiloul.

— Semnează aici, te rog!...

Pregătise într-adevăr hârtiile necesare pentru solicitarea unui credit şi printre ele strecurase şi contractul lui Malak. Zaki începu să semneze, în vreme ce ea îi ţinea mâna pentru a-l ajuta, dar brusc se opri şi-şi descleştă anevoie limba, îngăimând istovit:

— Baaaia...

Rămase mută o clipă, ca şi când n-ar fi priceput ce-a zis, dar el îi arătă cu degetul şi îngăimă din nou:

— Vreau la baaie...

Busayna puse hârtiile de o parte şi-l ajută să se ridice. Se sprijini de braţul ei şi intră în baie. Ea închise uşa şi se întoarse neliniştită. Când ajunse în mijlocul holului, auzi în urma ei un zgomot violent produs de o căzătură sau o izbitură.

În noaptea aceea, cofetăria Groppi de pe strada Adli era plină de clienți până la refuz. Cei mai mulți dintre ei erau tineri îndrăgostiți care se simțeau bine în lumina slabă a lămpilor grădinii, învăluindu-le fețele, și puteau schimba vorbe dulci nederanjați, fără să provoace curiozitatea nimănui.

În acest local își făcu apariția un bărbat de vreo cincizeci de ani, plin și robust. Purta un costum larg de culoare închisă, peste cămașa albă, fără cravată. Hainele cam atârnau pe el, nepotrivindu-se cu trupul lui, de parcă n-ar fi fost ale sale. Luă loc la masa de lângă ușă și ceru o ceașcă de cafea fără zahăr. Rămase tăcut, privind lumea din jur și uitându-se din când în când la ceas, neliniștit. După vreo jumătate de oră, sosi și un tânăr negricios și slab, îmbrăcat sport, și se îndreptă spre locul unde stătea bărbatul robust. Cei doi se îmbrățișară cu căldură, apoi se așezară, vorbind în șoaptă.

— Slavă lui Allah că ești teafăr, Taha... Când ai ieșit?

— Acum două săptămâni...

— În mod cert ești urmărit... Ai procedat așa cum ți-a spus Hassan, venind încoace?

Taha dădu din cap afirmativ, iar Șeih Șakir continuă:

— Fratele Hassan este un om în care poți avea toată încrederea. Păstrezi legătura cu mine prin el. El o să-ți spună locul și ora întâlnirilor. Alegem de obicei locuri care nu stârnesc suspiciuni. Acest loc, de pildă, este aglomerat și întunecos și de aceea este potrivit... Ne întâlnim de asemenea în parcuri, restaurante și uneori chiar în baruri... Dar... ai grijă să nu te obișnuiești să stai prin baruri...

Șeih Șakir râse, în timp ce Taha rămase posomorât. Se așternu o tăcere grea, dar șeihul o întrerupse, continuând cu amărăciune în glas:

— Biroul de Investigații al Securității Naționale a declanșat o campanie criminală împotriva tuturor islamiștilor... Arestări, torturi, ucideri... Deschid focul asupra fraților noștri neînarmați în timpul arestării lor, acuzându-i după aceea că ar fi opus rezistență autorităților... În fiecare zi sunt comise adevărate masacre. În Ziua de Apoi se vor întoarce cu mâinile mânjite de sângele acestor nevinovați. Am fost nevoit să-mi părăsesc locuința și să nu mai apar la moschee... Mi-am schimbat și înfățișarea, după cum vezi... Apropo, ce părere ai de Șeih Șakir în ediția asta occidentală?...

Șeihul râse fortat, încercând să creeze o atmosferă mai veselă, dar fără nici un folos. Se așternu peste ei o umbră tristă, adâncă și foarte curând intră în conul ei și șeihul, care oftă, imploră iertarea lui Allah și zise:

— Curaj, Taha!... Te apreciez și-ți înțeleg durerea, fiul meu!... Aș vrea să ții minte că vei avea parte de cea mai bună răsplată de la Domnul nostru Preaslăvit și Preaînalt pentru tot ce ți-au făcut necredincioșii... Și să știi că Paradisul este răsplata acelora care au fost torturați pentru cauza lui Allah... Tot ceea ce ți s-a întâmplat ție este un tribut neînsemnat pe care mujahedinii îl plătesc de bunăvoie pentru înălțarea cuvântului Adevărului Preaputernic și Preamăreț. Guvernanții își apără interesele și averile dobândite prin mijloace ilicite, în timp ce noi apărăm religia lui Allah... Noi căutăm Lumea de Apoi în vreme ce ei caută această lume... Marfa lor nu are cumpărători și este disprețuită,

în vreme ce nouă ne-a promis Allah ajutorul Lui și Allah nu-și încalcă promisiunile niciodată...

Taha părea că așteaptă cuvântul șeihului pentru a-și descărca amărăciunea din suflet.

— M-au umilit, maestre... începu el cu glasul răgușit. M-au umilit într-atât încât am ajuns să simt că și câinii de pe străzile noastre au mai multă demnitate decât mine... Am fost supus la lucruri pe care nu mi-am închipuit că un musulman le-ar putea face vreodată.

— Aceștia nu sunt musulmani, ci sunt necredincioși, după consensul jurisconsulților.

— Chiar dacă ar fi necredincioși... Oare ei nu au nici un grăunte de milă? Ei nu au copii, fete și soții pe care le iubesc și față de care au îndurare? Dacă eu aș fi fost arestat în Israel, evreii nu s-ar fi purtat cu mine astfel... Nici dacă aș fi fost spion sau trădător al religiei mele, tot nu s-ar fi purtat cu mine astfel... Mă întreb care este crima pe care am săvârșit-o pentru a avea parte de această pedeapsă groaznică... Oare angajarea față de Legea lui Allah a devenit crima supremă? Uneori aveam impresia, în timpul detenției, că ceea ce se petrece în fața ochilor mei nu este real, ci este un coșmar care va lua sfârșit când mă voi trezi din somn... Dacă n-aș fi avut credința în Allah Preaputernicul și Preamărețul, mi-aș fi pus capăt zilelor pentru a scăpa de aceste chinuri.

Pe chipul șeihului se citea durerea și rămase mai departe tăcut, în timp ce Taha strânse pumnul și continuă:

— M-au legat la ochi ca să nu-i recunosc, dar am jurat și m-am angajat față de Allah că îi voi urmări, îi voi recunoaște și mă voi răzbuna pe ei, unul câte unul.

— Te sfătuiesc, fiul meu, să uiți această experiență dureroasă. Știu că lucrul pe care ți-l cer este dificil, însă este singurul lucru corect pe care-l poți face în situația ta. Ceea ce ți s-a întâmplat ție în timpul detenției nu este ceva care ți s-a întâmplat numai ție, ci aceasta este soarta tuturor acelora care spun adevărul cu glas tare în țara noastră nefericită, iar vinovații nu sunt cei câțiva ofițeri, ci responsabil este sistemul necredincios și criminal care o cârmuiește. Mânia ta trebuie să se îndrepte împotriva întregului regim și nu împotriva unor anumite persoane. Allah Preaînaltul a grăit în Cartea Sa cea Sfântă : *Și aveți voi în Trimisul lui Allah o bună pildă*. Adevăr grăit-a Allah cel Măreț. Au luptat împotriva Alesului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască ! – la Makka, a fost umilit și ofensat într-atât de tare că s-a plâns Domnului său de neputința sa și de disprețul cu care îl trata lumea, dar, cu toate acestea, n-a socotit lupta sa sfântă a fi o răzbunare personală pe necredincioși, ci și-a îndreptat energia către răspândirea Chemării și în cele din urmă, când religia lui Allah a ieșit victorioasă, Trimisul i-a iertat pe toți necredincioșii și i-a eliberat. Trebuie să înveți și să aplici această lecție.

— Acesta a fost Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască ! – și cea mai minunată dintre toate făpturile Lui. Eu nu sunt profet. Nu pot să uit ce mi-au făcut criminalii. Mă urmărește clipă de clipă ce mi-au făcut. Nu mai am somn. Nu m-am mai dus la universitate de când am ieșit și nici nu cred că o să mă mai duc. Îmi petrec întreaga zi în cameră, fără să vorbesc cu nimeni și uneori am impresia că îmi voi pierde mințile...

— Nu trebuie să te lași învins, Taha. Mii de tineri islamiști au fost arestați și supuși la torturi îngrozitoare, dar ei au ieșit din detenție și mai hotărâți să se opună nedreptății. Adevăratul țel urmărit de regim prin torturarea islamiștilor nu este doar provocarea durerii fizice. Ceea ce urmăresc ei este distrugerea lor psihică, pentru a-și pierde capacitatea de a participa la Jihad. Dacă tu te vei lăsa pradă tristeții, înseamnă că necredincioșii și-au atins obiectivul.

Șeihul îl privi un timp, apoi îl apucă de mână peste masă și-l întrebă:

— Când o să te întorci la universitate?

— Nu mă voi mai întoarce niciodată...

— Ba trebuie să te întorci. Ești un student silitor, remarcabil și te așteaptă un viitor strălucit – cu voia lui Allah. Bizuie-te pe Allah, uită ce ți s-a întâmplat și întoarce-te la cursuri la facultatea ta...

— Imposibil... Cum să mai dau ochii cu lumea?

Taha se opri brusc, fața i se crispă și izbucni, oftând:

— M-au siluit, mi-au călcat onoarea în picioare...

— Taci!

— M-au făcut de rușine...

— Mi-au violat onoarea de zece ori, maestre... De zece ori...

— Ți-am spus să taci, Taha! țipă șeihul pe un ton dur, dar Taha izbi cu pumnul în masă încât paharele se cutremurară, zornăind prelung.

Șeihul se ridică imediat de pe scaunul său și șopti temător:

— Stăpânește-te, Taha!... Toată lumea se uită spre noi... Trebuie să plecăm de-aici numaidecât... Ascultă!

Te aştept peste o oră în faţa cinematografului Metro. Fii prudent! Asigură-te că nu te urmăreşte nimeni!...

Timp de două săptămâni, Hagg Azzam folosi toate mijloacele posibile pentru a o îndupleca pe Suad – de la persuasiune şi tentaţii până la ameninţări şi violenţă –, însă ea se opuse cu obstinaţie ideii de avort, aşa că viaţa lor comună se întrerupse cu desăvârşire: nici vorbe de dragoste, nici mâncare gustoasă, nici pipe cu haşiş, nici întâlniri în pat... Singura chestiune pe care o discutau era avortul. Trecea în fiecare zi pe la ea, stătea în picioare dinaintea ei şi-i vorbea cu delicateţe şi calm, dar încetul cu încetul simţea că-şi pierde cumpătul şi ajungeau inevitabil la ceartă.

— Ai consimţit şi acum dai înapoi... ţipă la ea.

— Spânzură-mă, dacă-ţi dă mâna...

— Am spus de la început că n-ai voie să rămâi însărcinată...

— Tu te crezi Allah, ca să hotărăşti ce este îngăduit şi ce este interzis?

— Revino-ţi în minţi şi scapă-mă de beleaua asta – Allah să te aibă în pază!...

— Nu!...

— O să divorţez de tine...

— Divorţează!...

Rosti cuvântul „divorţez“ simulând indiferenţa, fiindcă în adâncul sufletului său ar fi voit să o păstreze, însă nu putea accepta în nici un caz ideea de a avea un nou copil la această vârstă. Chiar dacă el ar fi de acord cu acest lucru, fiii săi n-ar admite în nici un caz şi dacă Hagga Saliha, prima lui soţie, nu ştie nimic

despre căsătoria lui, lucrurile nu vor mai putea fi ţinute ascunse, în cazul că s-ar naşte un nou copil...

Când înţelese că nu o poate convinge pe Suad cu vorba bună, Hagg Azzam hotărî să meargă la Alexandria şi să stea de vorbă cu fratele ei, Hamidu. Se întâlni cu el şi-i spuse cum stau lucrurile. Hamidu ezită şi rămase un timp pe gânduri.

— Roagă-te pentru Profet, Hagg, şi ascultă ce-ţi spun... Amândoi suntem oameni la locul nostru şi adevărul nu trebuie să ne supere. Este adevărat că sunt fratele ei, dar eu nu-i pot cere să avorteze. Avortul nu este îngăduit de legea religioasă, iar eu sunt un om cu frică de Domnul nostru...

— Dar noi ne-am înţeles, dom' Hamidu...

— Ne-am înţeles şi-am încălcat înţelegerea... Ai dreptate, domnul meu. Lucrurile au început în condiţii prieteneşti şi trebuie să se încheie la fel... Dă-i ceea ce i se cuvine după rânduiala lui Allah şi divorţează, Hagg...

Hamidu i se păru în clipa aceea josnic, mincinos şi odios şi ar fi vrut să-l ia la palme, să-l lovească, dar preferă să fie înţelept şi plecă, fierbând de furie. Întorcându-se la Cairo, pe drum îi veni în cap pe neaşteptate o idee şi-şi zise în sine : „N-a mai rămas decât o singură persoană, şi aceasta sunt sigur că mă va salva...".

Şeih al-Samman era extrem de ocupat din pricina Războiului din Golf. În fiecare zi ţinea conferinţe, lua parte la colocvii şi scria în ziare lungi articole în care explica legalitatea războiului de eliberare a Kuweitului. Guvernul l-a invitat în mai multe rânduri să vorbească la televiziunea naţională şi să rostească predica de

vineri la cele mai mari moschei din Cairo. Șeihul prezenta oamenilor toate argumentele legale pentru a justifica atitudinea corectă a guvernanților arabi care au cerut intervenția forțelor americane pentru eliberarea Kuweitului de sub ocupația irakiană.

Hagg Azzam petrecu trei zile întregi căutându-l pe Șeih al-Samman. În cele din urmă, reuși să-l întâlnească în biroul său de la moscheea Al-Salam din Madinet Nasr.

— Ce se întâmplă cu tine, maestre? deschise el discuția, privindu-l în față îngrijorat. Pari foarte obosit.

— Aproape că nu mai închid ochii de când a început războiul... În fiecare zi colocvii și întâlniri... Peste câteva zile o să plec în Arabia Saudită pentru a lua parte la conferința extraordinară a savanților musulmani...

— Lucrezi prea mult, maestre... Trebuie să mai ai și grijă de sănătate...

— Tot ceea ce am făcut este mai puțin decât s-ar cuveni, bombăni șeihul, după ce oftă adânc. Îl rog pe Allah Preaputernicul și Preamăritul să accepte lucrul meu și să mi-l pună în balanță la faptele mele bune...

— Poți să amâni plecarea în Arabia Saudită și să te odihnești puțin...

— Allah să mă ajute să nu fiu neglijent, să nu stau deoparte... M-a contactat șeihul al-Ghamidi, un savant, un erudit, și nimic nu este mai presus de Allah... Voi lua parte acolo împreună cu frații savanți la elaborarea unei declarații referitoare la legalitatea acestei poziții, pentru a-i reduce la tăcere pe cei care stârnesc vrajba și pentru a demonstra celorlalți oameni inconsistența argumentelor acestora. Vom menționa în această

declarație – cu voia lui Allah – argumentele legale ale admiterii recurgerii la forțele creștine occidentale pentru salvarea musulmanilor de necredinciosul criminal Saddam Husein.

Hagg Azzam clătină din cap, aprobând cuvintele șeihului. După un moment de tăcere, șeihul îl bătu pe umăr și-l întrebă prietenos:

— Tu ce mai faci? Cred că ai vreo problemă pentru care ai venit...

— Nu vreau să-ți sporesc grijile...

Șeihul zâmbi și-și trase înapoi trupul plin în fotoliul capitonat, zicându-i:

— Tu ești ultima persoană care mi-ar putea pricinui vreo grijă... Te rog, spune-mi despre ce este vorba...

Când ajunseră la apartamentul lui Suad din Blocul Iakubian, Hagg Hazzam însoțit de șeihul al-Samman, o găsiră pe aceasta în haine de casă. Îl întâmpină pe șeih cu un salut reținut și dispăru imediat înăuntru, de unde se întoarse după cîteva minute cu părul acoperit și cu o tavă de argint, pe care se aflau paharele cu citronadă de la gheață. Șeihul sorbi o înghițitură și închise ochii de plăcere, găsind momentul potrivit pentru a deschide discuția.

— O citronadă minunată! exclamă el râzând și se întoarse către Azzam, adresându-se lui de data aceasta. Soția ta e o gospodină desăvârșită, prietene... Mulțumește-i lui Allah pentru această binecuvântare!...

— O mie de mulțumiri, slavă Domnului, maestre! zise Azzam înnodând firul discuției. Suad este gospodină și soție evlavioasă și minunată, dar este cam încăpățânată și obositoare...

— Încăpăţânată? întrebă şeihul, prefăcându-se mirat şi se întoarse de data asta spre Suad, însă aceasta i-o luă înainte cu un ton foarte serios.

— Bineînţeles, Hagg ţi-a spus care e problema...

— Domnul nostru să ne ferească totdeauna de probleme! Ascultă, fiica mea! Tu eşti o musulmancă evlavioasă şi respecţi Legea lui Allah. Şi Domnul nostru Preaslăvit şi Preaînalt i-a poruncit soţiei să arate supunere soţului ei în toate chestiunile privind viaţa. Alesul – Allah să-l binecuvânteze şi să-l miluiască! – a zis, conform uneia din tradiţiile autentice: „Dacă o fiinţă omenească ar trebui să se prosterneze în faţa unei alte fiinţe omeneşti, atunci i-aş porunci soţiei să se prosterneze dinaintea soţului ei". Adevăr grăit-a Trimisul lui Allah.

— Soţia trebuie să asculte vorbele bărbatului ei în legătură cu lucrurile permise sau în legătură cu cele interzise? îl întrerupse ea.

— Allah să ne apere de cele interzise, fiica mea!... Nu există supunere faţă de vreo fiinţă când este vorba de nesupunere faţă de Creator.

— Atunci, spune-i lui, maestre... El vrea să fac avort...

Se aşternu tăcerea câteva clipe. Apoi Şeih al-Samman zâmbi şi zise foarte calm:

— Fiica mea, te-ai înţeles cu el de la bun început că nu vei face copii. Hagg Azzam e un bărbat în vârstă şi condiţiile nu-i permit acest lucru...

— Gata! Divorţează de mine cu respectarea rânduielilor lui Allah...

— Păi, dacă divorţează de tine fiind gravidă, atunci el este obligat prin lege să-l întreţină pe nou-născut...

— Adică, dumneata ești de acord ca eu să fac avort?

— Doamne ferește! Avortul este interzis, firește, dar unele opinii demne de încredere ale jurisconsulților afirmă că întreruperea sarcinii este permisă în primele două luni și nu este socotită avort, întrucât sufletul fătului apare în embrion la începutul lunii a treia de sarcină...

— Cine-a spus vorbele astea?

— Opinii legale demne de încredere ale unor mari savanți teologi...

— Ăștia trebuie că sunt șeihi americani... zise Suad cu amărăciune, după ce râse cu ironie.

— Fii politicoasă, când vorbești cu șeihul!... o mustră Hagg Azzam, dar ea îi aruncă o privire furioasă și răspunse provocator:

— Ar fi mai bine ca fiecare dintre noi să fie politicos...

— La Allah caut adăpost de mânia lui Allah... interveni șeihul încercând să liniștească lucrurile. Suad, fiica mea, ferește-te de satana!... Eu nu exprim opinia mea în legătură cu această chestiune – Doamne ferește! –, ci îți transmit doar un punct de vedere legal ce merită să fie luat în considerare... Jurisconsulți demni de încredere au ajuns la concluzia că avortarea embrionului înainte de luna a treia nu este socotită ucidere a unui suflet, dacă are loc în condiții de forță majoră...

— Adică întreruperea sarcinii în acest caz este un lucru permis? Cine spune așa ceva? Nu pot să cred nici dacă îmi juri pe Coran...

— Ți-am zis să fii politicoasă cu preacuviosul șeih! se zborși Hagg Azzm, apropiindu-se de ea.

— Care șeih cuvios? țipă Suad, ridicându-se în picioare și agitându-și brațele. Lucrurile sunt clare...

L-ai plătit ca să spună niște prostii... Adică vrei să zici că avortul este permis în primele două luni? Să-ți fie rușine, șeihule! Cum o să poți dormi la noapte?

Șeih al-Samman nu se așteptase la acest atac surprinzător și o întrerupse amenințător încruntându-se:

— Fii cu respect, fiica mea!... Nu depăși limitele!...

— Ce să depășesc?... Ce respect? Ești un șarlatan, șeihule. Asta ești! Cât ți-a dat ca să vii cu el aici?

— Aah, nerușinato! Fiică de câine! țipă Hagg Azzam la ea și o plesni peste față. În clipa aceea Suad începu să urle și să se vaiete, dar Șeih al-Samman îl prinse pe Hagg de mână și îl trase la o parte, spunându-i ceva în șoaptă. Apoi cei doi se retraseră, trântind ușa în urma lor.

Suad îi urmări cu sudălmi și cu blesteme. Tremura de mânie împotriva spuselor șeihului al-Samman și împotriva lui Azzam, care o lovise pentru prima oară de când erau căsătoriți. Simțind încă durerea palmei primite peste obraz, își zise că trebuie să se răzbune pe el. Dar, cu toate acestea, simțea și o liniște sufletească pentru faptul că a ajuns la o confruntare deschisă. Între ei se întrerupseseră orice legături și obligații. A înjurat-o și a lovit-o și de astăzi înainte o să-l disprețuiască și o să-l urască în modul cel mai deschis cu putință. Puterea ei de a se certa și a adresa injurii este cu totul nouă pentru ea. Abia acum o descoperă, ca și cum răul a izbucnit pe neașteptate în sufletul ei.

Când se mai liniști puțin, se întrebă de ce ține atât de mult la sarcina ei. Ea este destul de evlavioasă, firește, iar avortul este interzis de Allah. În plus, îi

este și teamă de operație, căci multe femei mor din cauza ei. Toate astea sunt considerente adevărate, dar ele sunt secundare... O dorință instinctivă, profundă o îndeamnă să se lupte cu încrâncenare pentru apărarea sarcinii ei. Simte că, dacă va naște acest copil, își va recâștiga demnitatea, că viața ei va dobândi un nou sens demn de respect. Nu va mai fi femeia săracă, pe care a cumpărat-o milionarul Azzam pentru a-și satisface plăcerile cu ea două ore după-amiază, ci va deveni o soție adevărată, care nu mai poate fi ignorată și umilită, va fi mama copilului, va ieși și va intra ducându-l în brațe pe fiul lui Hagg. Oare nu are acest drept?

A suferit de foame, a cerșit, a îndurat umilința și a refuzat să alunece pe un drum greșit de o sută de ori și în cele din urmă a acceptat să-și dăruiască trupul unui bătrân de o vârstă cu tatăl ei, să suporte greutatea lui, tristețea lui, fața lui plină de riduri, părul lui vopsit și bărbăția lui ofilită, să se prefacă satisfăcută, în vreme ce trupul îi este chinuit de dorință, să vină la ea și să plece de la ea pe furiș, ca și când ar fi o ibovnică, să doarmă noapte de noapte singură într-un pat rece dintr-un apartament spațios și înspăimântător, fiind nevoită în fiecare noapte să aprindă luminile pentru a risipi singurătatea, să plângă în fiecare zi de dorul fiului ei. Apoi vine întâlnirea cu Azzam și trebuie să se gătească și să joace rolul pentru care își primește prețul... Și-apoi, după toate aceste umilințe, nu are și ea dreptul să simtă că este soție și mamă? Nu are dreptul să dea naștere unui fiu legitim care să moștenească o avere ce o va proteja de sărăcie pentru totdeauna? Allah i-a dăruit această sarcină ca răsplată dreaptă

pentru îndelunga ei răbdare și nu va renunța la ea nici în ruptul capului, oricare ar fi prețul...

Așa gândea Suad. Apoi intră în baie, își scoase veșmintele și când jetul de apă fierbinte îi izbi corpul gol, o cuprinse un sentiment ciudat și nou, acela că trupul pe care l-a folosit atâta vreme Azzam, pângărindu-l și umilindu-l, s-a eliberat și a devenit deodată numai proprietatea ei: mâinile, brațele, picioarele, pieptul... Fiecare părticică din trupul ei respiră acum în libertate. Simte înlăuntrul ei bătaia unui puls liniștit, minunat, un puls care va continua să crească, să se dezvolte și să o împlinească cu fiecare zi care va veni, până când va sosi momentul în care va da naștere unui copil frumos, care va semăna cu ea și va moșteni bogăția tatălui său, care-i va reda demnitatea și poziția cuvenită. Termină cu baia, își șterse trupul, îmbrăcă veșmintele pentru noapte, împlini rugăciunea de seară, precum și prosternările suplimentare, după tradiție, și se așeză în pat, citind versete din Coran până ce o birui somnul.

— Cine e?

Se trezi din somn, simțind mișcare și vorbe nedeslușite în afara camerei. Își închipui că s-a strecurat un hoț în apartament și începu să tremure de spaimă. Se hotărî să deschidă fereastra și să strige după ajutorul vecinilor.

— Cine-i? întrebă din nou cu glasul ridicat, ciulindu-și urechile și continuând să stea în patul ei în beznă, dar zgomotele se întrerupseră și se așternu liniștea. Se hotărî să descopere singură ce se întâmplă, așa că se mișcă și își coborî picioarele din pat, dar teama îi

paraliză membrele și încercă să se convingă că e vorba doar de niște închipuiri și reveni în așternuturi, punându-și o pernă pe ureche și câteva clipe încercă să se cufunde din nou în somn. Dar ușa camerei se deschise brusc, cu violență, izbindu-se de perete.

Se năpustiră asupra ei... Erau patru sau cinci indivizi... Nu le putu deosebi chipurile prin întuneric. Se repeziră asupra ei; unul dintre ei îi puse o pernă pe față, iar ceilalți o ținură de mâini și de picioare. Încercă din toate puterile să scape de ei, să țipe cât mai tare cu putință, mușcă mâna bărbatului care-i astupase gura, dar împotrivirea ei dădu greș în cele din urmă, deoarece o legară strâns și-i paralizară cu totul capacitatea de mișcare. Erau puternici și antrenați. Unul dintre ei îi ridicară mâneca pijamalei și simți ceva ca un spin ascuțit înfigându-i-se în braț. Încet-încet trupul ei începu să se relaxeze, apoi închise ochii și simți că totul în jurul ei se îndepărtează și dispare, ca și cum ar fi fost un vis...

Ziarul *Le Caire* a fost fondat la Cairo în urmă cu o sută de ani în același imobil vechi în care se află și în momentul de față în strada Al-Galaa. La început apărea zilnic doar în limba franceză, fiind destinat rezidenților francofoni din capitala Egiptului.

Când Hatim Rașid a absolvit Facultatea de Litere, mama sa franțuzoaică a reușit să-i găsească o slujbă la acest ziar. Dovedindu-și aptitudinile pentru ziaristică, el a avansat rapid, ajungând la vârsta de patruzeci și cinci de ani redactor-șef. El a introdus schimbări cuprinzătoare în editarea ziarului și a adăugat o ediție în

limba arabă, care se adresa cititorilor egipteni, tirajul zilnic ajungând la treizeci de mii de exemplare, ceea ce constituia o cifră uriașă pentru ziarele locale mici. Acest succes a fost urmarea nemijlocită a competenței lui Hatim, a perseverenței, a contactelor sale cu diverse medii și a puterii sale extraordinare de muncă, pe care a moștenit-o de la tatăl său.

Dacă ținem seama de faptul că șaptezeci de persoane (funcționari, redactori și fotoreporteri) lucrează la acest ziar sub conducerea sa, prima întrebare care ne poate veni în minte este : „Oare aceștia știu că el este homosexual ?". Răspunsul este „Da", firește, pentru că egiptenii în general se interesează de viața personală a celorlalți și îi scormonesc secretele cu insistență și curiozitate, iar o chestiune precum homosexualitatea este imposibil de ascuns. În consecință, toți lucrătorii de la ziar știu că șeful lor este homosexual. Dar, în pofida aversiunii și disprețului provocate de acest lucru, perversiunea lui Hatim Rașid este doar o umbră palidă, departe de imaginea sa profesională puternică și convingătoare. Subordonații săi știu că el este homosexual, însă nu simt câtuși de puțin efectele acestei situații în relațiile zilnice cu el, întrucât este serios, este sever cu ei, poate mai mult decât ar fi necesar. Petrece împreună cu ei majoritatea ceasurilor zilei, dar nici cel mai mic gest sau cea mai furișată privire nu-i trădează înclinațiile.

Câteva mici incidente vulgare s-au produs totuși de când se află el la conducerea ziarului. Odată, Hatim a făcut câteva rapoarte negative despre un ziarist leneș și lipsit de talent, pregătind concedierea sa definitivă de la această gazetă. Jurnalistul cu pricina a aflat de

intenția redactorului-șef și a decis să se răzbune pe el și, folosindu-se de prilejul ședinței săptămânale la care erau prezenți toți redactorii, a cerut cuvântul, iar Hatim i-a permis să vorbească. Acesta i s-a adresat ironic:

— Aș vrea să vă supun atenției, domnule, ideea unei anchete despre fenomenul homosexualității în Egipt.

S-a așternut o tăcere încordată și jurnalistul nu și-a ascuns un zâmbet prin care voia să accentueze umilirea lui Hatim, care a tăcut, a lăsat ochii în jos și și-a trecut palma peste părul lins (acesta fiind obiceiul lui când era luat prin surprindere și încordat). Apoi și-a rezemat spatele de scaun și i-a replicat cu un ton calm:

— Nu cred că acest subiect i-ar interesa pe cititori...

— Ba îi interesează chiar foarte mult, fiindcă numărul homosexualilor cunoaște o creștere deosebită, iar unii dintre ei ocupă chiar funcții importante în stat. Or studiile științifice afirmă că un homosexual nu este apt din punct de vedere psihologic să conducă activitatea nici unei instituții, din cauza anomaliilor psihologice pe care homosexualitatea le cauzează.

Atacul a fost neîndurător și dur, iar Hatim a decis să-i răspundă violent.

— Gândirea ta tradiționalistă, învechită este unul din motivele eșecului tău ca jurnalist, a spus el pe un ton ferm.

— Dar ce, homosexualitatea a devenit un comportament progresist?!...

— Dar nici nu este o problemă națională în țara noastră... Dragul meu domn educat, Egiptul nu este o țară înapoiată din cauza devierilor sexuale, ci din cauza corupției, dictaturii și nedreptății sociale... Iar

ingerința în viața intimă a oamenilor este un comportament vulgar, nepotrivit cu un ziar străvechi, cum este *Le Caire*.

Ziaristul a încercat să obiecteze, dar Hatim l-a întrerupt pe un ton tăios:

— Discuția s-a încheiat. Te rog să taci pentru a putea vorbi despre celelalte chestiuni...

Și astfel, Hatim a câștigat runda cu abilitate, dovedind tuturor forța personalității sale și faptul că nu cedează în fața șantajului.

Într-un alt incident delicat, chiar mai vulgar decât acesta, l-a provocat și l-a hărțuit un jurnalist în stagiu, de probă. Hatim se afla printre lucrătorii din tipografie, supraveghind apariția unui număr din ziar, când redactorul s-a prefăcut că vrea să discute cu el și s-a apropiat, arătând spre ceva în hârtiile de pe masă, apoi lipindu-se de el din spate. Hatim și-a dat seama numaidecât de sensul gestului, s-a îndepărtat calm și și-a continuat turul prin tipografie, ca de obicei. Când s-a întors în birou, a trimis să fie chemat jurnalistul și i-a invitat să iasă pe cei prezenți în cameră. L-a lăsat să stea câteva minute în picioare, în vreme ce-și revizuia hârtiile din față, fără să-i permită să ia loc sau să privească la el. În cele din urmă, a ridicat capul, s-a uitat la el îndelung și i-a zis calm:

— Ascultă!... Sau te porți decent, sau te concediez imediat de la ziar... Ai înțeles?

Redactorul a încercat să simuleze surprinderea și nevinovăția, dar Hatim i-a tăiat-o scurt, înainte de a reveni la citirea hârtiilor:

— Ăsta-i ultimul avertisment... Fără alte detalii... Ești liber... Întâlnirea s-a încheiat...

Aşadar, Hatim Raşid nu este doar un efeminat, ci şi un individ talentat şi stăruitor, care a învăţat mult din experienţă şi pe care competenţa şi inteligenţa l-au condus la punctul cel mai înalt al succesului profesional. Mai mult decât atât, el este un intelectual veritabil care vorbeşte câteva limbi (engleza, franceza şi spaniola, alături de arabă). Lecturile sale vaste şi profunde l-au condus către ideile socialiste şi, foarte influenţat de ele, a stabilit legături de prietenie cu marii socialişti egipteni. Tocmai din pricina acestor relaţii a fost chemat la sfârşitul anilor '70 pentru a fi interogat la Serviciul de Investigaţii al Securităţii Naţionale, însă după câteva ore a fost eliberat, scriindu-se pe dosarul lui: „Simpatizant şi nu membru al unei organizaţii". Cultura lui socialistă l-a apropiat de mai multe ori de înrolarea în organizaţiile comuniste secrete (Partidul Muncitorilor şi Partidul Comunist Egiptean), însă devierea lui sexuală cunoscută i-a determinat pe conducătorii acestora să refuze primirea lui.

Aceasta este adevărata personalitate publică a lui Hatim Raşid. Pe de altă parte, viaţa lui secretă, de homosexual, este un fel de ladă închisă, plină cu jucării interzise, păcătoase, dar care oferă plăcere, pe care o deschide în fiecare seară pentru a se amuza cu ele şi pe care apoi o închide la loc. El încearcă să reducă spaţiul homosexual din viaţa sa cât mai mult posibil, petrecându-şi viaţa obişnuită ca ziarist şi responsabil administrativ şi practicându-şi plăcerea în timpul nopţii, prin petrecerea câtorva ceasuri în pat. Îşi spune că toţi bărbaţii din această lume au anumite capricii cu care încearcă să-şi aline apăsările vieţii. A cunoscut

personalități cu cele mai înalte funcții – medici, consilieri și profesori universitari – pasionați de alcool, hașiș, femei sau jocuri de noroc, fără ca aceasta să le diminueze succesul sau sentimentul demnității personale. El încearcă să se convingă că și homosexualitatea lui este ceva de acest fel – doar un capriciu.

Această idee îi place foarte mult, fiindcă îi oferă liniște, echilibru și respect. Pornind de la aceasta, el aspiră întotdeauna să aibă o relație stabilă, cu un partener permanent, care să-i satisfacă nevoile în siguranță și-și limitează aceste plăceri la ceasurile din noapte pe care le petrece în pat, pentru că, atunci când este singur, fără un partener, îl domină ispita și pasiunea insistentă îl împinge la situații umilitoare. A avut zile triste și dureroase în care a fost împins să se murdărească frecventând locurile unde știa că poate întâlni homosexuali și înjosindu-se cu indivizi dubioși din drojdia societății, căutând printre ei un partener care să-i satisfacă nevoia pentru o singură noapte, fără să-l mai vadă vreodată după aceea. Și de câte ori nu a fost victima furtului, umilinței și șantajului! Odată l-au bătut cu sălbăticie într-o baie populară din cartierul Al-Husayn și i-au furat ceasul de aur și portmoneul.

În urma acestor nopți demențiale, Hatim Rașid se retrage în casă vreme de câteva zile, fără să vadă pe nimeni și fără să stea de vorbă cu cineva, bea mult, petrecând tot timpul în meditație, reamintindu-și de tatăl și de mama lui cu revoltă și ură. Își spune în sinea lui că, dacă ei ar fi sacrificat puțin din timpul lor pentru a se ocupa de el, nu s-ar fi prăbușit, ajungând în această situație. Ei au fost, însă, preocupați numai

de ambițiile lor profesionale și s-au consacrat numai dobândirii bogăției și gloriei, abandonându-l servitorilor să se joace cu trupul lui. El nu-l blamează pe Idris niciodată și nu se îndoiește nici o clipă că acesta l-a iubit cu adevărat, dar ar vrea ca tatăl său, doctorul Hasan Rașid, să se ridice din mormânt o singură dată pentru a auzi ce părere are despre el. Va sta în fața lui, înfruntându-i privirile scormonitoare, statura uriașă și pipa care inspiră respect și teamă și îi va spune fără nici o teamă: „Renumitule savant, dacă ți-ai dăruit viața exclusiv dreptului civil, de ce te-ai mai căsătorit și de ce m-ați adus pe lume? S-ar putea să fii un geniu în domeniul dreptului, dar, cu certitudine, nu știi să fii un tată adevărat. De câte ori m-ai sărutat în cursul vieții tale? De câte ori ai stat de vorbă cu mine despre problemele mele? M-ai tratat întotdeauna ca pe un obiect de artă sau ca pe un tablou rar pe care l-ai achiziționat și pe urmă ai uitat de el și doar arareori, când agenda ta încărcată îți permitea, îți aduceai aminte de el, iar atunci îl priveai puțin ca să-l uiți din nou...".

O va înfrunta în chip asemănător și pe mama sa, Jeanette: „Ai fost doar o chelneriță într-un mic bar din Cartierul Latin. Ai fost săracă și fără studii, iar căsătoria cu tatăl meu a fost pentru tine un mare salt social, la care nici măcar nu ai visat, dar după aceea, vreme de treizeci de ani, ai continuat să-l disprețuiești și să-l șantajezi, pentru că el era egiptean, iar tu erai franțuzoaică. Ai jucat rolul de europeancă civilizată printre niște sălbatici. N-ai încetat să bombăni nemulțumită de Egipt și de egipteni și să-i tratezi pe toți cu dezgust și superioritate. Neglijarea mea a fost parte

din ura ta față de Egipt. Cred că l-ai înșelat pe tata de multe ori. Ba sunt chiar sigur de lucrul ăsta. Cel puțin cu *Monsieur* Benard, secretarul ambasadei, cu care stăteai de vorbă în șoaptă la telefon ceasuri în șir, tolănită în pat, ținând receptorul la piept, în vreme ce fața ți se schimonosea de dorință, iar pe mine mă alungai departe, să mă joc cu servitorii... În realitate tu nu ești decât o târfă și bărbatul nu trebuie decât să-și deschidă palma pentru a prinde zece ca tine...". În momentele acelea negre, disperarea pune stăpânire pe Hatim, îl sfâșie sentimentul de umilință și izbucnește în plâns ca un copil, trecându-i uneori prin cap ideea sinuciderii, dar neavând curajul să o facă...

În momentul de față se află într-una din cele mai fericite situații ; relația lui cu Abd Rabbuh durează și e stabilă, reușind să-și lege viața de a lui prin intermediul chioșcului și al camerei pe care a închiriat-o pentru el pe terasă. Și-a asigurat satisfacerea dorințelor trupești și a renunțat definitiv la frecventarea restaurantului Chez Nous și a celorlalte localuri în care se întâlnesc homosexualii. Insistă ca Abduh să-și continue studiile, astfel încât să devină un bărbat instruit și respectat, capabil să-i înțeleagă sentimentele și gândurile, demn de prietenia sa permanentă.

— Abduh, tu ești inteligent și sensibil și poți să-ți ameliorezi situația, dacă te străduiești... Tu câștigi bine în momentul de față, familia este mulțumită și ai o viață stabilă... Dar banii nu reprezintă totul... Trebuie să înveți și să devii un bărbat respectat.

Încheiară partida de sex de dimineață. Hatim coborî din pat în pielea goală și porni să se miște visător în

pași de dans, în vârful degetelor. Pe față i se citea satisfacția și bucuria, ca de obicei când se sătura de iubire, și își umplu un pahar, în vreme ce Abduh continua să stea întins în pat.

— Și de ce-ai vrea să învăț? îl întrebă Abduh în glumă, râzând.

— Ca să fii respectabil...

— Păi, adică eu nu sunt respectabil?

— Firește că ești respectabil, dar trebuie să înveți și să obții o diplomă... o mărturie...

— *La ilah illa Allah*, „Nu există altă divinitate în afara lui Allah", este singura mărturie pe care o fac tot timpul.

Abduh izbucni în râs, dar Hatim se uită la el mustrător, zicându-i:

— Eu vorbesc serios... Trebuie să te străduiești... Termină gimnaziul, apoi liceul și intri la o facultate importantă... Dreptul, de pildă...

— După ce albești, te duci la școala coranică de copii, cum se zice...

— Nu, Abduh... Nu trebuie să gândești așa... Ai doar douăzeci și patru de ani... Ai toată viața înainte...

— Totul este soartă și destin...

— Ne-am întors din nou la vorbele înapoiate... Tu singur îți poți face soarta în această viață... Dacă în țară ar fi dreptate, unul ca tine ar trebui să învețe pe cheltuiala statului... Învățământul, tratamentul medical și munca sunt drepturi naturale ale oricărui cetățean din întreaga lume... Dar regimul din Egipt îi lasă în mod premeditat pe cei săraci ca tine să rămână ignoranți, pentru a-i putea lipsi de drepturi... Vezi cum îi alege guvernul pentru efectivele Securității Centrale pe cei

mai săraci și mai ignoranți recruți? Dacă ai fi avut studii, Abduh, în viața ta n-ai fi acceptat să lucrezi în Securitatea Centrală, în cele mai grele condiții, pentru câțiva bănuți, în vreme ce bărbații mari fură în fiecare zi milioane de la gura poporului...

— Și tu vrei ca eu să-i împiedic pe marii bărbați să fure? Eu nu m-am putut ridica împotriva maiorului care conducea unitatea și vrei să le cer socoteală marilor bărbați?...

— Începe cu tine, Abduh!... Străduiește-te și învață singur. Acesta este primul pas pentru dobândirea drepturilor tale...

Apoi Hatim privi îndelung la el și continuă:

— Și cine știe? Mâine-poimâine, într-o bună zi, o să auzim și de domnul Abd Rabbuh, avocat...

Abduh se ridică din pat, se apropie de el, îl prinse de umeri și-l sărută pe obraz, zicându-i:

— Și cine-mi asigură cheltuielile pentru studii? Și cine-mi deschide un birou când termin studiile?...

Sentimentele lui Hatim se aprinseră brusc și-și apropie fața de Abduh, șoptindu-i:

— Eu, iubitule... Niciodată în viața mea n-am să te părăsesc și în viața mea n-am să fiu zgârcit cu tine...

Abduh îl îmbrățișă și se pierdură amândoi în sărutări lungi și fierbinți, dar de undeva de departe ajunse un glas până la ei și după puțin timp auziră niște ciocănituri insistente, neîntrerupte în ușă. Hatim se uită la Abduh neliniștit și se grăbiră amândoi să se îmbrace cu ce găseau, la întâmplare. Apoi, Hatim o luă înainte spre ușă cu o expresie de om arogant și deranjat pe chip, pregătindu-se pentru a-l primi pe cel care bătea la ușă. După ce se uită prin vizor, zise mirat:

— E soția ta, Abduh...

Abduh se grăbi la ușă, o deschise și se zborși furios :

— Ce s-a întâmplat, Hidiyya ?... Ce te-a adus la ora asta ? Ce vrei ?...

— Ajută-mă, Abduh, țipă ea, lamentându-se și arătând spre copilașul pe care-l ținea în brațe. Copilul arde ca focul și toată noaptea a ținut-o într-un plâns... Hatim Bey, te rog fierbinte... Adu un doctor sau du-ne la un spital !...

Când deschise ușa de la baie, Busayna îl găsi pe Zaki al-Dasuki întins pe podea, cu hainele murdare de vomă, incapabil să se miște. Se aplecă și-l apucă de mâna rece ca gheața.

— Zaki Bey ! Ți-e rău ?

Îngăimă niște cuvinte neclare și continuă să privească în gol. Ea aduse un scaun, îl luă în brațe și-l așeză pe el (și constată în clipa aceea că trupul lui este foarte ușor). Apoi, îl dezbrăcă de hainele murdărite, îl spălă pe față, pe mâini și pe piept cu apă caldă. Curând după aceea, își reveni puțin și reuși cu greu să se ridice în picioare și să meargă, sprijinindu-se de ea. Îl ajută să se urce în pat și apoi merse la camera ei de pe terasă, de unde se întoarse cu o cană mare de ceai de mentă. Zaki o bău și se cufundă într-un somn adânc. Își petrecu noaptea pe canapeaua de lângă el și-l controlă de mai multe ori : îi atinse fruntea – pentru a vedea dacă are febră –, duse degetul în fața nasului lui, pentru a se convinge că respirația îi este regulată. Rămase trează, hotărâtă să cheme un doctor dacă starea se va agrava. Se uită la fața lui bătrână, în

vreme ce dormea, și pentru prima oară i se păru pur și simplu doar un bătrân beat, bun la suflet, slab, blajin, demn de milă, ca un copil.

Dimineața, îi pregăti un mic dejun ușor, cu lapte cald. Abaskharon sosise și aflase ce i s-a întâmplat. Rămase trist, cu ochii în pământ, în fața stăpânului său bolnav și începu să repete cu voce chinuită:

— O mie de urări de însănătoșire, Excelență!

Zaki deschise ochii și-i făcu semn să iasă. Apoi se ridică anevoie, își sprijini spatele de perete și-și prinse capul între mâini, bombănind cu glasul stins:

— Am o durere de cap cumplită... Și mă doare foarte tare și stomacul...

— Vreți să chem un doctor?

— Nu! Nu-i nimic... Am băut mai mult decât ar fi trebuit... Mi s-a mai întâmplat treaba asta... Beau o ceașcă de cafea fără zahăr și-mi revin...

Voia să pară puternic și rezistent, dar Busayna râse și-i zise:

— Ascultă-mă! Nu te mai da mare și tare! Ești bătrân și sănătatea ți-e șubredă... Gata, trebuie să pui punct la băutură și la petrecerile de noapte! Ar cam fi cazul să te culci devreme, ca toți bătrânii de vârsta ta...

Zaki zâmbi și se uită la ea cu recunoștință.

— Îți mulțumesc, Busayna... bombăni el în barbă. Ești o fată bună și sinceră... Nu știu ce m-aș fi făcut fără tine...

Își puse palmele pe obrajii lui și-l sărută pe frunte. Îl sărutase de mai multe ori până atunci, dar atingerea feței lui de data aceasta i se păru total diferită. Când îl sărută pe frunte, simți că îl cunoaște foarte bine, că-i

place mirosul lui greu de bătrân, că el nu mai este acel Bey depărtat de ea, care-i povestește despre vremurile de odinioară, că nu mai este nici acel amant respingător, ci i se pare apropiat, ca și cum l-ar cunoaște de multă vreme, de parcă ar fi tatăl ei sau un unchi din partea tatălui sau a mamei, de parcă ar purta parfumul și sângele ei. Ar fi vrut să-l strângă în brațe cu putere, să cuprindă între degetele ei trupul lui firav și slăbit, să-i simtă mirosul greu de bătrân, care acum îi place...

I se păru că ceea ce se întâmplă între ei este ciudat și neașteptat și-și aduse aminte că doar ieri încercase să-l păcălească. A fost ultima ei încercare de a se împotrivi adevăratelor sentimente pe care le nutrește pentru el. În adâncul sufletului ei ar fi vrut să fugă de el și să nu-l iubească. Dintr-un punct de vedere ar fi fost mai liniștită dacă relațiile dintre ei s-ar fi limitat la sex și bani. El căuta sex și ea voia bani. Așa își imaginase limitele relației dintre ei, dar acum a trecut dincolo de aceste limite.

Acum se confruntă cu sentimentele ei adevărate și le înțelege cu adevărat. Ar vrea să rămână cu el pentru totdeauna, se simte în siguranță alături de el, îl respectă, simte pentru el o recunoștință profundă și e convinsă că va înțelege orice lucru pe care i-l va spune... O să-i vorbească despre viața ei, despre tatăl și despre mama ei, despre iubirea ei veche pentru Taha, chiar și despre detaliile murdare ale relației cu Talal o să-i povestească, fără sfială... Se va simți liniștită atunci când îi va vorbi despre toate astea, ca și cum s-ar elibera de o povară grea... Și cât de mult o să-i placă chipul lui bătrân, în vreme ce o s-o asculte cu interes

și-i va cere să-i explice unele detalii și la sfârșit o să comenteze ceea ce-i va povesti...

Sentimentele ei față de el au continuat să sporească până ce în dimineața aceea și-a dat seama că îl iubește. Nu poate califica altfel ceea ce simte. Nu este iubirea fierbinte pe care a nutrit-o pentru Taha, ci un alt fel de iubire – liniștită și trainică, mai apropiată de liniște, de încredere și de respect. Ea îl iubește. A înțeles acest lucru și s-a eliberat pentru totdeauna de ezitare, avântându-se înspre el cu putere. Trăia alături de el momente fericite, senine; petrecea împreună cu el cea mai mare parte din zi și o bună parte din noapte și rememora înainte de a adormi toate întâmplările din ziua trecută. Atunci zâmbea și o copleșea tandrețea.

Dar un lucru mic, ascuțit și spinos o înțepa de fiecare dată când își aducea aminte că a vrut să-l trădeze, că s-a înțeles cu Malak să-i smulgă semnătura pe contractul prin care Malak ar fi pus mâna pe apartamentul său. Ea ar fi trebuit să speculeze încrederea lui în ea pentru a-i pricinui un rău... Nu așa au stat lucrurile? Nu asta a urmărit? Adică să-l păcălească, să obțină semnătura lui când va fi beat și să primească de la Malak, în schimb, cinci mii de lire – prețul trădării... De fiecare dată când acest cuvânt îi răsună în minte, rememorează zâmbetul lui bun, grija lui față de ea, interesul pe care-l manifestă față de sentimentele ei. Își amintește că el a tratat-o întotdeauna cu gentilețe, arătându-i o încredere totală. Atunci are senzația că este josnică și trădătoare și se disprețuiește pe sine însăși, căzând în vâltoarea mustrărilor de conștiință.

Aceste sentimente au torturat-o îndelung, până când într-o dimineață își luă inima în dinți și se duse

la Malak. Era destul de devreme, tocmai deschisese atelierul și sorbea pe îndelete din ceașca de ceai cu lapte din fața lui. Se opri dinaintea lui, îl salută și i-o luă înainte, de teamă să nu-și piardă curajul:

— Unchiu' Malak, îmi pare rău... N-o să pot face lucrul asupra căruia am căzut de acord...

— Nu pricep...

— Semnătura pe care ar trebui să o iau de la Zaki Bey... N-o s-o pot face...

— De ce?

— Uite-așa!...

— Asta-i părerea ta definitivă?

— Da!

— Bine!... Asta este!... Mulțumesc!

Așa îi răspunse Malak pe un ton calm și sorbi din ceai, întorcându-și fața de la ea. Simți, în vreme ce se îndepărta de el, că scapă de o grijă apăsătoare, și cu toate astea se miră că el acceptă scuza ei cu atâta ușurință. Se așteptase să se înfurie și să izbucnească mânios, însă el rămase calm, de parcă s-ar fi așteptat la un astfel de răspuns sau ar fi plănuit altceva într-ascuns. Acest gând o neliniști câteva zile, dar curând după aceea scăpă de premonițiile ei rele și simți pentru prima oară o satisfacție profundă pentru că a încetat să-l trădeze pe Zaki și nu mai avea nimic de ascuns față de el.

La ora opt dimineața, Șeih Șakir luă împreună cu Taha metroul în direcția Helwan[1]. Vreme de câteva

1. Oraș industrial situat în apropiere de Cairo, devenit suburbie a capitalei egiptene.

zile au avut discuții îndelungi în cursul cărora șeihul a încercat să-l convingă pe Taha să uite ce i s-a întâmplat și să-și reia viața obișnuită, însă Taha continua să se împotrivească îndârjit, fiind de mai multe ori în pragul prăbușirii nervoase. În cele din urmă, după o discuție violentă, șeihul îi strigă în față:

— Atunci ce vrei? Nu vrei să mergi la cursuri, nu vrei să lucrezi, nu vrei să vezi pe nimeni dintre colegii tăi și nici chiar din familia ta... Ce vrei, Taha?

— Vreau să mă răzbun pe aceia care m-au violat și m-au umilit...

— Dar cum îi vei cunoaște, de vreme ce nici măcar chipurile lor nu le-ai văzut?

— După glas... Pot să le cunosc glasurile dintr-o sută... Te rog, maestre, să-mi spui și mie numele ofițerului principal care a condus și supravegheat tortura mea... Mi-ai spus mai devreme că-i cunoști numele.

Șeih Șakir tăcu îngândurat...

— Te rog, maestre... Nu voi avea liniște până ce nu-i voi cunoaște numele...

— Nu poți fi sigur în privința identității lui... Dar cei care supraveghează acțiunile de tortură în Securitatea Centrală sunt doi: colonelul Salih Rașwan și generalul de brigadă Fathi al-Wakil... Amândoi sunt niște criminali necredincioși și vor ajunge în gheena... Și de ce soartă rea vor avea ei parte! Dar la ce-ți folosește să cunoști numele ofițerului?...

— Mă voi răzbuna pe el...

— Prostii! Îți vei irosi viața căutând pe cineva pe care nu l-ai văzut cu ochii tăi? O luptă nebună sortită eșecului...

— Am să o duc până la capăt...

— Vei lupta singur împotriva unui regim întreg, care are armată, poliție și cantități uriașe de arme?

— Tu spui acest lucru, după ce m-ai învățat că un musulman adevărat reprezintă singur o națiune? Oare Adevărul cel Binecuvântat și Preamărit nu a spus: *Și câte grupuri mici nu au biruit grupuri numeroase, cu voia lui Allah*? Adevăr grăit-a Allah Preamărețul.

— Allah a spus firește adevărul, dar bătălia ta împotriva regimului te va costa viața... Vei muri, fiule... Te vor ucide cu ocazia primei confruntări cu ei.

Taha tăcu, uitându-se la chipul șeihului, căci pomenirea morții avu influență asupra lui.

— Eu sunt mort de-acum... îi răspunse după o vreme. M-au ucis în timpul detenției. Când îți calcă onoarea în picioare, râzând... Când îți dau un nume de femeie și te obligă să răspunzi la noul nume și ești nevoit să răspunzi din pricina torturilor cumplite... Mie mi-au dat numele Fawziyya... Și mă băteau în fiecare zi până ce le răspundeam: Eu sunt femeie și numele meu este Fawziyya... Vrei să uit toate astea și să trăiesc?

Vorbea cu amărăciune, în timp ce-și mușca buza de jos.

— Ascultă, Taha! îl întrerupse șeihul. Acesta este ultimul cuvânt. Eu vreau să fiu cu conștiința împăcată și curată înaintea lui Allah Preaslăvitul și Preaînaltul. Implicarea în lupta împotriva acestui regim înseamnă moarte sigură.

— Nu mă mai tem de moarte. M-am pregătit să fiu martir și doresc din inimă să mor ca un martir și să ajung în Paradis...

Din nou se așternu tăcerea, dar șeihul se ridică brusc de pe scaunul lui, se apropie de Taha, îl privi puțin drept în față, apoi îl îmbrățișă cu putere și izbucni cu fața luminoasă:

— Allah să te binecuvânteze, fiul meu! Așa sunt cei care cred cu adevărat! Ascultă! Întoarce-te acum acasă și pregătește-ți un geamantan, ca și cum ai pleca într-un voiaj... Iar mâine-dimineață ne întâlnim ca să te conduc.

— Unde?

— Nu mă întreba! Fă ceea ce îți spun și vei afla totul la momentul potrivit...

Acest dialog a avut loc între ei ieri. Taha a înțeles că opoziția șeihului de la început a fost doar un truc pentru a verifica forța hotărârii sale.

Acum stau unul lângă altul tăcuți în vagonul aglomerat al metroului. Șeihul privește pe fereastră, în vreme ce Taha se uită fix la călători fără să-i vadă, căci în mintea lui se repetă întrebarea obsedantă: Unde îl conduce șeihul? Are încredere în el, firește, dar, în ciuda acestui lucru, îl copleșesc teama și fel de fel de gânduri. Presimte că se îndreaptă către o situație primejdioasă, hotărâtoare și esențială. Simți un fior când șeihul îi șopti:

— Pregătește-te!... Coborâm la Turah al-Asmant... Stația următoare...

Stația poartă numele fabricii de ciment construite de elvețieni în anii '20. Apoi revoluția a naționalizat-o și i-a dublat capacitatea de producție, astfel încât fabrica a devenit cea mai mare din lumea arabă. După

aceea a cunoscut, asemenea celorlalte mari companii, faza deschiderii economice și privatizării, iar firmele străine au cumpărat numeroase acțiuni la ea.

Linia de metrou traversează compania chiar prin centrul ei, în dreapta se află clădirile administrative și cuptoarele uriașe, iar în stânga se întinde un deșert vast, înconjurat de munți, unde se află carierele în care blocurile gigantice sunt dinamitate și apoi transportate cu mari camioane pentru a fi calcinate în cuptoarele de ciment.

Șeih Șakir împreună cu Taha coborâră, traversară în direcția muntelui și porniră pe jos prin deșert. Soarele dogorea, iar atmosfera era încărcată de praful care acoperea întreaga regiune. Taha simți că i se usucă gâtul și o durere ușoară îl apasă în capul pieptului. Apoi tuși din cauza senzației de greață.

—*Răbdarea e frumoasă*, eroule! glumi șeihul. Atmosfera este poluată din cauza prafului de ciment... Mâine o să te obișnuiești cu ea... În orice caz, mai avem puțin și ajungem...

Se opriră lângă o colină mică de piatră și așteptară câteva minute până când auziră uruitul unui motor și se ivi un camion de transportat piatră, care se opri în fața lor. Șoferul era un tânăr îmbrăcat într-o salopetă albastră de muncitor, uzată și decolorată din cauza vechimii. Se salută în grabă cu șeihul, care privi la el cercetător și zise:

— Allah și Paradisul...

— Răbdare și victorie... îi răspunse șoferul zâmbind.

Aceasta era parola. Șeihul îl prinse pe Taha de mână și urcară în cabina camionului. Cei trei nu

scoaseră nici o vorbă. Camionul urmă drumul prin munte, fiind depășit de alte câteva mașini de transport aparținând companiei. La un moment dat, șoferul coti pe un drum îngust nepietruit, pe care merse mai mult de o jumătate de oră. Taha se simți ispitit să-și mărturisească neliniștea, dar renunță când îl văzu pe șeih cufundat în citirea versetelor dintr-un Coran de format mic pe care-l ținea în mână. În cele din urmă, se iviră în depărtare niște siluete care treptat deveniră tot mai clare: era un pâlc de case construite din cărămidă roșie. Camionul se opri. Taha coborî împreună cu șeihul, în vreme ce șoferul îi salută și întoarse mașina.

Priveliștea semăna cu străzile mahalalelor din marile orașe: sărăcie izbitoare, băltoace pe ulițele cu țărână, găini și rațe alergând în jurul caselor, copii desculți, jucându-se, câteva femei cu văl, șezând în fața ușilor... Șeihul înaintă cu încrederea celui care cunoaște locul și intră împreună cu Taha într-una din aceste case. Se strecurară prin ușa deschisă într-o încăpere spațioasă complet goală, cu excepția unui mic birou și a unei table negre agățate pe un perete. Pe podea era întinsă o rogojină galbenă mare, pe care stăteau un grup de tineri bărboși îmbrăcați în ghilbaburi albe. Când îl văzură pe șeihul Șakir, se ridicară în picioare, îl salutară și-l îmbrățișară unul după altul. Cel mai în vârstă dintre ei rămase ultimul. Era un bărbat înalt și mătăhălos, cam de patruzeci de ani, avea o barbă neagră, lungă și peste ghilbabul alb purta un fel de eșarfă verde închis. De la pleoapa stângă i se ridica pe frunte o cicatrice, probabil urma unei răni mai vechi, care-l împiedica să închidă ochiul complet. Bărbatul se bucură când îl văzu pe Șeih Șakir și-l salută cu glasul răgușit:

— *As-Salamu alay-kum*! „Pace vouă". Unde a fost maestrul nostru? De două săptămâni te aşteptăm...

— Treburi extrem de urgente m-au împiedicat să vin, Bilal... Ce faceţi tu şi fraţii tăi?

— Slavă lui Allah, suntem bine – cu voia lui Allah...

— Şi cum merge treaba voastră?

— Aşa cum ai citit în ziare... Din succes în succes, mulţumită lui Allah.

Şeih Şakir îl cuprinse pe Taha cu braţul şi-i spuse bărbatului zâmbind:

— Acesta este Taha al-Şazli, despre care ţi-am vorbit, Bilal... Un model de tânăr angajat, pios şi curajos, dar noi nu punem pe nimeni mai presus de Allah.

Taha înaintă pentru a strânge mâna bărbatului şi simţi pumnul lui puternic. Ascultă cuvintele şeihului, privind la faţa mutilată a celui care-i întâmpină.

— Ţi-l prezint, Taha – cu voia lui Allah –, pe fratele tău întru Allah – şeihul Bilal, comandantul taberei... Aici, Taha, vei învăţa împreună cu şeihul Bilal – cu voia lui Allah – cum să-ţi dobândeşti drepturile şi cum să te răzbuni pe toţi tiranii...

Suad se trezi şi deschise ochii cu greu. Simţea greaţă şi dureri în stomac şi în cap, iar gâtul îi era uscat. Încet-încet îşi dădu seama că se află într-un spital. Încăperea era mare şi tavanul înalt. Câteva scaune vechi şi o masă mică într-un colţ... Uşa dublă cu două ferestruici rotunde semăna cu uşile sălilor de operaţie din filmele egiptene ale anilor '40... Alături de pat stătea o asistentă voinică şi cu nasul cârn. Se aplecă asupra lui Suad şi-i puse mâna pe faţă, apoi zise, zâmbind:

— Slavă Domnului că ești sănătoasă!... Domnul a fost bun cu tine... Ai avut o hemoragie teribilă...

— Mincinoaso! țipă Suad cu glasul sugrumat și o împinse pe asistentă, îndepărtând-o. Mi-ați provocat avortul fără voia mea... Să vă ia toți dracii!

Asistenta ieși din cameră și o mânie turbată puse stăpânire pe Suad. Începu să dea din picioare și să urle cât o țineau puterile:

— Criminalilor, mi-ați provocat avortul!... Chemați brigada de poliție! O să vă bag pe toți la închisoare...

Ușa se deschise și se ivi un medic tânăr care se apropie de ea, urmat de asistentă.

— Eram însărcinată și mi-ați provocat avortul fără voia mea... urlă Suad din nou.

Medicul zâmbi. Se vedea că minte și că se teme.

— Dumneata ai avut hemoragie, madam... bolborosi el. Liniștește-te, fiindcă agitația s-ar putea să-ți dăuneze!...

Suad izbucni din nou. Porni să urle, să-i insulte și să plângă. Medicul și asistenta ieșiră. Apoi se deschise ușa și apăru fratele ei Hamidu, însoțit de Fawzi, fiul lui Hagg Azzam. Hamidu alergă spre ea și o sărută, în vreme ce ea izbucni într-un plâns fierbinte, hohotind, și-l îmbrățișă.

Fața lui Hamidu se crispă și-și strânse buzele, fără să scoată un cuvânt. Fawzi aduse calm un scaun din fundul camerei și se așeză lângă pat. Își trase capul pe spate și spuse cu voce cumpănită, accentuând cuvintele, cu claritate, ca și cum ar fi ținut o lecție unor copii:

— Ascultă, Suad... Totul depinde de soartă și de destin... Hagg Azzam s-a înțeles cu tine asupra unui

lucru și tu ai încălcat înțelegerea, iar cel care începe primul este mai nedrept...

— Domnul să se răzbune pe tine și pe tatăl tău!... Criminalilor... Fii de cățea!...

— Ține-ți gura! se zborși Fawzi la ea mânios, încruntându-se.

Părea aspru și crud. Tăcu puțin, oftă și reluă lecția:

— Cu toate că ești nepoliticoasă, Hagg te-a tratat după cum cere rânduiala lui Allah... Ai avut hemoragie și puteai să mori... Te-am adus la spital și doctorul a fost nevoit să-ți facă avort... Hârtiile spitalului există, raportul medicului există... Spune-i, Hamidu!...

Hamidu lăsă capul în jos, fără să scoată un cuvânt, și glasul lui Fawzi se ridică din nou:

— Tatăl meu, Hagg Azzam, este un om cu frică de Domnul nostru... A divorțat de tine și ți-a dat mai mult decât ți s-ar fi cuvenit – Allah să-l recompenseze! Diferența de zestre și cheltuielile au fost calculate după rânduiala lui Allah și am mai dat și ceva în plus de la noi... Hamidu are un cec în valoare de douăzeci de mii de lire... Cheltuielile pentru spital sunt achitate... Ți-am scos lucrurile din casă și o să ți le trimitem la Alexandria...

Se așternu o tăcere adâncă. Suad, simțindu-se înfrântă, porni să plângă încet. Fawzi se ridică. În clipa aceea părea puternic și hotărât, ca și cum întreaga lume ar fi depins de ceea ce spunea el. Făcu doi pași spre ușă, dar se întoarse, de parcă și-ar mai fi adus brusc aminte de ceva, și adăugă:

— Șefule... Hamidu... bagă-i mințile în cap surorii tale, fiindcă se pare că nu prea are creier... Întreaga

poveste s-a încheiat și și-a primit toate drepturile, până la ultimul sfanț... Am început prietenește și sfârșim prietenește... Dacă tu și sora ta o să încercați să ne faceți probleme sau o să vorbiți, noi știm să vă punem la punct... Țara asta este a noastră, Hamidu, avem mână lungă și dispunem de toate culorile... Alege culoarea care-ți place!...

Se îndepărtă încet, până ce ieși din cameră, trântind ușa cu putere în urma lui.

Așa cum un om își scutură cu două degete cele câteva grăunțe de praf de pe pieptul costumului elegant și-și reia mersul, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, tot așa s-a debarasat și Hagg Azzam de Suad Gabir, reușind să-și stăvilească pasiunea pentru ea. Amintirea trupului ei mlădios, fierbinte și dulce îi dădea târcoale, dar numai cu o trudă mare și dureroasă reușea s-o alunge. Rechema intenționat în minte chipul ei fioros și dezagreabil din scena finală, își imagina problemele și scandalurile de care ar fi avut parte, dacă n-ar fi scăpat de ea și se consola cu gândul că momentele minunate de care a avut parte în timpul mariajului cu ea nu l-au costat prea mult. Se gândește, de asemenea, la faptul că experiența cu ea se poate repeta, pentru că există multe femei sărace și frumoase pe care le poate lua în căsătorie în mod legal, fără ca nimeni să-i poată reproșa ceva. Cu toate aceste gânduri, încearcă să-și șteargă din memorie chipul lui Suad și uneori reușește, alteori nu.

S-a aruncat în vâltoarea afacerilor pentru a uita. Inaugurarea agenției de automobile Tasso a avut loc la numai câteva zile după despărțire și împreună cu fiii săi

Fawzi și Mu'min a instituit un comandament al operațiunilor în biroul său, ca și cum ar fi intrat într-un război. A supravegheat pregătirile pentru grandioasa recepție organizată la hotelul Semiramis și a invitat personal toate mărimile, care au răspuns invitației lui: miniștri actuali și foști înalți demnitari, redactori-șefi ai principalelor ziare centrale. Câștigarea prieteniei acestora l-a costat zeci de autoturisme oferite cadou sau la prețuri simbolice. Acest lucru s-a petrecut cu consimțământul reprezentanților japonezi și în unele cazuri chiar la propunerea lor.

Recepția a durat până la o oră târzie din noapte. Televiziunea a difuzat secvențe din ea, în regim de publicitate plătită, iar majoritatea ziarelor i-au asigurat relatări ale evenimentului. Un cunoscut analist economic a prezentat inaugurarea agenției Tasso în ziarul *Al-Akhbar* ca fiind un pas patriotic curajos întreprins de omul de afaceri egiptean autentic Muhammad Azzam pentru a sparge monopolul mașinilor occidentale și i-a îndemnat pe toți oamenii de afaceri egipteni să urmeze calea corectă și dificilă pe care a ales-o Hagg Azzam, pentru a asigura renașterea și sănătatea economiei egiptene. Vreme de două săptămâni, ziarele au fost pline de fotografii și declarații ale lui Hagg Azzam. Fotografia semnării contractului privind înființarea agenției a fost extrem de expresivă: Hagg Azzam, cu statura sa uriașă, cu fața plebeiană și cu privirea de vulpe șireată, apărea alături de domnul Yen Ki, președintele consiliului de administrație al companiei Tasso, cu statura lui pipernicită de japonez, cu privirea încrezătoare și cu chipul rafinat și serios. Diferența dintre înfățișarea celor doi

bărbați reflecta parcă marea deosebire dintre ceea ce se întâmplă în Egipt și ceea ce se întâmplă în Japonia...

Agenția a realizat încă din primele luni vânzări incredibile, întrecând orice așteptări. Câștigurile s-au revărsat peste Hagg Azzam, care a primit binefacerea lui Allah, aducându-i mulțumiri și donând zeci de mii de lire în scopuri caritabile. Partea japoneză i-a oferit lui Azzam proiecte suplimentare privind operațiunile de service de la Cairo și Alexandria.

Hagg Azzam a trăit cele mai strălucite zile din cariera sa, cu excepția unui singur motiv de tristețe, pe care a încercat să-l ignore, dar în zadar...

Al-Fuli l-a urmărit pentru a se întâlni cu el, însă Azzam l-a tot amânat, dar în cele din urmă n-a mai avut de ales și s-a dus la întâlnirea cu el la hotelul Sheraton, pregătit pentru a face față oricăror dificultăți.

Holul întunecos ziua în amiaza mare și aglomerat până la refuz semăna mai degrabă cu un vagon de clasa a treia al trenului de Al-Sa'id decât cu sala de așteptare a unui spital: femei în picioare, îngrămădite, cu copii bolnavi în brațe, mirosul sufocant de transpirație, podeaua și pereții murdari peste măsură, câțiva asistenți care orânduiau intrarea în sala de consultații le dojeneau pe femei, împingându-le cu mâinile, îmbrânceli, țipete și zarvă nesfârșită. Hatim Rașid împreună cu Abduh și Hidiyya, cu copilul care nu contenea din plâns în brațe, sosiră și rămaseră un timp în aglomerația aceea. Hatim hotărî să se apropie de asistent, cerându-i să se întâlnească urgent cu directorul spitalului, dar acesta se uită la el indignat și-i răspunse că

directorul nu se află acolo. Abduh a fost gata să se ia la harță când i-au spus că trebuie să aștepte la rând ca să intre cu copilul la consultație. Hatim alergă la cel mai apropiat telefon public, formă vreo câteva numere pe care le avea în mica agendă păstrată tot timpul în buzunar. Rezultatul? Directorul-adjunct al spitalului ieși și-i întâmpină cu căldură, cerându-și scuze că directorul nu se află acolo. Era un bărbat în jur de patruzeci de ani, alb și gras, a cărui față inspira bunătate și simplitate. Îl consultă pe copil cu atenție și le zise neliniștit:

— Din păcate, ați venit prea târziu și situația este critică. Acest copil este deshidratat și are febră...

Scrise un bilet și i-l dădu lui Abduh, care nu-și mai putea stăpâni nervii, fuma și o certa pe soție. Luă copilul în brațe și alergă după asistenta care prelua cazul de la doctor. Îl duseră la sala de terapie intensivă și-i fixară tuburile cu glucoză la brațul plăpând. Avea fața extrem de palidă, ochii duși în fundul capului și plânsul începu să i se stingă. Simțiră cu toții o tristețe grea și Abduh o întrebă pe asistentă care este situația.

— Rezultatul tratamentului se va vedea după cel puțin două ore, îi răspunse ea. Domnul este milostiv...

Tăcerea se așternu din nou și Hidiyya începu să plângă încet. Hatim se trase mai la o parte cu Abduh, îi strecură în buzunar câteva bancnote și-l bătu pe umăr, zicându-i:

— Ia, Abduh, banii ăștia pentru cheltuielile cu spitalul. Dacă mai este nevoie de ceva, te rog să-mi spui... Eu trebuie să mă duc la ziar... Vorbim diseară ca să-mi spui cum stau lucrurile...

— Ce bine ar fi fost dacă te-aş fi cunoscut mai demult...
— De ce?
— Viaţa mea ar fi fost cu totul alta...
— Suntem încă în viaţă... Hai, schimbă-ţi viaţa!...
— Ce să mai schimb, Busayna? Am şaizeci şi cinci de ani... Adică... să fie sfârşitul bun?...
— Cine ţi-a spus? Poţi să trăieşti încă douăzeci sau treizeci de ani... Numai Allah hotărăşte asupra vieţii oamenilor...
— Ar fi prea frumos... Cine n-ar vrea să mai trăiască încă treizeci de ani... cel puţin?
Izbucniră amândoi în hohote de râs... El cu glasul lui răguşit, ea cu ciripiturile ei melodioase în cascadă... Stăteau întinşi în pat, goi... O ţinea în braţe, simţind atingerea părului ei moale şi des pe mână... Se eliberaseră cu desăvârşire de sentimentul că trupul fiecăruia i-ar aparţine numai lui şi petreceau ceasuri întregi complet goi. Îi făcea cafeaua şi îi pregătea paharele de whisky şi aperitivele şi din când în când dormeau amândoi. Mai făcea şi dragostea cu ea, dar de cele mai multe ori doar stăteau întinşi alături aşa pur şi simplu. Stingea lumina din cameră şi contempla chipul ei la lumina slabă, tremurătoare ce se strecura din stradă. În clipele acelea, îi părea ireală, o nălucă minunată, o fiinţă nocturnă care va dispărea brusc, aşa cum a şi venit, odată cu prima licărire a zorilor. Stăteau de vorbă. Glasul ei răzbătea prin întuneric adânc, dulce şi cald.
— Când o să plecăm? îl întrebă ea cu un ton serios, cu privirile aţintite în tavan.
— Unde să plecăm?
— Mi-ai promis că o să plecăm împreună...

— Tu tot mai urăşti această ţară? o întrebă privind-o în ochi.

Dădu din cap afirmativ, uitându-se mai departe în tavan.

— Eu nu pot înţelege generaţia asta a voastră câtuşi de puţin. În vremea mea, iubirea de patrie era ca o religie... Mulţi tineri au murit în lupta împotriva englezilor.

Busayna se ridică în capul oaselor şi zise:

— Făceaţi demonstraţii ca să-i alungaţi pe englezi?! Iată că s-au dus... Şi asta înseamnă că situaţia ţării s-a îmbunătăţit?

— Motivul deteriorării situaţiei din ţară este lipsa democraţiei... Dacă ar exista un regim democratic adevărat, Egiptul ar fi o mare putere... Blestemul Egiptului este dictatura, iar consecinţele inevitabile ale dictaturii sunt sărăcia, corupţia şi eşecul în toate domeniile...

— Astea-s vorbe mari... Eu visez la nivelul meu... Aş vrea să trăiesc confortabil şi să am familia mea... Un soţ care să mă iubească, nişte copii pe care să-i cresc şi o casă micuţă, cochetă şi confortabilă, în locul cămăruţei de pe terasă. Aş vrea să plec într-o ţară curată, fără murdărie, sărăcie şi nedreptate... Ştii, fratele unei prietene a căzut de trei ori la liceu şi a plecat în Olanda... S-a însurat cu o olandeză şi s-a stabilit acolo... Ne spune că acolo nu există nedreptate şi minciună ca la noi... Acolo fiecare îşi primeşte dreptul şi oamenii se respectă. Până şi măturătorul de pe stradă este respectat... De aceea aş vrea să plec în străinătate... să trăiesc acolo... să muncesc şi să fiu într-adevăr respectată... Să câştig din munca mea, în loc să mă duc cu unul ca Talal în depozit, ca să-mi dea zece lire... Închipuie-ţi... Îmi

dădea pentru fiecare dată zece lire... adică atât cât costă două pachete de Marlboro... Atât de tâmpită am fost...

— Tu aveai nevoie și cel care se află în nevoie nu se gândește... Busayna, eu nu mai vreau să trăiești în trecut... Tot ce ți s-a întâmplat a fost o pagină care s-a întors... Gata!... Gândește-te la viitor... Noi suntem acum împreună și ne simțim bine și eu n-o să te părăsesc niciodată...

După câteva momente de tăcere, Zaki continuă pe un ton vesel, pentru a alunga tristețea:

— Peste o lună sau două cel mult o să primesc o mare sumă de bani și te iau cu mine... Plecăm...

— Serios?

— Serios...

— Și unde ne ducem?

— În Franța...

Scoase un țipăt de bucurie, bătu din palme ca un copil și zise glumind cu viclenie:

— Dar fii tare și ai grijă de sănătate ca să nu leșini pe-acolo, căci asta ar fi o adevărată belea...

Când râdea, mușchii feței i se contractau și-i apăreau broboane de sudoare pe frunte. Părea o ființă ciudată și sălbatică într-un fel, ca și cum ar fi fost luată prin surprindere de fericire și ar fi decis să se țină de ea cu putere, ca să nu-i mai scape.

— Gata? Ne-am înțeles? șopti Zaki, îmbrățișând-o.

— Ne-am înțeles!

Începu cu mâinile ei... Îi sărută mai întâi degetele, unul câte unul, apoi trecu la palmă și la braț, până când ajunse la sânii ei plini și tari... Iar când ajunse la gât și-i dădu la o parte părul des pentru a-i devora urechea mică, simți trupul ei sub el arzând de dorință...

Totul începu cu o șoaptă. „Șoaptă“ este cuvântul corect – un sunet foarte slab care apăru brusc, în timp ce Zaki devora buzele Busaynei într-un sărut fierbinte. Trecură câteva secunde, în care ei rămaseră îmbrățișați. Apoi sunetul se repetă, de data aceasta clar. Ușa camerei în care dormeau era deschisă și lui Zaki îi trecu prin minte – ca o străfulgerare – că cineva se mișcă prin camera de primire. Sări gol din pat, în vreme ce Busayna scoase un țipăt ascuțit și se grăbi să-și pună ceva peste trupul gol, la întâmplare. Apoi se succedară scene de coșmar – clipe încordate de groază, pe care Zaki și Busayna nu le vor uita niciodată. În cameră se aprinse lumina și apăru un ofițer de poliție în uniformă, iar în spatele lui stăteau câțiva agenți. Dintre ei, ieși în față Dawlat, cu un zâmbet malițios și hain. Se înălță numaidecât și glasul ei pițigăiat și plin de ură ca moartea:

— Scandal și nerușinare! În fiecare zi vii cu o târfă și te culci cu ea... Ajunge cu dezmățul, frate! N-ai pic de rușine?

— Ține-ți gura! țipă Zaki la ea, ca o primă reacție, revenindu-și din uluială.

Părea extrem de agitat. Trupul gol îi tremura și ochii îi ieșeau din orbite de mânie. Inconștient, întinse mâna spre pantaloni și țipă din nou, în timp ce se îmbrăca:

— Ce s-a întâmplat? Ce-i comedia asta? Cine ți-a îngăduit să dai buzna în biroul meu? Ai mandat de la procuratură? țipă la tânărul ofițer, a cărui figură îi păru de la început ostilă.

— Dumneata mă înveți să-mi fac meseria? îi răspunse printr-o întrebare, calm, dar provocator. N-am nevoie de nici un mandat de la procuratură! Doamna,

sora care locuiește împreună cu dumneata, a prezentat o reclamație în legătură cu faptul că practici prostituția în casa ei și a cerut o inspecție oficială pentru confirmarea situației, întrucât a deschis un proces de sechestru împotriva dumitale...

— Prostii... Ăsta-i biroul meu personal și ea nu locuiește aici cu mine...

— Dar dumneaei a deschis cu propria-i cheie și ne-a introdus aici...

— Chiar dacă are o cheie... Ăsta-i biroul meu... Pe numele meu...

— Păi să consemnăm lucrul ăsta în procesul-verbal.

— Ce să consemnați? Ia mai duceți-vă dracului! O să plătiți prețul violării dreptului sacru al proprietății oamenilor...

— Caracterul sacru al târfelor, dacă vrei să spui adevărul, se amestecă Dawlat în vorbă, și cu ochii larg deschiși se apropie de ea cu prudență.

— Ți-am spus, ține-ți gura!...

— Ține-ți gura tu, moș murdar...

— Faceți liniște, doamnă, vă rog... interveni ofițerul pentru a o potoli pe Dawlat, prefăcându-se furios, pentru a masca angajarea de partea ei. Ascultă, domnule... i se adresă apoi lui Zaki. Ești om bătrân și n-are rost să recurgi la insulte...

— De fapt ce vrei mai exact?...

— Înregistrăm situația și luăm două cuvinte.

— Ce situație să înregistrezi? Mai bine recunoaște că ești tocmit... Tocmit de vipera asta...

— Știi ce, mi se pare că ești un tip care întrece măsura. Ți-o spun pentru ultima oară... Nu vrei să-ți petreci noaptea în liniște?...

— Mă ameninți, adică? Un singur telefon dacă dau te pun la punct...

— Așa carevasăzică? Bine... o să-ți pară rău... zise ofițerul înfuriat peste măsură. Ia vino-ncoa', băiatul mamii, împreună cu târfa ta până la secție...

— Te avertizez să nu folosești cuvinte pentru care s-ar putea să fii aspru tras la răspundere... N-ai nici un drept să ne reții...

— O să-ți arăt eu ce drepturi am!...

Apoi, ofițerul se întoarse și le zise agenților:

— Luați-i!...

Agenții așteptau acest cuvânt ca pe un semnal secret și se repeziră la Zaki și la Busayna. Zaki se împotrivi, amenințând și protestând, dar agenții îl prinseră cu putere. Busayna, în schimb, continua să țipe și să se lovească peste obraji cu palmele, parcă cerând îndurare, în timp ce ei o trăgeau afară...

La început, Taha se simți destul de stingherit, dar acest sentiment îl părăsi treptat, pe măsură ce se obișnui cu regimul strict al taberei: scularea înainte de ivirea zorilor, rugăciunea, citirea Coranului, micul dejun, apoi trei ore de exerciții fizice dificile neîntrerupte (fitness și arte marțiale). După accea, frații se întâlneau la lecții (jurisprudență, exegeza Coranului și hadis), ținute de șeihul Bilal și de alți teologi. După-amiezile erau destinate exercițiilor de tragere cu arma. Frații se urcau într-un autobuz mare (pe care scria Compania Egipteană de Ciment Turah) și se îndreptau spre creierii munților, unde se antrenau în trageri, confecționarea de bombe artizanale și utilizarea lor. Ritmul activităților

din tabără era foarte alert și Taha nu avea timp să gândească. Chiar și în ceasul conversației de după rugăciunea de seară, discuțiile fraților se concentrau asupra chestiunilor religioase, în cadrul lor prezentându-se argumentele legale despre necredința regimului, necesitatea luptei împotriva lui și lichidării lui.

Când vine ora culcării, frații se despart : cei căsătoriți se duc la familiile lor, care locuiesc în casele de la poalele muntelui, în vreme ce necăsătoriții dorm într-o clădire mică, rezervată lor. Numai atunci, după ce se sting luminile și se așterne liniștea, Taha al-Șazli se întinde în patul său și, în bezna nopții, rememorează cu o luciditate desăvârșită evenimentele din trecut, ca și cum o energie luminoasă uluitoare s-ar descătușa brusc din memoria sa, și o poate vedea pe Busayna al-Sayyid. Atunci îl copleșește tandrețea și uneori chiar zâmbește, în vreme ce îi vin în minte momentele plăcute petrecute împreună, dar curând îl cuprinde mânia, când i se ivește chipul ei din timpul ultimei lor întâlniri, când i-a spus cu indiferență : „Povestea noastră s-a încheiat, Taha. Fiecare din noi va apuca pe un alt drum". Apoi îl năpădesc brusc, ca niște lovituri succesive, amintirile din detenție : bătaia, umilințele, sentimentul că este slab, neputincios și învins, încercat de fiecare dată când era violat, izbucnirea în lacrimi, încercarea de a-i înduplеca pe soldați să se oprească din introducerea acelui băț gros în trupul său, glasul lui slab și întrerupt, când îi porunceau și el trebuia să rostească „Sunt femeie" și-l loveau din nou, întrebându-l care-i este numele, iar el răspundea cu glasul stins : „Fawziyya"... În clipele acelea explodau în râs, ca și

cum ar fi urmărit o comedie. Taha își amintește toate aceste lucruri și nu mai este în stare să adoarmă; rămâne treaz, rănile i se deschid, fața i se contractă în întuneric, respirația i se accelerează și gâfâie, de parcă ar alerga, o ură violentă pune stăpânire pe el și nu se liniștește decât atunci când aude vocile ofițerilor, le clarifică și le distinge, înmagazinându-le cu grijă în memorie... După aceea, îl cuprinde o dorință arzătoare și trupul aproape că-i tremură sub apăsarea ei – ar vrea să se răzbune și se vede pedepsindu-i pe toți aceia care l-au torturat și l-au violat...

Această sete de răzbunare a ajuns să-l domine și să-l impulsioneze, astfel încât a realizat un progres uimitor la antrenamente. Cu toate că este aproape un copil, a ajuns să-i învingă pe mulți dintre cei care sunt mai mari decât el în luptele corp la corp și numai în câteva luni a ajuns să se remarce în folosirea armelor obișnuite, semiautomate și automate și în confecționarea bombelor artizanale cu toată ușurința și măiestria. Progresul său rapid i-a uimit pe toți frații. Odată, după un exercițiu de tragere, în care n-a greșit decât un singur cartuș din douăzeci, Șeih Bilal s-a apropiat de el și l-a bătut pe umăr, zicându-i, cu cicatricea tremurând, așa cum se întâmpla de obicei când era emoționat:

— Allah să te binecuvânteze, Taha! Ai devenit un maestru în trageri...

— Și când o să-mi îngădui să iau parte la jihad? a zis Taha cu îndrăzneală, folosind prilejul pentru a adresa o întrebare care-l frământa.

— Nu te grăbi, fiule... Fiecare lucru la vremea lui... șopti Șeih Bilal pe un ton prietenos, după câteva clipe de tăcere.

Apoi s-a îndepărtat repede, voind parcă să pună capăt discuției, lăsându-l pe Taha nemulțumit de acest răspuns confuz, căci el ardea de nerăbdare să se răzbune și-și dădea seama că este complet pregătit pentru acțiune. De ce îl tot amână? El nu este mai nepregătit decât colegii săi care iau parte la jihad și care se întorc apoi în tabără, mândrindu-se pentru ceea ce au făcut și primind felicitări de la frații lor. Taha a mers după aceea de mai multe ori la Șeih Bilal, cerându-i să-l trimită la operațiuni, dar acesta a continuat să-l amâne cu răspunsuri evazive, până când, ultima dată, s-a înfuriat și a țipat:

— În curând... În curând... Când o să fie acest „curând"? Dacă mă socotești inapt pentru jihad, de ce nu-mi spui să plec din tabără?

Pe chipul șeihului Bilal se așternu un zâmbet larg, ca și când entuziasmul lui Taha l-ar fi făcut să se simtă fericit, și îi zise:

— Încrede-te în Allah, Taha, și o să primești vești bune, cu voia Lui...

Și, într-adevăr, nu a trecut nici o săptămână și unul dintre frați l-a anunțat că Șeih Bilal îl cheamă la el. Imediat după rugăciunea de amiază, s-a dus aproape în fugă la biroul șeihului: o cameră îngustă în care se aflau o măsuță veche, câteva scaune uzate și o rogojină din frunze de palmier pe care se așezase șeihul și se cufundase în citirea Coranului, fără să bage de seamă că Taha stătea lângă el. Abia după câteva clipe, l-a salutat zâmbind și l-a invitat să se așeze lângă el.

— Am trimis să te cheme pentru o chestiune importantă...

— Vă ascult porunca...

— Nu există poruncă decât de la Allah... Ascultă, domnul meu... Am hotărât să te însurăm, îi zise șeihul pe neașteptate și izbucni în râs.

Dar Taha nu se bucură câtuși de puțin, iar chipul lui brun se întunecă și mai tare. Încruntându-se, îi replică tăios:

— Nu pricep!

— Te însori, fiul meu... Nu știi ce înseamnă însurătoarea?

— Nu, maestre! Nu înțeleg! răspunse Taha pe un ton ridicat de data aceasta. Nu pricep cum vine asta! Eu vă rog să-mi permiteți să iau parte la jihad, iar dumneavoastră îmi vorbiți de însurătoare... Eu am venit aici să mă însor? Nu pricep deloc cum vine asta... Probabil că vreți să vă bateți joc de mine...

Pentru prima oară, fața șeihului se contractă de mânie și răspunse răstit:

— Nu se cuvine să-mi vorbești în felul ăsta, Taha... Te rog să te controlezi pe viitor, ca să nu mă supăr pe tine... Tu vrei să te răzbuni pe cei care au fost nedrepți cu tine, dar trebuie să-ți spun că tu nu ești singurul pe care l-au torturat la Securitatea Națională... Au torturat mii de frați... Eu însumi port urmele torturii pe chip, după cum bine vezi, însă eu nu-mi pierd firea și nu strig în fiecare zi în fața șeihilor mei... Îți închipui că eu te împiedic să iei parte la jihad, însă Allah știe, fiul meu, că această chestiune nu depinde numai de mine... Nu eu iau hotărârile în legătură cu operațiunile, nici măcar nu știu de ele decât în ultimele clipe... Eu sunt doar comandantul taberei, Taha, nu sunt nici măcar membru în Consiliul Consultativ al Gamaa...

Te rog să înțelegi lucrurile astea, să te liniștești și să-mi dai și mie pace... Nu eu iau deciziile. Tot ce pot face eu este să le propun celor din consiliu numele tău și am insistat în repetate rânduri cu această propunere, am scris numeroase rapoarte despre curajul tău și despre progresul înregistrat la antrenamente, însă ei nu au decis încă trimiterea ta. Așadar, vina nu este a mea, eu cred că în curând vei primi o misiune, cu voia lui Allah...

Taha tăcu, stătu puțin cu capul plecat, apoi își ceru scuze, rostind aproape în șoaptă:

— Iertați-mă, maestre, pentru ieșirea mea necontrolată! Allah știe cât de mult vă iubesc și vă respect, Șeih Bilal...

— Nu-i nimic, fiul meu... bombăni șeihul, în vreme ce-și prefira mătăniile printre degete.

— Dar eu mă mir efectiv în legătură cu problema căsătoriei... adăugă Taha, de data asta pe un ton prietenos, voind parcă să îndepărteze urmele altercației.

— Dar ce-i de mirare în chestiunea asta? Căsătoria este una din rânduielile lui Allah pentru făpturile Sale... Preaslăvitul și Preaînaltul a orânduit-o pentru binele individului și al societății în Islam. Tu ești tânăr și ai nevoi firești, iar căsătoria ta este un act de supunere față de Allah și de Trimisul Său, pentru care vei fi răsplătit – cu voia lui Allah... Alesul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – a grăit într-una din tradițiile sale autentice: „Acela dintre voi care este apt pentru a se căsători să se căsătorească". Și Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! – ne-a poruncit să înlesnim căsătoria și să o grăbim, pentru a-i apăra

pe musulmani de rușine. Noi trăim și murim aici după orânduiala lui Allah și a Trimisului său și nu ne abatem de la ea nici o iotă – cu voia lui Allah. Ți-am propus o soră virtuoasă și evlavioasă – și nimeni nu este mai presus de Allah.

— Adică să mă căsătoresc cu o femeie pe care nici măcar nu o cunosc? răspunse Taha fără să stea pe gânduri, în vreme ca Șeih Bilal zâmbi zicându-i:

— O vei cunoaște – cu voia lui Allah. Este vorba de sora Radwa Abu al-Alaa, cel mai bun model de femeie musulmană. Ea a fost căsătorită cu fratele Hasan Nur al-Din din Asyut și când el a primit martiriul – Allah să-l ierte! – ea era însărcinată cu micuțul ei și a venit aici la noi pentru a trăi viața islamului.

Taha tăcu și pe chipul lui se citea ezitarea. Atunci, Șeih Bilal continuă:

— Allah să ne ferească, fiul meu, să-ți impunem ceva... O vei întâlni pe Radwa, îi vei vedea chipul, vei sta de vorbă cu ea, după cum cere Legea sacră, iar după aceea iei deciziile în deplină libertate. Te rog, Taha, să revezi cartea intitulată *Căsătoria în islam*, pe care v-am distribuit-o în timpul cursurilor. Și să știi, fiul meu, că o căsătorie cu văduva unui martir și îngrijirea copilului său orfan îți dublează răsplata – cu voia lui Allah...

Aproape de miezul nopții, starea copilului se agravă și indicatoarele ecranelor din camera de terapie intensivă începură să înregistreze tulburări ale ritmului respirației și pulsului. Doctorița de gardă fu chemată și veni în grabă, recomandând o injecție intravenoasă pe care o administră asistenta. Starea se mai amelioră

întru câtva, dar după mai puțin de o oră se deterioră din nou și copilul încetă din viață.

Asistenta izbucni în plâns, îi acoperi cu cearșaful fața mică și ieși din salon. De îndată ce o văzu, Hidiyya scoase un țipăt sfâșietor, care se auzi în toate colțurile spitalului. Apoi căzu pe podea, își puse mâinile în cap și porni să bocească.

Cât despre Abd Rabbuh, chipul lui negricios se contractă, scrâșni din dinți cu putere și sfâșie pachetul de țigări, tutunul prefirându-i-se printre degete ca niște grăunțe de țărână. Făcu tot ce-i era în putință pentru a-și stăvili plânsul, dar, cu toate eforturile, lacrimile îi inundară ochii și în cele din urmă izbucni și el în plâns. Toți cei prezenți – persoanele care se ocupau de curățenie, asistentele și familiile pacienților – împărtășiră cu lacrimi durerea lor sfâșietoare. Până și doctorița își scoase ochelarii pentru a-și șterge lacrimile.

Abd Rabbuh și soția sa Hidiyya trebuiră să lase cadavrul micuțului la morga spitalului până dimineața, când urmau să-l înmormânteze. Momentul când trupul micuț a fost așezat printre cadavrele mari a generat o nouă scenă dureroasă, căci bătrânul lucrător de la morgă (obișnuit să vadă morți, prin natura ocupației sale) nu se putu nici el stăpâni și începu să repete cu o voce tremurată formulele obișnuite, rostite la aflarea morții cuiva: *La ilaha illa Allah... Inna li-Allahi wa-inna ilay-hi ragi'un* „Nu există altă divinitate în afară de Allah... Noi suntem ai lui Allah și noi la el ne întoarcem".

Locatarii de pe terasa Blocului Iakubian au aflat și ei vestea, nu se știe pe ce cale, și rămaseră cu toții de veghe. Deschiseră ușile încăperilor și așteptară în

tăcere, cu capetele plecate, ca și cum s-ar fi aflat în cortul special ridicat când moare cineva, în care se prezintă condoleanțe. Unii dintre ei (care aveau magnetofoane) le deschiseră și versetele Sfântului Coran, intonate cu voce înaltă, se auziră în toate ungherele terasei.

Puțin înainte de ivirea zorilor, apărură pe terasă Abd Rabbuh împreună cu soția, epuizați de durere și oboseală. Toți locatarii se grăbiră spre ei pentru a le adresa cuvinte de mângâiere și durerea se aprinse din nou. Bărbații îl îmbrățișară pe Abduh și-i strânseră mâna, îmbărbătându-l (și toți erau sincer afectați, chiar și cei mai încrâncenați și mai agresivi dintre ei, așa cum era Ali Șoferul, care răspândea ca de obicei în jurul lui mirosul de băuturi ieftine, și care plânse ca un copil pierdut). Bătrânul portar Al-Șazli, cu mustăți albe și statură înaltă și uscată, se apropie de tatăl îndurerat (de care îl lega o prietenie aparte), îi întinse mâna și Abduh îl îmbrățișă îndelung, îngropându-și fața în ghilbabul său alb, în vreme ce bocea cu accentul său din Al-Sa'id.

— Copilașul meu s-a prăpădit, unchiule...

Femeile aveau modul lor special de a-și exprima durerea: țipetele lor ascuțite porniră să sfâșie tăcerea și multe dintre ele se loviră cu palmele peste obraji până ce căzură pe podea. Dar încet-încet valul de durere se liniști și, așa cum se întâmplă de obicei în astfel de situații, bărbații insistară ca Abduh să se odihnească în cameră împreună cu soția, deoarece ziua următoare va fi una deosebit de grea. Cei doi soți acceptară în cele din urmă și se retraseră în camera lor, dar lumina rămase

aprinsă până dimineața, căci nu puseră geană pe geană, ci se prinseră într-o conversație prelungită care nu întârzie să se încingă și să se transforme într-o ceartă amară și violentă, ale cărei ecouri ajunseră și la urechile celorlalți locatari... Glasul Hidiyyei se înălța plin de reproșuri și provocator, în vreme ce glasul lui Abduh scăzu treptat până ce se stinse complet.

În ziua următoare, după ritualul înmormântării și al condoleanțelor, un camion mare se opri pe neașteptate în fața blocului. Locatarii îl văzură pe Abduh ajutându-i pe cei câțiva muncitori să transporte mobila din cameră și-l întrebară îngrijorați ce se întâmplă. Le răspunse în doi peri că se mută într-o altă cameră în cartierul Imbaba. Fața îi era încordată și răspunsul sec îi împiedică să-și exprime nedumerirea și chiar să-și ia rămas-bun de la el, așa cum se cuvenea.

— Ai început greșit, Azzam...

— Doamne ferește, Kamal Bey... Cuvântul dat va fi respectat, dar chestiunea necesită ceva timp...

Stăteau la o masă în restaurantul Sheraton. Atmosfera devenea tensionată și Azzam încercă să conducă discuția în altă direcție, însă Kamal al-Fuli îl împiedică, încruntându-și sprâncenele, și-i zise tăios:

— Nu încerca să-mi abați atenția cu alte chestiuni... Nu sunt copil... Te-ai angajat și pe urmă ai dat înapoi... Ți-am dat contractul de trei luni ca să-l semnezi cu Marele Bărbat, iar tu tragi de timp...

— Kamal Bey, vorbești cu păcat când spui că trag de timp. Eu trebuie să prezint chestiunea partenerului japonez și aștept momentul potrivit pentru treaba aceasta...

— Ce treabă avem noi cu japonezii? Contractul este între tine și între Marele Bărbat și se referă la procentul din profit...

— Domnul meu, japonezii trebuie să știe absolut totul... Dacă fac ceva fără știrea lor, ei pot să anuleze contractul pentru reprezentanță...

Kamal al-Fuli trase adânc din *șișa*, dădu fumul afară, puse muștiucul mare pe masă și se ridică brusc împreună cu fiul său și cu gărzile de corp, care stăteau la masa vecină.

— Te joci cu focul, Azzam... zise el răspicat, în vreme ce-și aranja costumul, pregătindu-se să plece. Și eu mă mir, sincer, pentru că ești bărbat deștept... Tu ar trebui să înțelegi că omul care te-a băgat în parlament te poate și scoate din el...

— Mă amenințí, Kamal Bey?

— Înțelege ce vrei!...

Hagg Azzam se ridică și întinse mâna spre umărul lui Al-Fuli, încercând să-l îmbrățișeze.

— Domnul meu, te rog să nu exagerezi, făcând din țânțar armăsar... încercă el să-l înduplece.

— La revedere...

Al-Fuli se întoarse să plece, dar Hagg Azzam îl prinse de braț, oprindu-l cu vorbele:

— Domnul meu, în toate lucrurile există compromisuri... Jur pe Allah Mărețul de trei ori că eu îmi țin promisiunea...

Al-Fuli își trase brațul furios, dar Azzam se apropie de el și șopti, aproape implorându-l:

— Kamal Bey, ascultă-mă, te rog... Eu am o propunere de natură să ne dea satisfacție și mie, și ție...

Al-Fuli se uită la el întrebător, fără ca mânia să-i fi dispărut de pe față.

— Vreau să mă întâlnesc cu Marele Bărbat...

— Marele Bărbat nu se întâlnește cu nimeni...

— Kamal Bey, te rog, ajută-mă... Vreau să mă întâlnesc cu Excelența Sa și să-i explic chiar eu situația... Te implor, pe pâinea și sarea pe care le mâncăm împreună, nu-mi refuza această cerere, doar suntem prieteni de-atâta vreme...

Al-Fuli îi aruncă o privire cercetătoare, vrând parcă să-i sondeze cele mai ascunse gânduri pentru ultima oară.

— Bine, o să vedem... mai zise, îndepărtându-se.

Lui Hagg Azzam nu-i era chiar așa ușor să renunțe atât de simplu la un sfert din beneficiile agenției, dar nu putea nici să respingă cererea în mod categoric. El aprecia că, atâta timp cât vor avea speranța că va achita, îl vor lăsa în pace. A cerut să-l întâlnească pe Marele Bărbat și a insistat pentru o astfel de întâlnire din două motive : în primul rând pentru a mai câștiga timp și în al doilea rând pentru că avea el o presimțire ciudată, dar hotărâtă că, întâlnindu-se față în față cu Marele Bărbat, va reuși să-l convingă să fie de acord cu reducerea procentului. Și mai urmărea, în sfârșit, încă un scop : să se încredințeze că Marele Bărbat există într-adevăr... Nu era oare posibil ca Al-Fuli să folosească numele Marelui Bărbat fără știrea acestuia ? O probabilitate redusă, într-adevăr, dar existentă... Se scurseră câteva săptămâni în care avură loc mai multe convorbiri telefonice, Azzam insistând în continuare ca Al-Fuli să-i aranjeze această întâlnire.

Într-o dimineață, telefonul din biroul lui Azzam sună și de la celălalt capăt auzi vocea dulce a secretarei:

— Hagg Azzam? *As-Salamu 'alay-kum*!... Kamal Bey dorește să vă vorbească...

— Joi te întâlnești cu Marele Bărbat... îl anunță Al-Fuli scurt. La ora zece dimineața fii gata pregătit în biroul dumitale, fiindcă trimitem o mașină să te ia...

Dawlat își pregătise planul cu grijă și reușise, prin trafic de influență și mituire, să-i atragă pe toți ofițerii de partea ei, așa încât aceștia îl tratară pe Zaki al-Dasuki cu bădărănie și impertinență duse la extrem, nu-i îngăduiră să dea nici un telefon și se întrecură în comentarii ironice pe seama lui:

— Se crede Valentino...

— Tu trebuie să fii faimosul Șeih Băutor[1]...

— Mașina i s-a defectat și lucrează cu degetul...

Izbucneau în hohote de râs, urmate de dregerea glasului și accese de tuse. Dawlat râdea împreună cu ei din complezență, încurajându-i malițios. Zaki păstra tăcerea și nu le răspundea nicicum. Zidul pe care se străduise să-l mențină în jurul lui se prăbuși, totul luând sfârșit; își dădu seama că orice încercare de a li se opune n-ar face decât să le sporească ticăloșia. Simți, însă, o tristețe deosebită pentru Busayna, care plânsese tot timpul.

— Ce părere ai, boierule? Ai de gând să te întorci pe calea cea bună? îl întrebă râzând cu dușmănie ofițerul care-i ridicase.

---

1. *Șeihul Băutor*, însemnul unei mărci de ceai, constând din imaginea unui bătrân elegant îmbrăcat în veșminte orientale, ținând o ceașcă mică în mână.

— Comportamentul tău este ilegal... O să formulez o plângere împotriva ta... îi răspunse Zaki cu glasul stins.

— Tot te mai dai mare și tare. Nu ți-e rușine, omule? Nu vezi că ești cu un picior în groapă? Unul de vârsta ta s-ar cuveni să stea retras și să se roage la moschee, nu să te aducem în pielea goală de la curve. Și mai ai și neobrăzarea să vorbești?...

Busayna încercă să-l înduplece pe ofițer, dar acesta o dojeni cu asprime:

— Tu să-ți ții gura, fiică de târfă! Sau vrei să-ți fac numaidecât proces de moravuri!

În cele din urmă renunțară amândoi la orice încercare și, dându-se bătuți, răspunseră la întrebările ofițerului. Zaki afirmă printre altele că plângerea este mincinoasă, întrucât Dawlat nu locuiește împreună cu el în birou și explică prezența Busaynei cu el, pretinzând că ea este fiica unui prieten, care s-a certat cu familia sa și pe care o găzduia în biroul lui până când va izbuti să-i împace. Apoi semnă procesul-verbal, după care semnară Busayna și Dawlat (ultima în calitate de reclamantă), care se retrase, mulțumind ofițerilor, încredințată că lucrurile vor merge așa cum îi convenea ei. Zaki își călcă pe inimă după toate umilințele astea și se rugă de ofițer până ce acesta îi îngădui, mai mult în silă, să dea un telefon. El ceru ajutorul unui prieten, fost consilier la Curtea de Apel, care sosi degrabă, cu urmele somnului pe față, și se opri în biroul comandantului secției de poliție. Acesta îl chemă pe Zaki la el, îl invită să ia loc, insistă să-i comande o ceașcă de cafea și-i oferi o țigară (căci el își uitase pachetul de țigări în birou, din cauza învălmășelii). Apoi comandantul secției i se adresă, zâmbind, cu voce calmă:

— Firește, eu îmi cer scuze pentru orice umilințe venite din partea colegilor mei, dar după cum știi este vorba de un incident care are legătură cu moralitatea și chestiunea e destul de delicată, întrucât ofițerii de aici țin foarte mult la respectarea tradițiilor, iar noi suntem un popor religios – slavă lui Allah!

Zaki nu scoase nici un cuvânt. Fuma privind în ochii ofițerului, dar interveni consilierul:

— Eu sper, domnule, că putem considera cazul încheiat... Ți-aș fi foarte recunoscător...

— Cererile Excelenței Voastre sunt ordine pentru mine, dar, din păcate, procesul-verbal a fost înregistrat și nu mai poate fi anulat. Excelența Voastră cunoașteți procedurile la fel de bine ca și mine... Ceea ce putem face este să-i lăsăm pe dânsul și pe fată să meargă acum acasă, cu condiția să se prezinte mâine-dimineață la procuratură. Între timp, eu voi vorbi cu procurorul să suspende investigația – cu voia lui Allah...

Zaki și Busayna semnară un angajament că se vor prezenta la procuratură și, când ieșiră de la secție, Zaki strânse mâna consilierului, mulțumindu-i, dar acesta îi răspunse:

— Zaki Bey, noi suntem ca frații... Nu este cazul să-mi mulțumești... Apropo, e clar că sora ta Dawlat are influență și toți ofițerii sunt la mâna ei... Șeful secției ar fi putut să rupă procesul-verbal în fața noastră, dacă ar fi vrut...

Zaki zâmbi trist, dar consilierul încercă să-l îmbărbăteze, zicându-i:

— Nu-ți face griji!... Cum se face ziuă, îi dau telefon comandantului districtual de poliție și sper să se rezolve totul...

Zaki îi mulțumi încă o dată și porni împreună cu Busayna spre Blocul Iakubian. Lumina dimineții începea să se strecoare pe strada Suleiman Pașa, aproape complet goală, în afară de lucrătorii de la salubritate, care măturau în dorul lelii, de câțiva trecători care se sculaseră devreme, din cine știe ce motiv, sau se întorceau de la vreo petrecere prelungită până în zori.

Zaki era extrem de obosit și simțea amețeală și greață. Nu era nici revoltat, nici furios. Simțea numai că-l doare stomacul, că mintea îi era goală și gândurile risipite. Dar încetul cu încetul începu să simtă apăsarea unei tristeți copleșitoare apropiindu-se de el, asemenea norilor care aleargă înaintea furtunii. Își va reaminti de o sută de ori umilințele și insultele pe care i le-au adresat și nu-și va ierta niciodată faptul că s-a dat bătut și s-a predat. Va face întotdeauna o comparație între respectul de care avusese parte toată viața și disprețul manifestat de lucrătorii secției de poliție de parcă ar fi fost un hoț de buzunare sau un proxenet. Dar ceea ce-l frământa cel mai tare era faptul că a cedat complet în fața lor. Dacă l-ar fi bătut, nu s-ar fi împotrivit... De ce s-a supus și s-a transformat într-o cârpă în mâinile lor? Cum de și-a pierdut voința și demnitatea i-a fost călcată în picioare în halul ăsta? S-ar fi cuvenit să le opună rezistență până la capăt, orice s-ar fi întâmplat, dacă nu pentru apărarea demnității sale, cel puțin pentru apărarea onoarei Busaynei, pe care ei au călcat-o în picioare. Ce va spune ea acum despre el și cum o s-o privească în ochi după ce nu a fost în stare să o apere nici măcar printr-un singur cuvânt?

Se întoarse spre ea. Mergea alături de el tăcută.

— Hai să luăm micul dejun la Excelsior! Cred că ți-o fi și ție foame! se trezi el propunându-i, cu glasul său răgușit.

Nu scoase nici un cuvânt, ci îl urmă în tăcere în marele restaurant, situat chiar vizavi de Blocul Iakubian, complet gol la ora aceea matinală, în afara celor câțiva angajați care spălau pe jos cu apă și săpun și a unui străin bătrân care-și savura cafeaua în locul cel mai retras, citind un ziar francez. Se așezară unul în fața celuilalt la o masă, alături de fereastra din colțul de unde se putea vedea intersecția străzilor Suleiman Pașa cu strada Adli. Zaki comandă două *thés complets* (cu brioșe). Continua să-i apese aceeași tăcere grea și dureroasă, până în clipa când el sorbi prima înghițitură din ceașca de ceai. Atunci, începu să vorbească rar, de parcă și-ar fi căutat cuvintele:

— Busayna... Te rog, nu fi tulburată!... Omul este expus în viață multor situații stupide, iar cel care se împiedică de ele greșește... Ofițerii de poliție din Egipt sunt ca niște câini turbați și, din păcate, competențele lor sunt foarte mari, din cauza stării de necesitate[1]...

Ceea ce spunea el părea ridicol și nepotrivit, așa că Busayna rămase mai departe cu capul în pământ, fără să se atingă de ceașca de ceai și de prăjitura din fața ei. Zaki își dădu seama că este foarte deprimată și continuă:

— Aș vrea să știu, însă, de unde a făcut Dawlat rost de cheia biroului? Ea a pus la cale planul ăsta mârșav

---

1. Legea de Urgență: în 1981, în urma asasinării președintelui Anwar al-Sadat, a fost instituită starea de urgență, suspendându-se constituția și acordându-se puteri extinse președintelui; Legea de Urgență se află în vigoare și în momentul de față.

cu intenția de a mă declara incompetent, însă va pierde procesul... Avocatul m-a asigurat că va pierde...

Încerca să-și ascundă emoția pălăvrăgind, să transforme situația dureroasă în vorbe goale, presupuneri și supoziții, sperând că în felul acesta va izbuti să iasă din situația mizerabilă care-i apăsa.

— Avocatul mi-a explicat care sunt condițiile legale pentru a declara pe cineva incompetent... Incompetența este o problemă complicată și tribunalul nu ia o decizie prea ușor... Dawlat, în ignoranța ei, crede că este o chestiune simplă...

Și această încercare dădu greș. Busayna rămase în continuare mută. Nu scotea nici un cuvânt. Părea că și-ar fi pierdut capacitatea de a auzi și de a vorbi. Zaki se apropie de ea peste masă și observă pentru prima oară în lumină fața ei palidă, ochii înroșiți, cele câteva zgârieturi de pe chip și de pe gât din timpul altercației cu agenții.

— Busayna, dacă mă iubești, uită de toată treaba asta stupidă... bâigui el, zâmbind cu afecțiune, prinzându-i mâinile în palmele sale.

Delicatețea lui fu peste așteptările ei, semănând cu singura mângâiere ușoară pe care o așteaptă o stâncă fisurată înainte de a se prăbuși.

— Toată viața am avut ghinion... În toate... șopti ea cu glasul stins.

Taha se întâlni cu Radwa în prezența surorilor. Îi văzu fața descoperită și stătu de vorbă cu ea îndelung. Află că este mai mare decât el cu trei ani și fu încântat de cunoașterea profundă a religiei de care dădea dovadă femeia și de calmul și blândețea glasului ei. I-a povestit

despre ea, despre fostul ei soț Hasan Nur al-Din și împrejurările în care acesta a fost ucis...

— Au scris în ziare că ar fi deschis focul asupra ofițerilor care ar fi fost nevoiți să-l ucidă. Allah este martor că în noaptea aceea n-a tras nici un singur glonț cu arma lui... Au bătut în ușă și imediat ce-a deschis au descărcat o rafală de automat, pierind ca martiri imediat atât el, cât și alți trei frați... I-au ucis în mod premeditat, deși ar fi putut, dacă ar fi vrut, să-i aresteze vii...

— Au instrucțiuni recente să ucidă un număr cât mai mare de islamiști... comentă Taha cu tristețe și amărăciune... Așa-numita politică a „loviturii în inimă"... Dacă regimul necredincios i-ar fi tratat la fel și pe evrei, Ierusalimul ar fi fost eliberat de mult timp...

Radwa lăsă capul în jos și se așternu o tăcere grea. Apoi reluă firul relatării, ca și cum ar fi vrut să-i vorbească deschis despre tot ceea ce i s-a întâmplat în viață:

— După martiriul soțului, familia a încercat să mă recăsătorească și am aflat că viitorul soț urma să fie un inginer bogat, care a renunțat la împlinirea rugăciunii. Ai mei au încercat să mă convingă că el va deveni angajat după căsătorie, dar eu am refuzat... Le-am explicat că cel care nu împlinește rugăciunea este necredincios, după Legea sacră, și nu se poate căsători cu o musulmancă. Au făcut presiuni insistente asupra mea, ajungând să-mi transforme viața într-un infern... Problema este că și cei din familia mea sunt neangajați. Ei sunt oameni buni, dar, din păcate, se află încă în Jahiliyya[1]. M-am temut

1. *Al-Jahiliyya* „epoca ignoranței" – nume pe care arabii musulmani l-au dat perioadei anterioare apariției islamului. Grupurile islamice radicale, însă, au în vedere prin acest termen masele neangajate religios ale societății musulmane actuale.

să nu fiu ispitită în privința religiei mele și am vrut ca micuțul meu Abd al-Rahman să crească în supunerea față de Allah. De aceea, am luat legătura cu Șeih Bilal și l-am rugat să-mi permită să trăiesc în tabără...

— Și ce-au făcut ai tăi?

— Am trimis pe cineva care să-i liniștească în privința mea și cu prima ocazie am să-i vizitez – cu voia lui Allah. Și-L rog pe Allah să mă ierte, dacă le-am făcut ceva rău...

Simțea, în timp ce vorbea, că spune adevărul și i-a plăcut expresia serioasă și sinceră de pe chipul ei frumos; vorbea ca un copil vinovat care se confesează deschis. Observă, de asemenea, că trupul ei era plin și armonios, iar sânii ei erau rotunzi și tari (dar, după aceea, și-a făcut reproșuri pentru acest gând și a cerut iertare lui Allah).

După câteva zile, Șeih Bilal îl invită la el în birou și-l salută, strângându-i mâna. Privi o vreme la el, cu un zâmbet cu subînțeles pe chip, și-l întrebă cu un ton serios, ca și cum ar fi reluat o discuție ce avusese loc între ei.

— Ei, ce zici?

— În legătură cu ce?

— Nu știi în legătură cu ce, Șeih Taha? răspunse Bilal tot printr-o întrebare, după ce râse cu hohote. În legătură cu Radwa, domnul meu...

Taha nu-i răspunse, dar zâmbi puțin stânjenit, însă șeihul îl bătu pe umăr, zicându-i:

— Felicitări, fiule!...

De îndată ce se termină rugăciunea din seara zilei de joi, frații se adunară în jurul lui Taha pentru a-l felicita,

în vreme ce din camera rezervată femeilor se înălțară, răsunând în văzduh, chiote de bucurie. Surorile au fost ocupate în cele două zile anterioare cu pregătirea miresei și a trusoului ei. După un sfert de oră de chiote și felicitări, Șeih Bilal se așeză pentru a oficia ritualul căsătoriei. Radwa îl împuternici pentru încheierea contractului de căsătorie pe fratele Abu Hamza (o rudă de-a ei din orașul Asyut, ca și ea) și alți doi frați se oferiră ca martori. Șeih Bilal rosti obișnuita cuvântare despre căsătorie după Legea lui Allah, apoi uni mâna lui Taha cu mâna lui Abu Hamza și repetă cuvintele contractului, în vreme ce ei le repetară după el. Când terminară, șeihul murmură:

— Doamne, binecuvântează unirea lor și călăuzește-i pe ei în supunerea Ta și dăruiește-i pe ei cu alese vlăstare... Apoi puse mâna pe capul lui Taha și continuă: Allah să te binecuvânteze pe tine și să binecuvânteze căsătoria ta și să te unească pe tine împreună cu soția ta în bună înțelegere și făptuire!...

Toți frații se apropiară apoi de mire, îl îmbrățișară și-l felicitară și din nou se înălțară în văzduh chiotele de bucurie. Surorile începură să lovească în dairele și să cânte:

„Am venit la voi, am venit la voi,
Salutați-ne și vă salutăm și noi...
Dacă n-ar fi poposit în valea noastră,
Și dacă n-ar fi grâul copt, maroniu,
Fecioarele noastre n-ar fi frumoase și cu păr strălucitor".

Taha vedea pentru prima oară ceremonialul islamic al nunții și fu puternic mișcat de bucuria și cântecul surorilor și de entuziasmul fraților care-l felicitau. Apoi surorile o însoțiră pe mireasă până la noua ei locuință: o cameră spațioasă cu o mică baie separată, în clădirea mare a căsătoriților (care a servit la început pentru locuințele muncitorilor din carierele companiei de ciment, pe vremea elvețienilor, iar apoi a fost părăsită și uitată cu desăvârșire, până când au luat-o niște islamiști care lucrau la companie și au transformat-o într-o tabără secretă a organizației Al-Gamaa). Femeile plecară și în moschee domnea liniștea. Frații se așezară, împreună cu mirele, și se prinseră într-o conversație veselă, întreruptă de hohote de râs. La un moment dat, Șeih Bilal se ridică și-i invită și pe ceilalți:

— Hai să mergem, fraților!...

Taha încercă să-i mai rețină, dar șeihul îi zise în glumă:

— În noaptea nunții, nu se cuvine să-ți risipești energia în discuții...

Frații continuară să glumească, în timp ce ieșeau din moschee, apoi își luară rămas-bun de la Taha și se îndepărtară. Plecă și el singur și simți cum îl cuprinde un fel de teamă... Își făcuse fel de fel de gânduri în legătură cu modul în care va trebui să procedeze în noaptea nunții. În cele din urmă, hotărî să se bizuie pe Allah și să lase ca totul să se desfășoare așa cum a orânduit Allah, cu toate că nu-i dădea pace gândul că nu are nici o experiență în privința femeilor, în vreme ce soția lui are o experiență anterioară și s-ar putea ca satisfacerea dorințelor ei să fie dificilă. Șeih Bilal

parcă-i citise gândurile și în ziua anterioară nunții îl luase deoparte și stătuse de vorbă cu el despre căsătorie, despre îndatoririle față de soție, subliniind faptul că musulmanul nu trebuie să se teamă de căsătoria cu o femeie care nu este virgină și faptul că un mariaj anterior al femeii musulmane nu trebuie să fie considerat un punct slab pe care noul soț să-l folosească împotriva ei și a încheiat pe un ton ironic:

— Laicii ne acuză de puritanism și de rigiditate, în vreme ce ei suferă de nenumărate complexe. Dacă vreunul din ei se căsătorește cu o femeie care a mai fost măritată, amintirea fostului ei soț nu-i dă pace și ajunge să o maltrateze, voind parcă să o sancționeze pentru căsătoria ei legitimă... Islamul nu cunoaște astfel de complexe...

Toate acestea au fost niște mesaje indirecte în legătură cu felul în care trebuia să se poarte cu Radwa, pe care Taha le-a înțeles așa cum trebuie. Șeihul a trecut în revistă împreună cu el diversele aspecte ale relațiilor dintre bărbat și femeie și i-a comentat versetul din *Surat al-Baqara*: *Femeile voastre sunt un ogor pentru voi; așadar, veniți la ogorul vostru când voiți, din față, pentru sufletele voastre.* I-a explicat pe larg expresia coranică „din față, pentru sufletele voastre", prin care Domnul Preaputernic și Preamăreț ne învață cum să întreținem relații intime cu o femeie într-un mod delicat și uman. Șeihul i-a vorbit cu atâta abilitate despre cele mai mici detalii ale relațiilor sexuale, într-un mod serios și respectabil, fără să ofenseze decența. Taha a tras multe foloase din vorbele lui și a aflat multe lucruri necunoscute, motiv pentru care i-a sporit admirația pentru șeih. Și-a zis în sinea sa că nici

chiar de la tatăl lui n-ar fi putut învăța mai multe decât a învățat de la el.

Acum iată că ceremonia căsătoriei a luat sfârșit și frații l-au lăsat singur pentru a face față momentului hotărâtor. Urcă scara, ciocăni în ușă și intră în camera miresei. O găsi stând pe marginea patului, cu capul descoperit. Părul mătăsos, negru cărbune, îi cobora pe umeri; culoarea lui întunecată, alăturată albului pielii îmbujorate, îl fascină. Taha îi văzu pentru prima oară gâtul grațios, mâinile mici cu degete delicate, și inima porni să-i bată cu putere.

— *As-Salamu 'alay-kum*, „Pace ție", îngână el puțin încurcat, după ce-și drese glasul.

— *Wa-'alay-kum as-salam wa rahmat Allah wa-barakatu-hu*, „Și ție pace și îndurarea lui Allah și binecuvântările Lui asupra ta!", șopti Radwa cu delicatețe, lăsând capul în jos, și chipul i se îmbujoră.

Hatim Rașid află știrea în ziua următoare. Rămase la ziar până spre dimineață, când apăru prima ediție, și se întoarse acasă istovit pe la ora patru, zicându-și în sinea lui: „Dorm puțin și, când mă scol, văd ce se întâmplă cu Abduh...". Se trezi cam târziu, făcu un duș, se îmbrăcă și ieși cu gândul de a se duce la spital, dar la ieșirea din bloc îl întâmpină portarul Al-Șazli și-i zise fără alte explicații:

— Abd Rabbuh v-a lăsat cheile de la cameră și de la chioșc.

— Ce? întrebă Hatim uimit.

Apoi portarul îl anunță despre moartea copilului și despre ce s-a mai întâmplat după aceea.

— Și ți-a spus unde se duce? încercă să-l tragă de limbă, după ce-și aprinse o țigară, dorind să pară calm.

— Păi, zicea că o să se mute în Imbaba, dar nu a vrut să lase noua adresă...

Hatim se întoarse și urcă pe terasă, unde începu să-i descoase pe locatari despre noua adresă a lui Abduh, suportând privirile lor nerușinate și răspunsurile lor dușmănoase (al căror mesaj ascuns era „Lasă-l pe Abduh în pace. I-ai făcut destule necazuri!"), dar până la urmă nu află nimic. Seara se urcă în mașină și rămase vreo două ceasuri în fața chioșcului închis, sperând că Abduh ar fi putut uita vreun lucru și s-ar fi putut întoarce să-l ia, folosindu-se de cheia de rezervă pe care o păstrase la el. Se duse la chioșc trei zile în șir, dar Abduh nu mai apăru nicicum.

Cu toate astea, Hatim nu disperă. Porni să-l caute peste tot și la toți cei care îl cunoșteau, dar fără nici un rezultat... După o săptămână lungă de căutări, îi deveni clar că Abduh s-a dus pentru totdeauna și se trezi inundat de un val violent de tristețe și disperare, de sentimente dureroase amestecate: Deci l-a pierdut pe Abduh... ardoarea lui, trupul lui puternic și musculos, bunătatea și puritatea lui, glasul lui gros cu accentul din Sa'id... În același timp simțea o compasiune adâncă pentru el, fiindcă știa cât de mult ținea la copilul lui și cât de mult trebuie să sufere din pricina pierderii lui. Regreta că l-a lăsat în ziua aceea la spital și a plecat la ziar. Își zicea în sinea lui: Puteam să amân lucrul pentru a rămâne alături de el în acel moment greu... Avea nevoie să fiu lângă el, dar lui i-a fost jenă să-mi ceară asta...

De la o zi la alta, suferința lui Hatim se amplifica. Puse stăpânire pe el sentimentul că este cu adevărat ghinionist. A petrecut ani îndelungați în mizerie și suferință până când a găsit un prieten delicat și sensibil, care să nu-i creeze probleme. Și tocmai când viața începuse să se liniștească, moare copilul și Abd Rabbuh dispare... Acum trebuie să ia de la capăt călătoria lui fără țel. Va fi iarăși nevoit să cutreiere pe străzile din centrul orașului noapte de noapte pentru a pescui un recrut de la Securitatea Centrală, care s-ar putea să fie hoț sau criminal, să-l lovească și să-l jefuiască, așa cum i s-a întâmplat de atâtea ori... Se întoarce din nou la barul Chez Nous pentru a găsi un homosexual activ și la baia Al-Gabalawi din cartierul Al-Husayn pentru a pescui un adolescent să-și potolească pofta, suportând, în schimb, vulgaritatea și lăcomia lui. De ce l-a pierdut pe Abd Rabbuh, după ce-l iubise atâta, se simțise atât de bine cu el și-și făcuse atâtea planuri pentru viața lor împreună? Oare ar fi fost atât de greu să aibă parte de o viață fericită alături de iubitul lui pentru un timp mai îndelungat? Dacă ar crede în Allah, ar socoti că suferința lui este o pedeapsă divină, din pricina sodomiei, dar el cunoaște cel puțin zece homosexuali care au parte de o viață fericită și liniștită alături de partenerii lor. De ce tocmai el a trebuit să-l piardă pe Abduh?

Încetul cu încetul, starea lui sufletească începu să se deterioreze: își pierdu pofta de mâncare, începu să bea peste măsură și să stea tot timpul în casă. Nu se mai ducea la ziar decât pentru lucruri extrem de urgente, pe care le rezolva în grabă și se întorcea în fugă acasă, unde domneau tăcerea, tristețea și amintirile... Aici

şedea Abduh, aici mânca, aici își stingea țigările, aici... Aici se întindea alături de el și-i mângâia trupul negru, sărutându-i fiecare părticică din el, șoptindu-i cu glasul tremurând de ardoarea dorinței:

— Tu ești numai al meu, Abduh... Tu ești armăsarul meu negru și frumos...

Hatim petrecu nopți întregi răscolind amintirile și rememorând relațiile sale cu Abduh minut cu minut, până într-o noapte când printre norii beției și disperării se ivi o idee, strălucindu-i în minte ca un fulger: își aduse aminte niște vorbe pe care i le spusese Abduh cândva în glumă:

— Un locuitor din Al-Sa'id nu poate renunța niciodată la viața lui departe de concetățenii săi... Știi, oriunde m-aș duce, trebuie sa întreb de cafeneaua sa'idiților și să-mi petrec vremea acolo...

Hatim se dezmetici și se uită neliniștit la ceas. Trecuse de unu după miezul nopții. Se îmbrăcă în grabă și în mai puțin de o jumătate de oră îi întreba pe trecătorii din Imbaba unde se află cafeneaua sa'idiților. După altă jumătate de oră, o descoperi... Pe mica distanță pe care o străbătu de la mașină până la intrarea în cafenea simți cum i se preling broboanele de sudoare pe frunte, iar inima îi bătea cu atâta putere încât aproape că i se opri în loc...

Era o cafenea mică, extrem de murdară. Hatim intră grăbit și începu să privească în jur neliniștit. (După aceea se gândi la relația dintre dorința noastră puternică pentru dobândirea unui lucru și posibilitatea împlinirii ei, întrebându-se dacă lucrul pe care-l dorim cu suficientă ardoare se împlinește în mod inevitabil.)

Dorise atât de mult să-l găsească pe Abduh încât îl găsi într-adevăr. Îl zări stând la o măsuță, în fundul cafenelei, trăgând dintr-o narghilea rudimentară. Era îmbrăcat într-un ghilbab larg de culoare închisă, iar pe cap își pusese un turban mare sa'idit. Părea uriaș și inspira respect amestecat cu teamă, de parcă ar fi fost un spirit rău negru întrupat din închipuiri. Părea, de asemenea, să se fi întors la el însuși, la adevărata lui origine, la strădaniile lui, ca și cum, odată cu schimbarea veșmintelor europene, s-ar fi dezbrăcat și de întreaga lui istorie excepțională, accidentală cu Hatim Rașid. Rămase câteva clipe în fața lui fără să scoată un cuvânt. Îl cercetă îndeaproape, ca și cum ar fi vrut să se convingă, să fie sigur, să se agațe de prezența lui, pentru a nu dispărea din nou. Apoi înaintă grăbit spre el și șopti cu glasul gâfâind, făcându-i și pe ceilalți clienți să-și întoarcă privirile spre el:

— Abduh!... În sfârșit!...

Întâlnirea lor din prima noapte se desfășură simplu și spontan, de parcă ar fi fost soția lui de ani de zile... Roza se deschise la atingerea degetelor lui și o udă de mai multe ori până ce îi stinse setea... Uimit de această performanță, se întrebă, rememorând detaliile nunții: cum de a reușit cu Radwa atât de ușor, el care nu mai atinsese nici o femeie până atunci? Unde au dispărut neliniștea, ezitarea și teama de eșec? Probabil pentru că s-a simțit liniștit sufletește alături de Radwa sau pentru că a îndeplinit toate sfaturile pe care i le dăduse Șeih Bilal. Sau pentru că soția sa îl încurajase cu experiența ei și-l condusese către sursele secrete ale plăcerii?!

Făcuse lucrul acesta cu măiestrie și pricepere, dar fără a renunța la decența naturală a femeii musulmane...

Taha se gândi la toate astea și ajunse la concluzia că mariajul cu această femeie este o binecuvântare de la Domnul nostru Preaslăvit și Preaînalt, întrucât ea este delicată, onestă și sinceră în islamul ei. A iubit-o numaidecât și viața alături de ea s-a stabilizat ajungând să se împace de minune cu rânduiala ei de zi cu zi: dimineața o lăsa acasă și-și petrecea întreaga zi în tabără, se întorcea după rugăciunea de seară și găsea camera curată și aranjată, iar mâncarea caldă și delicioasă îl îmbia. Cât de mult îi plăcea să stea împreună cu ea la măsuța rotundă joasă, pentru a lua cina: îi povestea întâmplările din cursul zilei, în vreme ce ea îi relata discuțiile pe care le avusese cu surorile ei și îi făcea un rezumat al fragmentelor pe care le citise din Coran (mai ales că el nu avea timp de citit). Se amuzau împreună pe seama ciudățeniilor micuțului Abd al-Rahman și necazurilor lui care nu luau sfârșit decât în clipa când îl cuprindea somnul. Atunci, Radwa îl lua în brațe și-l muta în pătuțul lui pregătit pe podeaua camerei. Apoi se întorcea, strângea resturile de mâncare și spăla vasele cu grijă.

După aceea, se scuza și intra în baie, în timp ce Taha i-o lua înainte și se întindea cu fața în sus pe patul vechi de metal, fixând cu privirea tavanul camerei, iar inima i se umplea de acea pasiune tensionată și plăcută pe care a ajuns să o cunoască, să o aștepte în fiecare noapte – dorul copleșitor pentru ea, pentru trupul ei armonios, înviorat de apa fierbinte, complet gol sub prosopul care-l învelea la ieșirea din baie, clipele de tăcere

profundă ce dau fiori, încărcate de dorința comună, în timp ce se întorcea cu spatele la el și se împodobea în oglindă, acele cuvinte confuze, goale de sens, pe care le rostea în șoaptă, despre orice subiect, ascunzându-și dorința. El primește semnalul și nu-i mai îngăduie nici o amânare; cuprinde trupul ei suplu și mlădios, mângâind-o cu sărutări și cu răsuflarea fierbinte până ce dulceața lui se revarsă. Apoi descarcă în brațele ei toate sentimentele sale: tristețea, amintirile, visurile neîmplinite, dorința nestăvilită de răzbunare, ura nestăvilită împotriva torționarilor săi. Până și acele dorințe sexuale confuze și aprinse care deseori îl îndurerau mistuitor acolo în camera sa de pe terasă, le descarcă în trupul ei, eliberându-se astfel, găsindu-și tihna, stingându-și focul și lăsând în urma lui o dragoste calmă și stabilă, care cu fiecare noapte devine tot mai trainică.

După ce fac dragoste, o contemplă cu o recunoștință sinceră inundându-i mâinile, fața și părul cu sărutări. A devenit expert în cunoașterea tuturor tainelor și detaliilor trupului ei. A învățat perfect limba lui, așa încât iubirea lor se prelungește uneori ceasuri în șir, în care chipul ei strălucește îmbătat de fericire.

Au trecut luni de zile în care a gustat fericirea noii sale vieți. Până într-o noapte când se afla împreună cu ea în pat și, brusc, s-a poticnit, cum nu i se mai întâmplase niciodată până atunci. Apoi s-a simțit foarte încurcat și a renunțat... S-a așternut tăcerea și și a sărit deodată din pat, care s-a cutremurat. A aprins lumina precipitat, în timp ce ea strângea niște veșminte ca să-și acopere trupul gol.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă ea tulburată.

Tăcu mai departe și se așeză încet pe canapea. Apoi se aplecă, își cuprinse capul în mâini și fața i se crispă, de parcă l-ar fi chinuit o durere.

— Ce-i cu tine, Taha? îl întrebă speriată, alergând spre el.

Probabil că îngrijorarea ei sinceră avu înrâurire asupra lui, căci se mișcă neliniștit, oftând adânc, și începu să vorbească, evitând să privească în ochii ei:

— Te rog, Radwa, să nu mă înțelegi greșit... Eu sunt, bineînțeles, fericit de căsătoria noastră și-i mulțumesc Domnului nostru de o mie de ori că mi-a dăruit o soție evlavioasă ca tine... Dar eu nu am venit în tabără pentru a mă căsători... Eu am venit împreună cu Șeih Șakir pentru un țel precis: jihadul pe calea lui Allah... Am terminat toate tipurile de antrenament și până în momentul de față nu mi-au încredințat nici o misiune... Mă tem că hotărârea mea va slăbi cu trecerea timpului...

Vocea îi era tristă și vorbea aproape în șoaptă. Apoi își lovi coapsa cu mâna și izbucni cu amărăciune:

— Dacă voiam să mă însor, mă puteam însura oriunde în afara taberei... Mă întreb în fiecare zi de o sută de ori pentru ce mă aflu aici... Pentru ce, Radwa? Sunt convins că Șeih Bilal m-a căsătorit cu tine pentru a mă face să renunț la jihad...

Radwa zâmbi ca o mamă înțeleaptă și înțelegătoare, își puserăzboi sfânt". Adeptul fiecăreia din aceste accepțiuni se brațul pe umărul lui și îi zise cu afecțiune:

— Caută refugiu la Allah și alungă-ți aceste gânduri, fiindcă ele sunt o ispită de la Satana. Șeih Bilal este

un om onest, nu minte niciodată. Dacă te-ar socoti nedemn de jihad, te-ar fi îndepărtat de tabără. Și-apoi, el nu te-a însurat cu o femeie stricată, care să te abată de la religia ta (și aici glasul ei căpătă un accent mustrător). Eu îți sunt soție, Taha, și eu sunt prima care te încurajează să participi la jihad și prima care va fi mândră de tine, dacă vei fi un martir. Și Îl rog pe Allah să am parte și eu de martiriu împreună cu tine... Însă eu, din experiența pe care am avut-o cu răposatul martir Hasan, știu că acțiunile militare nu sunt o distracție sau o joacă, ci sunt calculate în funcție de criterii foarte precise pe care nu le cunosc decât frații din Consiliul Organizației Gamaa...

Taha deschise gura, vrând să obiecteze, dar ea se grăbi să i-o închidă cu blândețe, pentru a-l împiedica să vorbească, și mai șopti:

— Ai răbdare, Taha... *Allah este cu cei răbdători...*

Joi dimineața, la ora zece fix, opri în fața Blocului Iakubian o mașină Mercedes-Phantom neagră, din care coborî un bărbat elegant între patruzeci și cincizeci de ani și întrebă de Hagg Azzam. Ajuns la biroul acestuia, îl salută și se prezentă cu aroganță:

— Gamal Barakat... De la Secretariatul Excelenței Sale...

Hagg Azzam urcă în mașină alături de el și nu schimbară tot drumul decât câteva complimente, după care Hagg se cufundă în prefirarea mătăniilor printre degete și rostirea de rugi. Știa că Marele Bărbat locuiește pe canalul al-Maryutiyya, dar nu-și imaginase niciodată cum ar putea arăta casa lui. Era un palat uriaș, ce-i aduse aminte de palatele regale pe care le văzuse în

copilărie, înălțat pe o colină, ceea ce îl făcea să semene cu o cetate întărită, înconjurat de un teren cu suprafața de cel puțin o sută de feddani, cultivat până la ultima palmă de pământ.

Mașina străbătu distanța dintre partea exterioară și ușa palatului în aproape o jumătate de oră, printre grădini și livezi de pomi, fiind oprită de trei ori, la barajele de securitate. Gărzile erau alcătuite din niște matahale îmbrăcate în costume și cu cravate identice, iar la brâu le atârnau pistoale mari. Aveau niște aparate electronice de forma unor bastoane care scoteau un bâzâit strident, controlând cu ajutorul lor mașina cu o grijă deosebită, apoi se uitau la legitimația lui Hagg, confruntând datele din ea cu declarația secretarului care-l însoțea. Lucrul acesta se întâmplă de trei ori, ceea ce îl cam deranjă, ultima oară fiind cât pe ce să se împotrivească, dar își reținu cu greu mânia și socoti mai nimerit să-și țină gura. În cele din urmă, mașina urcă pe o alee întortocheată și ajunse în fața ușii palatului. Aici se repetară cu aceeași atenție măsurile de securitate. În plus, de data aceasta, îi deschiseră și servieta diplomat și i-o controlară, după care îi cerură să treacă prin dispozitivul electronic de detectat metale. Nemulțumirea deveni evidentă pe chipul lui, dar secretarul se apropie de el și-i zise pe un ton impertinent:

— Știți... măsurile de securitate sunt esențiale...

Îi ceru să aștepte în hol și el dispăru. Hagg Azzam rămase un timp, admirând coloanele rotunde de marmură, motivele persane de pe covoarele luxoase și candelabrele de cristal uriașe ce atârnau de plafonul înalt. Treptat se simți stânjenit și umilit. Avea impresia că

în mod deliberat îl umilesc, prin măsurile de securitate exagerate și prin această așteptare prelungită. „Ei mă tratează cu dispreț și în același timp mă și jefuiesc... Vor să primească pe tavă un sfert din profit, fără să rostească un singur cuvânt de mulțumire... Jecmăneală și bădărănie pe față..." își zise el revoltat și cu chipul întunecat, tentat să se retragă de la această întâlnire. Ar fi vrut să se ridice de îndată, să-l cheme pe secretar și să-i spună că vrea să plece, orice s-ar întâmpla, dar în sufletul său știa foarte bine că așa ceva este imposibil. Chiar dacă l-ar fi lăsat să aștepte până dimineața, n-ar fi îndrăznit să obiecteze nici măcar cu un singur cuvânt. El se află acum în cercul celor mari și o singură greșeală s-ar putea să-i provoace sfârșitul. Așa că ar fi mai nimerit să pregătească un plan și să facă uz de toată experiența sa pentru a-l îndupleca pe Marele Bărbat și a-l convinge să accepte reducerea procentului sub un sfert... Aceasta este singura posibilitate și orice prostie pe care ar comite-o s-ar putea să-l coste foarte scump, plătind pe loc prețul ei.

În sfârșit, auzi niște pași în spatele lui și-l cuprinse o spaimă atât de puternică încât nu fu în stare să se întoarcă pentru a vedea cine se apropie, dar numaidecât se ivi unul dintre membrii gărzii care-i făcu semn să-l urmeze. Merseră pe un coridor lung, pașii lor răsunând pe pardoseala lucioasă de marmură, și ajunseră într-o sală spațioasă, în mijlocul căreia se afla un birou mare de stejar, în capătul unei mese dreptunghiulare de ședințe, cu zece fotolii în jurul ei. Garda îi făcu semn să ia loc, zicându-i pe același ton insolent, în vreme ce se retrăgea:

— Aștepți aici până când Excelența sa pașa o să-ți vorbească...

Azzam rămase descumpănit când auzi cuvintele „o să-ți vorbească“. Asta înseamnă că Marele Bărbat se află aici? se întrebă el. Atunci de ce nu l-a contactat să-și ceară scuze și să-i stabilească întâlnirea pentru o altă dată, scutindu-l de acest deranj? Trebui să aștepte și aici îndelung, dar deodată auzi un glas răsunând în toată sala:

— Bine-ai venit, Azzam!...

Sări numaidecât în picioare, cuprins de spaimă, și se uită de jur-împrejur, căutând persoana care-i vorbea. Aceasta râse ușor și continuă:

— Nu te teme! Eu mă aflu în altă parte, dar te văd și-ți vorbesc... Din păcate, nu am prea mult timp... Hai să intrăm direct în subiect!... De ce-ai cerut să te primesc în audiență?

Hagg Azzam încercă să-și adune gândurile și se strădui să rostească cu glas tare vorbele pe care le pregătise vreme de două săptămâni, însă, din cauza spaimei, gândurile îi zburară din minte. După câteva clipe, reuși totuși să îngaime anevoios:

— Excelență, eu sunt în serviciul dumneavoastră și la dispoziția dumneavoastră, domnule... Bunăvoința dumneavoastră mă copleșește, iar mărinimia dumneavoastră se revarsă peste întreaga țară... Domnul nostru să vă țină și să vă ocrotească spre binele Egiptului... Am toată nădejdea că Excelența Voastră va analiza chestiunea pe care v-o aduc la cunoștință cu toată atenția, domnule... Am îndatoriri mari și obligația de a întreține o familie numeroasă, Domnul mi-e martor... Un sfert din profit este foarte greu de suportat, Excelență...

Marele Bărbat continua să tacă, așa că Azzam își adună curajul și încercă mai departe să-l înduplece:

— Îmi leg mari speranțe de generozitatea Excelenței Voastre. Pentru Profet, vă implor să nu mă lăsați să plec de aici cu inima frântă... Dacă Excelența Voastră ar putea să fie de acord cu reducerea procentului la a opta parte, de pildă, v-aș fi nespus de recunoscător...

Încă o clipă de tăcere, după care glasul înalt al Marelui Bărbat răsună din nou:

— Ascultă, Azzam! Eu n-am vreme de pierdut cu tine! Acesta este procentul atât pentru tine, cât și pentru ceilalți... În orice business mare, ca acesta al tău, noi intrăm ca parteneri cu un sfert. Și procentul acesta îl obținem în schimbul muncii noastre... Noi te protejăm de oficiul de impozite, de oficiul pentru asigurări, de oficiul de siguranță industrială, de oficiul de audit și de alte o mie de oficii și instituții care îți pot bloca afacerea și te pot falimenta într-o clipită... Și-apoi, tu în mod special trebuie să-i aduci mulțumiri Domnului nostru pentru că noi am acceptat să lucrăm cu tine, având în vedere că afacerile tale sunt necurate...

— Necurate? repetă Hagg Azzam ridicând glasul și scăpă un bombănit dezaprobator, care-l provocă pe Marele Bărbat să se răstească la el, dintr-odată violent:

— Tu ești idiot sau faci pe idiotul? Profitul tău de bază provine din afaceri murdare, nu din reprezentanța japoneză. De la început te-ai ocupat cu traficul de droguri și noi știm totul despre treaba asta... Stai la birou și deschide dosarul pe care este scris numele tău... Găsești acolo copii după toate rapoartele despre afacerile tale... Investigațiile făcute de Securitatea Națională, de Brigada pentru Combaterea Drogurilor și de Investigațiile Centrale ale Criminalității... Toate se află la noi... Noi le-am blocat, dar tot noi într-o singură clipă putem

să le redeschidem și să te distrugem... Șezi, Azzam, și nu face pe prostul!... Citește dosarul!... Studiază-l și ține minte bine... Iar la sfârșitul dosarului vei găsi o copie după contractul de parteneriat dintre noi... Dacă vrei să-l semnezi, semnează-l! Faci cum crezi!...

Apoi Marele Bărbat hohoti batjocoritor și glasul se întrerupse...

Abduh îl întâmpină cu aversiune. Îi strânse mâna cu răceală, fără să se ridice de pe scaun, apoi își întoarse fața de la el și continuă să tragă din *șișa*. Hatim zâmbi și-i zise cu o voce cât mai prietenoasă cu putință:

— Cum de poți să întâmpini pe cineva atât de urât? Cel puțin, comandă un ceai și pentru mine!...

Fără să-l privească, Abduh bătu din palme și-i ceru ospătarului un pahar de ceai.

— Condoleanțele mele, Abduh... începu Hatim discuția. Tu crezi în Domnul nostru și în destin... dar faptul că ești trist după copilul tău te împiedică oare să mă vezi?...

— Ajunge, Hatim Bey, izbucni el deodată. Domnul să ne ierte... Copilul meu a murit din pricina mea...

— Ce vrei să zici?

— Vreau să spun că Domnul nostru m-a pedepsit pentru păcatul pe care l-am săvârșit cu tine...

— Adică vrei să zici că Domnul nostru îi pedepsește pe toți aceia ai căror copii mor?

— Da... Domnul nostru Preaslăvit și Preaînalt amână, dar El nu uită... Eu am păcătuit multă vreme cu tine și mi-am meritat pedeapsa...

— Cine te-a convins să crezi așa ceva? Soția ta Hidiyya?

— Hidiyya sau altcineva... Ce te interesează pe tine? Ți-am spus că povestea noastră s-a sfârșit... Fiecare merge pe drumul lui. N-o să mă mai vezi și n-o să te mai văd niciodată de acum înainte...

Glasul îi era gâtuit și tulburat. Țipa și dădea din mâini ca și când ar fi vrut să alunge gândul întoarcerii.

— Bine, domnul meu... Ne-am înțeles... zise Hatim calm, după o tăcere scurtă, schimbând foaia. Ai părăsit terasa și chioșcul... Vrei să rupi relațiile cu mine... N-am nimic împotrivă... Dar din ce o să trăiți tu și soția ta?

— Domnul o să aibă grijă de noi...

— Bineînțeles că Domnul o să aibă grijă, dar este de datoria mea să te ajut, chiar dacă relațiile dintre noi vor lua sfârșit... În pofida atitudinii tale urâte, eu am în continuare grijă de tine, Abduh...

— ...

— Ascultă! Ți-am găsit o slujbă frumoasă, ca să mă pomenești de bine...

Abduh tăcu mai departe, dar pe chip i se putea citi ezitarea. Trase un fum lung din *șișa*, vrând parcă să-și ascundă tulburarea.

— Nu mă întrebi despre ce slujbă e vorba?

— ...

— Te-am recomandat să lucrezi ca portar la Centrul Cultural Francez din Al-Munira... O treabă curată și fără nici o bătaie de cap... Pentru un salariu de cinci sute de lire pe lună...

Abduh rămase mai departe mut. Nu răspunse, dar nici nu se împotrivi.

— Tu meriți să ai parte numai de bine, Abduh... reluă Hatim discuția, simțind că are șanse de izbândă. Poftim!... Ia!...

Scoase din geantă stiloul și carnetul de cecuri, își puse ochelarii, completă un cec și adăugă, zâmbind:

— Uite un cec în valoare de o mie de lire pentru cheltuieli până când îți începi slujba...

Rămase preț de câteva clipe cu mâna întinsă, până ce Abduh se hotărî să întindă mâna încet și să ia cecul.

— Mulțumesc... îngăimă el aproape în șoaptă.

— Abduh, eu nu ți-am impus niciodată relația cu mine... Dacă ai decis să mă părăsești, părăsește-mă!... Dar eu aș avea o ultimă rugăminte la tine...

— Ce rugăminte?...

Hatim se apropie de el până ce îl atinse și își puse mâna pe coapsa lui, șoptindu-i pătimaș:

— Petrece cu mine noaptea asta!... Doar noaptea asta... O să fie ultima noastră noapte împreună... Îți promit, Abduh... îți promit că, dacă vei petrece cu mine noaptea asta, n-o să mă mai vezi niciodată... Te rog...

Se urcară în mașină unul lângă celălalt într-o tăcere încordată. Hatim își punea planul în aplicare cu precizie, sperând că va reuși în final să-l păstreze pe Abduh, care nu va rezista ispitei banilor și noii slujbe, iar după ce va gusta din nou din plăcere va fi de acord cu reluarea relației. Abduh, la rândul său, încercă să justifice faptul că dă curs invitației lui Hatim prin necesitățile impuse de circumstanțe: de când a renunțat la chioșc, n-a mai găsit mijloacele necesare pentru întreținerea sa și a soției, luând pe datorie până și ceaiul și tutunul de la proprietarul cafenelei care era consătean cu el. A împrumutat de la cunoscuții săi din Al-Sa'id trei sute de lire în mai puțin de două luni și a obosit căutând fără nici un folos o slujbă convenabilă. A lucrat și ca zilier în construcții, dar n-a fost în stare să

îndeplinească muncile grele cerute și după numai câteva zile a renunțat. Căra în spate cât e ziua de lungă ligheanul plin cu mortar și cobora cu el gol pentru câteva lire, din care jumătate i le fura antreprenorul, fără a mai vorbi de sudălmi și umilințe. Așadar, ce-ar putea face? Slujba pe care i-o propune Hatim este respectabilă și decentă și-o să-l apere de necazurile sărăciei pentru totdeauna. O să se culce cu el numai noaptea asta!... O să-i potolească pofta o singură dată, pe urmă schimbă cecul, își achită datoriile și-și acoperă nevoile urgente. Și de îndată ce preia noua slujbă, rupe orice relație cu el și întoarce această pagină murdară... E sigur că Allah o să-l ierte și-o să-i accepte căința. Cu prima ocazie o să se ducă să împlinească ritualul pelerinajului[1], întorcându-se purificat de păcate, așa cum a venit pe lume... O să fie ultima noapte în care o să mai săvârșească păcatul și, începând de mâine, se va pocăi și va urma calea cea dreaptă... Abduh mai hotărî să nu-i spună Hidiyyei nimic despre întâlnirea cu Hatim, pentru că, dacă o să afle de lucrul acesta, o să-i transforme viața într-un calvar. Realitatea este că, de când a pierdut copilul, n-a trecut zi fără să se certe cu el, fără să-l ocărască și să-l blesteme. Tristețea a făcut-o să-și piardă mințile, devenind o povară grea nu doar pentru nervii lui, ci și pentru întreaga lui viață. Se poartă cu el de

---

1. Pelerinajul la locurile sfinte de la Makka și Medina este ultimul din cei cinci stâlpi ai islamului (ceilalți patru fiind mărturisirea credinței în unicitatea lui Allah, împlinirea celor cinci rugăciuni zilnice, postul din luna Ramadan și dania – *zakat*). Spre deosebire de toate celelalte, pelerinajul este o îndatorire voluntară, recomandată acelora care au posibilitatea să-l împlinească cel puțin o dată în viață.

parcă l-ar fi ucis pe copil cu propriile lui mâini. Dar lucrul cel mai trist este sentimentul de păcat care i s-a cuibărit în suflet și a pus stăpânire pe ființa lui, nelăsându-l de multe ori nici să doarmă. Dar toate astea vor lua sfârșit, începând de mâine. O să potolească pofta lui Hatim pentru ultima oară, o să obțină slujba și o să se pocăiască...

Intrară în apartament tăcuți, și Hatim aprinse luminile, zicând bucuros:

— Casa e pustie fără tine...

Abduh se apropie pe neașteptate de el, îl îmbrățișă și încercă să-l dezbrace pentru a face dragoste cu el. Se grăbea, pentru a scăpa de grijă. Hatim înțelese că graba lui Abduh se datora dorului de el și râse cu o fericire feminină, șoptind cu cochetărie:

— Ai răbdare, Abduh...

Se grăbi să dispară într-o cameră, în vreme ce Abduh deschise barul, scoase o sticlă de whisky și-și umplu un pahar mare, pe care-l sorbi dintr-o singură înghițitură, fără apă și fără gheață. Simțea o nevoie presantă să se amețească și în scurtul răstimp în care Hatim lipsi pentru a se face atrăgător, dădu pe gât câteva pahare. Alcoolul își făcu numaidecât efectul și simți sângele năvălindu-i fierbinte prin vene. I se păru că, brusc, a devenit puternic, în stare să facă orice. Hatim ieși din baie, îmbrăcă o pijama roz de mătase pe trupul gol și se duse încet la bucătărie, de unde se întoarse cu o cină caldă, pe care o puse pe masă și-și umplu și pentru el un pahar, sorbind din el pe îndelete și lingându-i marginea într-o manieră provocatoare. Apoi puse mâna pe brațul puternic al lui Abduh, oftă și șopti:

— Cât de mult mi-ai lipsit!...

— Hatim Bey, ne-am înțeles... îngăimă el mahmur. Asta-i ultima noastră noapte împreună... De mâine, fiecare își vede de treaba lui, așa-i?

— Așa-i, sa'iditul meu... glumi Hatim imitându-i accentul și-i mângâie cu degetele buzele groase.

De data asta, Abduh nu mai suportă și se repezi la Hatim, luându-l în brațe ca pe un copil, în ciuda protestelor sale în glumă și a țipetelor provocatoare. Îl trânti pe pat, îi scoase pantalonii și se aruncă peste el. Făcu dragoste într-o manieră violentă, cum nu se mai întâmplase niciodată până atunci, încât Hatim urlă de mai multe ori de plăcere și de durere. Îi potoli pofta, descărcându-se în trupul lui de trei ori în mai puțin de un ceas. Făcu asta fără a scoate un singur cuvânt, ca și când ar fi îndeplinit o sarcină dificilă cu entuziasm, pentru a scăpa de ea. Când terminară, Hatim se întinse gol, cu fața în jos și ochii închiși în extazul beției, de parcă ar fi fost drogat sau adormit, nemaivoind să se trezească niciodată din visul dulce, minunat, în timp ce Abduh stătu întins cu ochii în tavan și fumă două țigări fără să scoată un singur cuvânt. Apoi, pe neașteptate, sări în picioare și începu să se îmbrace. Hatim își dădu seama ce vrea să facă, se ridică în capul oaselor pe pat și-l întrebă neliniștit:

— Unde vrei să te duci?

— Plec... îi răspunse indiferent, ca și când totul s-ar fi încheiat.

Dar Hatim sări în picioare și se opri în fața lui, încercând să-l oprească.

— Rămâi aici noaptea asta și pleci mâine-dimineață!...

— Nu mai rămân nici o clipă...

— Rămâi noaptea asta, de dragul meu... șopti Hatim, îmbrățișându-l în pielea goală.

Pe neașteptate, însă, Abduh îl împinse cu putere, încât Hatim căzu în fotoliul de lângă pat.

— Ai înnebunit? urlă el furios, cu fața înroșită. Cum de-ți permiți să mă îmbrâncești pe mine?

— Acum fiecare își vede de treaba lui... răspunse Abduh cu duritate.

Cuvintele clare rostite de Abduh îl scoaseră din sărite pe Hatim, căci ele confirmau eșecul planului său.

— Ne-am înțeles că o să petreci noaptea asta împreună cu mine... țipă el.

— Eu am îndeplinit lucrul asupra căruia ne-am înțeles și nu mai am nici o datorie față de tine...

— Tu îți dai seama exact cine ești?

Abduh nu-i răspunse și continuă să se îmbrace tăcut, dar Hatim insistă și mai furios:

— Răspunde-mi, tu îți dai seama cine ești?

— O ființă omenească, la fel ca tine...

— Ba tu nu ești decât un sa'idit ignorant și desculț... Eu te-am adunat de pe stradă, te-am spălat și te-am făcut ființă omenească...

Abduh se apropie de el cu pași ușori, își holbă la el ochii înroșiți de băutură și-i zise amenințător:

— De-ajuns! Nu fi grosolan cu mine!... Pricepi?...

Hatim își pierdu stăpânirea de sine și, atins parcă de un blestem, merse până la capăt. Îl cercetă pe Abduh cu o privire dispreţuitoare și-l întrebă:

— Tu ai uitat cine ești, Abduh? Cu un singur telefon te pot trimite la toți dracii!...

— Ba nu poți...

— O să-ți arăt dacă pot sau nu... Cobor imediat și anunț poliția că m-ai jefuit...

Abduh vru să-i răspundă, însă renunță, clătinând din cap, și dădu să se îndrepte spre ușă pentru a pleca. Își dădea seama că el este mai puternic și că Hatim nu este în stare să-și pună amenințarea în practică. Întinse mâna să deschidă ușa apartamentului, dar Hatim îl apucă de ghilbab și țipă:

— N-o să pleci!...

— Îți spun pentru ultima oară să mă lași în pace!...

— Când îți zic să stai înseamnă că trebuie să stai! strigă Hatim din nou, apucându-l de gât pe la spate.

Dar Abduh se întoarse, se smulse din mâinile lui și-l plesni peste față. Hatim se holbă la el, cu ochii aproape ieșiți din orbite și urlă ca și când ar fi înnebunit de-a binelea:

— Îl lovești pe stăpânul tău, servitorule, fiu de câine?... Jur pe viața mamei tale că n-o să mai ai nici slujbă, nici bani! Dimineață la prima oră telefonez la bancă să nu achite cecul!... Poți să te piși pe el și să-i dai foc...

Abduh rămase în picioare în mijlocul camerei, ca și când ar fi încercat să-și adune gândurile. Apoi scoase un țipăt oribil, semănând cu răcnetul unei fiare înfuriate și se năpusti asupra lui Hatim, lovindu-l cu pumnii și cu picioarele. Îl apucă de gât și începu să-l izbească cu capul de perete, cu toată puterea, până ce simți sângele țâșnindu-i pe mâini fierbinte și vâscos.

Vecinii au mărturisit ulterior în procesul-verbal întocmit de polițiști că au auzit țipete în jurul orei patru dimineața în apartamentul lui Hatim, dar nu au intervenit, cunoscând natura ciudată a vieții lui private.

„În numele lui Allah cel Milostiv, Îndurător,

Să lupte, aşadar, pe calea lui Allah aceia care dau viaţa lumească de acum pentru Viaţa de Apoi! Iar aceluia care luptă pe calea lui Allah, de va fi ucis sau de va birui, Noi îi vom da mare răsplată!/Şi ce este cu voi de nu luptaţi pe calea lui Allah şi pentru bărbaţii, muierile şi copiii slabi care zic: «Doamne! Scoate-ne pe noi din cetatea asta cu neam nelegiuit şi dă-ne nouă din partea Ta un ocrotitor şi dă-ne nouă din partea Ta un ajutor!».“[1]

Şeih Bilal recită aceste versete din *Surat an-Nisa'* cu glas melodios şi plăcut, impresionându-i pe fraţii participanţi la rugăciune, rânduiţi în spatele lui. Un sentiment de respect amestecat cu teamă şi uimire puse stăpânire pe ei şi repetară după el ruga supunerii faţă de Allah, cu smerenie. Rugăciunea de dimineaţă se încheie, Şeih Bilal se aşeză şi începu să prefire mătăniile printre degete. Fraţii se apropiară de el unul câte unul, strângându-i mâna cu dragoste şi respect. Când veni rândul lui Taha al-Şazli şi se aplecă spre el, şeihul îl trase cu blândeţe mai aproape şi-i spuse în şoaptă:

— Aşteaptă-mă în birou!... Vin şi eu numaidecât – cu voia lui Allah...

Taha se îndreptă către birou, întrebându-se de ce l-o fi invitând şeihul. I-o fi spus Radwa ce-a zis despre el? Ea îi spune tot timpul că îl iubeşte pe Şeih Bilal ca pe propriul ei tată, dar oare ţine la el într-atât încât să-i transmită vorbele soţului despre el? Dacă o fi făcut aşa ceva, va avea de dat socoteală faţă de el! N-o va ierta niciodată, fiindcă soţia trebuie să păstreze

1. Versetele 74-75 din *Surat an-Nisa'*

tainele bărbatului ei. Dar dacă șeihul o să-l întrebe despre aceste vorbe, va fi sincer cu el, va repeta aceleași cuvinte și în fața lui, orice s-ar întâmpla... Ce-ar putea să-i facă șeihul? În cel mai rău caz o să-l alunge din tabără... Fie ce-o fi! Care este rostul rămânerii lui în tabără doar pentru a mânca, a bea și a dormi, fără să facă nimic altceva? Dacă n-o să-i îngăduie să ia parte la jihad, mai bine să-l alunge din tabără, pentru a se întoarce de unde a venit...

Așa gândea Taha, în vreme ce se îndrepta spre birou, apoi deschise ușa, intrând temător. Dar acolo mai găsi așteptând alți doi frați: fratele Mahgub, medic veterinar trecut de patruzeci de ani, din generația pionierilor care au întemeiat Gamaa Islamiyya în anii '70, și fratele Abd al-Safi, din Al-Fayum, fost student la Facultatea de Drept a Universității din Cairo, arestat de mai multe ori și urmărit de Securitate până ce și-a abandonat studiile și a venit în tabără. Taha le strânse mâinile cu prietenie și se așezară toți trei, vorbind despre una și despre alta, dar simțind în suflete neliniște și teamă. Curând, sosi Șeih Bilal, care dădu mâna cu ei și-i îmbrățișă cu multă căldură, adresându-li-se, zâmbind:

— Tineri ai islamului, aceasta este ziua voastră... Consiliul Consultativ al Gamaa v-a ales pentru o misiune importantă...

După câteva clipe de tăcere, frații începură să rostească *La ilah illa Allah*, „Nu există altă divinitate în afară de Allah" și *Allahu Akbar*, „Allah este Cel mai Mare", în timp ce se îmbrățișau și se felicitau. Cel mai fericit se dovedi a fi Taha, care porni să repete: *Al-Hamdu li-Allah*, „Laudă lui Allah!" și *Allahu Akbar*, „Allah este Cel mai Mare".

— Bravo! rosti șeihul, radiind de fericire. Allah să vă binecuvânteze și să vă sporească și credința!... De aceea tremură dușmanii islamului de teama voastră... pentru că voi iubiți moartea, spre deosebire de ei, care iubesc viața...

Apoi deveni serios, luă loc la birou, întinse în fața lui o coală mare și zise, în timp ce căuta un creion în buzunarul ghilbabului:

— N-avem timp de pierdut... Operațiunea trebuie îndeplinită astăzi la amiază, mai precis la ora unu... Altfel, trebuie să așteptăm cel puțin încă o lună... Luați loc, fiii mei, și concentrați-vă atenția la maximum!...

După două ore, o camionetă încărcată până la refuz cu butelii de aragaz se îndrepta spre zona Foysal din apropierea piramidelor. La volan se afla doctorul Mahgub, iar alături de el ședea Taha al-Șazli, în vreme ce fratele Abd al-Safi stătea printre buteliile înghesuite în spatele cabinei. Își răseseră bărbile și îmbrăcaseră salopetele distribuitorilor de butelii. Conform planului, zona trebuia controlată cu cel puțin o oră înainte de executarea operațiunii, iar apoi camioneta trebuia să se afle pe stradă, ca și cum ar fi îndeplinit o activitate obișnuită, în momentul când un ofițer din Securitatea Națională ieșea din locuința sa, iar în intervalul dintre momentul ieșirii din bloc și urcarea în autoturismul său aveau misiunea să-l împiedice prin orice mijloace să ajungă la mașină și să deschidă focul asupra lui, cu cele trei automate, ascunse sub scaunul șoferului... În plus, primiseră și o serie de instrucțiuni suplimentare foarte riguroase: dacă ofițerul reușește să se urce în mașina sa înainte de executarea operațiunii, ei trebuie

să-i bareze drumul cu camioneta și să arunce toți deodată grenadele pe care le au asupra lor, urmând ca apoi să abandoneze mașina și să fugă fiecare într-o altă direcție, trăgând focuri în aer pentru a nu fi urmăriți de cineva; în cazul că au suspiciuni că ar fi urmăriți, doctorul Mahgub (în calitatea de emir al grupului) poate decide imediat anularea operațiunii și în acest caz ar trebui să abandoneze camioneta pe o stradă lăturalnică și să se întoarcă individual în tabără, folosind transportul public...

Când intră în zona Faysal, mașina își încetini mersul și fratele Abd al-Safi începu să lovească în butelii cu cheia, anunțând locuitorilor sosirea. Câteva femei ieșiră în balcoane și la ferestre, strigând după mașina care se opri de mai multe ori. Abd al-Safi cără câteva butelii în apartamentele de unde fuseseră strigați, luă banii pe ele și se întoarse cu cele goale. Așa dăduse Șeih Bilal instrucțiuni, pentru a asigura o cât mai bună acoperire.

În cele din urmă, camioneta intră și pe strada Akif, unde locuia ofițerul. O femeie ceru de la balcon o butelie și Abd al-Safi i-o duse la apartament. Acesta fu un bun prilej pentru Mahgub și Taha să inspecteze locul pe îndelete. Autoturismul ofițerului – un Mercedes bleu, model de la sfârșitul anilor '80 – aștepta în fața blocului. Mahgub studie cu atenție distanțele, magazinele din vecinătate, ieșirile și intrările și, când Abd al-Safi sosi, mașina se îndepărtă de această zonă.

— Mai avem exact o oră... zise doctorul Mahgub după ce se uită la ceas. Ce-ați zice dacă am bea și noi un pahar de ceai?

Era vesel, voind parcă să aducă liniște și în sufletele lor. Camioneta se opri în fața unei mici cafenele pe o

stradă din vecinătate și cei trei coborâră și cerură câte un ceai de mentă. Înfățișarea lor era complet obișnuită, nu putea stârni nici un fel de suspiciuni.

— Slavă lui Allah, totul este în ordine! bombăni Mahgub, sorbind zgomotos din pahar.

— Slavă lui Allah! mormăiră Taha și Abd al-Safi aproape în șoaptă.

— Știți că frații din Consiliul al Gamaa au supravegheat această țintă vreme de un an întreg?...

— Un an întreg? se miră Taha.

— Jur pe Allah Preaînaltul, un an în cap... Investigațiile sunt dificile, din cauză că ofițerii superiori din Securitatea Națională nu precupețesc nici un efort pentru a fi cât mai bine ascunși. Folosesc mai multe nume, au mai multe locuințe și în unele cazuri se mută împreună cu familiile lor dintr-un apartament mobilat în altul... Toate astea fac ajungerea la ei aproape imposibilă...

— Și cum se numește ofițerul, frate Mahgub?

— Nu trebuie să-i cunoști numele...

— Înțeleg că nu trebuie, dar aș vrea și eu să știu...

— Are vreo importanță dacă-i știi numele?

Taha tăcu și privi un timp în ochii lui Mahgub. Apoi adăugă puțin supărat:

— Frate Mahgub, am început efectiv participarea la jihad... Poate că Allah o să se îndure de noi și vom cădea ca martiri și sufletele noastre se vor înălța împreună la Creatorul nostru... Chiar nu ai încredere în mine nici acum, când suntem în pragul morții?...

Cuvintele lui Taha îl impresionară pe Mahgub, care ținea la el, și-i răspunse aproape în șoaptă:

— Salih Rașwan...

— Chiar colonelul Salih Rașwan?

— Da. Un criminal necredincios și sângeros... Îi făcea plăcere să supravegheze torturarea islamiștilor și este direct răspunzător de uciderea multor frați. Mai mult decât atât, a împușcat cu mâna lui doi dintre cei mai buni tineri ai islamului : fratele Hasan al-Șubrasi, emirul din Al-Fayum, și doctorul Muhammad Rafi', purtătorul de cuvânt al organizației Al-Gamaa. Chiar se fălea că i-a ucis pe cei doi în fața fraților deținuți la închisoarea Al-Aqrab[1]... Allah fie îndurător cu toți martirii noștri evlavioși și să le dăruiască lor lăcaș în întinsele Sale Grădini și să ne alăture și pe noi lor întru bine – cu voia lui Allah...

Cu cinci minute înainte de ora unu, camioneta cu butelii se opri vizavi de intrarea în bloc. Abd al-Safi coborî și se apropie de cabina mașinii, scoțând un carnețel din buzunar și prefăcându-se că revede socotelile împreună cu șoferul Mahgub. Cei doi făceau cu glas tare calculul buteliilor vândute. Totul părea foarte firesc. Taha prinse mânerul ușii, gata să sară. Intrarea blocului era descoperită chiar în fața lui și simți inima sfâșiindu-i-se din pricina pulsațiilor puternice... Se strădui să se concentreze asupra unui singur punct, dar un torent violent de imagini îi năvăliră în minte. Într-un singur minut își revăzu întreaga viață, clipă de clipă : cămăruța de pe terasa Blocului Iakubian, amintirile copilăriei alături de mama și de tatăl său atât de buni, iubita lui de demult – Busayna al-Sayyid, soția lui – Radwa, generalul de la Academia de Poliție care-l întrebase despre ocupația tatălui său, soldații din lagăr bătându-l

1. Închisoare de înaltă securitate situată în deșertul vestic al Egiptului.

și violându-l... Ardea de nerăbdare să știe dacă acesta este ofițerul care supraveghease torturarea lui în timpul detenției. Nu-i spusese nici un cuvânt lui Mahgub despre dorința lui, de teamă să nu-i stârnească neliniștea și să nu-l excludă de la executarea operațiunii. Taha rămase cu ochii ațintiți spre intrarea blocului, în vreme ce amintirile i se perindau prin minte. În sfârșit, se ivi ofițerul. Părea întocmai așa cum i-l descriseseră: corpolent, cu ten deschis, cu urmele somnului și dușului fierbinte încă pe față, mergând încet și încrezător, cu țigara atârnându-i în colțul gurii...

Taha deschise în grabă ușa cabinei, coborî în stradă și se îndreptă spre el. Avea misiunea de a-l întârzia prin orice mijloace pentru ca ceilalți doi frați să deschidă focul asupra lui. În clipa aceea, el urma să alerge spre camionetă și să arunce o grenadă pentru acoperirea retragerii. Taha se apropie de ofițer și-l întrebă, străduindu-se ca glasul lui să pară cât mai firesc:

— Vă rog, domnule, în ce parte este numărul zece, de pe strada Akif?...

Ofițerul nu se opri, ci îi făcu semn cu un aer de superioritate, bombănind, în vreme ce se îndrepta spre mașină:

— În partea asta...

Era chiar el... El supraveghease torturarea lui... El le ordonase de atâtea ori soldaților să-l bată, să-i sfâșie pielea cu lovituri de bici, să introducă bastonul în trupul lui... Nu are nici cea mai mică îndoială!... Același glas răgușit, aceeași intonație indiferentă, același hârâit slab din cauza fumatului... Taha nu-și mai dădu seama ce face și se năpusti spre el, scoțând un țipăt ascuțit, nearticulat, semănând cu răcnetul unei fiare. Ofițerul

privi spre el înspăimântat, fața i se schimonosi de groază, ca și cum ar fi înțeles că a căzut în capcană, deschise gura pentru a spune ceva, dar nu mai apucă, fiindcă în aceeași clipă se descărcară în corpul lui rafalele succesive ale armelor automate și căzu la pământ, sângele țâșnindu-i abundent din tot trupul.

Taha încălcă instrucțiunile și rămase în picioare până ce îl văzu pe ofițer cu propriii săi ochi cum se stinge din viață. Atunci strigă cât îl ținură puterile *Allahu Akbar! Allahu Akbar!* și dădu să se întoarcă în salturi spre camionetă. Dar se întâmplă ceva neprevăzut. Auzi zgomotele produse de geamurile sparte de la primul etaj și se iviră doi bărbați care începură să tragă în direcția camionetei.

Taha înțelese ce se petrece și încercă să-și aplece capul și să alerge în zigzag, așa cum învățase la antrenamente, astfel încât gloanțele să nu-l poată nimeri. Se apropie de camionetă, dar gloanțele zburau în jurul lui în rafale. Când ajunse la numai doi metri, simți o răceală puternică în umăr și în piept, o răceală pătrunzătoare ca gheața... Privi la corpul lui și văzu sângele prelingându-se pe el. Răceala se preschimbă într-o durere ascuțită, sfâșietoare și căzu la pământ, lângă roata din spate a mașinii. Țipă de durere, apoi i se păru că durerea înspăimântătoare se stinge încet-încet și simți cum îl cuprinde o liniște ciudată, inundându-l și învăluindu-l în faldurile ei. Ajunseră până la el niște sunete îndepărtate, confuze, clopote, incantații și murmure melodioase – reverberând și apropiindu-se, de parcă l-ar fi întâmpinat într-o lume nouă...

După-amiază, pregătirile la restaurantul Maxim erau în toi.

Pe lângă salariații restaurantului, la ele luau parte încă zece lucrători aduși din afară. Toți erau ocupați să curețe podeaua, pereții și toaleta cu apă caldă, săpun și dezinfectant. Apoi mutară mesele și scaunele pe cele două laturi ale salonului, lăsând un culoar de la intrare până la bar și un spațiu larg în mijloc, pentru a fi folosit ca ring de dans. Lucrau cu sârg sub supravegherea lui Christine, care îmbrăcase un trening ce atârna pe ea ca un sac și-i ajuta la mutatul lucrurilor (aceasta era metoda folosită de ea pentru a-i îndemna pe ceilalți să lucreze cu zel) și, din când în când, li se adresa într-o arabă stricată, folosind numai femininul, indiferent cui i se adresa:

— Să muți totul de aici! Să faci bine curățenie! Ai obosit sau ce se-ntâmplă?...

Seara, la ora șapte, salonul strălucea. Pe mese au fost întinse fețe albe imaculate, scoase special pentru această ocazie. Apoi sosiră coșurile cu flori și tot Christine supraveghe așezarea lor în locurile potrivite, în vreme ce buchetele erau desfăcute și florile așezate în vaze. Dădu dispoziție să se pună coșurile mari afară, la intrarea în local și de-a lungul culoarului. Scoase din sertarul biroului ei o plăcuță veche și elegantă, pe care era scris în franceză și arabă „Restaurantul este rezervat în această noapte pentru o reuniune specială“, și o agăță pe ușa de la intrare. Mai aruncă o ultimă privire, pentru a se încredința că totul este în ordine și alergă până acasă, în apropierea restaurantului, pentru a-și schimba ținuta.

Când se întoarse, cam după o oră, în rochia elegantă bleu, cu un machiaj perfect în ton și sobru, cu părul

strâns în coc, după moda anilor '50, orchestra sosise și membrii ei își acordau de zor instrumentele: un flaut, un saxofon, o vioară și diferite instrumente de percuție. Fragmentele de melodii discordante din timpul acordării instrumentelor se înălțau ca murmurul unei creaturi muzicale gigantice.

Începuseră să sosească și invitații, printre care și câțiva prieteni în vârstă ai lui Zaki al-Dasuki. Christine îi cunoștea pe unii dintre ei. Dădu mâna cu toți și-i invită la bar, unde se serveau bere și whisky, la alegere. Numărul invitaților creștea văzând cu ochii – sosiră, rând pe rând, prietenele Busaynei de la Școala Comercială, împreună cu familiile, Ali Șoferul (care-și croi drum direct spre bar), Sabir, spălătorul de rufe, împreună cu soția și copiii, și mulți alți locatari de pe terasă. Femeile purtau straie strălucitoare împodobite cu fire și paiete aurii și argintii, iar fetele de vârsta căsătoriei se îmbrăcaseră cu cele mai elegante veșminte, pregătite să folosească prilejul oferit de nuntă pentru a-și găsi și ele perechile potrivite. Un sentiment de admirație, teamă și uimire se strecură în sufletele locatarilor de pe terasă la vederea luxului din restaurant și a stilului său european vechi, însă femeile îl risipiră treptat, prin conversațiile vesele și exploziile de râsete ce se apropiau mai degrabă de vulgaritate decât de sobrietatea impusă de această ocazie.

În jurul orei nouă, se deschise ușa și intrară în grabă câteva persoane, în urma cărora pășea încet și tacticos Zaki al-Dasuki, purtând un costum negru elegant, cămașă albă și un papion mare roșu. Avea părul vopsit proaspăt, dat pe spate, într-o pieptănătură nouă pe care i-o sugerase frizerul și care-l întinerea cu zece ani.

Pașii i se împleticeau puțin și ochii îi erau injectați din pricina celor două păhărele de whisky sec cu care alesese să-și inaugureze această noapte. De îndată ce se ivi la petrecere, se înălțară strigăte, fluierături și aplauze:

— Felicitări!... O mie de felicitări!... se auzea din toate părțile, alături de chiuiturile oarecum timide pe care le înălțau femeile. Și în timp ce invitații dădeau mâna cu el și-l felicitau, Christine înaintă spre el, îl îmbrățișă și-l sărută cu afecțiune.

— Semeni cu o stea de cinema! exclamă ea entuziasmată, apoi oftă, privi la el un timp și-i zise: Cât de fericită sunt pentru dumneata, Zaki! Ai făcut ce trebuia să faci de multă vreme...

Era petrecerea căsătoriei lui Zaki al-Dasuki cu Busayna al-Sayyid, care întârzie puțin la coafor, așa cum se întâmplă cu toate miresele. Sosi îmbrăcată într-o rochie albă de mireasă, purtându-i trena surorile ei și fratele mai mic Mustafa. Toți cei prezenți părură impresionați la vederea ei și izbucni o furtună limpede și neinhibată de chiote vesele. Toată lumea exulta. După ce orchestra intonă marșul nupțial și se deschise bufetul, Christine încercă să dea sărbătorii un caracter european și interpretă, acompaniindu-se la pian, melodia *La vie en rose*, care adusese faima cântăreței Edith Piaf. Glasul ei suav răsună în atmosfera salonului, făcând ca ecoul să repete cuvintele melodiei în limba franceză:

Quand il me prend dans ses bras
Il me parle tout bas,
Je vois la vie en rose,
Il me dit des mots d'amour,

Des mots de tous les jours
Et ça m'fait quelque chose
Il est entré dans mon coeur.[1]

Dansară mirii singuri. Busayna era puțin tulburată și fu cât pe ce să se poticnească în timpul dansului, dar mirele o aduse la pasul corect și se folosi de această ocazie pentru a o apropia mai mult de el. Această mișcare nu scăpă celor prezenți, care o comentară râzând. Lui Zaki i se păru că Busayna arată în rochia de mireasă ca o ființă pură, minunată, ca și cum s-ar fi născut în acea zi, eliberată pentru totdeauna de murdăriile trecutului, care-i pătaseră reputația, fără ca ea să fi avut vreo vină. Când se încheie cântecul, Christine încercă abil să le propună și alte cântece franțuzești, dar în zadar, întrucât opinia publică făcu presiuni și în cele din urmă îi răspunse orchestra care interpretă melodii orientale de dans. Acesta fu momentul magic. Ca și cum s-ar fi regăsit în sfârșit, femeile și fetele porniră să bată din palme, să cânte și să se legene în ritmul melodiilor. Câteva dintre ele își legară o eșarfă în jurul șoldurilor și se prinseră în vârtejul dansului, insistând ca și mireasa să le urmeze exemplul. Și ea le răspunse, îngăduindu-le să-i lege eșarfa, și se prinse în dansul lor. Zaki Bey al-Dasuki privi o vreme la ea cu dragoste și admirație, bătând din palme entuziasmat pe ritmul melodiilor. Încet-încet, ridică și el brațele și li se alătură la dans, în mijlocul veseliei și hohotelor celor prezenți.

---

1. „Când mă prinde în brațele lui/Și-mi vorbește în șoaptă,/ Văd viața în roz,/Îmi spune cuvinte de dragoste,/Cuvinte de toate zilele,/Însă ele stârnesc ceva în mine,/El a intrat în inima mea."

Mulțumiri

Acest roman nu ar fi văzut lumina tiparului fără ajutorul multor prieteni, la loc de cinste fiind prietenul și profesorul meu Alaa al-Rib, căruia îi datorez toate realizările mele literare. Apoi le mulțumesc lui Gamal al-Ghitani, care și-a asumat cu curaj publicarea romanului *Akhbar al-adab*, și doctorului Galal Amin, care l-a acceptat cu entuziasm și l-a recomandat spre publicare. De asemenea, nu pot uita bunăvoința lui Bilal Fadl, Khalid al-Sirgani, Ragab Hassan, Makkawi Sa'id, Mahmud al-Wardani și Muhammad Ibrahim Mambruk, față de care îmi exprim mulțumirile și recunoștința.

Ultimele apariții în colecția
„Biblioteca Polirom“:

Kiran Desai – *Moștenitoarea tărâmului pierdut*
Sarah Waters – *Veghea*
Iris Murdoch – *Capul retezat*
Zoë Heller – *Jurnalul unui scandal*
Ian McEwan – *Pe plaja Chesil*
Saša Stanišić – *Cum repară soldatul gramofonul*
Paul Auster – *Nebunii în Brooklyn*
Norman Mailer – *Castelul din pădure*
Chuck Palahniuk – *Monștri invizibili*
José Saramago – *Memorialul mânăstirii*

În pregătire:

Graham Swift – *Mâine*
Osamu Dazai – *Amurg*
Doris Lessing – *O coborâre în infern*

www.polirom.ro

Redactor: Ioana Filat
Coperta: Radu Răileanu
Tehnoredactor: Luminița Modoranu

Bun de tipar: decembrie 2007. Apărut: 2008
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box 1-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA